

Městská knihovna v Praze

Hodina smrti

Joseph Sheridan Le Fanu

Praha

2017

e-kniha

Městská knihovna v Praze

ůjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

přístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

ořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Hodina smrti

(Strýc Silas)

Joseph Sheridan Le Fanu

Znění tohoto textu vychází z díla *Hodina smrti* tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Dialog v roce 1999 (LE FANU, Joseph Sheridan. *Hodina smrti*. Překlad Josef VOLÁK. Litvínov: Dialog, 1999. 317 s. Edice světového hororu, sv. 2. ISBN 80-85843-67-6.).

§

Text díla (Joseph Sheridan Le Fanu: *Hodina smrti*), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Citační záznam této e-knihy:

LE FANU, Joseph Seridan. *Hodina smrti* [online]. V MKP 1. vyd. Praha: Městská knihovna v Praze, 2017 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. ISBN 978-80-7532-539-6 (pdf).

Dostupné z:

http://web2.mlp.cz/koweb/00/04/32/39/77/hodina_smrti.pdf.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 10. 3. 2017.

Upozornění pro čtenáře

Tato e-kniha obsahuje poznámky pod čarou, které nejsou hypertextově provázány.

Text poznámky pod čarou je umístěn na dolním okraji každé stránky, ve které je v textu zvýrazněno číslo poznámky pod čarou (např.: Text^{[0](#)}).

^{[0](#)} Text poznámky pod čarou.

OBSAH

Upozornění pro čtenáře	5
I. Na Knowlu	7
II. Nová tvář.....	16
III. Procházka lesem	22
IV. Monika Knollysová	37
V. Varování.....	51
VI. Půlnoční host.....	67
VII. Cesta Austina Ruthyna.....	82
VIII. Závěť.....	99
IX. Příběh strýce Silase	110
X. Na cestě.....	127
XI. Bertram-Haugh	140
XII. Přijíždí doktor Bryerly	157
XIII. Sestřenice Monika	175
XIV. Mladý pán.....	184
XV. Elverston a jeho hosté	196
XVI. Kapitola plná milenců	216
XVII. Nabídka k sňatku	232
XVIII. Tajný sňatek	249
XIX. Kostra pana Clarka	267
XX. Neodeslaný dopis.....	280
XXI. Odjezd.....	298
XXII. Kořeněné víno	316
XXIII. Hodina smrti	326
XXIV. Na závěr.....	332

I. Na Knowlu

Bylo to v říjnu, jedné chladné podzimní noci; venku za okny mezi stromy a komíny obrostlými břečťanem kvílel vítr, ale v rozlehlé šeré místnosti s ebenovými obklady stěn plápolal v obrovském krbu přívětivý oheň; na čajovém stolku hořelo několik svíček, jejichž nažloutlá zář osvětlovala zašlé portréty na stěnách. Na obrazech honosně vyhlížejících mužů a žen i na romantických krajinkách v zlacených rámech by pozorný návštěvník mohl rozeznat patinu času – byly to staré obrazy a postavy na nich vracely čas zpět o dobrých padesát let. Pokoj byl až příliš prostorný a podivně nepravidelně tvarovaný.

U čajového stolku seděla asi sedmnáctiletá dívka – ale myslím, že by jí hádali méně; byla štíhlá, dosti vysoká, měla nazlátlé vlasy a tmavošedé oči, jejichž pohled prozrazoval melancholii. O něčem snila. Ta dívka – to jsem byla já.

Místností se procházela ještě jedna osoba – jediný můj příbuzný v domě – byl to můj otec. Pan Ruthyn z Knowlu, jak mu říkali po okolí, vlastnil ještě několik dalších sídel; pocházel ze starého rodu. Odmítl prý titul baroneta i vikomta – byl totiž hrdý a vzpurný a byl přesvědčen, že mu náleží významnější místo ve společenském žebříčku a že mu koluje v žilách čistší krev než převážné části té šlechty, do jejichž řad ho zvali. O minulosti své rodiny toho vím velmi málo, jen to, co jsem jako dítě slýchala vypravovat od služebnictva.

Vím, že mě můj otec miloval, a já mu lásku vracela. Jeho něhu jsem spíše tušila, on ji nikdy nedal obvyklým způsobem najevo. Byl to podivín. Neuspěl v parlamentu, přestože byl vzdělaný a chytrý, zanechal politické kariéry a pak jen cestoval a sbíral vzácné předměty, stal se členem různých literárních a vědeckých spolků, ale i to ho po čase unavilo a on se usadil na svém venkovském panství a stále více času věnoval studiu svých oblíbených knih. Vedl osamělý život.

Oženil se, ale žena mu zemřela; zanechala mu jediné dítě – mne. Po matčině smrti se prý otec nestýkal s nikým, jediný člověk, s kterým občas promluvil, jsem byla já. Ale ještě jedna věc zřejmě tížila otcovo srdce – jakási hanba, která oprádkovala život otcova mladšího bratra, mého strýce Silase. Otec se teď procházel pokojem, který se na vzdáleném konci lomil a tonul v šeru. Jeho postava se téměř ztrácela ve tmě a znovu se objevovala jako temný portrét, zářámovaný září vycházející z krbu. Nepromluvil někdy i několik hodin. To ticho, přerušované jen jednotvárným vrzáním prkenné podlahy, působilo hrozivě. Pravda, milovala jsem svého otce, ale musím doznat, že úcta, kterou jsem k němu cítila, hraničila téměř se strachem, netroufám si říci hrůzou.

Zatímco můj otec přecházel beze slova pokojem, přemýšlela jsem o událostech, které se staly asi před měsícem. Život na Knowlu byl na příhody tak chudý, že i nejbezvýznamnější událost vzbudila překotný zájem služebnictva a pochopitelně i můj. Pamatuji si každého, kdo toho roku k nám zavítal na návštěvu – a to byl rok na společenské události neobvykle štedrý.

Otec vystoupil z anglikánské církve a stal se členem jakési podivné náboženské sekty, jak jsem slyšela od služebnictva, stal se swedenborgiánem¹. Nikdy se ale nesnažil přivést mě ke své víře, a tak jsem každou neděli odjížděla se svou vychovatelkou, dokud jsem ji ještě měla, a se starou hospodyní paní Ruskovou do kostela naší farnosti. A můj otec, o němž říkával farář: „Mrak bez deště, hnaný větrem, a toulavá to hvězda, jež čeká jen temno.“, si zatím dopisoval s bohoslužebníkem své sekty a projevoval až provokativní spokojenost se stavem své duše. Paní Rusková, poctivá křesťanka, tvrdila, že otec mívá vidiny, rozmlouvá s anděly, a další nesmysly.

Neměla pro taková tvrzení žádné důkazy, a pokud nebyla dotčena její víra, svého pána milovala a byla mu poctivou a svědomitou hospodyní.

¹ Příslušníci Církve Nového Jeruzaléma či Nové církve, jejíž učení vychází z tezí švédského vědce a filozofa Emanuela Swedenborga (1688–1772). *Pozn. red.*

Jednou jsem ji zastihla, jak dohlíží nad přípravou hostinského pokoje, říkalo se mu lovecký salón, podle tapet s výjevy o sokolnictví, honech, psech, jestřábech, dámách s loveckými klobouky a galánech s ručnicemi přes hrušku² sedla. Paní Rusková se přehrabovala v zásuvkách, počítala prádlo a udílela rozkazy.

„Pro koho chystáte ten pokoj, paní Rusková?“ zeptala jsem se. Ten návštěvník se jmenoval Bryerly, byl očekáván k večeři a měl u nás zůstat několik dní. „Zmínila jsem se o něm našemu faráři Clayovi, má drahá,“ zašeptala paní Rusková. „Ten doktor Bryerly je prý známý kouzelník swedenborgské sekty. Farář se třikrát pokřížoval, když mi to říkal.“

Ve svých dětsky naivních představách jsem si všechny sektáře spojovala s čarodějnictvím a svobodným zednářstvím a to ve mně vzbuzovalo odpor.

Pan Bryerly přijel právě včas, aby se mohl připravit k večeři. Vstoupil do jídelny – vysoký hubený muž, celý v černém, vlasy upravené jako paruku, v suché hranaté tváři se leskly brýle. Promnul si kostnaté prsty, krátce mi pokynul hlavou a usedl ke krbu zády ke mně. Pohlížel na mě jako na dítě – bylo to pokořující. Okamžitě jsem k němu pocítila odpor.

Nezůstal u nás dlouho. Důvod jeho návštěvy nikdo z nás neznal, ale dobrým dojmem nezapůsobil. Byl roztržitý, chodil na bezcílné procházky a projížďky, četl si v knihovně a napsal půl tuctu dopisů denně. Jeho ložnice s oblékárnou byla přes chodbu proti pokoji mého otce.

Druhý den po jeho příjezdu jsem se šla přesvědčit, zda je v otcově pokoji připravena karafa s vodou, a protože jsem si nebyla jista, zda je otec uvnitř, zaklepala jsem. Nikdo mi neodpověděl, a tak jsem vstoupila. Byli zřejmě tak zabrání do tichého hovoru, že mě neslyšeli klepat ani vstoupit. Otec seděl v křesle, bez kabátu a vesty, pan Bryerly klečel vedle na klekátku s hlavou nachýlenou tak, že se skoro dotýkal otcova čela. Na stolku ležela velká modlitební kniha. Pak mě

² Přední část sedla doléhající na krk koně. *Pozn. red.*

pan Bryerly spatřil, krátce na mně spočinul pohledem, rychle povstal a velice obratně cosi ukryl pod kabát na prsou.

Otec rovněž vstal. Byl v obličeji velmi bledý, s vážnou tváří ukázal na dveře a řekl tiše: „Jdi!“

Pan Bryerly ke mně přikročil, jemně mě postrčil ke dveřím a usmál se na mne. V té vteřině jsem se vzpamatovala a beze slova jsem vyšla z pokoje. Ještě ode dveří jsem zahlédla vyzáblou postavu v černém a mdlý úsměv v tajemné tváři.

Dodnes se pamatuji na údiv a odpor, který jsem pocítila při pomyslení, že jsem je snad zastihla při něčem tak odsouzeníhodném, jako je zařikávání nebo co tam ti dva swedenborgiáni prováděli – přepadl mě strach, když jsem si uvědomila, jak ten podivný návštěvník otce ovládl svými temnými myšlenkami. Záhadný úsměv toho muže mi připadal nebezpečný – nebezpečný pro mého otce. Myšlenka, že se snad otec tomu muži zpovídá a otevírá mu své nitro, dokonce snad zaprodává svou duši, ještě posílila můj odpor.

O tomto setkání jsem nikomu neřekla, ale velmi se mi ulevilo, když pan Bryerly druhý den odcestoval.

Můj otec se dále procházel mlčky domem, podoben tomu duchovi, který mohl promluvit pouze tehdy, byl-li někým osloven. Pouze já měla tu výsadu – a užívala jsem ji jen velmi zřídka – promluvit na otce první. Tenkrát jsem ještě netušila, v jak podivných vztazích žijeme, teprve později, když jsem odcházela z domu a navštěvovala své přítelkyně, jsem poznala, jak výstřední dětství a mládí jsem s otcem žila.

O tom všem jsem přemýšlela a otec se procházel pokojem, vynořoval se ze stínu a zase se ztrácel v temnu výklenku. Měl pevně stavěnou vzpřímenou postavu, přísný ušlechtilý obličej, dlouhý sametový plášť za ním vlál. Bylo mu tenkrát sedmdesát, ale kráčet svižně a bez nejmenší známky únavy.

Pamatuji se, že jsem se ulekla, když jsem zvedla zrak od knihy a spatřila jeho tvář a oči, jak na mne hledí ze vzdálenosti sotva dvou metrů. Chvilí mě mlčky pozoroval, pak vzal svícen a pokynul mi, abych ho následovala.

Vedl mě přes halu do chodby a pak do své knihovny. Byla to podlouhlá místnost se dvěma gotickými okny, zakrytými dvěma tmavými závěsy. Jedna svíce sotva rozředila těžké šero. Zastavili jsme se blízko dveří, kde stál vyřezávaný příborník s mnoha přihrádkami. Otec postavil svícen a promluvil – jak se mi zdálo – spíše pro sebe.

„Nepochopí to,“ řekl a podíval se na mě tázavě. „Je to marné, nic nepochopí. Nebo snad přece?“

Pak se odmlčel, vylovil z kapsy svazek klíčů, jeden oddělil a dlouze si ho prohlížel. Neodvážila jsem se říci ani slovo.

„Mohl bych ji vystrašit – ano, bude lepší, když to zařídím jinak,“ zarazil se a podíval se na mne tak, jako by pozoroval nějaký obraz. „Příliš mladá, udělám to jinak, nebude tušit vůbec nic.“ Zahleděl se opět na klíč, na mne, náhle klíč pozvedl k mým očím a řekl: „Pohled, dítě, zapamatuj si tento klíč.“

Klíč byl podivně tvarovaný a nepodobal se žádnému z ostatních klíčů.

„Ano pane,“ řekla jsem. Vždy jsem ho oslovovala „pane“.

„Patří k tomuto zámku,“ ukázal na dvířka. „Přes den ho nosím stále při sobě v kapse, v noci je pod polštářem – posloucháš mě?“

„Ano, pane.“

„Nezapomeň, že patří k tomuto zámku – skříňka z dubového dřeva – hned u dveří po tvé levé ruce – nezapomeneš?“

„Nezapomenu, pane.“

„Je to jen děvče, a k tomu tak mladé. Opravdu si to zapamatuješ?“

Přikývla jsem.

„Dobře, tak je to správné.“

Chvilí přemýšlel a pak se ke mně rázně otočil. Myslím, že byl v té chvíli rozhodnut povědět mi více, ale své rozhodnutí v další vteřině změnil. Řekl pomalu a drsně: „Co jsem ti teď řekl, nikomu nepovíš. To je víc než mé přání.“

„Samozřejmě, pane, neřeknu o tom nikomu.“

„Dobře.“ Pak si na něco vzpomněl. „Nikomu o tom nepovíš, s výjimkou jediného případu – pouze nebudu-li přítomen a pan

Bryerly přijede a bude se po tom klíči ptát. Ale pouze v mé nepřítomnosti. Chápeš, co myslím?”

„Ano, pane.“

Otec mě políbil na čelo a řekl: „A teď se vrátíme zpět.“

V obývacím pokoji jsem znovu usedla na svou židli a otec pokračoval v přecházení od krbu k protější stěně. Toho večera měl zřejmě hovornou náladu, protože už po půlhodině přerušil pochodování, posadil se do lenošky proti mně, chvílku si mě prohlížel, jak bylo jeho zvykem, a pak řekl:

„Takhle už to dál nejde, potřebuješ vychovatelku.“

V takových případech jsem odložila knihu a pozorně jsem poslouchala.

„Umíš dobře italsky a francouzsky, ale neumíš německy. V hudbě se snad vyznáš – nevím, nerozumím tomu –, ale kresby by mohly být lepší. Existují vzdělané dámy – říká se jim doučovací vychovatelky –, které toho umějí mnohem víc, než v čem se vyznala tvoje učitelka. Trošku se s ní připravíš a pak bys mohla příští zimu navštívit Itálii a Francii, jak se ti bude chtít.“

„Děkuji, pane.“ Měla jsem radost, ale neslušelo se, abych ji příliš projevila.

„Slečna Ellertonová od nás odešla již před šesti měsíci.“

Mlčky jsem přikývla.

„Když se tě doktor Bryerly zeptá na ten klíč, všechno mu ukážeš. Ale pouze jemu, nikomu jinému.“

„Jak jste řekl, vy budete v takovém případě pryč. Kde potom najdu ten klíč?“ zeptala jsem se, neboť jsem se bála, že jsem snad otce špatně pochopila.

Usmál se na mne, byl to jasný, ale chladný úsměv, pomíjivý, ale laskavý – jedním slovem záhadný.

„Jsem rád, že jsi tak bystrá. Poznáš, že jsem i na to myslel. Až přijde čas, budeš vědět, kde ho hledat. Ty víš, že vedu osamělý život, nemám mnoho přátel, jen jednoho velmi dobrého – jediného – dřív jsem mu nerozuměl a snad i křivdil, ale teď si ho velmi vážím.“

Napadlo mě, že by tím přítelem mohl být strýc Silas.

„Zřejmě mě brzy navštíví, nevím jistě, kdy to bude. Jeho jméno ti zatím neřeknu, nechci, aby se tady o něm mluvilo. Odjedu s ním pak na krátkou cestu. Nebudeš se tu sama bát?“

„Vy už jste to slíbil?“

Přijal mou otázku s úsměvem.

„Slíbil? Nemohu mu to odepřít. Tvá formulace se mi líbí – slíbil – to zrovna ne, ale nechme to tak.“

Pamatuji si ten rozhovor doslova, tím jsem si jista. Člověk, který by neznal divné způsoby otcova hovoru, by si mohl pomyslet, že je snad trochu nervově vyšinut, ale mě takové podezření ani nenapadlo, tušila jsem, že hovoří o nějaké důležité osobě, která ho dovede na velmi významnou cestu, a když pak ten návštěvník přišel a otec se s ním na onu tajemnou cestu vydal, dokonale jsem pochopila, proč mi řekl tak málo, a přitom tak mnoho.

Bylo by chybou se domnívat, že všechny rozmluvy s mým otcem probíhaly v takovýchto náznacích, pravda, některé chvíle s otcem byly zvláštní, skoro hrůzné, ale já byla na jeho neobvyklé způsoby zvyklá a chovala jsem ke stavu jeho mysli neomezenou důvěru. Kromě toho jsem si mohla vesele popovídat s paní Ruskovou nebo s paní Quinceovou, mou služkou. Občas mě také na Knowlu navštívil někdo z našich sousedů, ale to bylo velmi zřídka.

Znovu a znovu jsem přemýšlela o tom, kdo by mohl být tím návštěvníkem, který přinutí otce, aby opustil dům, zamilované knihy, dokonce své jediné dítě, kdo ho odvede na tu cestu s neznámým cílem, a vždy mé dohady mířily jediným směrem – strýc Silas, ten mlčením opředený příbuzný, kterého jsem nikdy neviděla a který byl, jak mi bylo naznačeno, nevýslovně nešťastný, anebo dokonce neřestný. Jen jednou se otec vyslovil tak, abych si mohla vytvořit představu o vztahu, který k němu chová.

Tehdy mi bylo asi čtrnáct let; pomáhala jsem paní Ruskové v pokoji obkládaném dubovým dřevem čistit skvrnu na čalounění křesla; pozorovala jsem její počínání s dětským zájmem. Když se posadila a zvrátila hlavu, aby si odpočinula od práce, při níž se

hrbila nad lenoškou, zadívala se na portrét, který vylučoval byť i jen nádech zženštilosti.

„Není ten muž strýc Silas?“ zeptala jsem se.

„Ano, to je on.“

„Je to velmi hezký muž, paní Rusková, líbí se vám?“

„Byl, má drahá. Tenhle portrét byl namalován před čtyřiceti lety a čtyřicet let, věřte mi, je znát na každém z nás,“ usmála se paní Rusková cynicky.

Pak jsme se mlčky koukaly na toho hezkého muže s italským chrtem po boku.

„Paní Rusková,“ řekla jsem, „proč je otec pokaždé smutný, když přijde na strýce Silase řeč?“

„Co to povídáš, dítě?“ ozval se za mnou drsný otcův hlas.

Polekaně jsem vyskočila a klopýtla o lem koberce. Nevím, proč jsem zrudla.

„Uklidni se, dítě,“ řekl otec, když zpozoroval můj údiv. „Neřekla jsi přece nic špatného. Slyšel jsem dobře. Ptala ses, proč jsem smutný, když se vysloví jméno strýce Silase. Nevím, podle čeho tak soudíš, ale můj smutek je přirozený. Tvůj strýc je člověk velkých kvalit, ale také velkých chyb a špatných skutků. Své chyby si uvědomuje méně než já, a to mne rmoutí. „Říkala ještě něco, madam?“ obrátil se na paní Ruskovou.

„Ne, pane,“ řekla paní Rusková s bojácnou úklonou. „Slyšel jste vše.“

„Nemysli na něho, dítě,“ řekl mi otec, „jednoho dne možná poznáš, jak mu jeho sousedé a přátelé ubližují. Těžko říci, zda právem.“ Pokynul mi na rozloučenou, přistoupil ke dveřím a řekl: „Na slovíčko, paní Rusková.“

Zřejmě dal hospodyně nějaké příkazy, které ona vyřídila i Mary Quinceové, protože od toho rozhovoru se každé zmínce o strýci Silasovi obratně vyhnuly. Mé otázky nechaly bez povšimnutí a paní Rusková bývala v rozpacích, když jsem se dožadovala odpovědi.

Tím byla ovšem má zvědavost podnícena. Často jsem stávala před portrétem a zdálo se mi, že uhrančivé oči strýce Silase se

provokativně vysmívají mé zvědavosti. Nevím, zda to byla obyčejná zvědavost, nebo ctižádost, ale toužila jsem po tom, abych se o svém strýci dozvěděla více. Chtěla jsem vědět, vědění je síla a síla jakéhokoliv druhu je skrytou touhou každé lidské duše. Pozvolna jsem propadla té neukojitelné touze poznat strýce Silase.

II. Nová tvář

Asi za čtrnáct dnů po onom hovoru, při němž mi otec svěřil péči nad vyřezávaným příborníkem v knihovně, k jehož zámku patřil ten podivný klíč, jsem seděla před oknem ve velkém obývacím pokoji a tiše se obdivovala nádheře krajiny zalité svitem měsíce. Byla jsem v pokoji sama; z krbu vycházela příjemná záře; odpočívala jsem a pozorovala záhony, které se svažovaly k plošince, na níž se tyčily jednotlivě nebo v malebných skupinkách nejvznešenější stromy v Anglii.

Vzduch byl nehybný, stříbrný opar spočíval na vzdáleném obzoru a ledové hvězdy se jasně třpytily. Ještě dál, za černými stromy, se vlnila linie lesa, kde stojí hrobka s pozůstatky matky.

Pozorovala jsem strnulé zimní panorama a mé myšlenky se stále vracely k rozhovoru s otcem, v němž mi řekl o svém zamýšleném odjezdu. Napadlo mě, že tento odjezd je nějak svázán s jeho náboženstvím.

Když má matka zemřela – nebylo mi ještě devět let –, přijel tehdy dva dny před pohřbem na Knowl neznámý muž s velkýma černýma očima uprostřed zasmušilého obličej. Na dlouhé hodiny se zavíral v knihovně s mým otcem, úplně zdrceným matčiným odchodem. Při procházkách mluvili šeptem. Paní Rusková se za hostem nevraživě otáčela. „Bůh sud', proč se modlí s tím strašákem z Londýna, když náš farář je ochoten kdykoliv přijít a konat svou povinnost. Tenhle skrček mu asi moc nepomůže. Je stále zamlklejší.“

Protože byla má vychovatelka nemocná, poslal mě otec s tím mužem několik dní po pohřbu na procházku. V domě byl zmatek a služebné si chtěly asi dopřát trochu oddechu.

Ten muž mi příjemný nebyl, ale nebála jsem se ho, byl mírný a laskavý. Zavedl mě do zahrady se sloupovým a se sochami a záhony uspořádanými z nádherně kvetoucích květů do vzorů koberce, k jakési balustrádě, tak vysoké, že jsem přes ni neviděla. Můj průvodce mě vedl za ruku. Zastavil se před zábradlím a řekl:

„Ty přes zábradlí nevidíš, dítě, ale já ano – vidím chaloupku s vysokou střechou, leskne se ve slunci, jako by byla z ryzího zlata, kolem rostou vysoké stromy a kvetoucí keře, neznám jejich jména, ale jsou krásné, pnou se kolem zdí a pod stromy. Ve stínu si hrají děti. Pojď, za pár okamžiků si s nimi můžeme promluvit. Teď je to pro nás pouze obraz, fantazie, kterou si vytváříme ve své mysli, ale za chvíli se to všechno stane skutečností.“

A tak jsme sestoupili po schodech a bok po boku kráčeli zarostlou alejí ponořenou v hluboký stín. Náhle se stromy rozestoupily a my jsme se ocitli v plném slunci, před domkem, který předtím popsal.

„Je to dům vašich rodičů?“ zeptal se dvou chlapců, kteří přikývli a odběhli na louku. Můj opatrovník se opřel o kmen stromu a usmál se na mne.

„Sama ses přesvědčila o tom, že se vidina snadno stává skutečností. Pojď, musíme jít dál.“

Šli jsme pak dlouho mlčky lesem, na který se teď dívám z okna našeho pokoje. Cestou mi vyprávěl různé příběhy, z kterých jsem cítila jakýsi skrytý duchařský smysl, ale musím říci, že se moc nelišily od těch, které mi někdy paní Rusková vykládala z bible.

Poslouchala jsem ho, neboť dokázal svým vyprávěním zaujmout, a tak jsme nepozorovaně došli až před kapli obrostlou mechem, kde byla pochována moje matka. Když jsem si uvědomila, kde jsem, rozplakala jsem se, plakala jsem jako dítě a volala matku. Muž mě odvedl ke kamenné lavici a něžně mě pohladil po vlasech.

„Posad se tady vedle mě.“ Počkal, až se trochu uklidním a pak svou holí ukázal do nitra hrobky. „Pověz mi, copak tam vidíš?“

„Tam, tam, kde pochovali mou matku?“

„Ano, tam – kamennou zeď s pilíři, nikdo z nás za ně nevidí, ale Swedenborg vidí i za ně, skrze ně – pověděl mi všechno, co nás dva zajímá. Říká, že tvá matka tady není.“

„Odvezli ji pryč?“ zvolala jsem a vyskočila, ale měla jsem příliš velký strach na to, abych se šla přesvědčit. „Kde je? Kam ji odvezli?“

„Tvá matka žije, ale je daleko, neslyší nás. Ale Swedenborg ji vidí i slyší, říká mi vše, co vidí, jako jsem i já tobě před chvílí vyprávěl

o dětech a domku. Věřila jsi mi a já tě přesvědčil, že mluvím pravdu. Poslouchej tedy, co ti teď budu říkat, a sama ve svém nitru spatříš věrný obraz toho, co já popíši slovy.“

Opřel se loktem o koleno a se sklopeným čelem mi začal popisovat překrásnou krajinu, osvětlenou zářícím jasnem, ve kterém kráčela po vzdušné cestě má matka ve společnosti stejně oživených lidí. Procházeli se po vysokých horách, zalitých růžovým oparem. Byly to krásné a ušlechtilé bytosti v bělostných splývavých rízách.

Dokončil své vyprávění, vzal mě za ruku, laskavě se usmál a řekl: „Pojď, drahá, vydáme se na cestu.“

„Ach ne! Ne! Teď ještě ne!“ vykřikla jsem v hrůze v domněnání, že mne chce odvést z tohoto světa.

„Vrátíme se domů, dítě,“ usmál se. „Nemůžeme jít teď na místo, které jsem ti popsal, tam se vchází pouze branou smrti, k níž všichni spějeme jistým krokem.“

„Kde je ta brána smrti?“ zeptala jsem se po chvíli. Vraceli jsme se pozvolna domů. Držela jsem se toho muže za ruku, za nic na světě bych teď neprošla lesem sama. Nad mou otázkou se smutně usmál.

„Tak jako spatřila Hagar v poušti studnu s vodou, tak i my jednoho dne spatříme před sebou bránu smrti. Až přijde ten čas, vstoupíme do ní a nalezneme útěchu, tak jako Hagar se osvěžila vodou ze studně.“

Ta procházka ve mně zanechala hluboký dojem, ještě několik dní jsem byla vyděšená a v noci jsem usínala s polštářem na hlavě. Ani paní Ruskové se má příhoda a vyprávění nelíbily. Mocně se obořila na Mary Quinceovou:

„Divím se vám, Mary, že necháte to dítě klidně jít do lesa s tím pekelníkem. Vždyť on je schopen jí někde v tom lese ukázat ďábla nebo čerta!“

O swedenborgiánech jsem toho moc nevěděla, jenom to, co mi pověděla paní Rusková. Dva nebo tři jsem v mládí potkala, ale neměla jsem věk ani potřebný rozhled na to, abych se v jejich učením vyznala. Pokusila jsem se číst jednu z jejich knih o budoucím státu – o nebi a peklu –, ale po dvou dnech jsem z té četby byla nervózní,

a tak jsem toho nechala. Pochopila jsem pouze, že jejich zakladatel měl úžasné vidiny a hovořil s anděly, kteří vyprávěli příběhy z bible. Skutečnost, že si můj otec tuto víru vybral, posilovala moji naději, že se jejich názory nestřetávají s nejvyšší autoritou Písma svatého.

Opřela jsem se o parapet, hleděla na ztichlý les plný měsíčních stínů, kde jsem si ještě dlouho po procházce, o které jsem teď vyprávěla, představovala ukrytou bránu smrti. Přemýšlela jsem o návštěvníkovi, který má odvést mého otce, o strýci Silasovi a o bledém muži, který svými temnými očima viděl až za bránu smrti. Veselé úvahy to nebyly.

Proto jsem si na okamžik pomyslela, že sním, když se na trávníku před oknem náhle zjevila podivná postava – velmi vytáhlá žena v šedém hábitu, skoro bílém ve svitu měsíce.

V údivu jsem zírala na ten velký pohublý obličej, který jsem nikdy neviděla a který se teď na mne nepříjemně usmíval. Jakmile žena nabyla jistoty, že jsem ji spatřila, začala gestikulovat a vykřikovat něco, čemu jsem přes okno nerozuměla. Blížila se k oknu.

Vyskočila jsem z postele, zuřivě zalomcovala zvonkem a pak jsem vyběhla z pokoje. Na chodbě jsem potkala sluhu Branstona.

„Venku za oknem je nějaká žena!“ vykřikla jsem. „Okamžitě jí řekněte, aby šla pryč!“

Protože šlo jen o ženu, Branston se ledabyly uklonil a kývl, že rozumí. S výrazem velké autority přistoupil k oknu. Návštěvník se mu asi příliš nezamlouval, protože prudce otevřel okno a řekl břitce: „Co se tu potloukáte, ženská?“

Následovala nikterak krátká odpověď; co žena říkala, jsem však neslyšela.

Branston řekl: „To jsem nevěděl, paní. Nikdo mi nic neřekl. Obejděte dům doleva a přijďte k hlavnímu schodišti, já zatím vyrozumím pána.“

Sluha se otočil od okna a s nádechem otázky řekl:

„Ona tvrdí, že je vaší vychovatelkou.“

„Jakou vychovatelkou?“

Branston byl dobře vychovaný, proto se zdržel další konverzace.

„Snad bude lepší, když se na to zeptám pána,“ řekl a odporoučel se.

Každé děvče v mém věku ví, co se skrývá za takovýmto příchodem. Asi po minutě jsem zaslechla paní Ruskovou, jak vyšla ze studovny a cosi si na chodbě brumlala – to dělala vždy, když byla rozrušena. Byla bych si s ní ráda promluvila, ale hospodyně energicky přešla halu a zamířila ke schodišti.

Je to snad pravda, že to zjevení má být mou novou vychovatelkou? Cožpak s ní budu muset být opravdu sama a dívat se celé hodiny na její nepříjemnou tvář a poslouchat ten pisklavý hlas? Právě jsem se rozmyšlela, zda se nemám vydat na výzvědy za paní Quinceovou, když jsem zaslechla otcovy kroky. Rychle a s bušícím srdcem jsem se vrátila do obývacího pokoje.

Když vešel, jako obvykle mě pohladil po vlasech a pak se začal procházet pokojem. Ráda bych se bývala zeptala na novou vychovatelku, je-li to všechno pravda, ale netroufla jsem si.

Otec se zastavil u okna, odhrnul závěs a zřejmě zaujat svými vlastními myšlenkami hleděl z okna. Uplynulo asi půl hodiny, než promluvil a několika slovy mě zpravil o příjezdu madame de la Rougierre, mé budoucí vychovatelky, která měla perfektní doporučení a skvěle ovládala všechno to, v čem jsem se měla já zlepšit. Už v tomto okamžiku jsem ji neměla ráda, nevěřila jsem jí, bála jsem se jí.

„Doufám, slečno Maud, že se vám nová vychovatelka líbí,“ řekla paní Rusková, která na mne čekala v mém pokoji. „Já tyhle Francouzky nenávidím. Jsou afektované. Jí jako vlk, ta vychrtlíce. Uložila jsem ji do toho pokoje s hodinami, bude slyšet odbíjet každou hodinu. Něco takového jste ještě neviděla – dlouhý nos, a ta pusa od ucha k uchu! Připadala jsem si jako Červená karkulka.“

Mary se smála, ráda poslouchala, když si hospodyně někoho dobírala.

„Ustel postel, Mary,“ napomenula ji paní Rusková. „Ode mne tedy mnoho komplimentů neuslyší. Ráda bych věděla, proč

nemohou dělat vychovatelky anglické dívky. Copak jsou ty zpívající cizinky něco extra? Jsou všechny stejné, věčně strojí nějaké pikle.“

S madame de la Rougierre jsem se seznámila druhý den ráno. Byla vysoká, svalnatá a bledá v obličeji. S tím kontrastovaly její příliš černé vlasy. Na hlavě měla krajkový čepeček. Když se smála, sbíhaly se jí kolem úst a očí vrásky. Dlouho si mě lstivě prohlížela. Její pohled byl pevný, sklopila jsem zrak.

„Jak se jmenujete, mademoiselle?“ řekla vytáhla cizinka.

„Maud.“

„Maud – hezké jméno. Jsem si jistá, že si budeme rozumět. Budu vás za to mít ráda. Čemu jste se učila – hudbě? Řečem?“

„Ano, trochu. Právě jsem se začínala učit zacházet s globusy, když má vychovatelka odešla.“

„Ach ano – globusy!“ a svou velkou rukou jeden roztočila. „Je vous expliquerai tout cela à fond.“³

Jak jsem později zjistila, madame de la Rougierre vysvětlovala všechno à fond, ale její vysvětlení byla jaksí nesrozumitelná, a když jsem se vyptávala dál, začínala být trochu nervózní, a tak jsem přijímala její výklady takové, jaké byly.

Na madame bylo všechno neobyčejně velké – i její reakce; smála se hlasitě, chodila rychle, hodně jedla a pila. To všechno jí v mých očích sympatií nepřidávalo.

Někdy vysedávala celé hodiny u okna nebo u ohně, ale nevnímala nic, co se kolem ní dělo. Na jejím lstivém obličeji se objevoval pro mne nový výraz – sebevědomý, skoro vítězoslavný. Rozhodně to nebyla vhodná vychovatelka pro plaché a do sebe ponořené děvče, jakým jsem v těch letech byla já. Jen občas ji popadl záchvat veselosti, který mě lekal ještě víc než její chmurné nálady, ale o tom všem budu ještě vyprávět.

³ Vysvětlím Vám to vše do hloubky. Pozn. red.

III. Procházka lesem

Těžko byste hledali v Anglii rodový dům, jehož služebnictvo a hlavně majitelé na otázku, zda mezi starobylými zdmi jejich sídla přebývá duch nebo strašidlo, odpoví záporně. Patří to k tradici a dobrému tónu. I náš Knowl může posloužit svými stíny, nevysvětlitelnými zvuky a zjeveními. Vypráví se, že Ráchel Ruthynová, krásná paní z doby královny Anny, která zahynula žalem pro plukovníka Horbrooka, chodí v noci po domě v šustícím hedvábí; je sice neviditelná, ale čas od času je slyšet ševel brokátu, klapot podpatků, vzdechy, a za bouřlivých nocí dokonce její vzlykot.

Občas se na temných chodbách Knowlu zjevuje světlonoš, hubený vlasatý muž v černém šatu se smolnicí či pochodní v ruce. Rudě žhnoucí pochodeň se zjevuje nejčastěji v knihovně. Na rozdíl od „lady Ráchel“ je světlonoš viditelný, ale nikdo ho nikdy neslyšel. Sinalá záře pochodně ozařuje obličej i část těla, někdy – to se stává tak dvakrát za sto let – roztočí pochodeň kolem hlavy a ta se pak rozhoří jasným plamenem, což je předzvěstí blížící se katastrofy nebo velkého neštěstí.

Nevím, zda madame o těchto zjeveních věděla, ale jednou řekla něco, co mě i Mary vyděsilo. Vyprávěla, že již dvakrát zaslechla za dveřmi ložnice šustot látky, kroky a hluboké vzdechy, ale když zavolala, nikdo jí neodpověděl.

Já sama zažila podobnou příhodu asi týden po vyprávění mé vychovatelky. Mary, která spala se mnou v ložnici, odešla pro novou svíci, stará již dohořívala. Byla jsem unavená, a proto jsem usnula dřív, než se Mary vrátila. Probudily mě kroky, které se blížily po chodbě k našim dveřím, a protože jsem myslela, že se Mary vrací, vstala jsem a šla jí otevřít. Na chodbě byla tma, zavolala jsem „Mary“, ale odpovědí mi bylo jen pleskání bosých nohou po dubové podlaze, šustot hedvábí a naříkavé vzlyky. Úplně ztuhlá strachem jsem ještě stačila zabouchnout dveře a ten hluk vzbudil Mary, která se vrátila už před půl hodinou, když já už spala.

Po čtrnácti dnech mi vypravovala Mary – a musím dodat, že je pravdomluvná stará panna –, že vstala v noci asi ve čtyři hodiny, aby zajistila okenici, kterou lomcoval vítr. Přisahala na to, že za okny knihovny viděla silné světlo, kroužící kolem temné hlavy. Nikdo by jí nedokázal vymluvit, že to byl rozhněvaný světloňoš.

Zmiňuji se o těchto událostech proto, že právě tato noční dobrodružství působila velice rušivě na mé nervy, již tak od přírody přecitlivělé, a domnívám se, že v tomto stavu jsem snadno podléhala nadvládě madame, která na mne působila tak, že jsem byla zřídka kdy schopná jí odporovat. Její charakter se začal vyjevovat jako ponurý a zlomyslný. Celé večery vysedávala s biblí na kolenou, ale zapomínala obracet stránky. Požádala otce o zapůjčení některé ze Swedenborgových knih. Když jsme se za špatného počasí procházely po terase před okny otcovy pracovny, byla zachmuřená a nemluvná, pak mne náhle objala, usmívala se a ptala se mrazivě: „Nejste unavená, drahoušku? Není vám zima?“

Zpočátku mne tyto náhlé záchvaty něhy překvapovaly, ale brzy jsem našla klíč k objasnění jejích proměn: Její přátelský cit se totiž projevoval pouze tehdy, když se za oknem domu objevila otcova tvář.

Nevěděla jsem, co si o jejím počínání mám myslet; měla jsem z té ženy hrůzu, protivila se mi její společnost a po setmění jsem každou minutu s ní prožívala jako na mučidlech. Když tak vysedávala s modlitební knihou na kolenou, byla bych ráda uvěřila, že se modlí, to by ji v mých očích zlidštilo, ale zatím jsem viděla jen přivřené, do neznáma hledící oči a pohrdlivě svěřené koutky úst. Zdálo se mi, že se ušklibá.

Svou prohnaností se jí podařilo získat náklonnost našeho faráře, dokonce i mého otce, jemůž si pod záminkou, že se s ním chce poradit o mé četbě, stěžovala, jak trpí mou svéhlavostí a neposlušností. Faktem bylo, že jsem se chovala jako tichá a ukázněná žačka. Myslím, že mě tím chtěla ponížit, dokonce se po domě povídalo, že se chce vlichotit do otcovy přízně a vetřít se na místo paní Ruskové.

Došlo to tak daleko, že si mě otec pozval do své pracovny.

„Velmi mě mrzí, že musím poslouchat od madame stížnosti na tvou neposlušnost. Dokonce mě žádala o svolení udílet ti tresty. To jsem samozřejmě odmítl, ale už samotná žádost dokazuje, jak je s tvým chováním nespokojená. Náklonnost přikázat nemohu – úctu a poslušnost ano –, a trvám tedy na tom, abys ji madame prokazovala.“

„Ale, pane,“ řekla jsem roztrpčena tou nespravedlností, „vždycky jsem udělala to, o co mne žádala, a neřekla jsem jí jediné neuctivé slovo.“

„Myslím, že sama sobě nemůžeš být dobrým soudcem,“ řekl otec přísně. „Teď jdi a buď poslušná.“

Takovou křivdu mé srdce neuneslo. Když jsem došla ke dveřím, rozplakala jsem se, ale neodvážila jsem se již nic namítnout.

„Neplač, Maud,“ řekl otec a políbil mě na čelo. „Přemýšlej o svých chybách a polepši se.“ Doprovodil mě na chodbu a poslal za vychovatelkou.

V učebně jsem si dodala odvahy a poprvé jsem madame vyčetla, jak nespravedlivě si stěžovala.

„Vidíte, že jste zlé dítě,“ řekla madame s trpkým úsměvem. „Neumíte přijmout kritiku. Abyste se uklidnila, přečtete mi nahlas tyto tři – lépe čtyři kapitoly z bible.“

V těch kapitolách nebylo nic, co bych musela vědět. Když jsem dočetla, řekla madame:

„A teď se, drahá, naučíte nazpaměť tuto modlitbu – to prospívá pokoře srdce.“

Byla to dlouhá modlitba a já se pustila do práce s dokonalou nechutí.

Nebyla jsem jediná, kdo neměl madame de la Rougierre rád. Paní Rusková tvrdila, že krade brandy a víno a předstírá, že ji bolí žaludek. Dávala madame bez servítků najevo, co si o ní myslí. K vyhlášení války došlo jednoho dne, kdy mě madame poslala za paní Ruskovou pro brandy se vzkazem, že je jí nevolno. Po hodině se

paní Rusková objevila u její postele s nějakými pilulkami a hořčičnými plackami a od té chvíle byla neodvolatelně nenáviděna.

Nedobré vlastnosti mé vychovatelky mi velmi ztrpčovaly život; sčítala jsem její nedostatky, ale teprve dvě epizody, v nichž jsem odhalila špatnost její duše, potvrdily mé nepříjemné podezření.

Jednoho dne jsem ji zastihla, jak s uchem na klíčové dírce otcovy studovny naslouchá, co se děje uvnitř. S dychtivě pootevřenými ústy hleděla ke schodišti, odkud by ji mohl někdo překvapit. S pocitem hanby a hnusu jsem ustoupila do stínu, a ač jsem měla v první chvíli chuť po ní vrhnout svícen, vrátila jsem se celá popletená do pokoje. Takovou drzost a nevychovanost jsem ještě nezažila. V pokoji jsem se vzpamatovala z úleku a plna rozhořčení jsem se vydala zpět. Když jsem přišla na roh chodby, sestupovala madame po schodech. Myslím, že zaslechla mé kroky.

Rychle se ke mně obrátila: „Jsem ráda, že vás vidím, mé dítě. Půjdem se trochu projít.“

V tom okamžiku se otevřely dveře otcovy pracovny a vyšla paní Rusková. Byla rozčilená, v obličeji celá rudá.

„Pán říkal, madame, že si tu láhev brandy můžete nechat,“ řekla energicky. „Velice ráda se jí zbavím – a vás také.“

Madame na ni pohlédla s pohledem plným nenávisti a zloby. Posměšně se uklonila.

„Když už musíte pít, tak si opatřete vlastní láhev,“ řekla paní Rusková. „Můžete si pro ni dojít do spižírny sama. Mě už svými rozmary neobtěžujte.“

Nešlo jen o bezvýznamnou šarvátku. Madame se totiž podařilo získat na svou stranu pokojskou Annu Wixtedovou, a to tím způsobem, že mě přemluvila, abych jí darovala nějaké své šaty. Paní Rusková ale přistihla Annu, jak se krade po schodech k pokoji madame s lahví brendy pod zástěrou. Ann, prostá nezáludná duše, řekla pravdu. Madame jí nařídila, aby brendy koupila ve vsi a přinesla tajně do její ložnice. Paní Rusková láhev zabavila a objevila se s ní před mým otcem. Otec ji vyslechl a zavolal si madame, která se prokázala ušmudlaným papírem, na němž nějaký doktor, kterého

nikdo neznal, předpisoval madame vrchovatou lžící brendy s několika kapkami opia pokaždé, když ji přepadnou žaludeční potíže. Otec, který usoudil, že láhev vydrží madame rok a možná i déle, rozkázal, aby paní Rusková brandy vrátila.

Tuto bitvu vyhrála tedy madame. Byla na koni, vrátila se jí dobrá nálada. Půjdemte tedy na procházku a bible zůstane v šuplíku.

Rozhodla jsem se, že s ní budu mluvit co nejméně, stále jsem byla ještě pobouřena její podlostí, ale taková předsevzetí netrvají u mladých lidí dlouho, a tak když jsme došly na okraj lesa, hovořily jsme spolu jako obvykle.

„Do toho lesa nechci jít,“ požádala jsem ji.

„A proč ne?“

„Je tam pohřbena moje matka.“

„Tam v té hrobce?“ ptala se madame dychtivě. Přisvědčila jsem.

„To je tedy podivný důvod. Jen se pokloňte památce své matky. Co by asi vašim vrtochům řekl otec. Jsem tu přece s vámi, tak pojďte – alespoň kousek.“

A tak jsem, i když váhavě, souhlasila.

Vychovatelka vypadala rozrušeně, posadila se na travnatou hráz a opřela si čelo o konečky prstů.

„Jak krásně smutné,“ mumlala. „Je to nádherná hrobka, závidím vám vaše pocity. Jak hluboce se můžete roztesknit pro tu mrtvou. Pohleďte, tady je nějaký nápis. Jsem unavená – což kdybyste mi ho hezky nahlas přečetla?“

Postoupila jsem tedy vpřed a pak jsem se ohlédla k madame. Ohromeně jsem se dívala do rozšklebeného obličeje – nebylo pochyb, madame se mi vysmívala. Když jsem se otočila, předstírala, že dostala záchvat kašle. Protože jí ale došlo, že jsem prohlédla její divadlo, zasmála se nahlas a řekla:

„Nepohoršujte se, dítě, jen mě napadlo, jak jsou ty nápisy hloupé. Mrtvé tím nevzkřísíme. Chvalozpěv o zesnulých se časem změní na hloupost živých. Rozhodně žádný nápis na hrob nechci. Co o tom soudíte, má drahá? Co myslíte, straší na tom vašem Knowlu?“

„Proč se ptáte?“ řekla jsem a zrudla. Dostala jsem strach a byla jsem z jejího proslovu a otázky popletená.

„Říkala mi o tom Anna Wixtedová, nějaký duch prý chodí po domě – je to hnusné! Všude samé hrobky a kolem dokola jen hustý les. Nikde žádná pomoc.“ Madame zakroutila strašně očima, jako by uviděla strašidlo. Bylo-li tu vůbec nějaké, pak sedělo právě vedle mě.

„Pojďme pryč, prosím,“ zaprosila jsem. „Začínám se tu bát.“

„Ale co vás nemá, má drahá, proti strachu musíte bojovat. Jen zůstaňte hezky sedět. Je to vzrušující, ta blízkost mrtvých – zvláštní. Už jste někdy viděla ducha, dítě?“

„Prosím vás, mluvte o něčem jiném.“

„Jste vy ale hlupák, anebo možná nejste,“ zahleděla se na mne zkoumavě. „Já ducha viděla, zrovna včera, vypadal jako opice, měl velice hříšný obličej a velké bílé oči. Byl odporný,“ vydechla.

„Mlčte, madame,“ vykřikla jsem. „Vy mě chcete vystrašit.“

„Dobře, dobře, blázinku, jak si přejete.“

Horlivě jsem přikývla.

„Váš otec je hodný člověk,“ řekla madame.

„Je to nejmilejší člověk na světě. Nevím, čím to je, ale já se ho tak bojím, že jsem mu to ještě nikdy neřekla.“

Tato důvěrnost k madame nebyla projevem náklonnosti, ale pramenila ze strachu; jednala jsem s ní, jako by v sobě měla kouska lidskosti, v naději, že mi ji nějak dá najevo.

„Navštívil vašeho otce před několika měsíci nějaký doktor z Londýna?“

„Ano jmenoval se Bryerly. Byl tu několik dnů. Pojďme zpět, snažně vás prosím.“

„Hned, dítě. Má váš otec velké bolesti?“

„Nemá, co tím myslíte?“

„A jaká nemoc ho trápí?“

„Nemoc? Vždyť otec vůbec nemocný není! Zaslechla jste snad něco?“

„Moc jsem toho neslyšela, ale když ho navštěvuje doktor, tak tu nějaké problémy jistě budou.“

„Ale to nebyl lékař, pokud vím, je ten člověk doktorem bohosloví, swedenborgián. Otec k tě sektě patří. Proto přijel.“

„To ráda slyším, drahoušku, ale stejně, váš otec už je velmi starý a vy jste ještě dítě. Myslí na vaši budoucnost? Sepsal již poslední vůli? Je velice bohatý a měl by vás včas zajistit.“

„Není třeba spěchat, madame. Na poslední vůli má ještě dost času,“ řekla jsem chladně, protože se mi téma tohoto rozhovoru vůbec nelíbilo.

„On skutečně nepořídil žádnou závěť?“

„Nikdy jsem se o to nezajímala.“

„Nelžete, vy darebačko. Pročpak to přede mnou tajíte? Vy nejste tak hloupá, jak se děláte. No tak, dítě, povězte mi to – co je v té závěti? Kdy ji napsal?“

„Ale já doopravdy o ničem takovém nic nevím. To je věc mého otce.“

„Samozřejmě, jen mě tak napadlo, že by ho nezabilo, kdyby takovou závěť sepsal, to mu přece život nezkrátí. Kdyby svou vůli včas nesepsal, mohla byste ztratit část svého majetku, a to by vás přece mrzelo.“

„Nic by mě nemrzelo. Víím, že mě otec miluje, a to mi stačí.“

„No, no, přeci nejste taková husička! Vy dobře víte, co v té závěti je,“ vzala mě za ruku a tiskla mi malíček. „Tak honem, mluvejte, nebo vám ten krásný prstíček zlomím,“ chrčivě se zasmála a přitlačila.

Vykřikla jsem bolestí, ale madame se nepřestala smát.

„Povíte mi to?“

„Ano, pusťte mě, vždyť to bolí!“

Nepovolila hned, ale ještě chvíli mě mučila a šklebila se mi do očí.

„Dejte na mou radu, hlupáčku, a mluvejte. A nebrečte.“

„Zlomila jste mi prst,“ vzdychla jsem.

„Trochu si ho promněte a pofoukejte,“ zasmála se. „Jste protivná holka, myslím, že už si s vámi nebudu hrát. A jde se domů.“

Cestou k domovu madame na mé otázky neodpovídala a předstírala, že je uražená. Vůbec jsem to nečekala, myslela jsem, že se mi omluví.

Její mlčení netrvalo dlouho. Po několika dnech se naše vztahy upravily. Ještě často zavedla hovor na otcovu závěť, ale už nikdy nepokládala přímé otázky a nevynucovala si odpovědi. Dlouho jsem nechápala, proč ji otázka našeho majetku tolik zajímá. Nakonec jsem na příhodu u matčiny hrobky zapomněla.

Myslím, že všechno ženské obyvatelstvo v domě se té cizinky bálo – s výjimkou paní Ruskové, která své nepřátelství dávala okázale na srozuměnou. V mém pokoji vedla dlouhé monology:

„Odkud vlastně pochází – je to Francouzka, Švýcarka, nebo je z Kanady? S kým žije? Kde je její rodina? Nikdo o ní nic neví. Předpokládám, že si pán něco o její minulosti zjistil. Pořád má nějaké tajnosti s Wixtedovou, ale já jí to zarazím. Věčně jen šeptají a drbají, ale o práci to určitě nebude. A jak se umí přetvařovat, ta stará kočka. S dovolením, slečno, je to snad sám ďábel, přistihla jsem ji jednou, jak krade pánovi gin, sklenici dolila vodou, ta se, pane, vyzná, ta čarodějnice. Všechny služky se jí bojí. Kateřina Jonesová ji viděla v posteli, jak spí po té procházce, kdy vás tak vystrašila, šklebila se prý jako lucifer, není divu, že jste z ní taková nervózní, já si myslím, že ona –“ a tak dále.

Paní Rusková měla postřeh; byla jsem nervózní a má nervozita rostla. Ta strašná žena to se zalíbením sledovala a určitě se z toho radovala. Večer jsem měla strach, že se na noc ukryje v mé ložnici a bude mě strašit. Zdály se mi o ní sny, něco příšerného.

Jednou se mi zdálo, že mě vede do knihovny, nad hlavou má svíci a cestou cosi drmolí, čemu není rozumět. Po špičkách jsme došli k tomu dubovému příborníku, jehož klíč mi před časem otec za tak zvláštních okolností ukázal. Připadala jsem si jako zloděj. Ve dveřích skříně trčel klíč a madame mi přikázala, abych jím otočila. Dvířka se rozletěla a v nich, těsně u mého obličeje, se objevila otcova bledá tvář, jejíž zmodralé rty se rozevřely a ozval se křečovitý výkřik: „Smrt!“ Svíce zhasla, madame zmizela a já jsem se s jektajícími zuby probudila v posteli. Třásla jsem se po celém těle a trvalo nejméně hodinu, než jsem se z toho hysterického záchvatu probrala.

Asi tak z té doby si pamatuji na příhodu s podomním obchodníkem, potulným cikánem, který se zastavil na Knowlu a nabízel různé tretky – stuhy, punčochy, krajky i levné šperky. Taková příhoda příjemně rozptýlila nudu z jednotvárného života v domě. Když postavil svůj koš na nádvoří, já a Kateřina jsme si se zájmem začaly prohlížet zboží. Přišla také madame. Když ji cikán uviděl, usmál se na ni jako na starou známou a řekl, že doufá, že se „madamasel“ daří dobře a že by ho ani ve snu nenapadlo, že ji tady uvidí.

„Madamasel“ mu roztržitě poděkovala a vypadala, že je jeho přítomností pořádně vyvedena z míry.

„Nabízí krásné věci,“ řekla nám. „Kateřino, běžte a řekněte to paní Ruskové. Potřebuje nůžky a nějakou krajkou, nedávno o tom mluvila.“

Když Kateřina odešla, madame řekla:

„Byla byste tak hodná, dítě, a přinesla mi peněženku? Je na stole v mém pokoji. A vezměte i svoji.“

Kateřina se vrátila s paní Ruskovou. Konečně muž, který by jim o té protivné Francouzce mohl něco povědět. Otálely s koupí tak dlouho, až konečně madame odešla. Ale cikán byl jako vyměněný. Nikdy tu ženu neviděl. Říká všem Francouzským madamasel, má je rád, protože kupují, a ještě přivedou své přítelkyně, proto se k ní choval tak přátelsky.

Jeho vysvětlení bylo přinejmenším chabé. Když se vyptávaly dál, koktal a nakonec utichl a už z něj nedostaly ani slovo.

Samozřejmě že ho madame podplatila. Viděl ji podkoní Tom Williams. Když si prohlížela zboží, naklonila se k cikánovi a něco mu rychle šeptem, ale důrazně povídala. Pak mu do koše strčila peníze.

Madame se vrátila od obchodníka a vyzvala mě k procházce, která byla součástí našeho denního režimu. Šly jsme po širokém rašelinovém výběhu pro ovce mezi Knowlem a scarsdaleským kostelem. Nesla jsem v ruce košíček s několika obloženými chleby, chtěli jsme si uspořádat svačinu na nedaleké vyhlídce.

Madame se neobvykle brzy unavila, sedla si na schůdky vedoucí přes plot, chvíli odpočívala a pak začala svým nosovým hlasem zpívat starou bretaňskou píseň o ženě s prasečí hlavou:

*Nebyla žena ani prase,
člověka bys marně hledal v ní,
napůl mrtvá, napůl živá zase,
půlka těla teplá, půlka chladná,
kost a hnáty.*

*Zpívala ding, dong, břitkou hranu,
strach z ní šel, ať dělo se, co dělo,
i prasata se jí bála, brachu,
jen představ si, na tváři škleb
a mrtvé tělo.*

*Čím krmila se, nikdo nevěděl,
zda jedla maso, nebo žrala žaludy,
snad pocházela z vepřů těch,
co přeplavali jezero Genezaret,
duše ďábla měch.*

*Snad byla kdysi ženou Ahasvera,
co půstu mrzce zrušil slib,
a vepřová ta hlava jí teď
v potupě a trestu sluší líp.*

Ta balada pokračovala ještě dalšími slokami, madame je drmolila a neměla se k pochodu. Viděla jsem ji, jak se pokradmu mrkla na hodinky, jako by někoho čekala.

Asi po deseti minutách vstala a pokračovaly jsme v cestě. Několikrát pohlédla směrem ke vsi Trillsworth, která ležela trochu vlevo před námi. Když uviděla, že sleduji její pohled, řekla:

„Co je to za kouř?“

„To je Trillsworth, madame. Je tam železniční stanice.“

„Železnice? Tak blízko – kam vede ta trať?“

Řekla jsem jí to. Už se dál nevyptávala. Blížily jsme se ke kostelu. Scarsdaleský kostel a jeho okolí je velmi malebné místo; vlnící se ovčí cesta se náhle rozšiřuje a klesá v širokém údolí s potokem, podél něhož se na zeleném palouku zvedají rozvaliny starého opatství, zarostlé vysokými stromy. V korunách se černala havraní hnízda.

Madame se zhluboka nadechla a ukázala na ruiny.

„Pojďme dolů, drahá, podíváme se na hřbitov.“

Jak jsme sestupovaly dolů po svahu, krajina na sebe brala smuteční nádech, ale nálada mé vychovatelky se lepšila.

„Podívejte se, kolik tu je náhrobních kamenů – sto, možná dvě stě. Ach ano, vy se mrtvých bojíte – já vás naučím je milovat. Chtěla bych být půl hodiny mrtvá. Tak ráda bych to zkusila.“

Došly jsme k potoku, odkud vedly ploché dlažební kameny ke hřbitovní zdi s malou brankou.

„Tak pojd'te,“ zvolala madame. Pozvedla obličej a nasála vzduch, jako by věřila. „Však už jsme blízko cíle. Budete je milovat, tak jako já. Za mnou, dítě, zahrajeme si trochu, já jsem madame Morgue – paní Márnice! Představím vám své přátele, pana Mrtvolu a pana Kostlivce,“ šíleně se rozesmála, postrčila si z temene paruku i s čepcem a obnažila holou lebku. Připadala mi šílená.

„Já s vámi nepůjdu, madame,“ vytrhla jsem svou ruku z její a ustoupila o několik kroků zpět.

„Tak vy nepůjdete na hřbitov? Chcete tu zůstat sama – jen se podívejte, slunce zapadá, budete se bát.“

„Zůstanu zde!“ Děsila jsem se jejích výstředností – a raději bych bývala zahynula tam, kde jsem stála, než abych prošla brankou na hřbitov.

„Tak čekejte,“ řekla madame. „Nezdržím se dlouho.“

Vyhrnula si šaty nad kolena a poskakovala po náhrobních kamenech jako kněžka při Valpuržině noci. Mumlavě si začala pobrukovat jednu z těch svých morbidních písní a rozeběhla se ke zřícenině.

Až po třech letech jsem se dozvěděla, co se na hřbitově vlastně událo. Vyprávěla mi to osoba, která byla počínání mé vychovatelky náhodným a nepozorovaným svědkem.

Madame se na hřbitově setkala s neznámým mužem, který ji tam očekával. Seděl na jednom z náhrobních kamenů a pokuřoval z dýmky. Byl to trochu zavalitý muž, dosti mladý, křiklavě oblečený do zeleného kabátu s kulatě střiženými přednicemi, barevné vesty a pestrých kalhot. Když se k němu madame přiblížila, zvedl svůj celkem hezký obličej, a aniž vyjmul dýmku z úst, pokývl jí s drzým a rozmrzelým výrazem.

„Halo, Deedle, tady jste,“ řekla madame na přivítanou. „Jsem tu sama, ale ona čeká venku u potoka. Trochu jsem ji postrašila, nemůžeme si dovolit, aby věděla, že se známe.“

„Máte čtvrt hodiny zpoždění. Přišel jsem kvůli vám o zápas,“ zcela nespolečensky si odplívl. „A říkejte mi Dude.“

„Tak tedy, Dude, je velmi hezká, taková, jaké máte rád – úzká v pase, bílé zuby, hezké oči, útlé kotníky,“ vychytrale se zasmála.

Dud nevzrušeně pokuřoval. „Pokračuje,“ řekl a pokynul jí hlavou.

„Učím ji zpívat a hrát. Má sladký hlásek a je nadaná.“

„Já ženský jekot nesnáším,“ řekl Dud. „V Curl Divan jedno takové strašidlo je. Zpívá pořád o vílách a květinách. Mňouká na jevišti jako kočka.“

„Prohlédněte si ji a pak se můžete rozhodnout. Když půjdete kolem potoka, projdete kolem ní.“

„A co když se mi nebude líbit?“

„Jak chcete. Každý není tak náročný.“

„Chcete snad říci, že se kolem ní někdo točí?“

„Říkám to, co povídám,“ zašklebila se madame.

„Nechte si ty průpovídky, babičko,“ řekl Dud líně. „Tak co, má nápadníka?“

„Řekla bych, že ano.“

„Vy byste řekla – já bych řekl, takhle se daleko nedostaneme. Teď je to ještě slušné dítě, ale co z ní bude, až dostane vaši školu?“ Pohlédl na madame přes slonovinové držadlo hole.

„Chybí vám smysl pro jemnou konverzaci, Dude,“ řekla madame. „A pak také nechápu, nač ten spěch.“

„Já nespěchám. Mužský se stejně nemá ženit, dokud si trochu neužije. Zatím nemám chuť plandat se s ní někde na jarmarcích a kostelech. Prý je kvakerka⁴, to ještě scházelo – na každém koleně jedno dítě a na mne nebude mít čas.“

„Jste pořád stejný, rozumná řeč s vámi není. Dobře, Dude, my tedy půjdeme domů a vy můžete běhat třeba za tou přihlouplou Hawkesovou – sbohem!“

„Zavři pusu, ty hloupá,“ řekl Dud a na tváři se mu objevil zlý úsměšek. „Neřekl jsem, že se na to děvče nepodívám, vlastně kvůli tomu jsem přišel. Pak uvidím, co dál.“

„Běžte, ale jen se dívejte. Víte, Dude, ona je trochu plachá.“

„To jste mi neřekla – dobře,“ zarazil madame, která se chystala k proslovu. Potřásl jí rukou. „Sbohem, babičko, teď si ji omrknu, a jestliže se mnou budete chtít příště mluvit, buďte přesná.“

Rozešli se. Dud krácel přes náhrobky a holí sesekával vršky kopřiv. Madame se loudala otevřeným prostranstvím, abych ji viděla, kdybych se snad za ní pustila.

Čekala jsem stále u potoka a dívala se do zuřivého proudu. Zaslechla jsem na cestě kroky a uviděla muže, který si mě s dýmkou v puse a familiárním úsměvem na tváři zvědavě prohlížel. Příliš dobrých mravů asi v životě neposbíral. Ulevilo se mi, když po chvíli pokračoval v chůzi a zmizel za ohbím zdi.

Poslední šikmé paprsky slunce ozařovaly vršky stromů, schylovalo se k podvečeru. Chtěla jsem na madame zavolat a vyzvat ji k návratu, ale ona byla vždy v opozici a určitě by se naschvál na hřbitově ještě chvíli zdržela.

⁴ Příslušnice náboženské společnosti odmítající obřady a tradiční dogmatickou teologii. *Pozn. red.*

Pak jsem uviděla, že se ten muž v zeleném kabátu vrací. Pyšně si vykračoval a otáčel hůlkou v ruce. Zamířil rovnou ke mně.

„Ztratil jsem tu někde rukavici, slečno,“ řekl. „Neviděla jste ji?“

„Ne, pane,“ řekla jsem odmítavě, téměř uraženě. Nestávalo se mi často, že by mě takto oslovil muž.

„Musela mi upadnout někde u vašich nohou, slečno,“ řekl.

„Ne, pane,“ opakovala jsem. „Nic tu není.“ Začalo mi být úzko.

„Nebojte se slečno,“ řekl a celkem mile se usmál. „Nebudu vás prohledávat. Jenom jsem trochu žertoval.“

Na nic jsem nečekala a zavolala nahlas: „Madame! Madame!“

Mladík zapískal na prsty a pak opakoval po mně: „Madame! Madame! – Je hluchá jak poleno. Vyřídíte jí mé pozdravy a – že jste krásná,“ a se smíchem a zamilovaným pohledem odešel.

Neměla jsem prostě na příjemné výlety s madame štěstí. Má vychovatelka zhltna chlebičky a pak jsme se vrátily domů. Byla jsem dost unavená, a tak jsem se s madame rozloučila.

„Zítra přijede na návštěvu ta dáma?“ zeptala se madame, která věděla o všem, co se v domě chystá. „Už jsem zapoměla, jak se jmenuje.“

„Lady Knollysová.“

„Zvláštní jméno – je mladá?“

„Asi padesát, myslím.“

„Hm, žádná mladice. Je aspoň bohatá?“

„To nevím, má sídlo v Derbyshire.“

„Derbyshire – to je anglické hrabství, že?“

„Ano, madame,“ odpověděla jsem se smíchem. „Už jsem vám to dvakrát říkala.“ Vyjmenovala jsem jí ještě jednou všechna velká města a řeky v okolí.

„Dobře, dítě, to stačí,“ přerušila mě madame netrpělivě. „Ta lady Knollysová je vaše příbuzná?“

„Je to otcova sestřenice.“

„Byla bych velmi ráda, kdybyste mne mohla představit.“

„Jak si přejete, madame, to je pro mne maličkost.“ Zřejmě si potrpěla na známosti s lidmi s titulem. „Nezapomenete?“

Ještě dvakrát během večera mi můj slib připomněla. Její dychtivost mi byla k smíchu.

Bohužel žijeme ve světě, který nám připravuje různá zklamání. Ráno zůstala madame s chřipkou v posteli a jediné, oč se zajímala, bylo teplé jídlo a Jamesův prášek.

Ležela v posteli jako mrtvá, přidružily se ještě bolesti ucha, ale přece jen se zvedla na loktech, když jsem ji přišla navštívit, a zamumlala:

„Jak dlouho se lady Knollysová zdrží, drahoušku?“

„Myslím, že několik dní.“

„To je smůla – snad mi bude zítra lépe. Podejte mi lék, dítě, ta bolest v uchu je nesnesitelná.“

Tím naše konverzace skončila. Madame se zlostně obrátila ke zdi a hlavu zabořila do staré kašmírové šály.

IV. Monika Knollysová

Lady Knollysová přijela přesně podle ohlášení; doprovázel ji její synovec kapitán Oakley.

Přicestovali krátce před večerí a ještě se stačili odebrat do svých pokojů, aby se převlékli. Když jsem si chystala večerní toaletu, Mary Quinceová mě bavila barvitým popisem mladého kapitána, který se na ni, když ho potkala na schodišti, „hezky usmál“ a ustoupil galantně stranou, aby mohla projít.

Myslím, že jsem tehdy byla na svůj věk poněkud dětinská, ale povídání Mary Quinceové mě zaujalo. Ve své fantazii jsem si malovala barevný obrázek toho hrdinného vojáka, ale trochu pokrytecky jsem Mary dávala najevo okázalý nezájem. Nicméně jsem ten večer věnovala svému oblečení neobyčejně velkou pozornost. Když jsem sešla do obývacího pokoje, mluvila zrovna lady Knollysová s otcem. Nebyla ještě stará, pouze zralá, energická, veselá, skoro rozpustilá a velice hezky oblečená. Na hlavě měla něco, co jsem nebyla schopna pojmenovat – nebyl to čepec, jen taková lehká a vkusná pokrývka hlavy s bohatou krajkou. Uviděla mě a povstala křepce jako mladá dívka; byla trochu vyšší postavy; usmívala se a šla mi vstříc.

„Tak tohle je moje malá sestřenička,“ políbila mě na obě tváře. „Já jsem Monika, dlouho jsme se neviděly – naposledy, to jste ještě nebyla větší než tento nůž na dopisy. Pojd'te trochu ke světlu, ať si vás prohlédnu. – Komu je podobná? Jste hezká jako vaše matka, ale nos máte Aylmerů – a není to špatný nosík! A oči, ty jsou po matce. Z vás nemá nic, Austine.“

„Tím lépe, Moniko,“ řekl otec, trochu cynicky se usmál, ale pak dodal přátelsky: „Jen žádné ohledy.“

„Víte, Austine, vy jste byl vždycky ošklivý, není to pravda, Austine?“

„Nechtějte na mně, abych svědčil sám proti sobě, Moniko. Něco takového anglické právo nezná.“

„To máte pravdu, jenže když to dítě nevěří vlastním očím, musíme ho přesvědčit. Podívejte se, jak se červená – sluší jí to. A ty útlé ruce a útlé nožky také nejsou k zahoeení. Jak je stará?“

„Kolik je vám let?“ opakoval otec otázku.

Pohlédla mi do očí.

„Mají šedou barvu – velké, hluboké, něžné. Až půjdete do společnosti, všichni básníci na vás budou skládat verše, má drahá. O každé vaší řase.“

Stojí za zmínku, jak očividně se měnila otcova nálada, když hovořil se svou upovídanou sestřenicí. Mládí, a jestliže se u něho neprojevovala veselost – na to žil již příliš dlouho osaměle –, jasně jsem cítila, že se u něj probouzí pochopení pro humor, jako by ho veselé Moničino žvatlání vracelo do dob jeho mládí. Teď jsem si teprve uvědomila, jak těžký život dobrovolně vedl – já mu nebyla společnící, vždyť jsem se chovala jako dítě, a navíc jsem snad až zbytečně respektovala přání nikdy nerušit neočekávanými otázkami jeho samotu.

A tak jsem s překvapením slyšela, jak vtipně umí otec odolávat žertovným výpadům, a obdivovala se jeho humoru a zběhlosti ve škádlivé konverzaci. Dokonce i zšeřelý pokoj jako by se náhle rozsvětlil a přísná místnost se změnila ve veselý salón.

Právě uprostřed rozhovoru vešel do místnosti kapitán Oakley – dokonale se vyrovnal mým představám mužů z módního světa, o jehož nádherách jsem již leccos četla v třísvazkových pamětech z veřejné knihovny. Byl hezký, elegantní, s tmavými vlasy, knírem i licousy v trochu žensky souměrném obličejí. Tenkrát jsem ještě nepostřehla chlad v jeho očích a krutý oblouk rtů, to znamení rozmařilosti a krutosti. Byla jsem mladá a žádné praktické zkušenosti o dobru a zlu, jak se projevují u lidí, jsem neměla a kapitán byl ke mně milý a hovořil se mnou s vážnou vlídností, úplně jinak, než jsem byla zvyklá z rádobyduchaplných řečí ve venkovských rodínách, kam jsem občas zajela na návštěvu.

Dozvěděla jsem se, že jeho dovolená zítra končí, a s údivem jsem zjistila, že mi to působí bolest. Ve své nezkušenosti jsem si činila brzy

nároky na to, co mi dělalo radost. Pozornost toho zábavného a příjemně ohromujícího muže mi lichotila a on věnoval dost své duchaplnosti na to, aby mě rozesmál. Nebyla jsem hloupá, ale musím přiznat, že jsem jen tak tak udržela rozhovor na jeho úrovni, hltala jsem jeho vyprávění o krajích a lidech, které jsem nikdy neviděla, a cítila jsem, jak své vyprávění přizpůsobuje ohleduplně mé chápavosti.

Sestřenice hovořila s otcem – tedy, hovořila ona a otec občas přikývl nebo řekl několik slov souhlasu nebo na svou obranu, zdálo se, že mu taková debata celkem vyhovuje.

Asi po půl hodině si mne sestřenice odvedla do sousedního pokoje; oba pány – obávám se, že dost rozdílného založení – jsme nechaly, aby se nějakou dobu bavili sami.

„Posaďte se vedle mne, má drahá,“ řekla a pohodlně se usadila do lenošky. „Povězte mi, jak s otcem vycházíte. Býval dřív docela zábavný, ale teď – zdá se mi uzavřený. To jsou vaše kresby?“

„Ano, za nic nestojí. V pokoji mám v deskách pár zdařilejších.“

„Vůbec nejsou špatné. Hrajete také?“

„Ano – tedy, trochu.“

„Někdy si vás musím poslechnout. Otec vám asi moc zábavy nedopřeje, vypadáte zaraženě. Doufám, že z vás nechce mít jeptišku nebo puritánku. Není váš otec přívržencem Páté monarchie? Čím se to vlastně zabývá?“

„Je swedenborgián.“

„Ach, ano, hrozné slovo. V té víře se nevyznám, ale určitě jsou to pohani. Vykládá vám někdy o těch hloupostech?“

„Ne, nikdy. Já chodím každou neděli do kostela.“

„Tak je to správné. Swedenborgián – určitě budou všichni zatraceni. Škoda, že si Austin nevybral něco lepšího. Raději by se měl těšit ze života, třeba bez víry, a ne se oddávat takovému nesmyslnému náboženství, stejně se dostane po smrti do očistce. – No, no, jen se moc nečepýřte. Kdopak vám šije šaty? Vypadáte v nich legračně.“

„Já a Mary Quinceová jsme je navrhly a paní Rusková je ušila. Myslela jsem, že jsou hezké. Všem se líbily.“

Musely být úplně absurdní, podle toho, jak je sestřenka Knollysová pobaveně okukovala. Prohlížela si je a nabírala látku s takovým udiveným zájmem, jako by byly proti všem zásadám anatomie lidského těla. Od srdce se zasmála, až jí do očí vyhrkly slzy.

„Nesmíte se na mne zlobit, Maud,“ řekla, když upozorovala mé zahanbení. Na usmířenou mě políbila na čelo a přátelsky mě popleskala po tvářích. „Pamatujte si, že vaše sestřenka Monika mluví vždycky pravdu, a je-li nepříjemná, je to pro vaše dobro.“ Upřímně se rozesmála, až jí čepeček poskočil na čelo. „Tři švadlenky – paní Rusková, vy a Mary, tři sudičky a v tom přichází Austin jako Mackbeth a říká: Co děláte vy zde? A vy odpovíte sborem: Dílo beze jména! – Ale teď vážně, je to neodpuštělné, že Austin dovolí, aby vás oblékaly služky. Pěkně mu to vytmavím, to se spolehněte. Bohatá dědička nemůže chodit jako strašák do zelí.“

„Otec mi slíbil, že pojedu s madame a s Mary do Londýna a že si nějaké šaty vyberu. Bude-li doktor Bryerly souhlasit, pojede otec s námi.“

„To už zní lépe. Váš otec je nemocen?“

„Vypadá nemocně? Víte něco?“

„Ale kdepak, na svůj věk se drží skvěle, ale co ten doktor? Proč by se ho měl dovolovat?“

„Já – opravdu tomu nerozumím.“

„Není snad ten člověk také swedenborgián?“

„Ano, jsem si tím jista.“

„Už rozumím. Ubohý Austin si musí vyžádat svolení od kněze sekty, aby směl odjet. Spolehněte se, že s vámi otec pojede. O to se postarám sama. Nebylo by vhodné, kdyby vás poslal jen s tou Francouzkou. Jak se vlastně jmenuje?“

„Madame Rougierre.“

„A proč se nestará o vaše oblečení? Určitě je to zběhlá modistka jako všechny Francouzky.“

„To opravdu nevím, ona je vychovatelka – končící vychovatelka, jak říká paní Rusková.“

„Končící – hloupost. Asi je příliš hrdá na to, aby vzala do ruky jehlu a nit. Co vlastně dělá? S péčí o vás si asi moc starostí nedělá. Kde je? Chci si s ní popovídat.“

„Je nemocná,“ řekla jsem, sotva potlačujíc slzy. Po celou dobu rozhovoru jsem myslela jen na to, jak se vytrazit a svléknout šaty, než se objeví kapitán Oakley.

„Co ji trápí?“

„Má chřipku a rýmu a bolí ji ucho.“

„Rýmu? Je v posteli?“

„Je ve svém pokoji, ale neleží.“

„Chci ji vidět. To není jen zvědavost, má drahá, taková vychovatelka může být velice užitečná nebo také velmi škodlivá. Poslechnu si její přízvuk. Pošlete hospodyně, ať jí vyřídí, že ji přijdu navštívit.“

„Snad bude lepší, když půjdu já,“ navrhla jsem. Bála jsem se setkání paní Ruskové s tou cizinkou.

„Dobře, Maud. Jděte hned.“

A tak se mi podařilo utéci dřív, než se kapitán mohl ještě jednou v duchu zasmát mé maškarádě.

Na chodbě jsem potkala paní Ruskovou.

„Jak se vede madame?“ zeptala jsem se.

„Na umření nevypadá,“ řekla suše hospodyně. „Jí za dva a pije, jako by přešla Saharu.“ Když jsem vstoupila do pokoje, madame si hověla na lenošce u krbu, nohy opřené o ohrazení a vedle na dosah ruky stoleček s kávou. Spěšně zastrčila pod polštář ohmatanou knížku a přijala mě ve stavu takové ochablosti, že nebýt připomínky paní Ruskové, určitě by mě vylekala.

„Doufám, že se cítíte lépe, madame.“

„Lépe, než si zasloužím, dítě. Všichni jste na mne tak hodní – vidíte, paní Rusková mi přinesla kávu. Pokusila jsem se pár lžiček polknout, abych jí udělala radost.“

„A co vaše rýma?“

Zavrtěla malátně hlavou a slabě vzdychla. „Je to otrava, co se dá dělat. Ale jsem ráda, že se mnou cítíte.“

„Lady Knollysová by s vámi ráda pronesla několik vět, jestli dovolíte.“

„Necítím se tak dobře, abych mohla přijímat návštěvy,“ řekla rozhodně. „Ty bolesti v uchu jsou nesnesitelné. Sotva se držím na nohou.“ Přiložila si dlaň na ucho, sykla bolestí a rozvzlykala se.

Vycítila jsem, že madame simuluje, její přechody v chování byly příliš náhlé. Sebrala jsem všechnu odvalu a řekla:

„Madame, nejste přece tak nemocná, abyste nemohla vyslechnout deset vět.“

„To je od vás nestydatost, dítě, nutit mne v tomto stavu k seznamovacímu ceremoniálu s cizím člověkem. Nikdy bych si nepomyslela, že umíte být tak krutá. Ne – je to zcela vyloučeno!“ Jako na povel se na jejích zvrásněných tvářích objevily dvě slzy. Pak ztlumila hlas do šepotu. „Buďte tak laskavá, Maud, a vysvětlete lady Knollysové, v jakém stavu jste mě zastihla. A teď promiňte, musím si lehnout.“

Vrátila jsem se k lady Knollysové. Sestřenka na mě čekala stále v obývacím pokoji.

„Hledal vás tady kapitán Oakley,“ řekla a ukázala na dveře. „Domníval se, že jste nás pro tento večer již opustila, a tak odešel s otcem do herny.“

Sotva to dořekla, otec se vrátil do pokoje.

„Zrovna jsem říkala Maud,“ obrátila se Monika na otce, „jak je nesmyslně oblečená.“

„Když myslíte, že je to rozumné,“ řekl otec.

„Tím jsem si jistá a také tím, že byste se měl oženit, Austine. To děvče potřebuje někoho, kdo by je uvedl do společnosti. Takhle vypadá jako děvečka. Šikovná žena z ní může udělat okouzlující dívku.“

„Mám to brát jako nabídku?“ zasmál se otec. Výpady své sestřenice bral s obdivuhodným humorem.

„To teda můžete, Austine, ale ne ode mne. Pamatujete si na malou Kitty Weadonovou? Před osmadvaceti lety se vám líbila a měla tenkrát – stejně jako dnes – sto dvacet tisíc liber. Mezitím měla dva manžele. Je vdova, ten druhý manžel, ruský obchodník, jí odkázal celý svůj majetek. Nemá žádné příbuzné a pochází z nejlepších rodiny.“

„Vy jste vždycky ráda dávala lidi dohromady, Moniko,“ řekl otec a pohladil jí ruce. „Ale se mnou to nepůjde. Budu se muset o Maud postarat sám.“

Ulevilo se mi. Z otcova druhého manželství jsem měla hrůzu, uvědomovala jsem si, že ani on není toho nebezpečí uchráněn. Kdykoliv odjížděl do města, říkala paní Rusková: „Nedivila bych se, kdyby si jednou přivezl mladou ženu.“

Otec se s námi rozloučil a odešel, jak bylo jeho zvykem, do pracovní.

Tu poznámku jsem mé sestřenici nemohla odpustit. Ničeho jsem se tak nebála jako nevlastní matky. Dlouho jsem se však na tu milou paní zlobit nevydržela.

„Má drahá, váš otec je podivín, v některých věcech ho nesmíte brát vážně,“ řekla paní Knollysová a významně si poklepala na čelo.

Byla bych se zasmála, ale připadalo mi to vůči otci velice neuctivé.

„Jakpak se daří naší modistce?“

„Vzkazuje vám, že má veliké bolesti, a omlouvá se, že vás nemůže přijmout.“

„Hlouposti, chci tu ženu vidět. Říkáte bolest v uchu? Také to mívám. Myslím, že ji vyléčím během půl hodiny. Pojděte se mnou do pokoje, já si vezmu léky.“

Když jsme se blížily k pokoji mé vychovatelky, dveře do její ložnice se přibouchly a v zámku několikrát cvaklo, ale západka byla rozbitá.

Lady Knollysová zaklepala na dveře a řekla: „Madame, neseme vám lék, který vám určitě uleví.“ Žádná odpověď.

A tak jsme vstoupily do pokoje a našly jsme vychovatelku zachumlanou do příkrývky, s hlavou zabořenou do polštáře.

„Třeba spí,“ řekla sestřenice a obešla postel, aby se mohla kouknout do tváře.

Madame se ani nepohnula. Sestřenice postavila na stůl léky a jemně nadzvedla příkrývku, ale madame jako ve spánku zachrula a ještě pevněji si přitáhla deku na oči.

Přistoupila jsem k posteli.

„Madame, to jsem já, Maud, a lady Knollysová, přišly jsme vám pomoci – víme, že nespíte.“ Lady Knollysová uchopila příkrývku a zatáhla. Sotva spatřila profil nemocné, překvapeně se vztyčila a udiveně na mne pohlédla.

„Tohle, že je madame de la Rougierre?“ zeptala se se zmateným opovržením v hlase.

Madame se posadila celá rudá. Na Lady Knollysovou nepohlédla, ale dívala se před sebe na podlahu.

Nevěděla jsem, co si o tom mám myslet.

„Vy jste se provdala, slečno?“ řekla Monika vychovatelce. „Od té doby, co jsem měla čest vás naposledy vidět? Vaše nové jméno neznám.“

„Ano, vdala jsem se, myslela jsem, že to víte. Doufám, že na tom není nic špatného. Můj muž má slušné postavení. Už dlouho vychovatelku dělat nebudu.“

„To, doufám,“ řekla Monika. Trochu pobledla, stále se s neskrývanou nechutí dívala na madame. „Věřím, že jste vše panu Ruthynovi náležitě vysvětlila.“

„Ano, samozřejmě – ve skutečnosti není co vysvětlovat. Jsem připravena odpovědět na jakoukoliv otázku. Když se zeptá.“

„Dobře, přesvědčím se o tom.“

„K službám, lady Knollysová,“ řekla madame a věnovala mi jeden ze svých cukrkandlových pohledů.

„Vidím, že vás bolesti přešly.“

„Jen jsem na okamžik zapomněla, ale to neznamená, že netrpím. Já vím, obyčejná vychovatelka ani nemocná být nemůže, ta může jenom umřít.“

„Půjdeme, Maud,“ řekla sestřenice posměšně. „Náš invalida teď potřebuje klid. Už můj chloroform a opium nepotřebuje.“

Když lady Knollysová přibouchla dveře, řekla:

„Vy jste necítila brandy? Ta alkoholička má za ušima.“

Asi jsem musela vypadat velice udiveně. To obvinění se mi zdálo zcela neuvěřitelné.

„Ty můj malý prostáčku,“ smála se Monika. „O něčem takovém, jako je opilá dáma, jste asi nic ve svém katechismu nečetla. No, život vás doučí – A teď si vypijeme čaj. Pánové se zřejmě odebrali na odpočinek.“

Ráda jsem souhlasila a následovala ji do ložnice.

„Jak dlouho tu ta ženská je?“ zeptala se sestřenice po delším přemýšlení.

„Několik týdnů.“

„A kdo ji doporučil?“

„Já nevím – otec mi tak málo řekne.“

Lady Knollysová chápavě přikývla. „Zvláštní,“ řekla po delší odmlce, „jak mohou být lidé hloupí. Máte ji ráda?“

„Celkem ano – tedy, skoro ji mám ráda, ale někdy mě trochu děsí.“

„Nebije vás?“ zeptala se Monika a zatvářila se bojovně, že jsem ji měla od toho okamžiku ještě víc ráda. „Ach, to ne.“

„Ani jinak vás nezneužívá?“

„Ne.“

„Na vaši čest a slovo, Maud?“

„Na mou čest.“

„Co mi řeknete nikomu nepovím. Mohla bych tomu udělat konec.“

„Děkuji vám, sestřenko, jsem vám moc vděčná, ale opravdu mi nijak neubližuje.“

„Nestraší vás někdy?“

„Skoro nikdy – jen trochu.“

„Tak ven s tím, jak vás straší?“

„Stydím se to říci – já nevím – je na ní něco strašidelného.“

„Spíš bych řekla ďábelského – že ano? Na tom něco je, dítě. Žádnou rýmu nemá, sehrála to divadlo, aby se se mnou nemusela setkat.“

Tušila jsem, že Monika na ni něco ví, něco nepěkného o její minulosti, ale nehodlá mi to říct.

„Vy jste ji znala už dříve?“ zeptala jsem se. „Provedla něco?“

„Tahleta madame de la Rougierre – no myslím, že si tak jen říká, ale –“ nedopověděla.

„Prosím vás, sestřenko, řekněte mi, je velmi hříšná? Já se jí tak bojím.“

„To nevím, Maud, ale její obličej se mi nelíbí a pak ještě pár jiných věcí, ale o tom si promluvím ráno s vaším otcem. A teď se mě již na nic neptejte.“

„Řekněte mi jen –“

„Neřeknu vám ani to, ani ono – prostě vám to nemohu říci. Vše potřebné zařídí váš otec. A teď mluvte o něčem příjemnějším, vy jedna zvědavá osůbko.“ Pohladila mě po tváři a vesele se rozesmála.

Na sestřenici Monice bylo něco podmanivého; byla veselá jako mladé děvče a jednala se mnou jako se sobě rovnou. Už jsem k ní necítila žádný ostych.

„Vy něco víte, ale nechcete mi to říct,“ naléhala jsem.

„Ale já jsem vám přece vůbec neřekla, že něco takového vím,“ bránila se. „Raději mi povězte, co jste mínila tím, že je na ní něco strašidelného.“

A tak jsem jí vyprávěla všechny své zážitky. Lady Knollysová zaujatě poslouchala.

„Dostává hodně dopisů?“ zeptala se.

„Viděla jsem ji, jak nějaké píše, ale co vím, dostala pouze dva.“

Do pokoje vešla Mary a chystala se upravit postel.

„Vy jste Mary Quinceová?“ zeptala se Monika.

Mary kývla na souhlas.

„Vy slečně Ruthynové posluhujete?“

„Ano, paní.“

„Spí s ní někdo v ložnici?“

„Já, paní.“

„A nikdo jiný?“

„Ne, prosím.“

„Ani občas, třeba její vychovatelka?“

„Ne, paní.“

„Jste si tím jista?“ řekla Monika a obrátila se s tou otázkou i na mne.

„Opravdu, nikdy, sestřenko,“ řekla jsem. Nechácala jsem, co má ten výsledek znamenat.

Sestřenka Monika hleděla se zváznělou tváří do krbu a mimoděk míchala lžičkou v šálku s čajem. Pak se otočila k Mary.

„Líbíte se mi, Mary Quinceová, jsem ráda, že o Maud pečujete. Chtěla bych vědět, jestli už šel Austin spát.“

Mary na mne pohlédla.

„Nejspíš bude ve své knihovně, čte dlouho do noci, ale nemá rád, když ho někdo vyrušuje.“

„Samozřejmě – to počká do rána.“

Lady Knollysová se hluboce zamyslela. „A vy už se žádných skřítků a čertů nebojte,“ usmála se na mne. „Něco vám poradím. Až půjdete vy a Mary spát, přiložte pořádně do krbu a nechte na noc svítit svíčku – a zamkněte dveře. Až budu posílat své sestřence něco k Vánocům, přibalím něco i pro vás, Mary. Dobrou noc!“

Mary s uctivou poklonou opustila pokoj.

Chvilí jsme mlčky popíjely čaj. Pak Monika řekla:

„Duchy už necháme na pokoji, drahoušku. Nesmíte se zbytečně vzrušovat, to škodí pleti.“ Zahleděla se na oválný portrét, který zobrazoval chlapce s bohatými zlatými kučery a s plachým, ale zvláštním pohledem. „Ten obraz mi někoho připomíná, určitě jsem ho již viděla. Podle šatu soudím, že byl namalován pár let před tím, než jsem se narodila. Nevíte, Maud, kdo ten pohledný mládeneček je?“

„Nevím, sestřenko, ale dole v přízemí je obraz, na který bych se vás ráda zeptala.“

„Opravdu?“ řekla a stále hleděla na již zmíněný obraz.

„Je to portrét strýce Silase.“

Při vyslovení toho jména na mě sestřenka pátravě pohlédla.

„To je zvláštní, právě jsem na něj myslela.“

„Napadlo mne, že i tento malý chlapec by mohl být on.“

Sestřenice vstala a se svíčkou v ruce přešla k obrazu. Prohlížela jeho okraje, zřejmě hledala nějaký nápis.

„Mohlo by to být vzadu,“ řekla jsem.

Sejmula obraz ze zdi a opravdu našla několik perem psaných slov:

Silas Aylmer Ruthyn, 15. května 1779

Lady Knollysová se nad portrétem sklonila, přisunula si svíci, zaclonila si rukou oči a hleděla na malbu, jako by z rysů toho chlapce chtěla vyčíst nějaké tajemství.

„Mimořádný obličej,“ řekla tiše a slavnostně. „Neměly bychom ho zase pověsit?“

„Stejná tvář je i na tom obraze dole – velmi zvláštní tvář. Toto dítě vypadá jako nemocné, ale ten obraz dole mě nutí k přemýšlení.“

„Váš strýc, milá Maud, přiměl více lidí, aby o něm přemýšleli – a také ho obdivovali. Býval to idol mnoha srdcí. Jeho schopnosti byly mimořádné, a stejně tak je mimořádné i jeho neštěstí. Ale není to hrdina ani zázrak. Po světě chodí jen velmi málo skutečně výjimečných lidí.“

„Musíte mi o něm říci všechno, co víte, sestřenko.“

„Proč to chcete vědět? Nic příjemného byste neslyšela.“

„Právě proto. Příjemné věci bývají obvykle nudné a já – víte – miluji tajemství. Otec mi nic neřekne a Mary a paní Rusková se hovoru o něm vyhýbají.“

„Není toho moc k vyprávění. Ostatně, víte aspoň, kde váš strýc žije?“

„Ano, to vím. V Derbyshire.“

„No prosím, něco jste už vypátrala sama. Váš otec je hodně bohatý, Maud, to víte – Silas byl mladší bratr a měl k dispozici tisíc

liber ročně, což je dost, kdyby nehrál a chtěl se slušně oženit, jenže on si potrpěl na zábavu, na nákladnou zábavu, hrál vysoko a pokaždé jakoby zázrakem prohrál. Váš otec za něho platil, byly to vysoké částky. Pořád si myslím, že Silas byl nejnákladnějším a nejhříšnějším mladým mužem. Nikdy nelitoval toho, jak žil, a nepopírá, že si uměl pěkně vyhodit z kopýtka. Dnes by ovšem svou minulost rád změnil, kdyby to bylo možné.“

Dívala jsem se zamyšleně na tvář mladého hochy v oválném rámu; bylo to zvláštní – když ho malovali, bylo mu osm let, uplynulo několik jar a ten kučeravý chlapec se stal „nejnákladnějším a nejhříšnějším mladým mužem“, a uplynulo dalších pár jar a je z něho starý trpící člověk.

„Austin – váš otec – ho měl velice rád, nikdy mu jeho výstřednosti nevytýkal, ale pak, však víte, váš otec je podivín, i když vám to o něm asi ještě nikdo neřekl a vy toho víte o životě tak málo, že vám asi tak nepřipadá, ale věřte, někdy má divné nápady – tak tedy, Silas se oženil a váš otec mu to manželství nikdy neodpustil. Znal tu ženu velmi dobře, v jisté době se o ní hodně mluvilo, ne zrovna příznivě, nikdo se s ní nestýkal, a Silasovo rozhodnutí oženit se s ní znamenalo rozchod s vaším otcem. Dlouho se nenavštěvovali, pak došlo k usmíření za velmi zvláštních okolností, každý čekal, že to je definitivní konec mezi vaším otcem a Silasem, ale právě naopak – jak bych vám to řekla: slyšela jste někdy něco – něco velmi nápadného nebo pobuřujícího o vašem strýci?“

„Ne, nic mi neřekli, ale jsem přesvědčena, že něco takového přede mnou tají. Prosím pokračujte.“

„Neměla jsem se do toho pouštět,“ řekla sestřenice, „ale budiž, když už jsem začala, tak to také dokončím. Stalo se něco otřesného – nepřeháním, někteří lidé tvrdí, že se Silas dopustil vraždy.“

Zírala jsem na svou sestřenici a zřejmě jsem ani nechápala, co mi vlastně řekla.

„Ano, drahá, slyšela jste dobře. Upadl do takového podezření.“

Ted' mi teprve došel smysl jejích slov.

„Ti bídáci,“ vykřikla jsem. „Samozřejmě – samozřejmě, že je strýc nevinen?“

„Ovšem,“ odpověděla sestřenice, zdálo se mi, že trochu nejistě. „Jsou tu jisté náznaky – neříkám, že důkazy –, pochybnosti, vcelku dost zlé, že je takové podezření možné. Pánové v hrabství prostě uvěřili těm – falešným dohadům. Neměli ho rádi, pohoršoval je jeho nezájem o peníze, a jemu se zase nelíbilo, že nemají rádi jeho ženu. Nikdy jim to nezapomněl připomenout, dokázal je pokaždé elegantním způsobem zahanbit. To se ovšem nezapomíná. Váš otec – víte, jak je hrdý na svůj rod – ho nikdy nepodezříval.“

„Ach, to je mi jasné, ani by toho nebyl schopen!“ zvolala jsem.

„Správně, Maud Ruthynová,“ řekla Monika. „Umíte si představit, jak ho takové načtení rozzlobilo. Okamžitě dal příkaz svému advokátovi, aby žaloval každého, kdo se dotkne cti rodu Ruthynů, ale advokát se té úlohy vzdal. Silas byl rozhodnut se bít, ale všichni se mu vyhýbali, úplně vypadl ze společnosti. Váš otec měl jistý vliv u vládnoucí šlechty, navštívil ministra a požádal ho o místo zástupce místodržícího v hrabství, ale ministr se zalekl veřejného mínění a nabídl otci místo někde v koloniích, což se vlastně rovnalo přiznání Silasovy viny. Otec toto místo odmítl a odmítl i četná další, která mu na usmířenou nabídli. Víte, Maud, dost se povídalo, že mohl váš otec pro Silase udělat víc. Před tou nešťastnou svatbou se k němu choval velkoryse, ale pak – stará paní Aylmerová byla prý u toho, když prohlásil, že Silas nedostane víc než pět set liber ročně, ty mu také dáváš a kromě toho ho nechává žít na svém panství. Povídá se, že je to panství dost zanedbané.“

„Vy žijete ve stejném hrabství – viděla jste ho teď někdy?“

„Ne, ne před nedávnem,“ řekla Monika a zničehožnic začala pobrukovat nějakou francouzskou písničku.

V. Varování

Ráno druhého dne vedly mé první kroky k velkému obrazu v přízemí. I když byly poznámky mé sestřenky o výstředním životě mého strýce kusé, přece jen způsobily, že jsem nyní na obraz hleděla jako na živou věc – pod čokoládovým pláštěm bylo srdce a tvář jako by vyjadřovala skrytý, avšak přítomný duševní život.

Stál tu přede mnou můj strýc Silas – hrdina se všemi svými chybami i poklesky; v očích mu hořela vášeň, na rtech jsem četla mrazivé opovržení všemi pomluvami. Viděla jsem ho takového, jakého jsem si ho přála mít: hrdinu i oběť. Hleděla jsem na něho dlouho s dívčí dychtivostí, v níž se mísila lítost s nadějí, rozhořčení s pochopením. Prudce jako záblesk jsem cítila touhu, která se utvrdila v jistotu, že to budu právě já, kdo slovem nebo činem jednoho dne přispěje k očištění jeho jména; tušila jsem, že jeho osud je nějakým nevysvětlitelným poutem spojen s mým.

Z úvah mě vyrušil hlas kapitána Oakleye. Hleděl na mne otevřeným oknem a v ruce držel čepici. Bylo krásné slunečné ráno.

„Dobré jitro, slečno Ruthynová,“ pozdravil roztomile. „Závidím vám váš dům i okolí – včera jste se ke mně zachovala ošklivě. Těšil jsem se na vaši společnost a vy zatím popíjíte čaj s tetou. Bylo mi to líto, když pomyslím, jak se má dovolená krátí.“

Nebyla jsem žádná uchichtaná vesnická slečinka. Věděla jsem, že budu dědičkou, ale domýšlivost k mým vlastnostem rozhodně nepatřila. Kapitánovy poklony mi dělaly dobře.

„Myslím to vážně, slečno. Velmi jste mi chyběla.“

Nevěděla jsem, co na takovou řeč odpovědět, sklopila jsem oči a začervenala jsem se.

„Pomýšlel jsem na to, že odjedu již dnes, má dovolená vlastně skončila, ale nevím, jestli mi teta dovolí, abych vás opustil.“

„Já? Co vás to napadá, Charlie?“ ozval se hlas lady Knollysové z vedlejšího okna. „Já vás přece vůbec nezdržuji.“

Kapitán byl výstupem své tety trochu vyveden z míry, ztlumil hlas a řekl:

„Někdy mění rychle své názory má drahá tetička, někdy sama neví, co vlastně chce, ale je tak milá a dobrosrdečná, že jí to nemůžu mít za zlé. Nemáte tušení, jak je u ní doma veselo, hlavně když odjede na sezónu do Londýna,“ poťouchle se zasmál a mrkl na mne.

Otevřely se dveře a lady Knollysová vstoupila do pokoje.

„Nezapomínejte, Charlie, že jste ohlásil svou návštěvu v Snodhurstu,“ vložila se Monika do našeho rozhovoru. „Zbývá vám už jen jeden den. Víím, že jste mluvil s hajným, ale asi si budete muset chuť na lov nechat zajít. Sliby se musí plnit, můj milý. A zavřete okno – ten ostrý vzduch je pro slečnu Ruthynovou nezdravý. Obstarejte si drožku a po obědě vyrazíte. – Maud, nebyl to zvonek k snídani?“

Kapitán s odchodem otálel, zřejmě čekal na můj pohled na rozloučenou, ale já vyšla z pokoje, ani jsem o něho očima nezavadila. Najednou se mi zdály všechny ty staré dámy protivné a kapitán se nezmohl ani na jedno slovo odporu.

V předsíni mi sestřenice Monika řekla:

„To jeho hrdličkování mu netrpte. Charlie nemá ani pětník a taková bohatá dívka jako vy by se mu hodila. Hloupý není, umí si vybrat a já bych mu přála, aby se dobře oženil, jsem přece jeho teta, ale existují jisté společenské stupně, a pak – má občas impertinentní nápady.“

„Nevím nic o tom, že by se mi dvořil,“ řekla jsem. „A vůbec se mi nezdá impertinentní. Je mi jedno, jestli zůstane, nebo odjede.“

Lady Knollysová si mne se zájmem prohlédla. Vzala mě za ruku a řekla:

„Jednou ty londýnské šviháky sama poznáte. Jsou zábavní, ale mají rádi peníze a po čertech dobře vědí, co s nimi.“

Při snídani se zeptal otec kapitána, jestli mu má opatřit psy k lovu. Začal mu vysvětlovat, kde je nejbohatší revír. Kapitán se usmíval a občas na mne mrkl. Doufám, že jsem nedala najevo, jak mě ten rozhovor zajímá. Ale Monika se obměkčit nedala.

„Žádný lov, Charlie, to je vyloučeno. – Bez urážky, Austine, ale kapitán slíbil, že dnes večer budete ve Snodhurstu.“

„Vypadá to tak,“ řekl otec, „že budete muset na kachny přijet někdy jindy, příteli.“

„Až bude vhodné počasí, napište mi a já vám ho přivezu,“ uzavřela debatu sestřenice.

Lady Knollysová svého synovce dokonale ovládala. Trochu mě zlobilo, že se tak poddává její vůli. Zacházela s ním jako s malým chlapcem a to byla první věc, která se mi na sestřenici nelíbila.

Kapitán se zvedl a rozloučil. Jakmile za ním zapadly dveře, Monika se obrátila k mému otci:

„Ráno jsem ho přistihla, jak se dvořil Maud. Neměl byste připustit, aby ten hejsek vstoupil podruhé do vašeho domu. Je to drzost – nemá v kapse ani vindru.“

Otec lady Knollysovou přerušil:

„Učinil vám nějaké poklony, Maud?“

Chováním sestřenice Moniky jsem byla trochu roztrpčena, a proto jsem nebojácně řekla:

„Jeho poklony nebyly určeny mně, ale celému domu.“

„Samozřejmě, domu – jak banální,“ ušklíbla se Monika a zarecitovala:

*„Tam na pozemku vdovy,
lukostřelec Amor stanul.“*

„Tomu nerozumím, Moniko,“ řekl otec.

„Myslela jsem, že se vyznáte v literatuře víc, Austine. Zájem mého synovce je jasný: vy, váš majetek a k tomu Maud. Rád by si to všechno nastrkal do své prázdné kapsy. – Měl byste se oženit, vy pro tyhle věci nemáte cit, ale chytrá žena je odhadne na první pohled. A může jim zabránit.“

„Maud, musíš být chytrá žena,“ řekl otec pobaveně.

„Také, že bude, ale až přijde její čas. A vy, Austine, jestli se kolem sebe nerozhlednete, možná, že si někdo vezme vás.“

„To jsou jen plané věštby.“

„Žraloci vás obeplouvají a vy o tom nic nevíte. Dejte pozor, abyste neskončil jako Jonáš v břiše.“

„Sama víte, že to nebyl dobrý svazek, dokonce ani pro velrybu,“ zasmál se otec. „Po několika dnech se rozešli. Zapomínáte, že jsem starý muž a mám své zkušenosti.“

„Nikdo není dost starý na to, aby neprovedl hloupost.“

„Dokonce ani tak starý, aby hlouposti nepovídal,“ pohlédl na Moniku prosebně. „Už jsme se pobavili dost. Za chvíli by Maud z té legrace dostala strach.“

Přesně uhádl mé myšlenky.

„Pusťte to z hlavy, Moniko, já se ženit nebudu.“

Myslím, že mluvil více ke mně než k sestřenici.

„Možná máte pravdu, Maud,“ řekla Monika. „Nevlastní matka je vždycky riziko. Měla jsem se zeptat nejdříve vás. Slibuji, že už vašemu otci nic takového radit nebudu, ledaže by to bylo vaše přání.“

Otec jen přikývl, sestřenice se naklonila přes stůl a políbila mě na čelo.

„Někdy zapomínám, že jsou lidé, kteří ještě dovedou mít strach a žárlit. Maud, nepůjдете teď ke své vychovatelce?“

Šla jsem tedy ke své vychovatelce, jak mi doporučila paní Knollysová. Tón, kterým to sestřenka řekla, a vážný úzkostlivý pohled, který ta slova doprovázel, ještě prohloubily můj odpor k madame. Nedefinovatelný pocit nebezpečí se změnil po včerejším rozhovoru se sestřenkou v poznání a odpor k té Francouzce. Pohled lady Knollysové mě nabádal k ostražitosti. Pamatovala jsem si všechny její rady.

Madame do učebny nepřišla, šla jsem tedy za ní do jejího pokoje. Již předem jsem byla ze setkání s madame nervózní, zůstala jsem na chodbě a rozmýšlela, zda mám zaklepat a vejít, nebo se vrátit.

Náhle se dveře rozlétly a přede mnou se jako postava z laterny magiky objevila šátkem obvázaná tvář madame de la Rougierre.

„Co si přejete, dítě?“ zeptala se. Nasládlým úsměvem prosakovala nenávist. „A proč tak tiše? Nemusíte se obávat, že byste

mě vzbudila, já nespím, bdím.“ V jejím hlase se ozvala ironie. „Jistě máte strach o svou vychovatelku, a tak jste chtěla klíčovou dírkou nahlédnout, jak se jí daří, co? Nedivila bych se, kdyby vás na výzvědy poslala lady Knollysová. Jak vidíte, nic neskrývám, prosím, vstupte,“ otevřela dveře dokořán a s jakousi nesrozumitelnou kletbou se ke mně otočila zády.

„Nepřišla jsem s úmysly, jaké naznačujete, madame. Tvrdit něco takového je urážlivé.“

„Vás z ničeho nepodezřívám, drahá,“ řekla madame. „Ale o lady Knollysové bych to netvrdila. Nenávidí mne zcela bezdůvodně. S něčím takovým jste se ještě asi nesetkala, ale časem poznáte, že nejprudší nenávist často nemívá důvod – tak povězte, dítě, byla to lady Knollysová, kdo vás poslal k mým dveřím, tiše po špičkách – jen nezapírejte, vy darebačko, já se na vás zlobit nebudu.“

Stály jsme teď proti sobě uprostřed pokoje. Rozhořčeně jsem odmítala její obvinění.

„Jsem ráda, že mluvíte tak zpříma – líbí se mi to. Ale, Maud, ta žena –“

„Lady Knollysová je sestřenicí mého otce!“

„Dobře, lady Knollysová mi už několikrát chtěla ublížit. Dejte si na ni pozor. Neváhala by vás zneužít, jen aby se mi pomstila,“ rozplakala se.

Věděla jsem, že dokáže plakat vždy, když se jí to hodí. Bylo mi jasné, že se obává, aby na ni Monika nevyzradila otci to, co o její minulosti ví.

Madame se vysmrkala a pláč zmizel, jako když zafouká vítr do letních mraků.

„Jak se daří otci?“ zeptala se.

„Děkuji, velmi dobře.“

„Jak dlouho zůstane lady Knollysová na Knowlu?“

„Nevím přesně, snad ještě několik dnů.“

„Dnes se mi ulevilo. Vrátime se k našim cvičením. Trochu se upravím, počkejte na mne v učebně.“

Posadila se líně k toaletnímu stolku a sklonila se nad zrcadlem. Vyloudila na povadlé tváři několik zoufalých grimas a pak pohlédla oknem na terasu. Jediný pohled jí stačil, aby se zlostně zamračila.

„Proč si myslíte, madame, že vás lady Knollysová nemá ráda?“ zeptala jsem se.

„Nemyslím si to, vím to – to je dlouhá historie, Maud. Snad někdy jindy, teď už běžte do učebny. Přijdu za vámi.“

Musela se svými barvičkami a krémy hodně čarovat, aby vypadala trochu k světu.

Učebna měla stejný výhled jako pokoj madame. Vzpomněla jsem si na ten její upřený pohled na terasu, vyhlédla jsem ven a spatřila u zidky lady Knollysovou.

Posadila jsem se ke svým knihám. Po chvíli jsem zaslechla za dveřmi lehký šustot, okamžitě mne napadlo, že madame poslouchá za dveřmi. Vstala jsem a otevřela, ale zahlédla jsem jenom cíp jejího pláště, jak mizí za sloupem schodiště.

Pomyslela jsem si, že jde za sestřenicí Monikou, aby si ji usmířila; pozorovala jsem asi čtvrt hodiny terasu, ale Monika se procházela sama. Madame se neobjevila. Další moje úvaha vedla k tomu, že šla za otcem. Protože jsem jí nevěřila a přesvědčila jsem se hodněkrát o její mazané prolhanosti, na její rozmluvy s otcem jsem žárlila. Tušila jsem, že mne pomlouvá, a tak jsem se rozhodla, že se budu bránit.

Zaklepala jsem na dveře otcovy pracovny a vstoupila. Otec seděl s knihou na klíně u okna, madame stála naproti němu, kapesník si tiskla k ústům. Tvářila se nešťastně, ale pokorně, přesto jsem viděla, jak pozorně čte v jeho tváři. Nedíval se na ni, ale určitě byl rozhněván.

„Měla jste mi o tom povědět, madame,“ říkal právě, když jsem vcházela. „Nebylo správné, že jste mi to zatajila.“

Madame otevřela ústa, ale otec ji zarazil a kývl mi na pozdrav.

„Přeješ si něco, Maud?“

„Nic – jen jsem čekala na madame – nevěděla jsem, kde je.“

„Je zde, jak vidíš. Za několik minut za tebou přijde.“

A tak jsem se vrátila do učebny. Rozzlobená, podrážděná a zvědavá jsem zasedla ke knihám, ale na učení jsem neměla ani pomyšlení.

Když madame vstoupila, ani jsem na ni nepohlédla.

„Hodné dítě,“ řekla. „Pěkně si čte.“

„Vůbec ne,“ řekla jsem odměřeně. „Ani hodná, ani dítě – a také nečtu. Přemýšlím.“

„Velmi dobře. Myšlením zdokonalujeme svůj charakter. – Ale vypadáte dobře, drahá, snad byste nežárlila. Musím občas mluvit s otcem. Ve vašem zájmu. Ostatně já nebyla proti tomu, abyste zůstala v pracovně.“

„To určitě,“ řekla jsem kousavě.

„Byl to váš otec, kdo si přál mluvit o samotě, já nic netajím.“

Neodpověděla jsem.

„Poslechněte, Maud, je to nesmysl, abychom se my dvě pořád hádaly. Budme přáteli. Copak to jde, abych vás učila a nehovořila s vaším otcem? Chci být vaší přítelkyní – souhlasíte?“

„K přátelství je třeba sympatií, madame. Náklonnost se nedá diktovat. Mám ráda každého, kdo je ke mně laskavý.“

„Vždyť já jsem, Maud. Myslím, že máme mnoho společného,“ zasmála se. „Například to, že se nám teď nechce do učení. Co říkáte, půjdeme si teď hrát na zahradu?“

Měla výbornou náladu; její audience dopadla dobře. Radost z jejího vítězství jsem neměla, ale stále to bylo lepší, než kdyby byla mrzutá.

Naše procházka nebyla dlouhá; madame zmizela ve svém pokoji a já si ještě vyšla ven s Monikou. Cestou jsem jí položila mnoho otázek, ale k žádnému vysvětlení jsem ji tentokrát nepřiměla. Když jsme se před večerí loučily, řekla:

„Mrzí mě, Maud, že jsem své antipatie vůči vaší vychovatelce přenesla i na vás. Jednou vám řeknu, co mě k tomu vedlo. Prozatím mi ale zbývá pouze rozhovor s vaším otcem. Nemohu ji obžalovat z něčeho, co by nebylo podloženo důkazy, ale něco tu je – ne, dál už ani slovo. Nesmíte se mne na nic ptát.“

Večer jsem hrála v obývacím pokoji předehtu k Popelce⁵, jak mě Monika požádala, a při jednom pianissimu jsem zaslechla, jak se u čajového stolku sestřenice pře s otcem. Hudba pomalu dozněla a já zaujatě poslouchala.

Jejich rozhovor, započatý do tónů hudby, pokračoval, i když jsem přestala hrát. Otec založil knihu prstem a hněvivě říkal lady Knollysové:

„Říkám vám, Moniko, že je to jen vaše zaujatost, měla byste se trochu ovládat.“

„A vy byste měl vzít rozum do hrsti. Copak jste slepý? Vždyť je to zločin.“

„Jste zaslepená. Jsou to všechno jen dohady. Připadal bych si jako zbabělec, kdybych z toho měl vyvozovat stejné závěry jako vy. Nejsem Quijotem, abych tasil meč proti stínům.“

„Lidé přibíjejí nad dveře svých domů podkovy, aby odehnali zlé duchy, ale vy jim přímo otevíráte dveře – jak můžete dopustit, aby to dítě –“ Spatřila mne, jak na ně od cembala hledím, a okamžitě umkla.

Otec povstal a pokývl na Moniku, která v roztržitosti okusovala jeden konec svého zlatého křížku.

„Snad abychom zašli na chvíli do pracovny, Moniko,“ řekl otec.

Lady Knollysová ho beze slova následovala.

Zůstala jsem tiše sedět a naslouchala, ale z pracovny neproniklo silnými zdmi ani slovo. Udělala jsem si pohodlí u krbu a hleděla do ohně. Uběhlo deset, patnáct minut, pak půl hodiny a oni se stále nevraceli. V záři hořících polen se příjemně sedělo a já usnula. Když jsem se probudila, uviděla jsem před sebou usmívající se tvář své sestřenice. Její ruka spočívala na mém rameni.

„Maud, vždyť už je pozdě. Přinejmenším hodinu jste měla být v posteli.“

⁵ Gioacchino Rossini, opera *Popelka* (1817). Pozn. red.

Viděla jsem, že je Monika vážnější než obvykle. Zapálily jsme svíce a ruku v ruce stoupaly po schodišti do ložnice. Byla jsem ospalá. Cestou jsme nemluvíly.

V pokoji na mne čekala Mary s čajem.

„Řekněte jí, ať nás nechá chvíli o samotě,“ požádala Monika.

Služka natrásla peřiny a odešla.

Lady Knollysová čekala, dokud nevyšla z pokoje.

„Ráno odjíždím.“

„Tak brzy?“

„Ano, drahoušku. Měla bych odjet ještě dnes, ale je pozdě.“

„To je mi líto,“ zavolala jsem s upřímným zklamáním. Zase se budu muset vrátit k tomu únavnému jednotvárnému životu.

„Mně také, Maud.“

„Zůstaňte ještě,“ zaprosila jsem. „Nechcete?“

„Nemohu, Maud. Pohádala jsem se dnes s vaším otcem. Po tom všem, co jsem mu řekla o té Francouzce, co jsem se pokusila otevřít mu oči, je jeho chování neomluvitelné. Počíná si jako šílenec. Proto si s vámi musím vážně promluvit. Ode dneška se musíte stát ženou, Maud, dospělým člověkem. Pamatujte si, že ta vychovatelka je vaším nepřítelem, sama poznáte, že je to nepřítel silný, odvážný a bezohledný. Rozumíte mi, Maud?“

„Ano,“ vydechla jsem. Nerozuměla jsem ničemu.

„Nesmíte jí dát najevo, že ji podezíráte. Chovejte se jako doposud, ale sledujte ji, dávejte pozor na každý její krok, na každé slovo. Nic jí o sobě neříkejte, nic o záležitostech vašeho otce. Pamatujte si, že ona nesmí tušit, že k ní nemáte důvěru, jinak by vám hrozilo nebezpečí – rozumíte mi?“

„Ano, ano,“ zašeptala jsem nešťastně.

„Díky bohu, máte kolem sebe hodně a poctivé služby, ale jim nic nesmíte říci ani naznačit. Služky mají ve zvyku dělat narážky a v hádkách všechno prozradí. Je vám to jasné?“

„Rozumím.“

„A – Maud, nedovolte, aby se dotýkala vašeho jídla.“

Bezděčně jsem vyjekla hrůzou.

„Nebud'te tak vystrašená, žádné hlouposti, ale musíte být stále na stráži. To, co vám říkám, mi diktuje jen mé podezření. Mohu se mýlit, jak se domnívá váš otec. Jemu nic neříkejte, někdy se chová nerozumně. Má spoustu předsudků a přehnaných ohledů.“

„Spáchala nějaký zločin?“ vydechla jsem. Zatočila se mi hlava.

„Nic takového jsem neřekla, Maud. Kdybych to věděla, sama bych ji vyhodila z domu, ale vím o ní dost, abych věděla, že ta žena je schopna všeho. Když si bude myslet, že nic netušíte, nehrozí vám žádné nebezpečí. Ale v zoufalosti může být nebezpečná.“

„Ach, Moniko, neopouštějte mne,“ vzala jsem ji za ruku a tiskla jsem si ji na čelo.

„Musím odjet, má milá. Po té hádce tu nemohu zůstat. Váš otec se mylí, snad na to přijde sám. Byli jsme k sobě nezdvořilí, ale teď, když jsem vám řekla, jak se máte chovat, můžeme být obě klidné. Nedávejte jí najevo nedůvěru ani podezření, ale mějte se stále na pozoru. V nejhorším případě mi napište a já přijedu. Slibuji, že se pokusím vás té hnusné ženské zbavit.“

Druhý den ráno jsme se rozloučily, ale měly jsme čas pouze na několik spěšných slov. Po nějakou dobu jsem pak o ní vůbec neslyšela.

Život na Knowlu se pak vrátil do starých kolejí; dny plynuly tak jako před příjezdem paní Knollysové; můj otec byl ke mně stejně milý jako dřív, ale mně se zdály chodby domu stále temnější, pohledy madame poťouchlejší, má samota a zoufalství hlubší. Teď jsem věděla, že existuje nebezpečí, kterému jsem po příjezdu sestřenice propadla. Její pobyt mi ukázal, že lze žít i jinak než v mlčení a uctivé poslušnosti. Myšlenka, jak se projeví zlost mé vychovatelky, mě zaměstnávala dnem i nocí.

Madame se trochu uklidnila, mučila mě méně než dřív a často mě objímala a připomínala „náš slib přátelství“. Dokonce mě několikrát objala svou kostnatou paží kolem pasu, škádlivě hovořila o „mladých hezkých mládencích“ a vykládala mi o svých milencích, což mi bylo z duše protivné.

Občas se vracela ve vzpomínkách k scarsdaleskému kostelu a navrhovala, abychom se tam zase podívaly. To jsem ovšem rozhodně odmítala.

Jednou, když jsem se připravovala na procházku, přišla za mnou paní Rusková.

„Dneska vypadáte unaveně, slečno. Není ta procházka k scarsdaleskému kostelu namáhavá?“

„Ke kostelu? Ale vždyť já k žádnému scarsdaleskému kostelu nejdu.“

„Jak to, že ne? Byla za mnou madame a požádala mne, abych připravila chlebičky a ovoce, že prý si přejete jít ke scarsdaleskému kostelu.“

„Ale to je lež,“ vyhrkla jsem. „Vždyť ví, jak to místo nenávidím.“

„Ona to ví?“ zeptala se obezřetně paní Rusková. „Vy jste si nepřála připravit košík se svačinou?“

„Nic takového. A nikam nepůjdu.“

„Máte pravdu, má milá, nikam nechodíte. Bůh ví, co má v hlavě za plány. Tom Fowkes říkal, že byla třikrát na čaji u sedláka Graye. Snad si ho nechce vzít, vždyť jeho žena, chudák, ještě ani není mrtvá,“ a paní Rusková se rozesmála. „Peněz by moc nevyvdala.“

„To nevím,“ přerušila jsem ji. „A ani mě to nezajímá. Možná, že jí krivdíte. Půjdu ven.“

Před domem na mě čekala madame. V ruce držela košík. O cíli naší procházky se nezmínila, vesele žvatlala a držela košík za záhyby sukně, jako by nechtěla, abych ho viděla. Došly jsme až ke schůdkům u ovčího výběhu. Tam jsem se zastavila.

„Zašli jsme už příliš daleko, madame,“ řekla jsem. „Můžeme se teď podívat do parku k holubníku.“

„Co to je za hloupost, Maud. U holubníku jsme už byly.“

„Tak se vrátíme domů.“

„To by se panu Ruthynovi nelíbilo. Musíte mít trochu pohybu. Půjdem podél výběhu a zastavíme se, až se vám nebude chtít jít dál.“

„Kam si přejete jít, madame?“

„Nikam zvlášť. Prostě se trochu projdeme.“

„Tudy se jde ke scarsdaleskému kostelu!“

„Ach ano, máte pravdu. Je to hezké místo, ale nemusíme jít tak daleko.“

„Zůstaneme v našem parku, madame.“

„Nebud' te hloupá, Maud,“ řekla madame a po tváři jí vyskákaly žluté skvrny. Vzteky se jen třásla.

„Přes ty schůdky nepůjdu, madame. Zůstanu na téhle straně.“

„Uděláte, co vám poručím!“

„Pusťte mne, madame, bolí to!“

Držela mě pevně a zdálo se, že mne chce násilím přetáhnout na druhou stranu.

Opravdu se mě pokusila přetáhnout přes schůdky, ale když jsem se vzepřela, prudce mne odstrčila zpět, takže jsem upadla na trávník.

Postavila jsem se a řekla:

„Zeptám se otce, zda mohu být takto zneužívána.“

Madame se temně zasmála: „Copak jsem špatného udělala? Chtěla jsem vám pomoci přes schůdky. Nemohu za to, že jste zakopla a upadla. Tak to dopadá, když neposluháte svou vychovatelku. Pochybuji, že vám otec takovou lež uvěří.“

„To je drzost, madame.“

„Tak půjdete?“

„Ne!“,

Zlostně se na mě podívala – zrovna tak já na ni. Nepohnuly jsme se z místa, hleděly na sebe jako sova a myš, dravec a oběť.

„Jste nezdvořilá, neposlušná a protivná. Jdeme ke scarsdaleskému kostelu a zkuste mi odporovat, slečno!“

Víc než kdy jindy jsem byla rozhodnuta, že s ní nepůjdu. Zlostně zamávala košíkem a vydala se na cestu sama. Po několika krocích se otočila, a když viděla, že stále stojím na místě, rázně mi pokynula, abych šla za ní. Ani jsem se nepohnula. Madame trhla hlavou jako vzteklé zvíře, dupla a znovu mi pokynula s neskrývavou zuřivou zlostí. Měla jsem hrozný strach, protože jsem nevěděla, k jakému násilí je schopna se odhodlat, ale zůstala jsem stát. Konečně se

vracela, nespouštěla mě z očí, obličej jí úplně zbělal zlostí. Zastavila se na druhé straně plotu a zadívala se mi do očí s takovou nenávistí, že se mi udělalo mdlo.

Co jsem provedla, že jsem v ní vzbudila takový nekontrolovatelný vztek?

„Tak dobře,“ zasyčela, „do budoucna budu já žačkou a vy vychovatelkou. Tak si to přece přejete, ne? Uvidíme, co na to řekne pan Ruthyn. Vy budete poroučet a já poslouchat. V tom případě ale nemohu odpovídat za vaše chování a zdraví. Kam mi poručíte jít?“

Ta řeč mě polekala, ale nepřesvědčila. Mlčela jsem a stála jsem jako zařezaná. Madame změnila taktiku. Vykouzčila na tváři úsměv a poplácala mě lehce po tváři. Začala se pitvořit a že prý jsem „hodné dítě“, které „nebude zlobit ubohou madame“ a příště už vždycky udělá to, „co mi řekne“.

Pohlédla jsem jí zpřímá do očí a řekla:

„Proč chcete, madame, abych šla ke scarsdaleskému kostelu?“

Na mou přímou otázku odpověděla zkoumavým pohledem.

„Proč? – Nerozumím vám, dítě, já přece vůbec k tomu kostelu nechci jít. A i kdyby, je to přece hezké místo, vy hlupáčku. Tváříte se, jako bych vás tam chtěla zabít a pochovat,“ a vyloudila ze svého vzteky sevřeného hrdla takový smích, který by se docela dobře hodil k tomu perskému démonu, který požíral mrtvoly. „Nemůžete chtít, abych poslouchala já vás. Zapomenu na vaši neposlušnost a pánovi nic neřeknu, platí? No a teď pojděte, trochu se projdeme.“

Ale já nešla. Nebyla to umíněnost, ale strach, který mě ohromil. Strach z čeho? Prostě z toho, že bych měla jít dnes s madame ke scarsdaleskému kostelu. Byl to instinkt a věřím, že mě varoval správně.

Madame se otočila a sevřela pěsti. Poznala, že se musí vzdát. Na jejím popelavém obličejí se usadil olověný stín. Pevně stiskla rty. Její pohled sršel hněvem, přestože ještě před minutou se na mne medově usmívala a vrkala přes schůdky své falešné komplimenty.

Co se to se mnou děje? Jaké má plány? Chce mne otrávit? Co bylo v tom košíku? Zachvátila mne panika a pocítila jsem trpký hněv na

otce i na Moniku za to, že mě opustili a zanechali samotnou s tou nebezpečnou ženou. Úplně jsem ztratila hlavu a zavolala:

„Bože, jaká hanba – to nezůstane bez odplaty!“

Teď se zase pro změnu vystrašila madame. Rychle přešla schůdky a chytla mne kolem ramen.

„Maud – Maud, vzpamatujte se. Nepůjdeme ke kostelu. Myslím, že jste chtěla jít k holubníku. Jak si přejete, drahoušku, už se na vás nehněvám. Dejte mi ruku, pomohu vám.“

Sly jsme tedy přes les k holubníku. Nemluvila jsem, i madame byla tiše, jen občas na mne ze strany pohlédla, jestli jsem se již uklidnila. Po čtvrt hodině zjistila, že nebezpečí pominulo. Po pravdě nevím, z čeho jsem měla strach. Začala si zpívat a vesele otáčela košíkem. Tak jsme došli k polorozpadlé cihlové věži.

Madame se usadila ve stínu břechťanu, otevřela košíček a nabídla mi chlebiček. Pochopitelně jsem odmítla. Tentokrát jsem jí křivdila, neboť snědla vše, co nám paní Rusková připravila k občerstvení, s velkou chutí.

Cestou domů, když si byla jistá, že mé vzrušení pominulo, nasadila opět přísnou masku a nepromluvila se mnou ani slovo. Teprve na terase řekla:

„Počkejte, prosím, v holandské zahradě. Jdu si promluvit s panem Ruthynem.“ Řekla to přezíravě a s pohrdavým úsměvem.

Otočila jsem se a bez pozdravu sestoupila po schůdkách do zahrady. Uprostřed záhonů seděl na lavičce otec s knihou a četl. Byla jsem šťastná, že ho vidím. Rozběhla jsem se k němu a zavolala:

„Otče – tatínku, mohu s vámi teď hned mluvit?“

„Samozřejmě, Maud, děje se něco?“

„Nic vážného – jen vás chci poprosit, aby byly mé vycházky s madame omezeny jen na naše pozemky.“

„A proč?“

„Já – já mám strach s ní chodit.“

„Strach?“ opakoval otec a zkoumavě na mne pohlédl. „Dostala jsi v poslední době dopis od lady Knollysové?“

„Ne, otče, už dva měsíce.“

„Proč máš strach, Maud?“

„Zavedla mě jednou ke scarsdaleskému kostelu – to je osamělé místo – a vystrašila mě tak, že jsem se bála jít na hřbitov. Šla tedy sama a mě nechala samotnou na druhé straně potoka a nějaký drzý muž šel kolem a začal na mě hovořit, přistoupil až ke mně a vysmíval se mi. Neodešel dřív, dokud se madame nevrátila.“

„Co to bylo za muže? Byl starý?“

„Mladý. Vypadal jako syn rolníka. Mluvil na mne, i když jsem mu řekla, aby odešel. Madame to vůbec nevadilo. Opravdu, pane, necítím se s ní bezpečně.“

Otec se zamračil a chvíli přemýšlel.

„Říkáš, že se s ní necítíš bezpečně? – Co vyvolává ten pocit?“

„Nevím, pane. Ráda mě straší. Všichni se jí bojíme, i služky.“ Otec se usmál a pak opovržlivě pokýval hlavou. „Spolek bláznů!“

„Dnes se na mne velice rozhněvala, že jsem s ní nechtěla k tomu kostelu zase jít. Mám z ní hrůzu, já –“ a rozplakala jsem se.

„No tak, Maud, dítě, neplač. Jestli máš strach, budiž, vaše vycházky se tedy omezí jen na náš park. Řeknu jí to.“

Ze srdce jsem mu přes slzy děkovala.

„Ale, Maud, vyvaruj se předsudků. Ženy bývají ve svých soudech zaujaté. Pro podobné nespravedlivosti trpěli někteří členové našeho rodu. My musíme být moudřejší.“

Večer mi otec – bez přípravy, jak bylo jeho zvykem – řekl:

„Dnes jsem dostal dopis z Londýna. Myslím, že odjedu dřív, než jsem myslel. Budeme se muset na nějaký čas od sebe odloučit. – Neznepokojuj se, budeš v opatrování jednoho našeho příbuzného. Madame se nemusíš bát. Nebude se ti stýskat po otci?“

Podíval se na mne se slzami v očích. Nepamatuji se, že by se byl na mne někdy podíval s takovou něhou. Pocítila jsem podivné vzrušení – potěšení z lásky, vyskočila jsem a vrhla se mu kolem krku. Plakala jsem a on také.

„Přijede pro vás někdo? A odcestujete s ním? To znamená, že ho máte raději než mne!“

„To ne, drahá Maud; ale nemohu odmítnout. Je mi to líto, že tě musím opustit.“

„Nebude to na dlouho?“

„Věřím, že ne,“ řekl s povzdechem.

Ráda bych se byla vyptala na podrobnosti, ale ještě než jsem promluvila, otec řekl:

„Teď již o tom nebudeme mluvit, Maud. Nezapomeň, co jsem ti říkal o dubovém příborníku a o tomto klíči,“ podržel mi ho před očima. „Víš, co máš udělat, kdyby přijel doktor Bryerly?“

„Ano, pane.“

Otec mě políbil, popřál mi dobrou noc a rozloučil se s obvyklou obřadností. Ta chvíle něhy pominula a já se vrátila k obvyklým formalitám.

VI. Půlnoční host

Několik dní po rozhovoru s otcem doktor Bryerly skutečně přijel. Měl zůstat pouze jednu noc. Zavřel se s otcem v malé studovně a dole v obývacím pokoji se vůbec neobjevil. Otec vypadal v těch dnech velmi unaveně, jako by se něčím trápil a sužoval. Paní Rusková jeho nedobří stav připisovala ponurému návštěvníkovi, který „leze do pánova pokoje jako ochočený kocour“.

V noci jsem nemohla usnout a přemýšlela jsem, co to může být za záhadu, která spojuje otce s doktorem Bryerlym. Tušila jsem, že je to něco víc než společná víra. Každá jeho návštěva otce ode mne vzdalovala, je tedy pochopitelné, že jsem toho swedenborgiána ráda neměla.

Ráno jsem potkala doktora Bryerlyho na schodech. V jeho obličeji bylo cosi potutelného, díval se pokorně jako skotský řemeslník v kostele, oblýskaný kaftan na něm splihle visel. Rozhořčilo mne, že právě takový mužík ovládá mého silného a vznešeného otce, a tak jsem sebrala veškerou odvahu a oslovila jsem ho.

„Mohu se vás na něco zeptat, doktore?“

„Ovšem,“ pokývl mi blahosklonně.

„Vy jste ten přítel, kterého můj otec očekává?“

„Nevím, co myslíte, slečno.“

„Je rozhodnut se s tím člověkem vydat na velice důležitou cestu.“

„Já to nejsem.“

„A kdo tedy?“

„Nemám nejmenší tušení, slečno.“

„Ale otec říkal, že to víte.“

Doktor vypadal zmateně.

„Řekněte mi alespoň, jestli zůstane dlouho mimo dům.“

Doktor Bryerly pohlédl vlídně do mého ztrápeného obličeje, chvíli přemýšlel a pak řekl spěšně:

„Je to nějaké nedorozumění, slečno. O těch věcech nic nevím.“ Po chvíli ještě dodal: „Nikdy se mi s takovými úmysly nesvěřil.“ Začínal

být netrpělivý, mé otázky mu nebyly příjemné. Byla jsem si jista, že mi něco tají.

„Prosím vás, doktore, kdo je ten přítel a kam s ním jede?“

„Ujišťuji vás, slečno,“ řekl podrážděně, „že je to všechno nesmysl.“

Hlavou mi prolétlo podezření. Uchopila jsem doktora za rukáv.

„Ještě slovíčko, doktore. Nemyslíte si, že jeho mysl není úplně v pořádku?“

„Že je šílený?“ řekl a zvolna se pousmál. „V Anglii neznám duševně zdravějšího člověka.“

Rozloučil se se mnou pokývnutím hlavy a odkráčel – nevím kam. Odpoledne odjel a odvezl s sebou tajemství, které, ač to popřel, určitě znal.

Po posledních hádkách s madame nastalo období několika klidných dnů. Učením mě moc nezatěžovala a nikdy nenavrhla, abychom při procházce překročily hranice parku a obory.

Knowl byl ale rozsáhlé panství a my jsme se s madame toulaly někdy i několik kilometrů od domu.

Madame bývala poslední dobou nějaká zamlklá, jaksi pohroužená do svých ďábelských abstrakcí, teprve po několika týdnech se opět zotavila a byla přátelštější. Ale její veselost nebyla přesvědčivá a jen posilovala mou předtuchu něčeho zlého a zločinného. Blížila se zima, dny se krátily, slunce se sklánělo nad obzorem a jeho hasnoucí paprsky zastihly mne a madame na kraji obory. Vracely jsme se domů.

Přes tuto divokou část parku vedla úzká prašná cesta. Velice mne překvapilo, když jsem na ní spatřila kočár. Hubený kočí s drzým přizvednutým nosem jako z karikatury stál u kozlíku a bez nejmenších rozpaků si mne pohlížel. Když jsme kočár mījely, zahlédla jsem uvnitř ženu s módním kloboukem na hlavě. Měla nepravděpodobně růžové tváře, byla trochu obtloustlá a připadala mi nestydatě výstředně oblečená. Zvědavě si nás prohlížela.

Stalo se již nejednou, že některý z návštěvníků Knowlu vstoupil na panství touto nepoužívanou cestou a ztratil několik hodin hledáním přístupu k domu. Tak jsem si vyložila i tuto situaci.

„Zeptejte se vozky, madame, kam mají namířeno,“ zašeptala jsem. „Zdá se, že ztratili cestu.“

„Však oni ji zase najdou,“ řekla madame. „Nemám chuť se pouštět do řeči s kočím.“

Vozka upravoval cosi na postroji. Když jsem ho mýjela, řekla jsem:

„Jedete k domu?“

„Ne,“ zavrčel nevrle a upravil klapky na očích koně. Zřejmě si uvědomil svou nezdvořilost a dodal: „Děkuji, slečinko, vyjeli jsme si na piknik. Už balíme.“ Stále klopil oči a zaměstnával se přezkou postroje.

„Pojďte,“ pobízela mne madame.

Obora má příjemně zvlněný terén. Šly jsme po travnatých kopečcích a dívaly se na zapadající slunce. Modré stíny se dloužily a západ byl rudý a oranžový.

Pak jsme před sebou spatřily tři postavy. Dva muži stáli u cesty, kterou jsme přicházely, bavili se mezi sebou a kouřili. Jeden byl vysoký, v bílém volném plášti a s cylindrem šikmo posazeným na hlavě, ten druhý byl podsaditější a měl na sobě převlečník. Když jsme je mýjely, jako na povel se k nám otočili zády. Třetí muž opodál skládal zbytky jídla a příbory do velkého koše. Obrátil se k nám a já uviděla hrubou hranatou tvář s nízkým čelem a širokým rozplácnutým nosem. Byl to ramenatý chlapík s nakrátko ostříhanou hlavou. Okamžitě se mi vybavily postavy rváčů a zlodějů, které jsem vídala v divadle v Punchi. Civěl na nás, špičkou boty si podal ohmatanou koženou čepici a narazil si ji na hlavu.

V té chvíli jsem zpozorovala, že se k nám blíží ti dva pánové, které jsme před chvílí minuly. Muž v bílém plášti nám zastoupil cestu, posměšně nadzvedl klobouk, položil si ruku na prsa a řekl s podnápilou bujarostí:

„Jdete právě včas, dámy. Jsem nesmírně potěšen, že se mohu seznámit s touto půvabnou mladou dámou – je to neter, nebo dcera,

madam, nebo snad vnučka? – Hej, nechte toho balení a přineste skleničky s láhví curacaa! – Snad byste se nebála, slečno? Tady můj přítel je lord Cukříček, je to fešák a je tak sladký! Jen počkejte, až ho trochu blíž poznáte, zlatíčko. – Je to tak, Cukříčku?”

„Řekněte jim, madame, že jsem slečna Ruthynová,“ dupla jsem nohou. Začínala jsem mít strach.

„Buďte zticha,“ zašeptala rychle madame. „Nebo nám něco udělají.“

Muži se k nám blížili ze tří stran. Ve zmatku jsem se ohlédla a spatřila toho rváče asi dva metry za sebou. Měl zvednutou ruku a něco naznačoval muži přede mnou.

„Klid, Maud,“ řekla madame. „Jsou opilí. Nesmíte jim odporovat.“

Nemínila jsem ji poslechnout. Kruh kolem nás se užil. S ohromením jsem si uvědomila, že ten menší muž, který nám teď zastoupil cestu, je onen mladík, který mne obtěžoval u scarsdaleského kostela. Uchopila jsem madame za ruku a vykřikla:

„Utečme!”

„Nedělejte hlouposti,“ řekla madame. Ten vysoký muž si posadil cylindr furiantsky na hlavu a řekl:

„Uklidněte se, krásné dámy, pustíme vás pod jednou podmínkou – když se s námi trochu napijete, co říkáte? To je přece příjemná podmínka, ne? Dáme si skleničku a rozejdeme se jako přátelé. Platí?”

„Musíme jít, Maud,“ šeptala madame. „Nic na tom není.“

„Já nepůjdu!”

„Ale půjdete, slečinko. Nemám pravdu, madam?“ uklonil se. „Jmenuji se Smith.“

Madame mi tiskla ruku a udělala krok dopředu. Vytrhla jsem se jí a chtěla jsem se dát na útěk, ale ten vysoký muž mě objal kolem ramen a přitiskl si mě na prsa. Smál se mi do obličeje, ale to sevření bylo bolestivé. Začala jsem okolo sebe tlouci pěstmi a křičet. Slyšela jsem, jak madame říká: „Co je to za hlouposti, Maud, nic se vám přeci

nestane.“ Křičela jsem jako pominutá. Dlouhán mi přitiskl na ústa kapesník. „Já ji vodnesu,“ ozvalo se za mnou.

Začalo se mi tmít před očima, už jsem nevěděla strachy, co se se mnou děje. Myslím, že bych bývala v další vteřině omdlela, kdybych nezaslechla volání.

Muži znehybněli. Bylo naprosté ticho. Vyškubla jsem se a zakřičela, co mi mé sevřené hrdlo dovolilo.

„To je hajný,“ slyšela jsem madame. „Dva hajní – díky bohu!“ A pak zavolala na Dykese jménem.

Byla jsem volná, sevření pominulo – utíkala jsem, ani nevím kam, pak jsem spatřila Dykese, držel pušku, doběhla jsem k němu a vrhla se mu kolem krku.

Madame hrozně ječela.

„Utíkejte k bráně,“ řekl Dykes druhému hajnému. „Ti lotři běželi ke kočáru.“ Klopýtala jsem vedle Dykese.

„Postarejte se o slečnu, madam,“ řekl. „Musím na pomoc Billovi.“

Od brány se ozval výstřel. Dykes pozvedl pušku a rozeběhl se ve směru střelby.

Já s madame jsme bez dalších komplikací doběhly domů.

Otec byl v hale. Když vyslechl od madame, co se stalo, vydal se ihned s několika sluhy do obory.

Čekaly jsme tři hodiny a otec se nevracel. V domě zavládl dokonalý zmatek. Byla jsem rozčilením tak zesláblá, že jsem se ani nemohla udržet na nohou. Konečně přišel Bill, crčela z něho krev. Když chtěl těm darebákům zabránit v odjezdu, chytili ho a surově ztloukli. Při tahanici o pušku vyšla rána a poranila ho na noze. Otec s posilou pronásledoval kočár, ale pak se vydali za těmi třemi muži, kteří se někde v hustém lese ukryli. Nikoho z nich se nepodařilo dopadnout.

Všechny tyto podrobnosti mě přesvědčily o tom, že cílem těch lotrů bylo něco zvlášť zlého a že postupovali podle předem promyšleného plánu.

Když nás otec vyslýchal, moje líčení se hodně odlišovalo od vyprávění madame. Můj popis potvrdil i hajný Dykes, ale ona

tvrdšíjně lpěla na své verzi, v níž vystupovala jako hrdinka, která mne zachránila svým diplomatickým jednáním.

Tyto rozpory nakonec vedly otce k rozhodnutí, že případ nepředá soudu a nebude na dopadení té bandy trvat. Bylo to celkem rozumné, neboť s procesem by byla spojena pro mne nepříjemná publicita. Přece jen jsem byla mladá dívka a nemohla jsem si dovolit, aby má čest byla zpochybněna nějakými pomluvami.

Chování své vychovatelky jsem přestala rozumět. Bývala teď často vzrušená, oči plné slz, vrhala se na kolena a děkovala nebi, že jsme se dostaly z rukou těch zločinců. Dbala na to, aby její výlevy viděly také služky. Když jsme byly samy, často mi vyčítala, že jsem všechno zavinila já svou neposlušností. „Kdybyste nebyla hloupá a dělala, oč nás žádali, nikdy by k tomu nedošlo. Byli opilí a je vždycky nebezpečné hádat se s opilcem. Je to vaše vina, že došlo k tomu násilí. Chudák Bill vám může poděkovat za rány.“

Když jsem si stěžovala paní Ruskové, hrozně se rozčílila.

„Ta potvora,“ zvolala. „Ráda bych věděla, co s tím má společného. Před jejím příchodem se nikdy nic takového nestalo. Ani by mě nepřekvapilo, kdyby v tom měla své kostnaté prsty. Ta čarodějnice holohlavá, ten francouzský pokrytec!“

K paní Ruskové se přidala i Mary Quinceová. Už jsem je neposlouchala. Náhle jsem měla pocit, že jsem nahlédla do pekla. Co měly znamenat všechny ty rady madame, abych těm lumpům neodporovala? Abych šla tam, kam mne zvou? Jaký cíl měly naše vycházky ke scarsdaleskému kostelu? A co ten mladík? Je možné, že by byla madame schopná takové podlosti?

Poté, co paní Rusková odešla, probrala jsem se z horečného přemýšlení.

„Mary,“ zvolala jsem na služku. „Vy si také myslíte, že o tom všem madame věděla?“

„Ale, Maud – paní Rusková to tak nemyslela, vždyť ji znáte. Řekne to, co ji zrovna napadne.“

Mary mne neuklidnila, naopak. Začínala jsem věřit, že ta žena byla s tou bandou spolčena. Věřila jsem tomu, a zase pochybovala, neboť taková zvrácenost a podlost byla nad mé chápání.

Plakala jsem dlouho do noci a v duchu prosila otce, aby mě té hrozné vychovatelky zbavil. Myslela jsem na varování lady Knollysové: „Pamatujte si, Maud, je to silný a záludný nepřítel!“

Ještě dlouho po půlnoci mě věrná Mary Quinceová držela za ruku a podávala mi suché kapesníky.

Rozhodla jsem se, že promluví s otcem a požádám ho, aby madame propustil. Vždycky se pokoušel mi co nejlépe vyhovět, pokud šlo o mou vychovatelku, byl k mým steskům zdrženlivý. Věděla jsem, že si myslí, že jsem pod vlivem své sestřenice Moniky. Právě v ten den jsem od ní dostala dopis odeslaný z jejího venkovského sídla v Shorpschire. Rychle jsem očima prolétla řádky. Ani slovo o kapitánu Oakleyovi. Nevře jsem odložila list na stůl.

Pak jsem si psaní přečetla znovu a zjistila jsem, že je velmi milé. Psala mi, že dostala dopis od otce, který se rozhodl „odpustit jí její impertinenci“. Z lásky ke mně se na něho nezlobí. Až se jí naskytne vhodná příležitost, přijme jeho pozvání a navštíví Knowl. Určitě mne prý odveze do Londýna, představí mě u dvora a uvede do společnosti. Tím mne také zbaví té „medúzy“ a ukáže ve městě věci, které mě udiví i pobaví.

„Jak se daří lady Knollysové?“ zeptala se mě madame. „Nějaké nové zprávy?“ Se zájmem sledovala poštu přicházející na Knowl a jakousi intuicí vždy uhádla odesilatele.

„Děkuji, dobře.“

Pokusila se vyvědět obsah dopisu, ale já neměla chuť se jí svěřovat. Takové drobné nezdary v její špionáži jí vždy pokazily náladu.

Večer jsem seděla s otcem sama v obývacím pokoji. Pojednou zaklapl knihu a řekl:

„Dostal jsem dopis od Moniky Knollysové. Mám ji docela rád, i když se často ve svých úsudcích mýlí. Hovořila s tebou někdy o tvé budoucnosti, o tom, že budeš paní domu?“

„Ne, nikdy.“

„Hm – myslel jsem si, že ano. Když to neudělala ona, musím se do toho pustit sám,“ povzdechl si. „Pojď se mnou do studovny, Maud.“

Vzal svícen a provedl mě chodbou. Určitě se chystal sdělit mi něco důležitého, ale asi to odložil nebo změnil plán. Nejdříve se zastavil před příborníkem, vyndal z kapsy klíč a chvíli rozmýšlel, ale pak přešel ke svému psacímu stolu a přesvědčil se, jestli jsou zásuvky zamknuté.

„Chvilku počkej, Maud. Zatím se podívej do nějaké knihy.“

Vybrala jsem si jeden svazek rytin a usadila se do výklenku u okna. Byl to hluboký výklenek, celý utopený v temném stínu, zacloněný ještě masivním sekretářem. Prohlížela jsem si knihu a občas pohlédla na otce, který cosi soustředěně psal.

Čas ubíhal – otec stále psal. Trvalo to téměř hodinu. Od tepla v krbu se mi začaly zavírat oči, hlava mi klesla k rameni, místnost se přede mnou rozplynula – asi jsem spala dlouho, protože když jsem procitla, má svíce byla dohořelá. Otec na mne zřejmě zapomněl a odešel spát. V pracovně byla tma, chladem jsem byla ztuhlá a chvíli jsem nechápala, kde to jsem a jak jsem se sem dostala.

Uvědomila jsem si, že mne probudil jakýsi hluk – teď jsem ho zaslechla znovu, přibližoval se, ozvalo se zapraskání podlahy. Zatajila jsem dech a ještě hlouběji se vtiskla do výklenku.

Škvírami podél dveří jsem zahlédla světlo a pak se ozvalo zaklepání. Po chvíli se dveře pozvolna otevřely a já zahlédla madame de la Rougierre. Na sobě měla šaty z čínského hedvábí a na nohou jen ponožky. Nad hlavou držela svícen a pátravě se rozhlížela po místnosti.

Seděla jsem bez dechu ve svém výklenku a zírala na to zjevení, které mě postrašilo více, než kdyby se tu byl zjevil sám světloňoš. Co jsem v těch vteřinách prožívala, to nebyl strach, ale dokonalá muka.

Zastavila se u otcova psacího stolu a naslouchala. Mimoděk stiskla spodní ret mezi zuby – v šerém světle svíčky vypadala jako idiot. Sklonila se nad stolem a zkoušela v zámku klíč. K mému údivu

zámek klapl, madame vysunula zásuvky a opatrně převracela papíry, které po přečtení kladla na desku stolu.

Dvakrát nebo třikrát se zarazila, přešla po špičkách ke dveřím, naslouchala a zase se vrátila ke stolu. Metodicky probírala jednu listinu za druhou, některé pročítala i dvakrát.

Trvalo to asi půl hodiny – byla to celá věčnost, když jsem si pomyslela, co by asi udělala, kdyby mě uviděla. Naskládala listiny zpět do zásuvek, nehlučně zamkla stůl, zhasla svíci a po špičkách vyšla na chodbu.

Ještě hodinu po jejím odchodu jsem nebyla schopna se pohnout, krčila jsem se ve výklenku jako pták, nad kterým krouží dravec. Bylo to bláhové, ale měla jsem strach, že by se snad mohla vrátit. Jistě, kdybych bývala ztropila poplach, bylo by po nebezpečí, ale takto uvažuje člověk až v klidu. Pravda je, že jsem se jako ve snách dopotácela do postele a ráno se probudila s vysokou horečkou. K mé hrůze mne přišla vzbudit madame. Její toaleta byla dokonalá, v její tváři nebyla ani stopa po zločinu, který spáchala včera večer. Smála se, projevovala starost o můj stav a odpornou vychrtlou rukou uhlašovala příkrývku. Nedokázala jsem se přetvařovat a dost příkře jsem ji požádala, aby odešla.

Bylo mi na umření, ale vstala jsem a zašla za otcem. Okamžitě poznal podle mého vzezření, že se stalo něco mimořádného. Zavřel za mnou dveře a usadil mě na židli.

„Otče,“ vydechla jsem, „musím vám říci hroznou věc. Pojd’me do studovny. Je to tajemství, které nesmí být prozrazeno.“

Zkoumavě na mne pohlédl a políbil mě na čelo.

„Uklidni se, Maud, jsem si jist, že to nic vážného není. Pojd’.“

Vzal mě za ruku a odvedl do studovny. Když zavřel dveře, přešla jsem k oknu a řekla:

„Ach, pane, vy ani nevíte, s jakým hrozným člověkem tady žijeme. Madame – nedovolte, aby sem vstoupila, určitě by mě zabila.“

„Co to povídáš, dítě?“ řekl otec a zbledl. „Co je to za nesmysl?“

„Je to nebezpečná žena, paní Knollysová si to také myslí.“

„Ovšem, jen blázen poblázní i ostatní.“

„Viděla jsem ji, otče – v noci ukradla váš klíč, odemkla stůl a přečetla všechny listiny v zásuvkách.“

„Cože?“ řekl otec a sáhl do kapsy. „Ty blouzníš, dítě. Ten klíč mám u sebe.“

„Viděla jsem ji. Odemkla stůl a prohlížela nějaké papíry. Přesvědčte se, zda s nimi bylo hýbáno.“

Tentokrát beze slova odemkl zásuvky a chvíli se v nich přehraboval. Viděla jsem, jak stiskl rty, ale neřekl ani slovo. Jen pobledl a trochu se mu chvěly ruce.

Posadil mě na židli a požádal, abych mu dopodrobna vyprávěla, co jsem viděla. Pozorně poslouchal.

„Vzala nějaký papír?“ zeptal se.

„Ne, jen je četla.“

„Máš pravdu, Maud. Děkuji ti. Nemluv o tom – ani s Monikou.“

Jeho přání pro mne bylo vždycky rozkazem. Od této chvíle jsem měla ústa jako zapečetěná.

„Vím, že nejsi s madame šťastná. Je na čase, abych to napravil,“ zazvonil na zvonek.

„Vyřídíte madame, že bych s ní rád mluvil.“

Za několik minut se ozvalo zaklepání a madame vešla. Uklonila se roztomile a s úsměvem očekávala, co se bude dít.

Otec řekl: „Madame, musím vás požádat, abyste mi vrátila klíč, kterým jste včera odemkla tento stůl.“

Madame zbledla a několikrát pohnula rty, ale nevyšel z nich ani hlásek. Vypadala, že omdlí. Tvář jí zešedla a podivně se propadla. Náhle vztyčila hlavu, odkašlala a řekla rozhodně:

„Myslím, pane Ruthyne, že máte v úmyslu mě urážet.“

„Chci ten falešný klíč, madame. Dávám vám možnost odevzdat ho bez křiku a velkých nepříjemností, které by s tím byly spojeny, kdybyste teď odmítla.“

„Kdo tvrdí, že takový klíč mám?“ řekla madame zlostně.

„Včera v noci jste byla viděna, jak jste navštívila tento pokoj, odemkla stůl a pročítala mé listiny. Jestliže mi ihned nevydáte

falešný klíč – a jakékoliv další klíče, pokud jste si je opatřila –, nechám prohledat vás, váš pokoj a vaše zavazadla. Snad je vám známo, že jsem právník a mohu vás soudit. Zapíráním zhoršujete svou situaci. Nevydáte-li mi okamžitě klíč, nechám vás uvěznit, v opačném případě se spokojím s tím, že vás propustím se všemi náležitostmi,“ vstal a přešel ke zvonku, „klíč, madame,“ řekl.

Následovalo ticho. Pak madame proplula kolem stolku a řekla:

„Udělám, co si přejete, pane.“ A nervově se zhroutila. Vzlykala, mumlala, spínala ruce a nakonec upejpavě sáhla do záňadří a podala otci klíč.

Otec jej vzal, vyzkoušel v zámku a položil na stůl.

„Kdo ten klíč zhotovil, madame?“ zeptal se.

Ale madame zřejmě nehodlala říci víc, než musela. Propadla dalšímu záchvatu pláče.

„Dobře,“ řekl otec chladně. „Dodržím, co jsem slíbil. Máte hodinu a půl na to, abyste si sbalila své věci a opustila dům. Plat vám pošlu po paní Ruskové. Budete-li hledat nové zaměstnání, uděláte lépe, když se nebudete odvolávat na mne. A teď vás žádám, abyste odešla.“

Madame se podivuhodně rychle zbavila svého záchvatu pláče. Zvedla pyšně hlavu, osušila oči, uklonila se a odkráčela ke dveřím. S rukou na klice se zastavila, ohlédla, pak se s nadsazeným pohledem hluboce uklonila, pohrdavě trhla hlavou a přibouchla za sebou dveře.

V žádném případě jsem se nehodlala setkat s madame ještě před jejím odjezdem, natož pak se s ní loučit, vzala jsem si klobouk a plášť a vyšla jsem z domu.

Procházela jsem se parkem, na stromech se chvělo barevné listí, v trávě se červenaly jahody a ptáci švitořili ve větvích letitých stromů. Šla jsem podle potoka, přeskakovala kořeny stromů a s úlevou hleděla na modré nebe. V dálce jsem slyšela hrkot kočáru – tu příjemnou hudbu, která mi zvěstovala, že se madame de la Rougierre vydala na cestu.

Právě v tom okamžiku jsem ucítila na rameni tvrdou ruku a vzápětí hleděla do tváře své bývalé vychovatelky. Ucouvla jsem a zastížena svým nepřítelem na tomto opuštěném místě, nebyla jsem schopna říci ani slovo.

„Vystrašená jako vždy,“ slyšela jsem říkat madame. „A právem. Tahle chytrá malá Maud mi velmi ublížila.“ Dívala se na mě uhrančivě. „Vypadá tak sladce, a zatím je to d’áblice. Je zlá, ale třeba ji někdo potrestá, co myslíte, drahoušku?“

Nevěděla jsem, co mám odpovědět, všechno se mi zdálo zbytečné. Neměla jsem odvahu říci něco, co by ji mohlo rozzuřit.

„Kdybych mohla vysvětlit své chování, otec by se mi omluvil a požádal mne, abych zůstala. I vy byste mi mohla poděkovat. Zatím musím mlčet a podřídit se. Za svůj čin se nestydím. Jednou ho vysvětlím.“

Byla to záhada – nerozuměla jsem ničemu z toho, co říkala.

„Teď pojedu do Londýna – mám tam zajímavé známé, pak za hranice, ale všude, kde budu, si na vás vzpomenu, nezapomenu na svou malou Maud. – I když budu daleko, dozvím se o každém vašem kroku a jednou – jednou vám vrátím všechny vaše laskavosti,“ chrčivě se zasmála. „Musím jít, kočár čeká. Je to milé, že jsme se mohly takhle o samotě rozloučit. Není vyloučeno, že se zase setkáme – nezapomeňte na madame, má milá, madame se vrátí.“

Upřeně se mi zadívala do očí, pozvedla šaty, ukázala své vyhublé kotníky a odskákala přes kořeny do lesa.

Otcí jsem o tom setkání vyprávěla, ale nijak zvlášť na něj nezapůsobilo. Všem se ulevilo, když madame odjela. Po několika dnech jsem už měla dobrou náladu – a proč ne? Slunce svítilo, květiny kvetly, ptáci zpívali.

Ale po prvním ulehčení se přece jenom na azurovém nebi objevil mráček. Hrozby mé vychovatelky se vracely a s nimi i záchvaty strachu. Paní Rusková nad tím mávla rukou. „Neznám darebáka, který by bez výhrůžek opouštěl slušný dům.“

Musím uznat, že svůj odchod dobře zaranžovala, podařilo se jí za sebou zanechat hrozbu, nejistotu – vrátí se – a proč? Pronikla i do

mých snů. Nejednu noc jsem vystrašila Mary, když jsem ze spaní vykřikla nebo vzlykala. Ale čas je milosrdný, takových záchvatů ubývalo.

Napsala jsem sestřenici Monice a těšila se, že mě otec vezme do Londýna nebo do Itálie, jak mi před časem slíbil. Byla bych neupřímná, kdybych zamlčela, že jsem se té cesty i trochu bála – což kdybych tam potkala madame? Byla pro mne všudypřítomná jako ďábel.

Několikrát jsem se zmínila o tom, že můj otec byl podivín. Některé jeho postoje – nejen pro mne, byly nepochopitelné.

Události, které mne hluboce vzrušovaly, jeho jako by se netýkaly. Odjezd madame a okolnosti s tím spojené byly pro mne něčím významným, on se však o tom již nikdy nezmínil. Bylo vidět, že má jiné starosti, snad důležitější, než byly mé problémy. Nevím, zda nějak s madame souvisely. Jednou večer mi řekl:

„Přemýšlel jsem o tobě, Maud. Děláš mi velké starosti – velké –, kdyby tak Monika byla rozumnější –“ Pak dodal: „Uvidíme.“ A vyšel z haly.

Dva dny na to mne zahlédl v holandské zahradě. Pokynul mi, abych šla blíž.

„Jsi pořád sama, Maud, a to není pro mladou dívku příjemné. Napsal jsem Monice, aby k nám přijela.“

To jsem ráda slyšela.

„Tebe se to týká více než mne. On musí být očištěn,“ řekl otec.

„Co? – Kdo?“ zeptala jsem se. Následovala pomlka. Otec často zapomínal, že obsah jeho myšlenek není druhým lidem znám. Byl to návyk získaný dlouhou osamělostí.

„Tvůj strýc Silas. Podle všeho mě přežije. Uchová jméno našeho rodu. Dokázala bys přinést nějakou oběť, Maud, kterou bys mu pomohla?“

Odhodlaně jsem přisvědčila. Otec se na mne souhlasně usmál.

„Jsou to nevyřešené věci, můj život na to již nestačí, jinak bych, Maud, nelitoval žádné námahy. Tuším a snad i vím, že bys ráda přispěla k očištění rodového jména. Může tě to stát nějaké

nepříjemnosti – nemluvím o majetku. Ustoupila bys před jinou čestnou obětí, kdyby mohla smazat hanbu, která lpí nad jménem našeho rodu?“

„Neustoupila, pane – před žádnou obětí. Jsem odhodlána –“

„Rozumím, Maud, není tu snad velké riziko, ale vždy musíš jednat tak, jako by bylo. Jsi stále ještě ochotna to přijmout?“

„Ano, pane.“

„Jsi hodna své krve, Maud. Věřím ti, ale nesmíš se nechat strašit od takových lidí, jako je Monika Knollysová.“

To mě udivilo.

„Jestli podlehneš jejich hlouposti, bude to pro tebe těžké. Ještě se můžeš toho úkolu zříknout. Máš chuť – máš nervy?“

Řekla jsem, že v takové situaci mám chuť a nervy na všechno.

„Poslouchej, Maud, během několika měsíců – možná, že ještě dříve – budu muset odcestovat. Dnes jsem dostal z Londýna dopis, který mne o tom informuje. Budu tě muset na čas opustit. Buď v mé nepřítomnosti čestná k povinnostem, které ti vystanou. Od toho, komu je hodně svěřeno, se také hodně očekává. Nesmíš o našem rozhovoru mluvit s lady Knollysovou. Neumíš-li mlčet a nevěříš-li si, že to dokážeš, řekni mi to a já ji požádám, aby nejezdila. A nevyptávej se jí na strýce Silase – mám k tomu své důvody. Rozumíš mým podmínkám?“

„Ano, pane. Zařídím se podle nich.“

„Tvůj strýc,“ řekl otec vzrušeně, „trpí nesnesitelnou pomluvou. Podle toho, co jsem se dozvěděl, on, jehož se to nejvíce týká – on, jenž je nevinnou příčinou –, snáší to neštěstí s klidnou lhostejností, která není správná a kterou by žádný Ruthyn neměl připustit. Naznačil jsem mu, co by měl podniknout a nabídl jsem mu své peníze, ale on odmítl. Mými radami se neřídil nikdy. Měl svou hlavu, svůj rozum, ale zapomněl, že jeho jméno nesou také jiní. Myslím, že se tím příliš netrápil, alespoň doposud. Tváří se, jako by ho minulost nezajímala. Pověst a vážnost starobylého rodu je vzácné dědictví – posvátné, ale snadno zničitelné. Doufám, že si to uvědomí i tvůj strýc Silas.“

Byla to nejdelší řeč, jakou jsem kdy od otce slyšela.

Ale otec pokračoval:

„Pamatuj si, Maud, že my – ty a já – zanecháme po sobě důkaz, který přesvědčí celý svět.“ Rozhlédl se po zahradě, jako by se za svou mnohomluvnost styděl. „Řekl jsem toho až příliš, Maud. Myslím, že tě teď znám lépe než doposud, a jsem s tebou spokojen. Jdi, dítě, já zůstanu tady.“

Teď už se uklidnil, ale stále mu ještě zářily oči tak, jak jsem toho nikdy nebyla svědkem. Neměla jsem tušení, že jeho disciplinovaná duše v sobě ukrývá tolik vášně a zaujetí.

Šla jsem. Otec seděl na židličce v parku, hleděl před sebe, pak zhluboka vydechl a sklonil se nad svou knihou.

VII. Cesta Austina Ruthyna

Druhý den k nám přijel ctihodný pan William Fairfield, holohlavý vikář faráře Claye, laskavý hubený muž s tenkýmnosem, který mě měl připravit na biřmování. Když naše katechetické cvičení skončilo, pozval ho otec do své studovny, kde zůstali až do zazvonění, ohlašujícího oběd.

Po jídle jsem s ním chvíli seděla v jídelně. Vikář dopíjel ještě svou sklenku vína.

„Měl jsem s vaším otcem velmi zajímavý rozhovor, slečno,“ řekl mi. „Vy jste svého strýce, pana Silase Ruthyna, dosud nepotkala?“

„Neměla jsem možnost – vede takový samotářský život.“

„Ano, to jistě – napadlo mě, jak je podobný té dámě na obraze v obývacím pokoji. To je lady Margaret, že? Uvidíte, že se nemýlím, až strýce osobně potkáte.“

„A vy jej znáte?“

„Mám tu čest, slečno. Velmi dobře ho znám. Byl jsem tři roky zástupcem ve Feltramu a často jsem do Bertram-Haughu docházel. Málokdy jsem měl štěstí pobývat ve společnosti takového křesťana, jakým je váš strýc. Jeho víra je příkladná – považuji ho skoro za světce. Opravdu mě mrzí, že ho cesty prozířetelnosti zavedly tak hluboko od cest vašeho otce. Váš otec má velký vliv a jeho snaha by určitě byla požehnána. Lituji také, že jsme vašeho otce vítali v kostele méně, než bychom si přáli,“ potřásl smutně hlavou a hloubavě upil sherry.

„Vídali jste strýce často?“

„Velmi často, slečno. V jeho domě. Je nemocný, jeho chatrné zdraví je podlomeno, jak jistě víte. Ale člověk nikdy neví, co je pro duši prospěšné.“

Kývla jsem na souhlas. Chtěla jsem, aby vikář pokračoval.

„Má zřejmě nějaké finanční potíže,“ řekl. „Byl to dobrý člověk, ale na bonton si příliš nepotrpěl. Víím, že by více přispíval na milodarech, kdyby mu to možnosti dovolovaly.“

„Otec vás požádal, abyste se mnou o strýci hovořil?“ zeptala jsem se.

Pohlédl na mne překvapeně. „To ne, slečno. Nikdy mě o nic takového nežádal.“

„Nevěděla jsem, že je strýc tak zbožný.“

„Neříkám, že by se k víře vašeho strýce nenašly drobné výhrady, ale je v podstatě dobrým křesťanem – ne v tom moderním zvráceném smyslu. Kéž by takových, jako je on, bylo více – dokonce na těch nejvyšších církevních místech.“

Pan vikář Fairfield byl muž praktický, zatímco levou rukou bojoval proti odpadlíkům, pravou čile zaměstnával traktariány⁶. Nebyl ve věcech víry nepoctivý, ale řekla bych, že nebyl moc moudrý. Z jeho rozhovoru o strýci jsem vyrozuměla, že to byla nemoc a pokročilý věk, co ho usmířilo s osudem a proč vzdal boj s nespravedlností.

Byla jsem mladá, ale zdaleka ne lehkomyšlná, stále jsem myslela na zkoušku, kterou, jak mi řekl otec, budu muset podstoupit, abych strýci pomohla. Co to asi může být? Někdy jsem litovala, že jsem otcův návrh tak bezmyšlenkovitě přijala. Nevěřila jsem své odvaze. Neměla bych ustoupit, dokud je čas? Při takových úvahách jsem se styděla sama za sebe. Jak bych se mohla pak otci podívat do očí! Úvahy jsou úvahy – byla jsem si jista, že kdyby mi tu otázku položil znovu, odpověděla bych stejně. Měla jsem prostě více hrdosti než odvahy.

Ale byla tu jedna útěcha a posila: Věděla jsem, že kdyby mé poslání bylo spojené se skutečným nebezpečím nebo utrpením, otec by na mne nikdy takovou oběť nevyžadoval. Nejhorší bylo mlčení, ke kterému jsem se zavázala. S nikým jsem se nemohla o své starosti podělit.

⁶ Příslušníci tzv. oxfordského hnutí, tedy volného sdružení některých členů anglikánské církve, kteří své názory a myšlenky uveřejňovali v publikacích nesoucích název *Tracts for the Times* (vycházely v letech 1833–1841). Pozn. red.

Dostala jsem veselý dopis od lady Knollysové. Psala, že přijede na Knowl asi za tři dny. Jak se mi zdálo, otce to příliš nepotěšilo, vypadal apatický a sklíčený.

„Někdy mi Monika dělá starosti,“ řekl, „ale pokud jde o tebe, jsem rád, že přijede, a přál bych si, aby s tebou měsíc nebo dva zůstala. Já budu muset odcestovat a za předpokladu, že s tebou bude hovořit o vhodných věcech, rád tě svěřím do její péče.“

Zase se mu na tváři objevil ten vzrušený ruměncem jako při nedávné rozmluvě v holandské zahradě. Na té cestě, na kterou se chystal, bylo určitě něco nepříjemného, snad i bolestivého, a já si přála, aby se mi otec zase brzy vrátil.

Večer – už jsem ležela v posteli – bylo slyšet zvonek z otcova pokoje. To nebylo obvyklé. Pak jsem zaslechla sluhu Ridleyho, jak mluví na chodbě s paní Ruskovou. Nemohla jsem spát, a tak jsem poslouchala, ale dolehl ke mně jen tlumené hlasy.

Sluha popřál paní Ruskové dobrou noc a jeho kroky se vzdalovaly chodbou. Znovu jsem ulehla, ale srdce mi bušilo jakoby v očekávání něčeho hrozného.

Už jsem usínala, když jsem zaslechla zvonek znovu. Pak energické kroky hospodyně a otcův hlas. Po minutě se zastavily před mými dveřmi.

„Kdo je tam?“ zvolala jsem.

„To jsem já, Rusková, slečno. Vy ještě nespíte?“ Vešla do ložnice. „Stalo se otcí něco?“

„Ale kdepak. Jen jsem jednu knížku odnesla omylem k vám do ložnice a teď pán zjistil, že mu chybí, a požádal mě o ni. Myslela jsem, že se s ní modlíte.“ Vzala malou černou knihu z etažěrky pod oknem. „Musím ještě do knihovny – tady mi pán napsal na papír název. Mohla byste mi to přečíst?“

Vyhověla jsem jí. Paní Rusková se v knihovně vyzнала. Často otcí vyhledávala svazky, které si přál.

Po jejím odchodu jsem konečně usnula. Nevím, jak dlouho jsem spala, ale najednou mě probudila dutá rána a pronikavý výkřik paní Ruskové. A pak se rozpoutalo peklo. Výkřik za výkřikem, stále

zoufalejší a strašlivější, ke mně doléhaly. Zachváčena hrůzou jsem probudila Mary.

„Mary! Stalo se něco strašného. Mary, slyšíte?“

Úder, který mě probudil, byl tak silný, že se podlaha v pokoji zachvěla, jako by nějaký člověk skočil do ložnice oknem. V několika vteřinách jsem stála na chodbě a křičela:

„Pomoc! Pomoc! Vražda!“

Stále jsem slyšela křik paní Ruskové, teď již tlumeně. Zvonek z otcova pokoje stále řinčel.

„Chtějí ho zabít, chtějí ho zavraždit!“ křičela jsem a běžela k otcově pokoji. „Pomozte, tak pomozte!“ volala jsem a snažila se otevřít dveře.

„Opřete se do nich, proboha!“ volala paní Rusková.

„Odsuňte dveře, leží podél nich. Pomozte mi!“

Zatlačila jsem ze všech síl, ale dveře jsem neotevřela. Pak jsem zaslechla dupání na schodech. Muži ze služebnictva přiběhli a opřeli se do dveří. Nemohly jsme tam s Mary postávat v nočních košilích, a proto jsme se vrátily do ložnice.

Výkřiky paní Ruskové přecházely v žalostné kvílení, pak jsme slyšely vzrušený hovor a potom už bylo ticho. Strašné ticho.

Zabalila jsem se do pokrývky a vyběhla na chodbu.

„Co se stalo?“ zavolala jsem. „Řekněte mi, co se stalo!“ Neodpověděl mi nikdo.

Pak přišla paní Rusková, vypadala jako bledé zjevení, rozcuchané vlasy a od pláče zrudlé oči. Vzala mě kolem ramen, odvedla do ložnice a uložila do postele.

„Teď tam nesmíte, Maud, všechno se dovíte v pravý čas – teď tam opravdu nemůžete jít. Později, Maud, později –“ Rozplakala se.

Co znamenaly ty hrozné zvuky? Kdo to vstoupil k mému otci? Byl to ten návštěvník, kterého očekával a s nímž se měl vydat na dlouhou cestu?

Ano, tím nevíтанým hostem byla – smrt.

Tak náhle zemřel můj otec. Jako by byl zavražděn. Smrtelně nebezpečné rozšíření srdeční tepny zjistil již před mnoha měsíci

doktor Bryerly. Otec věděl, že jeho dny jsou sečteny. Naznačil mi to. Až nyní mi zprůhledněla alegorie o jeho neodkladné cestě. Nyní jsem chápala jeho zádušnou povahu a pochopila, kolik v ní bylo něhy a ohledů k mé osobě. Nebyla jsem schopna uvěřit, že je otec skutečně mrtev, a rozkázala jsem, aby poslali do vesnice pro doktora.

„Když na tom trváte, slečno, zařídím to, ale je to zbytečné. Kdybyste ho viděla, pochopila byste sama.“ Paní Rusková zavolala služku. „Mary, řekněte Thomasovi, aby poslal pro lékaře.“

Každá minuta trvala deset hodin. Nevím, co jsem mluvila, ale asi to bylo něco zmateného.

„Maud, dítě, vzpamatujte se. Už mu nepomůžeme. Je nejméně hodinu mrtev, ztratil tolik krve, že prosákla celou postel.“

„Ne – ne – ne – nevěřím tomu,“ naříkala jsem.

„Pojďte se podívat.“

„Ne – nikdy.“

„Máte pravdu. Není to hezký pohled. Běžte do svého pokoje. – Mary, postarejte se o ni.“

Procházela jsem pokojem v bezhlavém zmatku. Zdálo se mi, že už je skoro ráno, když se dostavil lékař. Do pokoje, kde ležel otec, jsem nedokázala vejít. Počkala jsem na doktora na chodbě.

Vyšel z pokoje, klobouk držel v ruce, holá lebka se mu leskla. Cítila jsem, jak tuhnu, ruce jsem měla jako led.

„Chtěla jste mluvit s panem doktorem, Maud,“ řekla Mary.

Teprve její otázka mě postrčila.

Byl uctivý a mluvil velmi jasně. Dozvěděla jsem se, že otec zemřel po prasknutí tepny v blízkosti srdce. Ta nemoc vznikla již dávno a byla nevyléčitelná. Jedinou útěchou je, že smrt přichází náhle a nemocný netrpí. To bylo zhruba vše. Dostal od paní Ruskové zapláceno a pietně se vzdálil.

Vrátila jsem se do ložnice.

Od paní Ruskové jsem se dozvěděla, že večer vypadal otec dobře, četl si, a jak měl ve zvyku, dělal si poznámky. Pak vystoupil na schůdky, aby si podal z regálu další knížku a najednou se zhroutil na podlahu podél dveří. To byla ta rána, kterou jsem slyšela. Paní

Rusková neměla tolik síly, aby dveře sama otevřela, proto se jí zmocnila hrůza a proto ty pronikavé výkřiky.

Nevím, jak ty hrozné dny a noci přešly. Začala jsem nosit smutek. Přijela lady Knollysová a ujala se řízení všech těch nepochopitelných věcí, které je třeba v takovém případě zařídit. Psala za mne dopisy, rozptylovala mě dlouhými procházkami a její veselá společnost mi dodávala opory a tišila můj žal.

Hluboký smutek nelze zkrotit kontrolou vůle. Je to složitý jev, a chceme-li proti němu bojovat, musíme studovat jeho zákony a podvolovat se jeho podmínkám. Sestřenice se mnou často hovořila o otci.

Jednou ze změn v navyklém běhu našich myšlenek je to, že mrtvým chybí budoucnost. Jsme odkázáni pouze na minulost, každý plán, představa a naděje se musí obejít bez té milované bytosti, kterou jsme ztratili. Monika to věděla, a proto se mnou často a otevřeně o otci hovořila, dokázala dokonce i to, že jsem se občas od srdce zasmála. Byla jsem jí za její chytrou ohleduplnost zavázána.

Na slib, který jsem otci dala před vyřezávaným příborníkem, jsem nezapomněla. Klíč byl nalezen v kapse otcových kalhot.

Vyprávěla jsem Monice o poslední příhodě s vychovatelkou.

„Divím se, že ji otec nepotrestal,“ rozčilovala se. „Vždyť to byla loupež.“

„Už je pryč, jsem tak ráda, že jsem se jí zbavila, sestřenko. Nebudeme o ní mluvit, ano?“

„Musíte mi říkat Moniko, Maud, jsme přece příbuzné. A vychovatelky se už nemusíte bát, klidně o ní můžeme hovořit. Váš otec byl příliš jemnocitný. Já bych ji poslala rovnou do vězení. Víte, co hledala – co chtěla ukrást?“

„Četla nějaké listiny. Možná hledala peníze.“

„Ty by se jí určitě hodily,“ usmála se Monika. „Ale jsem si jistá, že to, co ji zajímalo, byla otcova poslední vůle.“

„A proč?“

„Nečetla jste o tom soudním sporu v Yorku? Ukrást závěť, která nakládá s velkým majetkem, je pro zloděje výhodné. Stálo by vás

hodně peněz, než byste ji dostala nazpět. – Což kdybychom teď sešly dolů a podívaly se do toho příborníku?”

„To nemohu, Moniko. Slíbila jsem otci, že dám klíč pouze doktoru Bryerlymu.“

„Hm – už jste mu napsali?”

„Neznám jeho adresu.“

„Neznáte adresu! – To se povedlo. A kdo ji zná?”

Faktem bylo, že ji v domě nezná nikdo. Vznikl dokonce spor, zda doktor minule odjel vlakem na sever, či na jih.

„Jak dlouho chcete čekat, Maud?” ptala se Monika. „Měly bychom alespoň otevřít psací stůl. Třeba tam jeho adresu najdeme. Kromě toho jsou tam jistě uloženy důležité pokyny.“

S tím jsem souhlasila. Stůl jsme odemkly. Hned na vrchu ležely dva zapečetěné dopisy: Jeden pro Moniku, druhý pro mne. Ten pro mne, to bylo laskavé a milující sbohem – nic víc. Znovu jsem se nad tím psaním rozplakala.

Dále jsme našly obálku s nápisem: Pokyny, které je třeba splnit ihned po mé smrti!

Jedním z pokynů bylo: Zveřejnit mé úmrtí v místních a londýnských novinách.

Adresu doktora Bryerlyho jsme nenašly.

Hledaly jsme všude, jen příborník jsem nedovolila otevřít. Závěť jsme nenašly, a tak bylo jasné, že se nachází právě v příborníku, který smí otevřít pouze doktor Bryerly.

V otcově stole jsme našly dva svazky dopisů, pečlivě převázané stužkou. Byly od strýce Silase. Monika na ně pohlédla s neskrývaným zájmem. Byly to zvláštní listy. Obsahovaly pasáže polemické, dokonce hádavé a snad až příliš ostré; odstavce moudrých mužných úvah nad nejrozmanitějšími životními jevy a situacemi a pak podivné žvásty a drmolení náboženského charakteru, které nezřídka přecházely v modlitbu a končily bez podpisu chvalozpěvem na boha. Některé strýcovy názory na boha by asi panu Fairfieldovi příliš radosti neudělaly. Blížily se spíše k víře swedenborgiánů.

Pročítala jsem ty dopisy se zájmem, ale Monice se to příliš nelíbilo. Probírala se tou korespondencí s pohrdlivým úsměvem.

„Strýc je velmi zbožný člověk,“ řekla jsem.

„Jistě,“ odpověděla Monika, aniž zvedla oči od jedné hustě popsané stránky.

„Vy o tom asi moc přesvědčená nejste, Moniko?“

„Proč myslíte?“

„Protože se nad těmi dopisy tak nevěřičně usmíváte.“

„Opravdu? – Víte, Maud, s vaším otcem jsem si v poslední době moc nerozuměla, ale váš strýc, ten je pro mne záhadou, kterou mám chuť luštit. Silas jako by do našeho světa nepatřil – je to dítě Sfingy. Ani mu rozumět nechci.“

„Mně o něm nikdy nic neřekli. Všechno, co vím, jsem se dozvěděla od vás – něco jsem si domyslela z pozorování portrétu. Myslím, že otec zakázal služebnictvu, aby o něm se mnou mluvilo.“

„Totéž ukládá mně svým posledním dopisem,“ řekla Monika. „Ne doslova, ale téměř –“

Pohlédla jsem na ni tázavě.

„Rozhodně se svého strýce nebojte, nemyslete si o něm nic špatného, to by neprospělo úkolu, který vám otec zadal. Nevím sice, co po vás chce, ale brzy se to dozvíme – vy i já.“ Dívala se do otcova dopisu, některá slova z něho, myslím, citovala. „Máte nějakou představu, Maud, co by to mohlo být?“

„Vůbec ne, sestřenko, ale dlouho jsem se rozmýšlela, zda mám tu zkoušku podstoupit. Dala jsem otci slib a dodržím ho. Ať je to cokoliv.“

„Nu, nebudeme se navzájem strašit.“

„Strašit? Co tím myslíte? Čeká mě něco nepříjemného?“

„Tak jsem to nemyslela, jen mě napadlo, že bych vás mohla, kdybyste chtěla – já – já vlastně ani nevím, co jsem měla na mysli. Otec se jistě rozhodl moudře – zná Silase lépe – já ho vlastně vůbec neznám – on k tomu měl dostatek vhodných příležitostí –“ zmlkla. Pak dodala: „Takže vy nevíte, co se od vás očekává?“

„Ach, Moniko, já vím, co si myslíte – že tu vraždu spáchal, že –“ zvolala jsem a hlas se mi zadrhl.

„Nic takového jsem neřekla a ani tomu nevěřím, vy hlupáčku,“ řekla Monika rozhodně. Vstala. Viděla jsem, jak pobledla. „Zamkněte ty listiny a půjdeme se trochu projít. Jestliže se ten doktor Bryerly zítra neobjeví, budeme muset příborník otevřít. Pozveme faráře Claye jako svědka. Nemůžeme to odkládat donekonečna. A – Maud, pamatujte si, že Silas je zrovna tak mým bratrancem jako vaším strýcem. A teď si jděte pro klobouk.“

A tak jsme se vydaly na neveselou procházku.

Když jsme se vrátily, přijel jakýsi „mladý pán“. Čekal na nás v obývacím pokoji. Jeden pohled stačil na to, aby si ho člověk zapamatoval a pak o něm přemýšlel. Bylo mu asi třicet pět let, na sobě měl šedý cestovní oblek, ušitý ne zcela dokonale, byl světlavý, neohrabaný, s tupým a mazaným obličejem. Žádný gentleman to určitě nebyl.

Branston nám odevzdal jeho doporučující listiny. Jedna byla od strýce Silase.

„Mám podávat oběd, slečno?“ zeptal se Branston.

„Jistě.“

Roztrhla jsem obálku a na chodbě jsme dopis s Monikou společně přečetly. Zněl takto:

Nevím, jak bych poděkoval své milované neteři, že si vzpomněla na zapomenutého příbuzného v této těžké chvíli.

Po otcově smrti jsem mu poslala pár nesrozumitelných slov.

Cením si toho nesmírně, protože právě v hodině ztráty si vážíme zprerhaných svazků a toužíme po sympatiích příbuzných duší.

Následovalo několik francouzských veršů, z nichž jsme rozluštily pouze *ciel* a *l'amour*. Pak ten podivný dopis pokračoval.

Naše tichá domácnost je zachmuřena novým smutkem. Jak nevyzpytatelné jsou cesty Prozřetelnosti! Já – oč mladší, o to slabší na těle i duchu – zůstal jsem na tomto světě, neužitečný, jen pro své modlitby a on, střed toliké dobroty, musel se odebrat na věčný odpočinek. Nezbyvá nám než sklonit hlavy a věnovat mu i nadále lásku a něžné vzpomínky. Píši tyto řádky chvějící se rukou starce, jehož oči jsou zality slzami. Už dlouho žiji stranou světa – toho světa, ve kterém jsem druhdy vedl hříšný život plný radovánek a žel plný špatnosti. Nikdy jsem nebyl bohatý a nikdy jsem nebyl lakomý. Děkuji Stvořiteli, že mé hříchy nebyly větší. Můj náboženský poradce, jehož jsem se zeptal na radu, mi doporučuje, abych poslal někoho, kdo by mne zastupoval při onom smutném obřadu, kdy bude čtena poslední vůle, kterou můj bratr jistě připravil před odchodem z tohoto neradostného světa.

Zkušenosti a odborné znalosti muže, kterého k Vám posílám, jsou Vám, milovaná neteri, plně k službám. Ten muž je členem společnosti Archer a Sleight, která spravuje mé záležitosti. Buďte tak laskavá a poskytněte mu pohostinství po dobu, po kterou se bude zdržovat na Knowlu. Píši s námahou o těchto trapných podrobnostech, týkajících se obchodních záležitostí, ale snad pochopíte, že mě k tomu vede jen přání Vám pomoci.

Věřte, že vždy zůstanu pro svou milovanou neter' tím, co její bohatství a statky nemohou koupit – milovaným a věrným příbuzným a přítelem.

Silas Ruthyn

„Není to milý dopis?“ řekla jsem dojatě, když jsme dočetly.

„Ano,“ odpověděla lady Knollysová.

„Je, milý drahousku – a také trochu vychytralý.“

„Vychytralý?“

„Nedivte se, Maud, já jsem už stará kočka, sem tam škrábnu a vidím i v noci. Silas má důvody pro smutek i dychtivost. Lituje vás, ale i sebe. Potřebuje peníze a vy – milovaná neter' – je máte. Je to

laskavý a opatrný dopis. Posílá vám advokáta, aby zaznamenal obsah závěti a byl vám plně k dispozici – jinými slovy, abyste se mu svěřila se svými plány. Je to milé, ale ne hloupé.“

„Sestřenko, nemyslím, že by byl schopen v této chvíli uvažovat tak – tak prakticky. Nesoudíte ho příliš tvrdě? Vždyť říkáte, že ho znáte tak málo.“

„Řekla jsem vám, co si myslím. Byla bych raději, kdyby nebyl vaším příbuzným.“

Nebyla to zaujatost? A proti ní moje až přílišná náklonnost? Obávám se, že my ženy jsme vždy na něčí straně, příroda nás nevytvořila jako soudce, ale jako advokáty. Není to funkce tak vážená, ale je o to milejší.

Večer jsem čekala na Moniku v obývacím pokoji. Byla jsem celá nesvá. Slunce zapadalo do bouřky, temná oblaka se hnala po nebi – ta ponurá nálada se odrazila i na stavu mé duše. Byl to nejsmutnější večer po otcově smrti.

Vyrojily se všelijaké neurčité obavy. Kdo například byli ti swedenborgiáni v čele s pochmurným doktorem Bryerlym, který přicházel, a nikdo nevěděl odkud, a odcházel neznámo kam? Jaký měl na otce vliv? Co je vlastně obsahem jejich podivné víry? Není to kacířství a čarodějnictví? Ach, otče, žil jsi v božím i lidském řádu?

Lady Knollysová mě našla, jak se slzami v očích rázuji pokojem od jedné stěny ke druhé. Vzala mě kolem pasu a procházela se se mnou. To bylo to nejrozumnější, co pro mne mohla udělat.

„Ráda bych ho ještě jednou viděla, Moniko. Půjďme se na něho podívat?“

„Neradila bych vám to, má milá. Uchovejte si ho v paměti tak, jak jste ho znala živého. On se změnil, takový pohled není příjemný.“

„Musím ho ještě jednou vidět. Buďte tak hodná, Moniko, a doprovodíte mě.“

Z chodby jsem zavolala paní Ruskovou.

„Opravdu chcete dovnitř, slečno?“ ptala se mě hospodyně s klíčem v zámku.

„Jste si tím jistá, Maud?“

„Ano.“

Ale když paní Rusková vstoupila do místnosti a světlo svíčky se smísilo s padajícím soumrakem a ozářilo velkou černou rakev na márách, ztratila jsem odvahu a ucouvla zpět.

„Slečna si to rozmyslela, paní Rusková,“ řekla rychle Monika, vzala mě za ruku a vyvedla na chodbu. „Takhle to bude pro vás lepší. Pojdme pryč.“

Už jsem otce vidět netoužila. Ty obrysy rakve mi nahnaly hrůzu, nechtěla jsem, aby má poslední vzpomínka bylo jeho úmrtní lože.

Monika si nechala ustlat u mě v ložnici a Mary Quinceová se přestěhovala do oblékárny. V noci mě přepadla pověřivá úzkost. Pronásledovala mě představa, že se otevírají dveře a otec nahlíží do ložnice. Venku za okny kvílel vítr a klepání okenic mě znovu budilo. Pak jsem přece jen usnula, ale po nějaké době mě zase probudily kroky na chodbě. Vzbudila jsem Moniku a společně jsme slyšely, jak někdo odemyká dveře pokoje, kde leželo tělo mého otce, vstupuje dovnitř a opatrně za sebou zavírá.

„Slyšíte, Moniko? Kdo to může být?“

„Slyším, drahá,“ podívala se na hodiny. „Jsou dvě po půlnoci.“

V Knowlu se chodilo spát po desáté. Věděla jsem, že paní Rusková by do pokoje mrtvého nevstoupila ani za nic. Zavolaly jsme Mary a všechny tři jsme vyšly na chodbu. Okny pronikal chladný měsíční svit, v temnu svítil jediný bod – klíčová dírka otcova pokoje. Strachy bez sebe jsme hleděly na dveře, které se k našemu překvapení zvolna otevřely, objevila se ruka se svící a za ní postava v černém plášti – doktor Bryerly. Mumlal nějakou modlitbu, zamkl za sebou a bledý a vážný sestoupil po schodišti a zmizel v šeru chodby.

Mohu mluvit jen za sebe, ale bylo mi, jako bych spatřila nějakého čaroděje. Ani Monice nebylo do smíchu, postrčila nás s Mary do ložnice a hned za námi zamkla.

Ráno jsme se dozvěděly, že doktor Bryerly přijel asi půl hodiny po půlnoci. Zalomcoval domovními dveřmi, a když mu přišel rozespálý

sluha otevřít, vrazil mu beze slov do ruky těžký kufr a poslal pryč kočár, který odřinčel do temné noci.

Vstoupil do domu a zeptal se:

„Jsem očekáván?“

Sluha o jeho příjezdu nic nevěděl.

„Nejsem? – Zavolejte toho, kdo pečuje o mrtvého. Musím pana Ruthyna ihned vidět.“

Vzbudil paní Ruskovou, která reptajíc se oblékla a sešla dolů.

„Jak se máte, madam?“ optal se doktor zdvořile. „Bdí někdo v místnosti s ostatky ubohého pána?“

„Ne.“

„Tím lépe, je to hloupý zvyk. Buďte tak laskavá a ukažte mi cestu k mému pokoji, abych vás pak nemusel obtěžovat. Pak se půjdu pomodlit k mrtvému.“

V doprovodu sluhy, který vlácel objemný kufr, zavedla paní Rusková nočního návštěvníka k jeho pokoji. Doktor se rozhlédl, aby si zapamatoval postavení dveří, a řekl:

„To stačí, madam. Teď půjdu tudy – ano? Doprava a pak doleva. Je mrtvý již několik dní. Je stále v rakvi?“

„Ano, pane.“

„Doufám, že víko ještě není zašroubováno?“

„Ne, pane.“

„To je dobře. Musím se při modlitbě dívat do jeho tváře. Děkuji, vezmu si klíč. A tuto svíci, je delší. Proč vypadáte tak vyděšeně? Kde je vaše víra, ženo? Cožpak nevíte, že duchové jsou stále s námi? Proč byste se bála v přítomnosti pouhého těla, které není nic. Duch je podstatou.“

„Pamatujte si, že když si myslíte, že jste sama ve tmě, stojíte de facto ve středu divadla velikého jako hvězdné nebe s obecnstvem, které nikdo nespočítá a které vás neustále pozoruje. Kráčíte životem pod dohledem miliónů svědků.“ Pozvedl svíci a ta ozářila temný stín rakve. „Až vykročíte ze své tělesné schránky, budete žít v míru tam nahoře mezi anděly. Myslete na tyto věci. Dobrou noc.“

A doktor doprovodil paní Ruskovou na chodbu, zavřel za ní dveře a zanechal ji tam s jedinou utkvělou představou: jak se nejrychleji dostat pod peřinu.

Ráno mi paní Rusková přišla od doktora vyřídit, že na mne čeká v obývacím pokoji a ptá se, zda pro něho nemám nějaký vzkaz. Oblékla jsem se, vzala klíč od příborníku a následovala paní Ruskovou. Hospodyně mě postrčila do dveří a řekla:

„Prosím pane, mladá paní, paní Ruthynová.“

Ta „mladá paní“ byla nevyspalá, bledá, slabá, celá v černém a trochu se jí podlamovala kolena. Zaslechla jsem zašustění novin a pak kroky. Setkali jsme se u dveří, tváří v tvář. Hluboce jsem se uklonila.

Neřekl nic, uchopil mne za ruku, silně ji stiskl a zahleděl se s laskavou zvědavostí do mé tváře. Jeho neohrabanost, špatně padnoucí oblýskaný oblek, liščí rysy tváře, napovídající hodně o jeho chytrosti, snad moudrosti, dobromyslnosti a poctivosti – to všechno ve mně náhle vzbudilo sympatie a důvěru.

„Doufám, slečno, že se vám daří dobře,“ řekl tiše. „Přišel jsem podle vážného slibu, který jsem vašemu otci dal. Velmi jsem si pana Ruthyna vážil, byv s ním spjat duchovními pouty. Mám doktorskou hodnost, slečno, jako svatý Lukáš, kněz i doktor. Kdysi jsem se zabýval obchodem, ale to už je dávno. Dravá je řeka života, často se divím, kolik z nás se bez úhony dostane na její druhý břeh. On nás nenechá utonout, slečno,“ doktor Bryerly zvedl ruku jako k požehnání a vážně jí pokynul. „Vy jste se narodila do bohatství tohoto světa, čeká vás mnoho radostí, ale také velká zkouška. Byla ve vás vložena důvěra, ale neočekávejte, že jste předurčena k tomu, nesetkat se s obtížemi. I čalouněný kočár se může na hrbolaté cestě převrhnout. Pak jsou tu různé svízele těla, nemoc nebo nehoda mozku, mohou se objevit neznámí nepřátelé, vzniknout pomluvy – neprobádané cesty prozřetelnosti, jaká obdivuhodná rovnováha!“ Potřásl vědoucně hlavou a namířil na mne kostnatý prst. „Ale co nezmohou peníze, dokáže modlitba – pamatujte si to, slečno

Ruthynová. On nás svěřil ochraně svých andělů a oni nás budou podpírat.“

Poslouchala jsem ho s údivem a nevím, co mě to napadlo, najednou jsem se zeptala:

„Vy jste byl jediný otcův lékařský poradce?“

Ostře na mne pohlédl a trochu zrudl. Okamžitě jsem si uvědomila, jak ponižující byla má otázka.

„Možná, že kdyby nějaké měl, skončil ještě hůř. Prostudoval jsem celou řadu podobných případů a mnohé úspěšně léčil. Nemyslím, že byste mě mohla vinit z omylu. Má diagnóza se potvrdila. Ale abych vás uklidnil, vašeho otce se stejným závěrem prohlížel i sir Clayton Barrow z Londýna. – Ale proč jsem zde? Zesnulý pan Ruthyn mi řekl, že od vás dostanu klíč – děkuji – od příborníku ve studovně. Je tam uložena jeho závěť a pokyny stran pohřbu. Měla by být přečtena bez odkladu. Znáte nějakého gentlemana, kterého byste si přála zavolat jako svědka?“

„Ne, děkuji, pane, mám ve vás plnou důvěru.“

Laskavě se na mne usmál. I když se usmíval, jeho tvář zůstávala vážná.

„Můžete si být jista, slečno, že vaši důvěru nezklamou. Ale jste velmi mladá a musíte u sebe mít někoho, kdo bude dbát o vaše zájmy. Kdo má zkušenosti v obchodních věcech. Uvažujte. Třeba farář Clay a pan Danvers, správce majetku, a Grimston, to je advokát – vidíte, slečno, že jsou mi všechna potřebná jména známa. Grimston musí přijít určitě, nebyl sice při sepisování závěti, ale byl mnoho let pánovým právním zástupcem. Závěť je sice krátká, ale velmi zvláštní. Měl jsem určité námitky, ale váš otec byl neústupný. Přečetl vám svou poslední vůli, že?“

„Ne, pane.“

„Ale informoval vás o části, která se týká vás a vašeho strýce z Bertram-Haughu?“

„Ne, pane. O závěti se mnou vůbec nehovořil.“

„To tedy raději měl.“ Obličej doktora Bryerlyho se zachmuřil.

„Je pan Silas Ruthyn věřící?“ zeptal se.

„Ach jistě. Je to velmi zbožný člověk.“

„Jistě, dobrý člověk a zbožný muž.“

Doktor Bryerly se pozorně zahleděl na vzorek koberce a četl v něm jako ve špatné zprávě. Úkosem na mne pohlédl a řekl:

„Něco o vašem strýci vím. Chtěl se k nám přidat. Říkají nám swedenborgiáni. Dopisoval si s jedním z našich nejvzdělanějších mužů, s Henry Voerstem. Pochybuji, že v tom teď bude pokračovat. Tak tedy, slečno, vyhovovala by vám jedna hodina po obědě? Zatím můžete seznat pány, o nichž jsme hovořili.“

„Hned pro ně nechám poslat, doktore. Moje sestřenice lady Knollysová mě bude při čtení závěti doprovázet.“

„Výborně, nevím, kdo je vedle mne vykonavatel poslední vůle – skoro lituji, že jsem se té cti nevzdal. Chtěl bych vám ještě říci, slečno Ruthynová, že se mnou jednotlivá ustanovení váš otec nekonzultoval. Proti jedné pasáži jsem měl vážné námitky, ale nedosáhl jsem změny. Musím se přiznat, že se mi nelíbily ještě další články, ale ani tady se mé rady a námitky nesetkaly s úspěchem. Byl bych rád, kdybyste uvěřila tomu, že jsem váš věrný přítel.“

Poděkovala jsem mu. Doktor Bryerly se opět zabýval vzorkem na koberci. Už na mne nepohlédl.

V hale jsem pak litovala, že jsem se nevyptala na podrobnosti, týkající se mne a mého strýce, chtěla jsem se dokonce vrátit, ale uložila jsem si, že se pokusím svou zvědavost krotit. Do jedné hodiny zbývalo už jen několik hodin.

Zašla jsem do učebny, kterou jsme teď používali jako salón, a tam jsem našla Moniku.

„Cítíte se dobře, Maud? Musíte být klidná. Nic strašného se nebude dít. Přečtou vám padesát vět a budete to mít za sebou.“

„Je mi dobře, Moniko,“ vypravila jsem ze sebe.

„No tak, Maud, seberte se. Jste bledá jako kapesník. Čeho se bojíte? Není vám dobře? Vždyť se celá chvějete!“

„Mám strach, Moniko, hrozný strach. V závěti je něco o mně a strýci Silasovi. Zmínil se o tom doktor Bryerly a sám se tvářil

vylekaně. Určitě je to něco zlého – mám strach, Moniko, musíte být teď pořád se mnou. Slibujete?“

Vrhla jsem se jí do náruče, přitiskla se k ní a obě jsme plakaly jako vystrašené děti.

VIII. Závěť

Možná že vzrušení, s nímž jsem očekávala příchod jedné hodiny, bylo nesmyslné, ale já byla v poslední době náchylná zveličovat všechny nepříjemnosti a výraz doktora Bryerlyho, s jakým se zmínil o zvláštním ustanovení v otcově poslední vůli, mě instinktivně naplňoval strachem z toho, zda jsem se snad nezavázala k něčemu, co bude nad moje síly splnit.

„Nesmíte si to tak brát,“ utěšovala mě Monika. „Muži mají na nepříjemnosti různá měřítka. Doktor Bryerly by se jistě tvářil jako umučený, kdyby zjistil, že má přijít o pět set liber.“

Lady Knollysová mě utěšovala, jak nejlépe mohla. Vyprávěla mi různé veselé historky a připravila mi šálek čaje. Pak bylo za deset minut jedna.

„Pojďte, Maud, podíváme se dolů,“ řekla a vstala. Začínalo se jí zmocňovat vzrušení.

Z chodby jsme viděly oknem na příjezdovou cestu, po které se na svém šedáku blížil pan Danvers.

Z druhé strany příjížděl pomalým důstojným klusem na dvoukolové bryčce řízené vikářem i farář Clay. Před domem si potřásli pravicemi a vešli dovnitř. Monika pohlédla na hodinky.

„Zbývá nám pět minut. Půjdeme do salónu.“

Pánové kolem nás prošli s poklonami. Zaslechla jsem, jak farář Clay hovoří o špatném stavu grindlenstonského mostu. To mě trochu uklidnilo. Farář se zastavil u dveří pracovny, se zaujetím poslouchal výklad pana Danverse a jednu chvíli poklepal roztržitě na hlavu mramorové bysty Williama Pitta.

V salonu jsme čekaly asi pět minut, když vešel Branston a oznámil, že pánové jsou všichni shromážděni v pracovně.

Když jsme vešly do pracovny, pánové ustali v hovoru a ti, co seděli, povstali. Farář ke mně přistoupil a pozdravil mě velmi vlídně, přesto však rezervovaně. Myslím, že otec vycházel se svými sousedy dobře, ale nikdy s nimi nenavázal srdečnější vztah. Přestože žil

osamoceně, požíval v hrabství značnou úctu. Na dobré sousedské vztahy úzkostlivě dbal a nikdy se nevměšoval do věcí druhých. Vlastnil bohatá loviště a nakládal s nimi velmi štedře. Choval smečku psů a půjčoval je všem lovcům, kteří si chtěli v jeho lesích zalovit. Přispíval ze své peněženky na všechny společenské, charitativní, sportovní i zemědělské účely. Se sousedy se moc nestýkal, ale denně strávil několik hodin psaním odpovědí a udílení rad těm, co ho o něco požádali. I při těchto dotazech a žádostech se často otevírala jeho peněženka. Několikrát odmítl funkci v místní správě, protože byla spojena s osobní nadřazeností.

Všichni s uznáním hovořili o jeho schopnostech a inteligenci. Myslím, že kdyby tak štedře nenakládal se svým majetkem a neudivoval pronikavou bystrostí ve veřejných záležitostech, kdyby tak ochotně nepomáhal a lehkomyšlně nerozdával peníze potřebným, odsoudilo by ho jeho podivínství k posměchu a možná i k nenávisti. Takto brali jeho nechuť k veřejnému životu pouze jako nevinnou výstřednost.

Když mi farář projevoval upřímnou soustrast, měla jsem dost času, abych si všimla muže, který se představoval jako společník firmy Archer a Sleight. Měl popelavou tvář s poťouchlým výrazem, byl obtloustlý a jaksi se mi nehodil k doporučujícímu dopisu strýce Silase.

Doktor Bryerly hovořil u okna s naším advokátem Grimstonem.

Zaslechla jsem, jak farář Clay zašeptal Danversovi: „Ten pán s černými licousy, tam u okna – není to doktor Bryerly?“

„Ano, to je on.“

„Podivný člověk, jeden z těch swedenborgiánů, nemýlím-li se.“

„Slyšel jsem o tom.“

„Ano – ano – tak – tak –“ mumlal si farář a poklepával nervózně palcem na opěrátko židle. V jeho hlavě se právě asi odehrávala náboženská bitva.

Doktor Bryerly odstoupil od okna, přešel do středu pokoje a řekl:

„Prosím, slečno Ruthynová, byla byste tak laskavá a označila nám příborník, kde je uložena zvěť?“

Ukázala jsem na skříňku.

„Správně, slečno,“ řekl doktor, když otáčel klíčem v zámku.

Vyslanec strýce Silase přistoupil za doktorova záda a pozorně sledoval, co se bude dít.

Hledání netrvalo dlouho. Velká bílá obálka s rudými pečeti nesla nápis: Poslední vůle Austina R. Ruthyna z Knowlu.

V rohu bylo připojeno datum a poznámka: Tato poslední vůle byla sepsána podle mých pokynů advokáty Gautem, Hoggem a Hatchetem, Great Woburn Street, Londýn. A.R.R.

„Dovolíte, pánové, abych si ověřil tuto poznámku?“ řekl muž, který zastupoval strýce Silase. „Děkuji – stačí – to je v pořádku,“ a vepsal si nějakou poznámku do podlouhlého sešitu, který vytáhl z kapsy.

Když byly rozlomeny pečete a otevřena obálka, aniž bylo porušeno písmo poznámky, objevil se arch papíru s otcovou poslední vůlí. Srdce mi vstouplo až do hrdla a v očích mě pálily slzy.

„Pane Grimstone, buďte tak laskav a přečtěte to,“ řekl doktor Bryerly, který se ujal řízení obřadu. „Posadím se vedle vás, a jak budete číst, pomůžete nám vysvětlit místa, která bychom snad nemohli pochopit.“

„Je to krátká závěť,“ řekl Grimston, obracíte list papíru v ruce. „Velice stručná – a tady je dodatek k závěti.“

„Toho jsem si nevšiml,“ řekl doktor Bryerly.

„Je datován před měsícem.“

„Tak?“ řekl doktor a nasadil si brýle. Zástupce strýce Silase přistoupil blíže. Nadechl se a obřadně řekl:

„Jménem živícího bratra zůstavitele,“ odkašlal, „dovoluji si požádat o opis tohoto dokumentu. Jestliže mladá dáma,“ pohlédl na mne, „která zastupuje zůstavitele, nebude mít námitky.“

„Jakmile bude ověřena pravost vůle, můžete mít opis, kolik budete chtít,“ řekl Grimston.

„Děkuji,“ zamumlal pan Sleight a vytáhl svůj notes, aby si mohl po dobu čtení dělat poznámky.

Pan Grimston si odkašlal a četl:

„Já, Austin Aylmer Ruthyn, jsa, díky bohu, zdráv na duchu a dokonalé paměti –“ a tak dále; pak následoval odkaz všech statků, nemovitostí a movitostí, práv, pronájmů, hotových peněz, úroků, půjček a autorských práv čtyřem osobám – lordu Ilburymu, panu Penroseovi Creswellovi, siru Williamu Aylmerovi a Hansi Emmanuelu Bryerlymu do jejich správy.

„Cože?“ vyhrkla Monika.

„Jsme čtyři vykonavatelé poslední vůle, madam,“ vysvětloval doktor Bryerly. „Pro nás z toho koukají jen samé potíže, uvidíte. Pokračujte!“

Ukázalo se, že toto obrovské bohatství bylo odkázáno do opatrování pro mne, vyjma patnácti tisíc liber odkázaných Silasi Aylmerovi Ruthynovi a po třech a půl tisíci librách pro každé jeho dítě. Dále byl strýci Silasovi ponechán k obývání Bertram-Haugh a příslušenství na pozemcích až do jeho smrti, při placení roční renty pěti šilinků za podmínek, jež obsahuje nájemní smlouva.

„To jsou všechny odkazy pro mého klienta?“ zeptal se pan Sleight doktora Bryerlyho. „Domnívám se, že jste závěť již dříve viděl.“

„To je vše. Leda by bylo něco v dodatku.“

V dodatku již žádná zmínka o strýci Silasovi nebyla.

Pan Sleight se opřel o lenoch židle a zatvářil se zklamaně.

Danvers mi později řekl, že Sleight patrně očekával odkazy, které by vedly k nějakým sporům, a s tím spojeným právním výdajům, nebo dokonce k ustanovení funkce nuceného správce. Divil se, že takového hloupého advokáta strýc Silas zaměstnává.

Až dosud neobsahovala závěť nic, proti čemu by bylo možné něco namítat. V dodatku byly odkazy služebnictvu: částka tisíc liber a několik laskavých slov pro sestřenici Moniku, tři tisíce pro doktora Bryerlyho s poznámkou, že nabyvatel jej přiměl k tomu, aby tento odkaz ze závěti vypustil, ale že po zralé úvaze a jako odměnu za vykonavatelství spojené s jistými obtížemi tento odkaz znovu do dodatku doplnil.

A teď teprve přišlo to, nač doktor narážel a co považoval za velmi nevhodné.

Otec ustanovil strýce Silase svým jediným poručíkem se všemi rodičovskými právy, dokud nedosáhnu věku jedenadvaceti let. Do té doby mám pobývat na Bertram-Haughu pod jeho dozorem. Správcům bylo adresováno rozhodnutí, aby strýci vypláceli ročně dva tisíce liber po dobu poručnictví jako náhradu potřebných výdajů na mou výchovu a vzdělání.

Tímto dovětkem čtení závěti skončilo. Jediné, co jsem na tom ustanovení bolestivě pociťovala, bylo rozloučení s domovem. Ale někde na dně srdce se už rodila zvědavost. Tolikrát jsem si přála strýce spatřit a teď se mé přání mělo vyplnit. Vzpomněla jsem si i na svoji sestřenici Millicent. Byla asi tak stará jako já a žila stejně osaměle. Těch knih, co spolu přečteme – a těch procházek – těch tajemství, která si navzájem svěříme! A také nový kraj, noví lidé – prostě dobrodružství, které tato změna v mém životě slibovala a jež má každý mladý člověk rád.

V příborníku byly dále nalezeny čtyři dopisy pro vykonavatele poslední vůle a pak ještě jeden s pečeti, adresovaný Silasu Ruthynovi, který se pan Sleight nabídl doručit. Doktor Bryerly však rozhodl, že bude vhodnější, aby dopis odešel poštou.

Pohlédla jsem na Moniku – cítila jsem velkou úlevu a očekávala, že v její tváři spatřím stejný výraz, ale má sestřenice se tvářila zlostně, úplně zsinala a nervózně tiskla rty. Že by ji závěť zklamala? To byl nesmysl. Měla, co potřebovala, byla bohatá, bezdětná a chtivost nepatřila k její povaze.

Monika pozvedla hlavu, aby viděla přes ramena pana Sleighta, a zeptala se doktora Bryerlyho:

„Je celá závěť přečtena?“

„Ano, to je vše, madam.“

„A komu připadne majetek v případě – že má sestřenka zemře před dovršením dospělosti?“ Bylo vidět, že se velmi přemáhá, aby něco takového vůbec vyslovila.

„V takovém případě,“ obrátil se doktor Bryerly na pana Grimstona, „připadne dědictví zákonnému dědici – nejbližšímu příbuznému.“

„Ano, tak to je,“ kývl advokát zamyšleně.

„Kdo to je?“ zeptala se Monika do ticha.

„Její strýc, samozřejmě. Pan Silas Ruthyn.“

„Děkuji vám, to je jasné,“ řekla lady Knollysová.

Farář Clay přešel namáhavě pokojem a uchopil mě za ruku.

„Dovolte, slečno, abych vyjádřil své politování nad tím, že vás dočasně ztratíme z našeho malého stádečka věřících. Rád bych ještě řekl, jak mě potěšilo uvážlivé rozhodnutí vašeho otce. Můj vikář pan Fairfield vašeho obdivuhodného strýce zná jako pravého a hluboce věřícího křesťana,“ uklonil se. „Paní Clayová si bude považovat za čest, navštívíte-li ji před odjezdem z vašeho panství.“ S další hlubokou poklonou – neboť jsem se stala velkou osobností – opatrně pustil mou ruku, jako by pokládal na stůl vzácný porcelánový šálek.

I já se poklonila – celému shromáždění. Zavěsila jsem se do Moniky, která mě odvedla z místnosti, a aniž řekla jediné slovo, dostrkala mě do učebny a pečlivě za námi zavřela dveře.

„Tak tedy, má drahá,“ řekla tiše, „to je jistě velmi nerozumné ustanovení. Kdybych je neslyšela na vlastní uši, nevěřila bych tomu. Vždyť je to holý nesmysl.“

„Že mám odejít na Bertram-Haugh?“

„Právě to – prožít pod poručnictvím Silase tři z nejdůležitějších let vašeho života. V tom domě! Z toho jste měla tedy právem strach.“

„Ale o tom jsem neměla ani tušení. Obávala jsem se něčeho daleko horšího.“

„A vám to nepřipadá nebezpečné? Copak nic nechápete? Ale ještě tomu lze zabránit – a já tomu zabráním!“

Tak rozhodný odpor lady Knollysové mě překvapil. Očekávala jsem nějaké vysvětlení, ale ona si prohlížela prsten na ruce a mlčela. Nevěděla jsem, co říci.

„Není asi příliš bohatý,“ vypravila jsem ze sebe nakonec.

„Kdo?“

„Strýc Silas.“

„To tedy ne. Má plno dluhů.“

„Farář Clay o něm mluvil velice dobře.“

„Clay je největší husa, jakou jsem kdy slyšela promluvit,“ řekla Monika. „Nemohu takové hlupáky ani cítit.“

Vzpomínala jsem, co tak hloupého farář řekl, ale na nic jsem nepřišla.

„Danvers je zkušený muž a dobrý revizor účtů,“ pokračovala Monika, „ale na jeho moudrost bych nevsadila ani šilink. A pokud jde o toho advokáta – ten sleduje pouze své zájmy, také musí být z něčeho živ. A pak, o všem se radí s celou soudní komorou. Začínám si myslet, že nejrozumnější z té celé společnosti je ten fantasta s černou parukou, ten pánbíčkář. Viděla jsem, jak se na vás díval, Maud, a byl to poctivý pohled. Je škaredý jako noc, ale má pod parukou mozek a dovede ho velice dobře používat.“

Pořád mi ještě podstata Moničina rozhořčení unikala.

„Promluví s doktorem Bryerlym. Mám dojem, že se na to dívá jako já. Ještě můžeme leccos zachránit.“

„Je v té závěti něco nejasného?“ zeptala jsem se zmateně. „Na co se dívá jako vy?“

„Na to, že dům podivínského starce a zanedbaný park není to správné místo pro mladou dámu vašeho věku a postavení. Můžu si zazvonit?“

„Ovšem,“ kývla jsem a pak jsem zazvonila sama.

„Kdy odjede doktor z Knowlu?“

To jsem nevěděla, ale paní Rusková, pro kterou jsme poslaly, nám řekla, že má v úmyslu odcestovat nočním vlakem z Drackletonu.

„Paní Rusková,“ řekla Monika, „vyříd'te mu, aby byl tak laskav a poskytl mi, než odjede, pět minut k naléhavému rozhovoru.“

„Sestřenko, prosím vás, řekněte mi, co vás tak znepokojuje?“ prosila jsem ji dychtivě. „Cítila bych se lépe, kdybych věděla důvod.“

„Vždyť jsem vám to řekla, má drahá. To prostředí je velmi škodlivé. Zanedbaný dům, plno pomluv sousedů, to všechno bude utvářet vaši duši – a také vaši pověst. Nikdy bych si nemyslela, že Austin vymyslí něco tak hloupého – promiňte, Maud.“

Paní Rusková přišla se vzkazem, že pan Bryerly s lady Knollysovou rád promluví, kdykoliv si bude přát.

„Tak tedy hned,“ řekla Monika energicky, vstala, upravila se před zrcadlem a po chvíli jsem ji slyšela, jak říká na schodech Branstonovi, že očekává doktora v salónu.

Marně jsem uvažovala, proč se Monice to celkem pochopitelné rozhodnutí nelíbí. Strýc Silas je přece moudrý starý muž, velice zbožný, snad trochu přísný a samotářský – a tady mě to napadlo; je to třeba malicherný pedant. Zámek a klíč, voda a chléb, malá komnata a tvrdé lůžko. Pokání za lenost a bezbožnost, dlouhé hodiny čtení z bible. Přísná a nesmyslná kázeň. Život jako v polepšovně.

Má fantazie pracovala na plné obrátky. Vrhla jsem se na kolena a modlila se za vysvobození – modlila jsem se, aby sestřenice Monika přemluvila doktora Bryerlyho, lorda Chancella a nejvyššího šerifa a vůbec každého, koho bude třeba, a vysvobodili mě z toho tříletého žaláře.

Když se Monika vrátila, našla mě na kolenou. Svěřila jsem se jí mezi vzlyky se svou obavou.

„Ale co vás to posedlo, vy hlupáčku,“ rozesmála se Monika. „Strýc Silas není žádný puritán. Nikam vás zavírat nebude. Obávám se toho, že budete mít až příliš mnoho volnosti a svobody. Nedostatek péče, toho se obávám.“

„Tuším, sestřenko, že se bojíte ještě něčeho vážnějšího, než je zanedbání péče,“ řekla jsem – přiznám se s ulehčením.

„Máte pravdu, Maud, ale doufám, že mé obavy jsou liché. – A teď myslíte na něco jiného. Ten doktor Bryerly se mi líbí. Neřekl mi, že se na to ustanovení dívá jako já, ale to bylo z opatrnosti. Pověděl mi, že ostatní jmenovaní vykonavatelé se do věci nebudou vměšovat a nechají všechna rozhodnutí na něm. Tomu věřím. Tvářil se šibalsky, když mi tak zdrženlivě odporoval. Jsem přesvědčena, že se dohodneme. Jen kdyby nebyl tak ošklivý.“

Měly jsme toho obě dvě hodně na přemýšlení, a proto se Monika se mnou rozloučila.

„Opustím vás teď na několik hodin, Maud. Buďte rozumná – a žádné nemístné představy a úvahy. Půjdu napsat několik dopisů.“

A tak jsem až do odpoledního čaje přijala za společnici Mary Quinceovou.

Příští den se konal pohřeb. Otec byl pochován do společné hrobky vedle matky. Obřad byl klidný a střídmý, tak jak si to otec přál. Byla jsem ráda, když rakev opustila dům – dokud stály máry v pokoji, obávala jsem se stále nějaké zlověstné komplikace.

Dům byl podivně prázdný, bez majitele – bez pána. Byla jsem tu se svou pochybnou svobodou, bez lásky, kterou jsem, až když jsem ji ztratila, dokázala ocenit.

Otcova pracovna byla vyklizena, z ložnice odvezena postel, svěšený záclony, odstraněny koberce, otevřena okna. Prázdná a pusto.

Při pohřbu jsem viděla Moniku poprvé usedavě plakat žalem. Její smutek a soucit byl opravdový. Když se smuteční hosté rozešli, bolest zůstala, ale byla to klidná bolest a pomalu se měnila v tupý klid a odevzdanost.

Večerní poštou jsem dostala dopis s černou pečeti na obálce se smutečním orámováním. Písmo jsem nepoznala, ale ukázalo se, že je psala ruka mého strýce Silase. Psal:

Má nejdražší neteri –

tento dopis Vás pravděpodobně zastihne v den pohřbu mého bratra, Vašeho drahého otce. Zúčastnit se tohoto obřadu mi zabránil můj věk a narušené zdraví. Věřím, že v této bezútěšné chvíli Vám nebude nevítané, když Vám připomenu, že nedokonalou, ale zcela láskyplně oddanou náhradou za Vašeho otce jsem byl jeho poslední vůlí určen já, Váš milující strýc. Jistě jste byla přítomna čtení závěti a tak jako já uvítáte naše nové a láskyplné vztahy, které teď budou nastoleny. Zůstanete na Knowlu, má drahá, dokud nedokončím na Bertram-Haughu menší úpravy, nutné pro Vaše pohodlí. Jistě Vám nemusím připomínat, že jsme nyní ve vztahu in loco parentis, jako

otec a dcera, a proto bych Vám chtěl – jistě zbytečně – připomenout, že se máte zdržovat na Knowlu, dokud o mně znovu neuslyšíte.

*Váš oddaný strýc a poručík
Silas Ruthyn*

P. S. – Prosím, abyste předala mé pozdravy lady Knollysové, která, jak se dovídám, dlí na Knowlu. Rád bych poznamenal, že lady Knollysová, jak mám důvody se obávat, nechová právě přátelské city k Vašemu strýci, a není proto tou nejvítanější společnicí pro jeho schovanku. Ale pod podmínkou, že nebudu předmětem vašich rozhovorů, abyste si mohla sama a neovlivněna vytvořit názor na mou osobu, nehodlám použít svého práva a požádat Vás, abyste tento styk ukončila.

Když jsem tento dodatek dočetla, bylo mi, jako by mě polil studenou vodou. Přece jen jsem svého strýce ještě dobře neznala. Hrozba právem byla něco, nač jsem nebyla zvyklá. Poprvé jsem si uvědomila složitost situace, do níž mě závěť mého otce postavila.

Beze slova jsem podala dopis Monice. Četla jej se zdvořilým úsměvem, až došla k dodatku. Zrudla a prudce uhodila dopisem o stůl.

„To je ale drzost!“ vydechla. Pak se zamračila a zamyšleně urovnala zmuchlaný dopis. „Nechtěla jsem, ale teď vám řeknu všechno, co byste měla vědět. A zůstanu tady tak dlouho, Maud, jak si budete přát. Ukončit naše styky – to určitě! Přála bych si, aby tu byl. Něco bych mu řekla.“ Jedním douškem dopila čaj a pak řekla již klidněji: „Pěkně bychom mu to vytmavily, Maud. Jen žádné strachy, závěť ještě nebyla prohlášena za platnou, a nenabyla tedy právní moci.“

„Ten dovětek mi trochu otevřel oči, Moniko. Myslím, že své právo nemůže uplatnit, dokud jsem na Knowlu. Ale aspoň mi trochu osvětlil mé nynější postavení.“

Asi jsem vzdychla velmi bezútěšně, protože mě Monika s chápavým pohledem objala a políbila.

„Ten stařec jako by slyšel na vzdálenost padesáti mil,“ řekla Monika. „Zrovna když ten dopis psal, vzpomínáte, Maud, jsem na vás naléhala, abyste se mnou odcestovala. Ted’ ale doktora Bryerlyho ovládnou tak, že bude pracovat pro náš cíl. Přijedete za mnou, Maud, a zůstaneme spolu. Silas je starý a nemocný, nebude žít věčně. Za to, že je neoblíbený, může jen on sám. A to podezření zemře s ním. Nevím, proč byste zrovna vy mu měla pomáhat. Všichni věděli, že Austin věřil v jeho nevinu. Názor vašeho otce byl jasný a vy ho nemusíte dotvrzovat.“

IX. Příběh strýce Silase

Večer se přehnala nad Knowlem bouře, silný vítr ohýbal stromy a vířil listím v parku. Černé mraky se zatahovaly nad lesem, kde stála hrobka s mými rodiči.

„Je to hrozné pomýšlení, Moniko,“ zašeptala jsem do kvílení vichřice, „jsou tam tak sami. Jak ponurá musí být ta hrobka v noci. Jen chlad, tma a pusto všude kolem.“

„To není rozumné, Maud,“ napomínala mě Monika, „nesmíte myslet na jejich mrtvá těla, těm už nic nepomůže. Myslete na duše, ty žijí stále. Věřím, že jsou šťastni – kdybych tak mohla v totéž doufat i já,“ povzdechla. „Podívejte se na to z hlediska zdravého rozumu – naše těla jsou stvořena jen na čas, jsou to dočasné stroje, které se opotřebují, projevují nedostatky, slábnou. Jak říká svatý Pavel: Tělo je pouze šat, do kterého je obléknuta duše. Maud, nesmíte na tu ponuru hrobku myslet. – Říkáte, že ten bouřlivý vítr vane od lesa s náhrobkem? To znamená, že letí z Bertram-Haughu, od toho starce, který si oprávněně myslí, že ho nemám ráda.“ Zvedla hlavu a naslouchala chvíli bouři, která se hnala nad střechami Knowlu. Ten vítr jako by odnášel i mé myšlenky daleko přes vřesoviště a lesy k strýci Silasovi.

„Viděla jsem ho naposledy před dvaceti lety,“ řekla Monika. „Tenkrát jsem jeho dům občas navštívila.“

„To bylo ještě před tou hroznou událostí?“

„Ano – před. Býval to nenapravitelný flamendr, měl mnoho špatných vlastností. Austin vůči němu projevoval až nezdravou shovívavost. Pan Danvers říkal, že je téměř nemožné, aby jeden muž rozházel takovou spoustu peněz. Ale to víte – Silas hrál a prohrával jako očarovaný. Austin se snažil, ale pomoci hráči, který nemá štěstí – a Silas ho nikdy neměl –, je tak bláhové počínání, jako chtít naplnit džber bez dna. Můj povedený synovec je zrovna takový případ, jenže se drží trochu při zemi. Silas měl podivuhodnou schopnost kupit kolem svého počínání nezdary. Spekuloval

s pozemky a o všechno přišel. A váš otec musel sáhnout do kapsy a všechny ty trapné záležitosti urovnat. Potom ohlásila bankrot banka, kde měl Silas zbytek peněz. Přišel úplně na mizinu – jako sir Harry Shackleton z Yorkshire, který musel prodat polovinu panství. Austin se z toho nepoučil – strkal Silasovi peníze až do té svatby.“

„Kdy zemřela moje teta?“

„Asi před patnácti lety, ještě před smrtí vaší matky. To manželství se pochopitelně nevydařilo. Myslím, že ta žena byla nešťastná a mnohokrát litovala, že si Silase vzala.“

„Měla jste ji ráda?“

„Neměla, Maud. Byla to hrubá a smyslná žena.“

„Hrubá a smyslná – žena strýce Silase,“ opakovala jsem udiveně. „Ale proč si ji vzal? Vždyť to byl inteligentní a přitažlivý muž. Jistě si mohl neomezeně vybírat.“

„To tedy mohl a chudák Austin ho k tomu vedl, ale Silas byl výstředník, vzal si dceru hostinského z Denbighu.“

„To je neuvěřitelné,“ zvolala jsem. „Nemožné!“

„Vůbec ne, má drahá. Takové případy jsou častější, než byste si myslela.“

„Cože? Že muž jeho postavení se ožení s takovou –“

„Číšníci,“ řekla Monika trpce. „Mohla bych jmenovat půl tuctu pánů, kteří se zruinovali podobným způsobem.“

„Je to záhada,“ řekla jsem. „Ale lze to, myslím, vysvětlit tím, že byl můj strýc v těchto věcech nezkušený.“

„Nezkušený? – Velmi prohnáný, má drahá. Ona byla totiž neobyčejně krásná. Vypadala jako lady Hamiltonová. Dokonalá krasavice, ale přiměřeně hloupá. Neměla bych vám to říkat, Maud, ale myslím si, že ji chtěl Silas pouze využít, ale ona byla mazaná a použila obvyklé ženské lsti a donutila ho k manželství. Tak to bývá. Muži, kteří si ve své požívačnosti nedokážou odřeknout žádný vrtoch a rozkoš, se zpravidla nedají odradit ani takovou podmínkou, jestliže je zisk dostatečně svůdný.“

Této filozofii, nad kterou se lady Knollysová pobaveně usmála, jsem nerozuměla ani za mák. Pro jistotu jsem přikývla.

„Chudák Silas pak proti následkům bojoval ze všech sil. Po líbáncích se snažil prokázat, že je manželství neplatné, ale velšský kněz a její otec se nenechali obměkčit. A tak si ta chytrá dáma svého vzpínajícího milence dokázala udržet hezky zkrátka na otěžích. Po pravdě řečeno, byl to pěkný úlovek.“

„Slyšela jsem, že umřela žalem.“

„Umřela asi deset let po sňatku, ale rozhodně ne na následky zlomeného srdce. Je sice pravda, že s ní Silas zacházel krutě, a jinou by to jistě zabilo, ale ona si to příliš nebrala. Hodně pila, jako ostatně všechny velšské ženy, slyšela jsem o tom. Docházelo k hrubým hádkám a žárlivým scénám. O Bertram-Haughu se povídalo mnoho nelichotivého. V té době jsem své návštěvy na Bertram-Haughu ukončila. Myslím, že Austin nikdy netušil, co se tam doopravdy děje. A pak přišla ta tragická událost s panem Clarkem. Víte – on spáchal sebevraždu.“

„O tom jste mi nikdy neřekla, sestřenko,“ vydechla jsem ohromeně. „Tomu přece strýc Silas nemohl zabránit.“

„Ne, to nemohl,“ souhlasila Monika nepřítomně.

„Chcete snad říci, že byl strýc, že byl snad –“

„Ano, už je to tak, drahá. Některými lidmi byl a dosud je podezříván, že ho zabil.“

Nastalo ticho. Krev mi poskočila v žilách.

„Vy jste ho ale nikdy nepodezřívala, Moniko?“ zeptala jsem se úpěnlivě.

„Ne, samozřejmě, že ne.“

Následovala další dlouhá pomlka.

„Jsem tak ráda, Moniko, že vy jste ho nikdy nepodezřívala,“ řekla jsem s ulehčením. „Víte, vyděsilo mě, když jste řekla, že je jako duch, který nám posílá větry, aby poslouchaly, co si povídáme.“ Uchopila jsem ji za ruku a vděčně stiskla.

„Uklidněte se, Maud Ruthynová,“ řekla Monika vážně. „Raději se mne už na nic neptejte.“ Vztyčila hrdě hlavu a pohlédla na mne s podivným leskem v očích.

„Nemůžu si pomoci, Moniko, ale když o strýci Silasovi přemýšlím, jsem celá nesvá.“

„Myslím, že bychom mohly také chvíli mluvit o něčem jiném. Co říkáte, pokusíme se o to?“

„Ale nejdřív mi musíte povědět o tom panu Clarkovi a o tom, co způsobilo, že vznikla ta nestydatá pomluva. Vždyť ublížila nejen strýci, ale i mému otci. Nemyslel poslední dobou na nic jiného. Teď to vím.“

„Zastavit lidské jazyky, má drahá, je velmi obtížné. Někdy se to vůbec nepodaří. Strýc Silas byl ve svém hrabství černou ovčí. On o to nedbal a to sousedy ještě víc popudilo. Ty vykřičené scény v jeho manželství mu k úctě nepomohly.“

„A kdy se to stalo – myslím ta sebevražda.“

„Ještě dřív, než jste se narodila.“

„Tak dlouho již ta nespravedlnost žije! Copak nikdy nezapomenou?“

Lady Knollysová se chápavě usmála. Nic víc.

„Musíte mi říct všechno, co si pamatujete. Kdo byl vlastně ten pan Clarke?“

„Byl to muž z dostihového světa, jeden z těch Londýňanů bez původu a bez vzdělání, kterým je dovoleno, protože mají peníze a vyznají se v neřestech, stýkat se s mladými pány, co mají rádi psy, koně, hry a všelijaké jiné a někdy ještě mnohem horší zábavy. Byla to vyhlášená postava. Silas se s ním seznámil na matlockském závodisti a pozval ho na Bertram-Haugh. Ten žid si to považoval za čest, i když to byla čest trochu pochybná. Mnoho pánů by se jí tehdy s klidným svědomím vzdalo.“

„Pro toho muže, tak jak to líčíte, to jistě čest byla. Pozvání do takového domu s takovým člověkem!“

„Možná, Maud, jak myslíte. Víte, ostatní ho zvali na večere do hostince, ale do domu, kde žily dámy, by ho nikdo nepřivedl. Silas svou ženu za dámu zřejmě ani nepovažoval. V salónu ji skoro nebylo vidět. Zavírala se ve svém pokoji a opíjela se.“

„To je doklad o jejím neštěstí. Proč by to jinak dělala?“ řekla jsem na obranu té zkoušené ženy.

„Silasovi to nevadilo, pila gin a to ho moc nestálo. Alespoň se držela stranou a pozvolna se upíjela k smrti. Obávám se, milá Maud, že její jednání Silas dokonce vítal. Váš otec byl tím manželstvím dokonale znechucen, zastavil mu veškerý příděl peněz a chudý a zadlužený Silas se vrhl jako jestřáb na toho bohatého londýnského floutka. Chystal se, že nad ním potřebné peníze vyhraje. Dostihová sezóna trvala několik dní a pan Clarke se ubytoval na Bertram-Haughu. Clarke věděl, že má Silas dluhy, ale počítal s tím, jako ostatně všichni Silasovi věřitelé, že ty pohledávky vyrovná Austin. Clarke sázel vysoko a po nocích hrál o značné částky na Bertram-Haughu se Silasem. Služebnictvo je vítalo u karetního stolku někdy i za svítání. Tohle všechno vyšlo najevo až při soudním vyšetřování. Kromě toho Silas napsal jakési prohlášení, které bylo publikováno v novinách.“

„A proč se ten pan Clarke zabil?“

„Ano, proč? – Nejprve vám řeknu, co se skutečně stalo. Jednou po dostizích seděli u karet asi do dvou hodin po půlnoci. Clarkův sluha byl v hostinci U jelení hlavy. Silas své sloužící poslal spát. Clarke služebníkovi nařídil, aby ho probudil v šest hodin ráno. Dveře byly zamčeny a klíč zevnitř v zámku. To byla věc, která měla u soudu velký význam. Sluha klepal a bušil, ale nikdo se neozýval. Nakonec dveře vypáčili a našli Clarka vedle postele v tratolišti krve s proříznutým hrdlem.“

„To je děsné!“ vydechla jsem s odporem.

„Tak to bylo. Zavolali Silase, který byl z toho neštěstí úplně šokován. Ale udělal vše proto, aby se případ mohl řádně vyšetřit. S ničím v ložnici nebylo hnuto a sluha ihned odjel pro koronera. Silas měl rovněž soudcovskou hodnost, a proto sepsal okamžitě s Clarkovým sluhou protokol.“

„Zachoval se tedy naprosto správně a poctivě.“

„To ano,“ souhlasila Monika. „Proběhlo soudní vyšetřování. V porotě seděl jakýsi pan Manwaring z Eail Forest a ten poprvé vznesl domněnku, že pan Clarke nezemřel vlastní rukou.“

„Ale jak na takový nesmysl přišel?“ zavolala jsem rozhořčeně.

„Sama uvidíte, že výsledek šetření ho k tomu částečně opravňoval. Okno bylo zevnitř západkou zajištěno tak, jak je služka večer uzavřela – touto cestou se tedy dovnitř nikdo dostat nemohl. Kromě toho byl pokoj ve druhém poschodí, vysoko nad úrovní nádvoří, a tak dlouhý žebřík, který by k oknu dosáhl, se v okolí nenašel. Dům byl vybudován do otevřeného čtverce a pokoj pana Clarka měl okno do uzavřeného malého dvorku, kam vedly jen jedny dveře, dlouho již nepoužívané, na nichž nebyly zjištěny stopy, že by se je někdo pokusil otevřít. K tomu ještě připočtete ten klíč v zámku – je jasné, že z chodby nikdo odemknout nemohl.“

„Odkud se tedy vzaly ty pochybnosti?“

„Přesto se objevily okolnosti vyvolávající takové podezření. Ukázalo se totiž, že Clarke šel spát hodně opilý, a služby slyšely, jak si v ložnici zpívá – nebyl tedy v takové náladě, aby se rozhodl k sebevraždě. Břitva byla sice nalezena poblíž v kaluži krve, ale Clarkova levá ruka byla ošklivě pořezána. To vyvolalo domněnku, že se útočníkovi bránil. Dále se našel poznámkový sešit, do něhož si zapisoval sázky a poznamenával, co mu kdo dluží. Na krku měl klíčky od cestovních zavazadel. Na rukou několik prstenů. Byl to fintil, sama jsem ho jednou viděla na závodišti.“

„Vypadal jako gentleman?“

„Spíš jako žid. Byl ošklivý, vlasy přes límec a na nich malou ušmudlanou sametovou čepičku. Věčně kouřil doutník. Byla jsem překvapena, když jsem našla Silase v jeho společnosti.“

„A co ty klíče?“

„Když otevřeli jeho cestovní psací stůl a v něm malou japonskou kazetu, našli mnohem méně peněz, než se očekávalo. Velmi málo peněz. Silas se hájil tím, že na Clarkovi večer vyhrával a že se mu Clarke svěřil, že předešlého dne na závodišti hodně prohrál. Ukázalo se ale, že v jeho sešitu žádné takové ztrátové sázky

zapsány nebyly. Několik jeho známých potvrdilo, že si Clarke vedl o svých peněžních věcech přesné záznamy. Nenašel se žádný zápis, který by potvrdil Silasovu výpověď.“

„To všechno ale nic nedokazuje.“

„Pak přišla otázka: Jaký byl motiv Clarkovy sebevraždy?“

„Motiv sebevraždy může být někdy velmi malicherný.“

„Ano, to jistě,“ přisvědčila Monika. „Našli se i lidé, kteří tvrdili, že měl Clarke nějaké potíže v Londýně, ale jiní zase říkali, že rád žertoval a dělal se zajímavým. Ale to pořád ještě přímé obvinění Silase nikdo nevyslovil. Byly tu jen ty nepříjemné otázky pana Manwaringa.“

„Čeho se týkaly?“

„Už si přesně nepamatuji, ale velmi Silase urážely. V soudní síni došlo dokonce k nedůstojné scéně, kdy se Silas rozčilil a Manwaringovi vynadal. Manwaring si prostě myslel a na tom trval, že se někdo do Clarkova pokoje dostal. Jak, to nevěděl. Prozkoumali dokonce i komín, ale našli v něm železnou mříž. Prohlíželi malý dvorek pod oknem, a ačkoliv tam byla vlhká půda, žádné stopy v ní nebyly. Vypadalo to prostě tak, že se pan Clarke zamkl v pokoji a pak si prořízl hrdlo.“

„Jistě to tak bylo. Žádný jiný způsob, jak vniknout do pokoje, přece neexistoval.“

„Přesně tak. Prohledali stěny pokoje, na Silasův návrh odstranili i dřevěné obložení, ale tajný vchod nebyl objeven.“

„To byla, doufám, jednoznačná odpověď na všechny pomluvy?“

„Byla to nepříjemná aféra. Nikdo otevřeně neřekl, že by mohl být viníkem Silas, ale rozkřiklo se, že tím mrtvým je Clarke, a ten požíval velmi špatnou pověst. Mluvílo se o tom po celém kraji. Už ten fakt, že se něco tak pobuřujícího stalo na Bertram-Haughu, byl nepříjemný.“ Monika se na okamžik zamyslela, pak pokývla hlavou, jako by došla k nějakému rozhodnutí, a pokračovala:

„Mezitím se v Londýně v sázkařských kruzích začaly povídat divné věci. Clarke totiž odeslal z Bertram-Haughu dva dopisy. Adresát ty dopisy otiskl v novinách, myslím, že se nejdřív pokusil

Silase vydírat. Ty dopisy vyvolaly novou senzaci a bouři novinových článků. Ten první neměl s věcí nic společného, ale ten druhý byl velmi znepokojivý.“

„Co v něm bylo?“ zašeptala jsem. Tušila jsem, že teď nastanou nějaké nepříjemné komplikace.

„Na podrobnosti se už nepamatuji, ale vím, že byly psány hovorovým jazykem velmi nízké úrovně. Některé pasáže byly dost urážlivé. Doufám, že nikdy nic takového číst nebudete.“

Podářilo se mi ztišit ten náhlý výchovný poplach a lady Knollysová pokračovala:

„V tom druhém dopise jasně stálo, že Clarke na Bertram-Haughu vyhrál spoustu peněz, a vypisoval, kolik dluhopisů od Silase obdržel. Jeho hostitel totiž neměl na hotové zaplacení. Už nevím přesně, kolik liber to bylo, ale když jsem si tu částku přečetla, vzalo mi to dech. Nikdy mě nenapadlo, že je možné v kartách prohrát tolik peněz.“

„Tak hodně prohrál?“

„Ano, a vystavil ty dluhopisy, které si Clarke zamkl ke svým penězům. Našlo se dost lidí, kteří leccos dali dohromady, a vyšlo jim, že se Silas Clarka zbavil, aby nemusel plnit dlužní povinnosti, protože neměl z čeho. Jeho pokladna byla prázdná. Vzniklo i podezření, že ji chtěl doplnit z Clarkovy cestovní pokladničky. Ovšem nejnepříjemnější bylo, že Clarke napsal ten dopis večer před svou smrtí, takže když Silas tvrdil, že Clarkovi nedluží ani libru, nikdo mu to nevěřil. Neměl totiž čas vyhrát své peníze nazpět. Dopis se zmiňoval o obrovské částce. Clarke žádal adresáta, aby o tom nikde nemluvil, protože pan Silas Ruthyn může získat peníze na zaplacení pouze od svého bratra, a sám Clarka žádal, aby to podržel v tajnosti. Jak vidíte, byl to trapný dopis, nadto byl napsán posměšným slohem – bylo jasné, že ho psal člověk, který ani v nejmenším neuvažoval o tom, že by si měl v příštích hodinách proříznout hrdlo. Neumíte si vůbec představit, jakou bouřlivou senzaci uveřejnění těchto dopisů vyvolalo. Silas jí čelil s hrdostí a vynalézavostí: Namítal, že ty dopisy jsou podvrh, a obvinil Clarka

z vychloubačství a pomluv, což o něm ostatně bylo známo. Přesvědčivě stylizovaným prolovem připomněl, jak často mají sebevrazi před činem povznesenou náladu, odvolával se na svůj rod a pověst a trval hlavně na tom, že to, co mu chtějí podsunout jako čin, bylo fyzicky nemožné – viz ten hermeticky uzavřený pokoj.“

Zajímalo mě, v jaké formě svou obhajobu praktikoval.

„Bylo to veřejné prohlášení. Všichni museli obdivovat jeho vtip, duchaplnost a sílu argumentů, ale také to, s jakou pohotovostí a jak rychle byl publikován.“

„Byl to běžný styl jeho dopisů?“

Monika se zasmála. „Kdepak, co já vím, utápěl se vždy v nějakém mystickém blábolení. Váš otec mi někdy zaslal jeho dopisy, ale z těch bylo jen znát, jak jeho osobnost slábne.“

„Veřejné mínění bylo, doufám, na jeho straně?“

„Ne všude. V jeho hrabství například jednomyslně proti. Proč – to už jsem vám vysvětlovala. Páni z Derbyshire byli všichni na straně obžaloby. Měli k tomu i jiné důvody. Váš strýc totiž proti nim otiskl velmi trpký výpad, v němž se charakterizoval jako oběť politického spiknutí. Oháněl se také tím, že se od té události vzdal všech zábav a odsunul se z veřejného života. Nad tím se jen ušklíbali, protože věděli, že má dost rozumu, aby se stáhl do ústraní dřív, než tam bude vykázán.“

„A po tom dopise došlo k nějakým právním sporům?“

„Očekávalo se, že k něčemu takovému dojde. V té novinové bitvě bylo vystříleno mnoho ostré munice. Jeho nejtvrdošíjnější odpůrci očekávali, že se přece jen podaří najít nějaké přesvědčivé důkazy. A tak plynula léta a mnoho z těch, kdo pamatuje Clarkovu sebevraždu, už nežije. Jen ta pomluva trvá, má drahá. Za ty roky se nenašlo nic, co by ony události nějak dostatečně vyřešilo nebo vyvrátilo. Váš strýc ale zůstal vyobcován. Zpočátku to těžce nesl a byl by se bil se všemi muži v hrabství, ale časem změnil názory, a jak tvrdí dnes, vzdal se úsilí dosáhnout satisfakce.“

„Stal se zbožným,“ řekla jsem po delším přemýšlení. „Myslím, že zvolil správně.“

„Nic jiného mu nezbývalo. Je zadlužený, chudý, osamocený a říká se, že je nemocný. Váš otec byl ochoten zamhouřit oči nad Silasovým sňatkem a ostatními skandály a pokusit se protlačit ho do parlamentu, byl by mu hradil veškeré výlohy s tím spojené, ale Silas buď zlenivěl, nebo dokázal posoudit své vyhlídky lépe než Austin. Uváděl ovšem náboženské důvody. Váš otec ho přemlouval, ale nebylo to nic platné. Není nic těžšího než vrátit člověka, který byl pomluven, znovu do společnosti. V tomto ohledu se mi zdál Silasův postoj rozumný.“

Bylo už po půlnoci. Za okny stále ještě zuřila bouře. Lady Knollysová vypadala unaveně. Pohlédla na sloupové hodiny a rozkošnický se protáhla.

„Půjdeme spát, Maud, je už hrozně pozdě,“ ukončila naše noční sezení.

„A co si o tom myslíte vy, Moniko?“ řekla jsem.

Sestřenice hleděla zamyšleně do ohně. Pak si s úlevou sňala klobouk a položila si ho na kolena.

„Na to vám nemohu jednoznačně odpovědět, má milá. Proto jsem vám vyprávěla všechno, co vím. Silas dnes žije osaměle a snad v nábožném pokání, nevím. Případá mi jako duše z jiného světa, prostě mu nerozumím. Celý jeho život byl samý zmatek. Dopustil se mnoha lehkomyšlností a snad i špatností, ale udivoval silou intelektu a vahou osobnosti. Po mnoho let ovládal Austina tak, že dělal, co mu viděl na očích. Jeho osobnost se ale rozpadla po onom manželství a nikdy již své síly neobnovil. Nerada vzpomínám i na jeho tvář. Usmíval se téměř vždy, ale byl to úsměv jako z nepříjemného snu.“

Konečně jsem se dozvěděla celý příběh svého strýce Silase. Takový tedy byl a je Silas Ruthyn. Korunovaný mučedník. Dábel i světec. Vinen? Nevinen? Z přísného a zamyšleného pohledu lady Knollysové jsem odpověď na tyto otázky nevyčetla.

Sestřenice Monika se připravovala k odjezdu. Hovořila se mnou ještě chvíli o praktických věcech a pak šla spát.

Hlavu jsem měla plnou myšlenek, pochybnosti o svém strýci jsem nesla stejně těžce jako pochybnosti o své důvěře v něho. Ale někde

na dně mé duše, naplněné touhou věřit v jeho nevinu, se ozvala nejistota.

Druhý den odpoledne se lady Knollysová vydala na dlouhou procházku. Často si sama takto vyšla, jak říkala, provětrat šaty i mozek. Schylovalo se již k večeru, když mi Mary Quinceová přinesla dopis, který právě přišel večerní poštou. Rozlomila jsem pečť a srdce se mi rozbušilo. Byl od strýce Silase. Rychle jsem si v duchu probrala všechny nepříjemné příkazy, které by mohl obsahovat. Rozložila jsem arch a četla vzkaz, abych se přichystala na cestu do Bertram-Haughu. Strýc psal, že si s sebou mohu vzít dvě služky a že mi v příštím dopise napíše podrobnosti a sdělí datum odjezdu do Derbyshire. Dále mi radil, abych učinila všechna opatření týkající se Knowlu po dobu mé nepřítomnosti. On že prý se v takových praktických věcech nevyzná, a proto věří, že z něho tu povinnost k oboustranné spokojenosti sejmu.

S dopisem v ruce jsem se rozhlédla po pokoji. Teď, když jsem se s ním měla rozloučit, mi byl dvojnásob milý. A dům – náš starý Knowl – i ten budu muset vyměnit – za co?

S dopisem jsem odešla po schodech do salónu. Vyhlížela jsem z okna sestřenici Moniku. Slunce zapadalo, z hájků se plazily po loukách přízemní páry. Jak mi to bylo všechno drahé! Myslím, že bych v tu chvíli dokázala zemřít. Doma, na Knowlu. Tma houstla, obzor se zatahoval šedými mračny. Vyšla jsem na lodžii a očima hledala lady Knollysovou. Lehký vánek příjemně chladil na rozpáleném čele. Monika se nevracela.

Když jsem vešla do salónu, odlepila se od knihovny temná postava, zavržaly podrážky a já hleděla do tváře doktora Bryerlyho. To, že se tu tak neočekávaně objevil, mě velice překvapilo. Roztržitě jsem mu kývla na pozdrav.

„Jak se máte slečno Ruthynová?“ řekl a nabídl mi ruku, kterou jsem stiskla. „Jste překvapena, že se opět setkáváme?“

„Ráda vás vidím, doktore, ale nevěděla jsem, že jste přijel. Stalo se něco nepříjemného?“

„Nic takového, slečno. Závěť je uložena a brzy budeme mít potvrzenou její pravost a platnost. Ale přišel jsem vám položit dvě nebo tři otázky. – Je zde ještě lady Knollysová?“

„Ano, ale dosud se nevrátila z procházky.“

„To jsem rád, že je tady. Vážím si jejích názorů, a pak, ženy rozumí jedna druhé lépe. Pokud jde o mne, cítím, že je mou povinností nabídnout vám svoje služby, pokud si budete přát jiné uspořádání v jistých člancích závěti. Vy svého strýce neznáte?“

„Ještě jsem se s ním nesetkala.“

„Víte, proč vám jej otec stanovil za poručníka?“

„Ano – totiž domnívám se, že chtěl veřejnosti ukázat, jak pevný je jeho názor na to, že strýc Silas je hoden takové důvěry.“

„To je pravda – ale jsou tu jisté možnosti komplikací.“

„Nechápu.“

„Nu – v případě, že byste zemřela před dovršením plnoletosti, připadne celý majetek strýci. Do té doby budete v jeho péči, budete bydlet v jeho domě, pod jeho dozorem. Chápete? Tohle ustanovení se mi nelíbilo a také jsem to vašemu otci řekl. Vy také?“

Neodpověděla jsem, nebyla jsem si totiž zcela jista, jestli mu správně rozumím.

„A čím více o tom přemýšlím, tím méně se mi to líbí, slečno,“ řekl doktor a pohlédl na mne s očekáváním.

„Proboha, doktore, snad si nemyslíte, že budu ve strýcově domě v menším bezpečí než ve Sněmovně lordů?“

„Uvažte slečno, že i váš strýc bude postaven do velmi obtížné situace.“

„Jenže on to tak asi nevidí. Mohl by přece odmítnout.“

„To mohl, ale neudělá to. Tímto dopisem,“ doktor se začal prohledávat a pak mi ukázal složený list papíru, „sděluje, že tuto povinnost přijímá. Existuje ale možnost – víte, slečno, že se kdysi o vašem strýci vedly nepříjemné řeči?“

„Máte na mysli –“

„Mám na mysli tu smrt pana Clarka.“

„Slyšela jsem o tom.“ Jeho otevřenost mě ohromovala.

„Předpokládám, že je to nesmysl, ale mnoho lidí si myslí opak.“

„To byl asi důvod, proč jej otec ustanovil mým opatrovníkem.“

„To je pravda. Mělo by to vašeho strýce očistit od skandálu.“

„Věřím, že se své funkce poručníka zhostí se ctí. Právě to pomlouvače umlčí.“

„Trochu by to snad pomohlo, méně, než si myslíte. Ale dejme tomu, že zemřete před dovršením zletilosti. Všichni jsme smrtelní. Jsou tu ještě tři dlouhé roky. Co pak? Pomyslete na to, jak budou lidé o vašem strýci soudit.“

„Víte, doktore, že můj strýc je velmi zbožný člověk?“

„No a co, slečno?“

„Hodně trpěl, vyhýbá se společnosti. Zeptejte se vikáře Fairfielda.“

„Já o tom nepochybuji, slečno, jen uvažuji o tom, co se může stát. Nějaká nehoda, nemoc – neštovice nebo záškrť. Odjedete na Bertram-Haugh v domnění, že máte před sebou dlouhý a radostný život, ale váš Stvořitel může říci: Pošetilče, chci tvou duši! Zemřete a celý majetek připadne vašemu strýci, o kterém kdekdo ví, že právě peníze jsou to, čeho se mu nedostává.“

„Vy jste zbožný muž, doktore,“ řekla jsem s důrazem. „Z vlastní zkušenosti znáte sílu víry. Nemyslíte si, že by mu měla být dána příležitost, aby prokázal svůj charakter a dosáhl důvěry, kterou do něj vkládal můj otec? Neměli bychom všechny důsledky vložit do rukou božích?“

Doktor Bryerly se usmál a řekl:

„Vůle boží bylo i to, že váš strýc trpěl pomluvami,“ zadíval se na špičky svých zaprášených střevíců. „Chceme-li se postavit proti cestám prozřetelnosti, musíme pečlivě uvážít, jaké prostředky použít. Můžeme přivodit zlo, právě jako dobro, a nesmíme riskovat, že z dobré vůle naložíme na ramena toho, koho jsme chtěli zachránit, další břemeno. Já osobně jsem přesvědčen, že jsou tu důvody proti. Jestliže se rozhodnete, že chcete mít jiného poručníka, řekněme lady Knollysovou, pak učiním vše, abych vám vymohl změnu závěti.“

„To by se ale neobešlo bez strýcova souhlasu, že?“

„Ne, ale jsem přesvědčen, že bychom toho za jistou náhradu dosáhli.“

„Co tím myslíte?“

„Například to, že by si nechal dotace na vaši výchovu.“

„Velmi bych se ve strýci zklamala, kdyby přijal tu trochu peněz za morální hodnotu, kterou mu otec nabídl,“ řekla jsem snad až příliš odměřeně. Cítila jsem, že doktorovy návrhy jsou diktovány opravdovým zájmem o mou budoucnost.

„V každém případě to můžeme zkusit,“ usmál se doktor.

„Strýc Silas je mým nejbližším příbuzným, pane. Nemohu věřit, že by na něco tak pokořujícího přistoupil.“

„Stojíte před vážným rozhodnutím, slečno Ruthynová,“ řekl doktor s naléhavostí, která mě překvapovala. „Jste příliš mladá a nemůžete si ani plně uvědomit možné následky. Ten dům není pro vás zrovna nejvhodnějším místem k pobytu. Je to osamělé místo bez společenské frekvence, došlo tam v minulosti k mnoha skandálům a ke zločinu – i lady Knollysová si myslí, že by mohl pobyt na Bertram-Haughu velmi nepříznivě poznamenat vaši pověst.“

„To je svatá pravda, Maud,“ řekla Monika, která vešla nepozorována do salónu. „Vítám vás, doktore. – Lidé se tomu domu vyhýbají,“ pokračovala, „a jména obyvatelů vyslovují se sebezapřením.“

„Ale to je nelidské – kruté,“ zvolala jsem.

„Ano, to je,“ řekla Monika a posadila se k čajovému stolku. „Kruté, ale pochopitelné. Musíte si uvědomit, že nezávisle na tom případě pana Clarka neměl ten dům nikdo v oblibě. Kromě mne a kněze tam nevstoupí lidská duše. Váš otec si z čistě rodinných důvodů přál, aby tato situace byla změněna, ale neuvážil své možnosti. Jeho úmysl je šlechetný, ale to, k čemu vás vybízí jeho závěť, je neuvážené. Lidé budou možná litovat, ale nikdo vás na Bertram-Haughu nenavštíví a také nepozve k sobě.“

„Ale poznají, jaký byl názor mého otce.“

„To už dávno vědí,“ řekla Monika a pohlédla na doktora Bryerlyho, který přisvědčil, „a nic se nezměnilo. V sousedství

Bertram-Haughu žijí rodiny stejně mocné, možná i mocnější než je vaše, nemají zapotřebí ucházet se o přízeň vašeho strýce. A také to neudělají. Austin chtěl tuto bariéru prorazit, ale jeho nápad s tou závětí – to byl sen člověka, který se příliš vzdálil praktickému životu. To je daň za jeho přehnanou osamělost, kterou pěstoval. Já vím, Maud, že v poslední době váhal, a jsem přesvědčena, že kdyby žil ještě rok, určitě to ustanovení změnil nebo vypustil.“

Doktor Bryerly přikývl a řekl:

„Jsem stejného názoru. Je to omyl. Kdybyste, nedej bože, zemřela, záměr vašeho otce by se obrátil proti vašemu strýci. Dovedete si představit tu senzací? Nové vyšetřování a přetřásání toho starého skandálu?“

„Doktor Bryerly je zkušený muž, radí vám dobře, Maud. Mohl by nám pomoci. Se Silasem se dohodneme. Pamatujte si, dítě, jestli teď nekývnete, budete toho litovat celý život.“

Jak se rozhodnout? Opravdu jsem nevěděla. Dala jsem přece slib otci, ale námitky sestřenice Moniky a doktora Bryerlyho zněly rozumně. Oba věc posuzovali nezaujatě, což se nemohlo říci o mně, byli to lidé moudří a zkušení a shodli se do detailu. Pohlédla jsem z jednoho na druhého – nikdo nepromluvil. Uběhla minuta, snad dvě.

„Čekám na vaše rozhodnutí, slečno Ruthynová,“ řekl doktor. „Váš strýc jistě důvody pochopí, aniž bude třeba o nich hovořit.“

„Nemohu vám odpovědět hned teď, musíte mi poskytnout čas na rozmyšlenou. Jsem vám oběma zavázána, Moniko – i doktore. Děkuji vám za rady a dobrou vůli.“

Doktor pohlédl do svého zápisníku.

„Pozitíí musím být v Londýně,“ řekl a zaklapl dveře. „Bertram-Haugh je odtud šedesát mil dostavníkem přes derbyshirské kopce, je to únavná cesta, ale jestliže řeknete, abych se pokusil s panem Ruthynem promluvit, mohu tam zítra ráno být.“

„Musíte se rozhodnout, Maud – musíte!“ řekla Monika.

„Ale jak, Moniko, poradíte, nemohu se soustředit, jsem tak roztržitá. Nevím – opravdu nevím!“

„Hlavní tíha rozhodnutí spočívá na Silasovi, má drahá. Vy řeknete ano a ostatní už dohodne doktor Bryerly.“

Doktor řekl, že to tak opravdu je. Rozhodnutí záleží jen na panu Ruthynovi z Bertram-Haughu.

Co jsem si měla počít? Nikdy jsem nebyla před tak závažnou volbou postavena. Co mi zbývalo? Objala jsem Moniku a rozplakala jsem se.

„Ach, Moniko, sestřenko, porad'te mi. Já nevím, co si mám počít. Prosím vás, porad'te mi.“ Najednou jako by mne opustila všechna soudnost.

Monika se usmívala. Řekla:

„Ale, drahá, vždyť už jsem vám poradila. Tak tedy znovu: Maud, radím vám, abyste řekla ano,“ zvýšila hlas, „žádám vás, abyste souhlasila s tím, co vám s doktorem navrhujeme. Je vaší povinností přenechat rozhodnutí Silasovi. Jistě po poradě s doktorem Bryerlym učiní to, co uzná za vhodné, a vyloží si ustanovení vašeho otce tak, že jím měla být sledována oboustranná výhodnost.“

„Mám tedy říci ano?“ zeptala jsem se se slzami v očích a schoulila se k Monice do náruče. „Řekněte mi, že mám souhlasit.“

„Samozřejmě, Maud, – říkáte ano. – Doktore, slyšel jste, slečna Ruthynová s vaším laskavým návrhem souhlasí.“

„Mohu tomu tak rozumět?“ zeptal se doktor.

„Ano, doktore.“

„Rozhodla jste se moudře, slečno.“

„Promiňte, doktore, zapomněla jsem – musíte u nás zůstat na večeri a na noc.“

„To nemůžete, Maud. Na Bertram-Haugh je daleko,“ řekla rychle Monika.

„Zůstanete, doktore?“

„Maud, nesmíte doktora obtěžovat zdvořilostmi, které nemůže přijmout. Rozloučíme se – na shledanou, doktore. Okamžitě nám napište. – Maud, rozlučte se. Promluvím s doktorem ještě v hale.“

Vystrkala ho ze dveří a nechala mne užaslou a zmatenou, neschopnou žádné akce. Sama jsem teď nevěděla, zda souhlasím,

nebo ne. Zůstala jsem stát uprostřed salónu a hleděla přihloupě na dveře.

Lady Knollysová se vrátila asi za pět minut. Kdybych nebyla tak rozčilená, došlo by mi, že chudáka doktora poslala pryč, abych své rozhodnutí nemohla změnit. Pokud to vůbec mé rozhodnutí bylo.

„Tleskám vám, má milá,“ řekla Monika a srdečně mě objala. „Jste rozumná mladá dáma a učinila jste to, co jste učinit měla a musela.“

„Doufám, že ano,“ vykoktala jsem.

„Doufáte? – Hloupost, nesmysl! Je to nad slunce jasné.“

Do salónu vstoupil Branston a oznámil, že večere je připravena.

X. Na cestě

Při večeři se mne lady Knollysová snažila rozptýlit; vyprávěla mi historky z otcova života a příběhy z jeho mládí. Většinou jsem je již znala, ale mohla bych je poslouchat stále dokola. Jídla jsem se téměř nedotkla, znovu a znovu jsem si kladla otázku: Rozhodla jsem správně?

Monika znala zřejmě mou povahu lépe než já, a proto odeslala doktora Bryerlyho, aby si našel nocleh někde na cestě k Bertram-Haughu, a tím odvrátila možnost, že bych svůj souhlas ještě odvolala.

V noci jsem prožívala opravdová muka. Přepadly mne výčitky svědomí, nemohla jsem usnout, a tak jsem seděla na posteli a ulevovala si pláčem. Kdyby byl býval doktor ještě na Knowlu, určitě bych zburcovala služebnictvo a jeho pověření zrušila.

Ráno ještě zvýšily můj zmatek čtyři listiny, které jsem našla v otcově příborníku. Byla na nich poznámka: Kopie mého dopisu vykonavatelům, jmenovaným v mé poslední vůli. Teď jsem se tedy mohla seznámit s obsahem čtyř zapečetěných listů, které vzbudily i mou, i Moničinu zvědavost při čtení závěti.

První obsahoval tato slova:

Jmenuji svého nešťastného bratra Silase Ruthyna, žijícího v mém domě v Bertram-Haughu, poručíkem svého milovaného dítěte, abych přesvědčil svět – a v případě nezdaru alespoň budoucí generace našeho rodu –, že jsem k svému bratru choval bezmeznou důvěru, kterou si jistě zasloužil. Podlá a nesmyslná pomluva, která měla původ v politické zášti, tím bude umlčena. Všechny můj majetek připadne bratru Silasovi, jestliže mé dítě zemře před dovršením zletilosti; do té doby je svěřuji do jeho rukou v plné víře, že bude v jeho péči stejně bezpečně jako v mé. Dovolávám se, pane, našeho dávného přátelství a žádám Vás, abyste využil všech

příležitostí a o tomto mém rozhodnutí mluvil a abyste objasnil vše, jak Vám Váš smysl pro spravedlnost velí.

Austin A. R. Ruthyn

Zbývající tři dopisy obsahovaly podobnou žádost. Když jsem dočetla, srdce ve mně pokleslo jako kus olova. Ta moudrá a vznešená obhajoba našeho rodu má být zmařena mou zbabělostí! Porušila jsem slib mrtvému!

S dopisy v ruce, bledá jako sníh, jsem letěla do salónu, kde jsem zastihla Moniku, a okamžitě ji požádala, aby si listy přečetla. Zběžně je prohlédla, odložila na stůl, usmála se a řekla:

„To je vše, drahá? Už jsem si myslela, že jste našla druhou závěť, odkazující celý Knowl hajnému. – Maud, tohle jsme přece věděly už před časem. Motiv Austinova rozhodnutí byl přece jasný. Nechápu, proč se tak rozčilujete.“

„Moniko, myslím, že měl pravdu. Zní to tak rozumně. – A to mé zbrklé rozhodnutí! Tomu musíme zabránit!“

„Nesmysl, Maud. Doktor Bryerly již určitě se Silasem hovořil. I kdybychom chtěly, je již pozdě. Jenže my nechceme a nesmíme. Jen nechte doktora, aby se se Silasem poradil.“

„Ale strýc se přece již rozhodl. Mám jeho dopis, v němž píše, že je vše rozhodnuto. A doktor Bryerly – on odjel, aby ho přemluvil.“

„Co vás napadá, děvče! Doktor je poctivý člověk a nemá žádný důvod k tomu, aby zatížil své svědomí. Neodjel ho přemlouvat, ale poukázat na fakta a vyzvat ho, aby vše ještě jednou uvážil. Silas žije dlouho bez kontaktů s okolním světem, a je tedy jediné správné a čestné, abychom mu poskytly přesný a otevřený pohled na celou záležitost, dříve než by se ukvapeně rozhodl.“

Tyto energické argumenty lady Knollysové mě příliš neuklidnily, spíš ještě zvětšovaly můj zmatek.

„Nechápu, proč jsem šla rovnou k tomu příborníku,“ řekla jsem zamyšleně. „Můžete mi vysvětlit, jak je možné, že ty dopisy, které jsme dřív neviděly, byly první, co mi padlo do oka?“

„Co tím chcete říci?“ ptala se Monika.

„Jen to, že si myslím, že je v tom výzva mého otce,“ na konci věty jsem už křičela.

„Jste nervózní, má drahá. Špatně spíte. Pojd'te trochu do zahrady, čerstvý vzduch vám udělá dobře. Brzy se budete radovat z rozhodnutí, ke kterému jste rozumně dospěla.“

Přece jen jsem se trochu uklidnila, ale večer tu byly výčitky zpět. A ještě vzrostly, když jsem ulehla do postele. Měla jsem tíživé vidiny. Viděla jsem otce, bílého a průsvitného jako ze slonoviny – se zlostí svraštělou tváří. Nakonec jsem upadla do horečnatého blouznění a ze spaní jsem slyšela otcův hlas: Maud, přijedeme na Bertram-Haugh pozdě!

Ráno stanula vedle mé postele lady Knollysová. Ihned jsem procitla.

„Ach, Moniko, v noci jsem byla varována! Zjevil se mi otec a nařídil mi, abych odjela na Bertram-Haugh. A já pojedu!“

„Zbytečně se trápíte, Maud, může se docela dobře stát, že Silas odmítne náš návrh a bude trvat na znění závěti.“

„Bůh to dopustí,“ vydechla jsem. „Ale jestli neodmítne, pojedu tam stejně. Třeba mě bude chtít vyhodit, ale musím se pokusit svůj slib splnit.“

Pak už mě nezajímalo nic jiného než příjezd pošty. Když se objevil Branston s poštovním vakem, ulevilo se mi. Odevzdal mi dopis z Bertram-Haugh, adresovaný lady Knollysové. Četly jsme ho společně. Byl datován předešlého dne a jeho obsah zněl:

Vážená madam, dnes jsem navštívil pana Silase Ruthyna na Bertram-Haughu a sděluji vám, že za jakýchkoliv podmínek odmítá zříci se poručnictví a nechce dát souhlas k tomu, aby slečna Ruthynová bydlela jinde než pod jeho bezprostřední péčí. Své rozhodnutí zdůvodňuje tím, že nemá právo odmítnout povinnost, která mu byla uložena takovým obřadným způsobem. Domnívá se, že kdyby se poručnictví vzdal, utrpěla by tím jeho pověst. Rázně odmítl tyto otázky se mnou dále rozebírat. Když jsem zjistil, že jeho

rozhodnutí je nezvratné, odcestoval jsem. Zmínil se o tom, že přípravy k přijetí jeho neteře vstoupily do závěrečné fáze a že pro ni v nejbližší době pošle. Myslím, že bude rozumné, když přijedu na Knowl a pomohu slečně Ruthynové radou i prací s porízením soupisu majetku a při zajišťování dohledu nad domem a pozemky po dobu jejího pobytu na Bertram-Haughu.

Zůstávám, vážená madam,

Váš Hans E. Bryerly

Nedovedu vylicít, jak zlostně se Monika po přečtení dopisu zatvářila. Pak se ovládla a řekla trpce:

„Doufám, Maud, že jste spokojena.“

„Ne, ne, ne – nejsem, a vy to víte, sestřenko, ale moje svědomí se uklidnilo. Bojím se, cítím, že se stane něco zlého, ale věřím, že mě neopustíte.“

„To vám slibuji, drahá,“ řekla Monika vážně.

„Přijedete za mnou?“

„Ano – jestli Silas dovolí. Určitě přijedu,“ dodala rychle, když patřila v mém obličejí hrůzu. „Přemluvím ho, aby vás občas pustil ke mně na návštěvu. Bydlím pouhých šest mil od Bertram-Haughu, jen půl hodiny cesty. Nenávidím Silase, ano, nenávidím,“ opakovala jako v odpověď na můj tázavý pohled, „ale na Bertram přijedu, ať chce, nebo nechce.“

Bylo mi záhadou, čím je živena ta prudká zášť Moničina. Zdálo se mi, že hodnotí strýce příliš tvrdě. Poslední dobou ztratil můj idol hodně na posvátnosti, s níž jsem o něm přemýšlela před obrazem na Knowlu, ale stále jsem se nutila do víry, že je to všechno nedorozumění a omyl. Nemohla jsem lady Knollysovou vinit ze zraněné pýchy nebo zlomyslnosti, a tak jsem si řekla, že má prostě jakýsi sklon přijímat přísné názory.

Dopisem doktora Bryerlyho tedy ztroskotal plán, aby se Monika stala mou poručnící, plán, který, kdyby byl přáním mého otce, mohl být tím nej příjemnějším ze všech možných. Několikrát jsem ji znovu

žádala, aby mě ujistila o tom, že své návštěvy na Bertram-Hauhghu obnoví. A pak jsme vše další poručily osudu.

Příští ráno pročítala lady Knollysová u snídaně nějaký dopis, pojednou zvedla překvapeně hlavu a pokračovala ve čtení s novým zájmem. Když dočetla, usmála se a položila dopis na stůl.

„Hádejte, o kom jsem právě četla?“ řekla.

Cítila jsem, jak rudnu. Okamžitě jsem si vzpomněla na kapitána Oakleye. Že by se oženil?

„Nemám tušení,“ odpověděla jsem s hranou lhostejností, která mě jistě prozradila.

„To vidím – a taky to, jak se umíte hezky červenat,“ řekla Monika pobaveně.

„Nechcete hádat?“

„Nechci.“

„Jak si přejete.“

„Kousek vám přečtu. Znáte Georginu Fanshaweovou?“

„Fanshaweovou – ne.“

„Je teď v Paříži. – Hned to najdu. Tak poslouchejte: Včera jsem doprovázela svého bratra Cravena do starožitnictví Le Bas v jedné zapadlé uličce poblíž Gréve, kde prodávají spousty hezkých věcíček. Prohlížela jsem si šperky, a tak jsem si až za chvíli všimla vysoké ženy v černém sametovém plášti s hezkým pařížským kloboučkem na hlavě. Jeho novým tvarem byste byla nadšena. Prodává se teprve tři týdny a je nesmírně elegantní. Byl vyroben u Molnitze, a to, doufám, hovoří za vše. Sehnala jsem tak krásnou krajkou, kterou – ale tohle můžeme přeskočit,“ usmála se Monika. „Tady to je,“ četla dál: „Ta žena prodávala nějaké šperky, kamínky, všelijaké tretky, které rozkládala po stole z papírové krabice. Dívala jsem se, protože se mi zalíbil hezký zlatý křížek s perlami, který by se docela dobře hodil do mé sbírky. Kdo byste řekla, že byla ta žena? Nu, nikdo jiný než ta nemožná Blassemare, na kterou jste mě upozornila v Elverstonu. Na její obličej jsem nezapomněla – jak bych mohla – a ona na můj asi také ne, protože si rychle spustila přes tvář černý závoj – a tak dále,“

ukončila Monika a zadívala se mi na hrdlo. „Neřekla jste mi, Maud, že se vám ztratil váš křížek.“

„Ano, ale to přece –“

„Chcete říci, že to nemá nic společného s tou ženou? Jenže vy se mylíte, má drahá, mademoiselle de Blassemare je vaše vychovatelka madame Rougierre!“

„Cože?“ vyhrkla jsem a cítila, jak mě obcházejí mdloby.

„Napíši Georgii, aby ten křížek koupila. Vsadím svůj život, že je to ten váš.“

Začaly výslechy. A skutečně – služebné se netajily svým přesvědčením, že madame kradla. Obviňovaly ji z celé řady krádeží. Anna Wixtedová přiznala, že madame prodala kus mé krajky podomnímu cikánskému obchodníkovi a koupila si od něho za utržené peníze rukavice a irský popelín.

„Jak si budu jista, že ten křížek je váš, pošlu na ni policii.“

„Ale já k soudu svědčit nepůjdu,“ polekala jsem se.

„To nebude třeba. Obstará to Mary a paní Rusková.“

„Moniko, řekněte mi, proč ji nemáte ráda. Co provedla?“

Monika se zaklonila v křesle a chvíli si prohlížela trámový strop. Pobaveně se usmála.

„Je velmi těžké vám to vysvětlit, s ohledem na váš věk, ale věřte, že mám dost důvodů ji nenávidět, a vy, malý pokrytče, ji nenávidíte zrovna tak.“ Obě jsme se rozesmály.

„Tak mi povězte o jejím životě.“

„Moc toho nevím. Často prodává věci, o nichž nikdo neví, jak k nim přišla. Vypráví se o ní i mnoho horšího. Ale to nejzločinnější, co vím, je, jak zacházela s vámi a loupila v tom psacím stole. To by stačilo na provaz a dá bůh, že se ho jednou dočká. – A teď, Maud, pro plášť a půjdeme se trochu proběhnout.“

Udivilo mě, že lady Knollysová vždycky mluvila o té příhodě s psacím stolem jako o loupeži. Pokusila jsem se o madame ještě něco vyzvědět, ale Monika už nic neprozradila – možná ani nebylo co.

Blížilo se mé rozloučení s Knowlem. Doktor Bryerly přijel, jak slíbil, a projednal s Danversem udržování panství. Bylo rozhodnuto,

že pozemky a zahrada budou pronajaty, ale o dům že se bude starat i nadále paní Rusková. Zůstal i hajný a několik sluhů. Ostatní byli propuštěni, s výjimkou Mary Quinceové, která mě měla jako komorná doprovázet na Bertram-Haugh.

„Quinceovou nepropouštějte,“ nakázala mi Monika. „Možná že na vás budou naléhat, ale nesmíte se nechat přemluvit.“ Ještě několikrát mi to během dne opakovala. „Budou tvrdit, že se nehodí za komornou pro vznešenou dámu, a to je pravda, pokud na tom v takovém hnízdě jako je Bertram-Haugh záleží, ale je to poctivá a oddaná duše, což jsou vlastnosti, které jistě oceníte. Nedovolte, aby vám místo ní přidělili nějakou prohnanou francouzskou modistku.“

Někdy mluvila v narážkách, které se nepříjemně dotkly mých rozbouřených nervů. Například:

„Ta Mary je hodná a věrná, ale je dost chytrá?“

Nebo:

„Doufám, že se nenechá lehce vystrašit?“

Nebo:

„Umí psát, pro případ, že byste onemocněla? Dokáže vyřídit nezkomoleně vzkaz?“

Jindy zase s úzkostlivým pohledem:

„Je odvážná a duchapřítomná? Neztratí v případě nebezpečí hlavu?“

Tyto otázky sice nepřicházely po sobě tak, jak jsem je uvedla, ale následovaly obvykle poté, kdy se Monika v hovoru odmlčela a vážně zamyslela. Všechny její podobné dotazy jako by naznačovaly možné nebezpečí.

Zrovna tak pilně Moniku zaměstnávala krádež mého perlového křížku. Učinila si poznámky o jeho tvaru a vzhledu. Myslela jsem, že její řeč o policii byl jen okamžitý nápad, ale podle toho, jak systematicky vyslýchala sloužící, jsem poznala, že to myslí vážně.

Do mého odjezdu zbývalo jen několik dní a Monika se rozhodla, že se mnou na Knowlu zůstane, dokud nepřijde dopis od strýce.

O doktoru Bryerlym, který stále na Knowlu pobýval a přehraboval se v účtech a smlouvách, jsme slyšely zřídka.

Snídal časně a večerel, až když byl hotov s prací, která se někdy protáhla dlouho do noci.

Přece jen si Monika našla příležitost a zavedla hovor na jeho návštěvu na Bertram-Haughu.

„Jak se cítí?“ zeptala se lady Knollysová.

„Když se mnou mluvil, nebylo mu dobře. Přijal mě ve svém pokoji. Seděl tam v županu a v trepkách.“

„Jak proběhlo vaše jednání?“

„To jsme vyřídili několika slovy. Byl neoblomný a postavil své rozhodnutí na důvodech, o kterých se dalo těžko diskutovat. Dal mi jasně na srozuměnou, že o tom nehodlá dále mluvit – jednou pro vždy.“

„Dobrá – dobrá, a co jeho náboženství,“ zeptala se Monika s nepřítulným úsměvem.

„I o tom jsme hovořili. Přiklání se do jisté míry k nauce pisatelů. Podrobně prostudoval Swedenborgovy spisy a o některých otázkách se mnou zaujatě diskutoval. Překvapilo mě, že je tak sečtělý a že má o naši víru tak hluboký zájem.“

„A jak přijal váš návrh? Nepobouřilo ho to?“

„Vůbec ne. Naopak mi řekl, že byl zpočátku téhož mínění. Jeho věk, návyky starce, odloučenost Bertram-Haughu, nedostatek vhodných společníků pro slečnu a tak dále. Nakonec prý ale převážily důvody, které jsem již uvedl ve svém dopisu. Rozhodně odmítl, že by se touto otázkou ještě zabýval.“

Doktorovo vyprávění komentovala lady Knollysová mnoha úšklebky, které, jak se mi zdálo, prozrazovaly víc hněvu než pohrdání. Ve mně jeho líčení vyvolávalo mnoho nadějí. Vždyť Bertram-Haugh nemůže být výrazně opuštěnější než Knowl a sestřenice Millicent mi bude obstarávat veselou společnost. Co když bude můj pobyt v Derbyshire dalším šťastným úsekem mého života? Všechny poplach může být docela zbytečný.

A pak jsem dostala dopis od strýce Silase. Mé hodiny na Knowlu byly sečteny.

Večer před odjezdem jsem naposled přistoupila ke strýcovu portrétu a dlouho studovala jeho pohled a tajuplný úsměv, ale výsledek mého studia byl neurčitější než kdy předtím. Hleděla jsem na obraz a vrývala si ho do paměti.

Poslední ráno na Knowlu – den mého rozloučení – den lítostí a vzrušeného očekávání. Cestovní kočár stál připravený na nádvoří. Monika odjela na nádraží. Objaly jsme se se slzami a slíbily si ještě jednou věrnost a přátelství. Jitro bylo krásné, jinovatka jiskřila na trávníku, slunce stoupalo nad obzor a pozlatilo hradbu vzdálených lesů.

Naposledy jsem se prošla po domě. Bez koberců, bez obrazů, zamčené dveře, povlaky na křeslech – bála jsem se té chvíle, ale teď jsem cítila jen tupý svíravý tlak u srdce. V hale jsem políbila paní Ruskovou.

„Hlavu vzhůru, slečno! Nebude to trvat dlouho a vrátíte se – možná s mladým manželem, kdo ví? O všechno se tu budu starat, a když dovolíte, přijedu vás do Derbyshire navštívit.“

Poděkovala jsem jí. Zavazadla již byla naložena. Rozloučila jsem se s Branstonem. Mary již čekala v kočáru. Koně zabrali, psi se rozeběhli za kočárem – vyjeli jsme.

Měli jsme před sebou šedesát mil cesty hezkou pahorkatou krajinou. Pro někoho, kdo nemá starosti, by to byla příjemná projížďka. Lhala bych, kdybych nepřiznala, že jsem hleděla do budoucnosti s dychtivou zvědavostí. Strach teď ustoupil cestovní horečce.

Kočár se kolébal podél lesa, kam jsem tak ráda chodila na procházky. Mary plakala, já neuronila ani slzu, dívala jsem se nepřítomně kolem sebe a snažila si zapamatovat každý strom, louku, kámen.

Ale když jsme přijeli ke starému mostu obrostlému vrbami a já se ohlédla zpět na Knowl, který vypadal tak pohádkově se svými lomenicemi a balkóny nad parkem a zahradou s kamennými terasami a altánky, pláč se dostavil. Plakala jsem ještě dlouho potom,

kdy Knowl zmizel za lesem a my drkotali po cestě vinoucí se křovinatou loukou.

Uklidnila jsem se až při první zastávce, kde jsme měnili koně. Další cestu jsme si s Mary krátily pozorováním okolní krajiny a úvahami, jak daleko jsme asi od Bertram-Haughu. Sluha, který vzadu hlídal naše zavazadla, nám řekl, že máme před sebou ještě dobrých čtyřicet mil cesty. Poslední část jízdy vedla přes derbyshirské kopce.

Jeli jsme pomalu, protože cesta často stoupala do kopce. K tomu se ještě vyskytla nějaká vada na postraňku, kterou kočí odstranil při příští zastávce v zájezdní hospodě. Já s Mary jsme si ukrátily čekání obědem, který nám naservírovali v útulném pokoji s obloukovitým arkýřem, vyhlížejícím do malé, pečlivě vedené zahrádky.

Pak přišel nejnamáhavější úsek cesty po strmě klikatém úvozu, kde jsme museli připránínout dva koně. Vesnice, v níž jsme koně obstarali, byla malebně rozložená kolem říčky, ale její jméno jsem nezjistila. Tam v malebném krámku jsme vypily čaj a koupily si vábně vypadající perník, který se ale vůbec nedal jíst.

Občas jsme v serpentínách museli sesednout a jít pěšky, abychom ulehčili koním. Byla to celkem příjemná změna. Kodrcání mě už pomalu přestávalo bavit. Stoupali jsme kamením přes vřes a kapradí, dýchali lahodný horský vzduch a těšili se vyhlídkou do krajiny pod námi.

Slunce už zapadalo, když jsme dosáhli vrcholu. Nížina pod námi ležela v chladném šedém stínu. Požádala jsem muže, který seděl na kozlíku vedle vozky, aby nám ukázal, kterým směrem leží Bertram-Haugh, ale mlha zakrývala rozhled. Měsíc se leskl nad obzorem a matně osvětloval potem lesknoucí se koně, kteří jako by cítili blízkost stáje, přidali do kroku. Hleděla jsem k temnému lesu před námi a marně si snažila představit svůj nový domov.

Když jsme sjížděli do údolí, krajina se změnila, byla teď divočejší, cesta se točila kolem rozlehlého vřesoviště, kde jsem zahlédla zář několika ohňů mezi stany, okolo nichž postávalo několik starých vrásčitých žen, vyhlížejících jako opravdové čarodějnice. Z hloučku

vyšla velmi půvabná mladá dívka a zadívala se ke kočáru. U kotlů nad ohništěm seděli muži v podivných kloboucích a s pestrými vestami na holém těle, kolem krků křiklavé šátky a natahovali nohy v ošuntělých kamaších k ohni. Všichni dohromady tvořili pestrou směsici barev. Za stany se páslo několik koní.

Otevřela jsem okno a zavolala, aby kočí zastavil. Čeledín seskočil z kozlíku a přistoupil ke dvířkům.

„Kdo jsou ti lidé?“ zeptala jsem se.

„Cikáni, slečno,“ řekl a pohrdavě se obrátil k táboru. Takový nadnesený pohled jsem vídala u sedláků v našem panství, když někdy vyprávěli neuvěřitelné historky o těch tajuplných bližních. Ty historky se obvykle týkaly toho, co kde ti kočující lidé ukradli. Musím říci, že jsem jim nikdy nevěřila a chovala k té lidské rase jakousi neurčitou úctu.

V té chvíli přistoupilo ke kočáru štíhlé, pružné, černovlasé a černoooké děvče, nevýslovně krásné, usmálo se na mne celou řadou zubů bělostných a souměrných jako perly a nabídlo se, že mi bude hádat z ruky.

Nikdy jsem ještě neměla příležitost tento divoký lid poznat. Děti svobody a tajemství! Jaká krása a tulácká bezstarostnost se zračila v pohledu té dívky. Před její nezávislostí jsem se cítila méněcennou. Napřáhla ke mně svou útlou orientální dlaň. Nemohla jsem odmítnout.

„Prosím,“ řekla jsem a opětovala dívčin úsměv. „Ráda si dám hádat z ruky.“ Kývla jsem na Mary: „Podejte mi nějaké peníze – ne, tu ne,“ vrátila jsem jí šestipenci, protože jsem slýchávala, že věštby těch žen bývají optimistické podle štědrosti jejich zákazníků. „Dejte mi pětišilink.“ Mary minci neochotně podala.

Krasavice si s mnoha poklonami zasunula peníz za živůtek, pohlédla na mou dlaň a řekla mi, že je nablízku někdo, koho mám velmi ráda, že zbohatne a vezme si mě za ženu: že se budu často stěhovat: že mám několik nepřátel, kteří budou tak blízko, jako by se mnou bydleli v jedné místnosti, ale přesto mi nebudou moci ublížit: že spatřím krev, ale ne svou, a že budu nakonec žít dlouho a šťastně.

Viděla snad ta kráska v mých očích strach, když se zmiňovala o nepřátelích? Chtěla mé slabosti využít? Nevím, ale pravda je, že vylovila odkudsi ze záhybů široké květované sukně dlouhý mosazný špendlík s hlavičkou jako barevný korálek, nastrčila mi ho před oči a řekla, že si takový kouzelný špendlík musím obstarat. Hovořila o tom, že ten její jí darovala babička, že je to vzácný unikát, s nímž se v žádném případě nemůže rozloučit, že stačí takový špendlík připíchnout k pokrývce a od té chvíle „ani krysa, ani had, ani kočka“ – a pak následovaly dva nesrozumitelné cikánské výrazy, které mi vysvětlila, že ten první je „zlý duch“ a ten druhý něco jako „člověk, který podřezává krk“ – že od té chvíle mi nikdo nemůže ublížit.

Takový kouzelný předmět si musím opatřit. Ne, nemá jiný. Ani nikdo z tábora ho nemá. Ale určitě ho musím mít já. Stydím se přiznat, že jsem jí za něj zaplatila celou libru. V té koupí se odrážela celá má povaha. Nedokázala jsem prostě projít jakoukoliv situací tak, abych si musela někdy v budoucnu dělat výčitky, že jsem nevyužila její příležitosti. Ať tak či onak, měla jsem její špendlík a ona mou libru a dovolím si tvrdit, že tou šťastnější z nás dvou jsem byla já.

Ta první kouzelnice, kterou jsem ve svém životě na vlastní oči spatřila, stála u cesty a usmívala se podmanivě za odjíždějícím kočárem. Vyklonila jsem se z okénka, zamávala jsem jí a pak pozorovala vzdalující se obraz s čadícími ohni, vozy, popásajícími se koňmi a postavami mužů a žen – celou tu malebnou skupinku, zahalující se pozvolna do prachu.

Myslím, že se velice bavili, když u ohně zapíjeli výhodný obchod, pojídali na rožni opečenou zvěřinu a snad právem se radovali z toho, že patří k vyšší svobodné rase.

Mary Quinceová, ohromená mou hýřivostí, začala protestovat:

„Co vás to napadlo, slečno? Utratila jste s tou cháskou málem dvě libry. Vždyť jsou to obyčejní tuláci a zloději.“

„Ale Mary, přejte jim to – tu máte, tady máte libru na usmířenou. Každý si někdy nechá hádat z ruky – a já to udělala dnes. A když

dobře nezaplatíte, vystavujete se nebezpečí, že se dozvíte něco nepříjemného.“

Cesta klesala po svahu oblého kopce, na jehož úpatí se klikatila řeka, protékající mezi vysokými stromy. Za ní se zvedaly stráně s nízkým hustým porostem.

„Je tu hezká krajina,“ řekla Mary a pohrávala si v dlani s librovou mincí. „Nemáte hlad, slečno?“ S chutí se zakousla do chlebičku. Narovнала si čepec a pohlédla z okna na vřesovitý sráz.

„Ano, je, snad jen příliš kopcovitá.“

Mary souhlasila se vším. Z košíku si vzala další chlebiček.

Sjížděli jsme teď rychlým cvalem. Tušila jsem, že se blížíme k cíli. Postavila jsem se, abych viděla kočímu přes hlavu, a dychtivě se vpila zraky do šera přede mnou. Chvilé příjezdu a setkání se blížila. Pak se objevil za zátočinou mělkého údolí dlouhý pruh poměrně rovné krajiny s hustým stromovím podél stružek dvou potoků.

Pokračovali jsme dál. Pak přišla změna. Mohutná, travou porostlá zeď parku, za níž se zvedaly letité stromy. Jeli jsme dál. Ke kamenné zdi se přidal po druhé straně zanedbaný venkovský živý plot a pod koly kočáru zahrčelo dláždění.

Konečně kočí přitáhl otěže, koně zpomalili a vjeli krokem do pozvolné zatáčky, za kterou se objevil půlkruh ustupující parkové terasy. Zastavili jsme před vysokou železnou branou mezi masivními kamennými pilíři, zarostlými hrozny netřesků. Široké sloupy z bílého kamene nesly štíty se znaky Ruthynů.

Náš průvodce sestoupil z kozlíku, přešel po zarostlém prostranství a otevřel bránu. Kočár vjel po přímé široké cestě před průčelí Bertram-Haughu.

XI. Bertram-Haugh

Rozhlédla jsem se po svém novém domově. Měsíc ozařoval bledé průčelí starého domu a zjevoval mi nejen jeho velmi dekorativní sloh s rýhovanými sloupy a bohatě řezanými dveřmi, temné rustiky a pevné zdobené zábradlí balkónků, ale i oprýskané a mechem porostlé fasády, které už před deseti lety vyžadovaly opravu. Stranou ležely dva vyvrácené stromy a jejich kořeny již byly olemovány trávou. Ležely tam, kde padly, na dvorku zasypaném žlutnoucím listím a schnoucími trsy plevele.

V jednom širokém okně v patře hořelo žluté světlo a mně se zdálo, že jsem za matnými skly zahlédla postavu. Ozval se zuřivý štěkot psů, kteří se hnali ke kočáru z přivřených dvířek přilehlého dvorku. Kočí seskočil z kozlíku a rozehnal se proti nim s napřaženým bičem.

Právě když náš průvodce položil ruku na klepadlo hlavního vchodu, dveře se otevřely a my spatřili ve světle svící tři postavy: malého, hubeného, ošuntělého starce s nepřiměřeně velkým nákrčníkem; mladou, baculatou a hezkou dívku v krátké spodničce, z níž vykukovaly trochu boubelaté, ale souměrné kotníky; a starou služku v ucourané zástěře.

Na uvítanou to nebyla zvlášť pěkná přehlídka. Náš průvodce postavil zavazadla na zem a zakřičel cosi, co zaniklo ve štěkotu, na starce ve dveřích. Muž něco vykládal a ukazoval, ale nerozuměli jsme mu.

Je snad ten nemožně vypadající stařec strýc Silas? Na okamžik mě ta představa ohromila. Ale pak jsem si vzpomněla na postavu na portrétu a s ulehčením jsem si uvědomila, že ten mužík je přinejmenším o dvě hlavy menší. Věnovali se kufrům a nás nechali trčet v kočáře, ačkoliv je mohlo napadnout, že jsme po cestě unavené.

„Je moje sestřenice v kočáře?“ vykřikla ta baculatá dívka ve spodničce a dupla hezky zostra nožkou v černé botce. „Proč ji nepustíte ven, vy osle?“

Sluha se neochotně dobelhal ke kočáru.

„Hněte sebou, Gibletsi! – Vítám vás na Bertramu, sestřenko!“ zvolala a hrnula se ke dvířkům. „Otevřu vám sama. – Přece bys sestřenku nekousl,“ odstrčila velkého loveckého psa.

Mezitím už Giblets vyklonil schůdky a já sestoupila na půdu Bertramu s větším vzrušením, než když jsem byla v pozdějších letech představována králi.

Mladá dáma mě přivítala srdečným polibkem na obě tváře a odvedla mě do haly. Upřímně se z našeho setkání radovala.

„Musíte být hrozně unavená. – Kdo je ta ženská?“ zeptala se dychtivě. „Komorná? Ta babička – hled’me, jak vznešeně si vykračuje v tom svém hedvábí. Je to prý únavná cesta od vás z Knowlu? Kousek znám, až tam, kde se říká Kočka a housle. Chcete si promluvit se správcem, nebo půjdete rovnou do ložnice? Otec je teď trochu vadný,“ tím myslela nemocný. „V pátek ho to chytlo – neuralgie, tak nějak se to jmenuje. Tak pojd’te, Maud, jsem ráda, že vás tu mám.“

Dala jsem přednost tomu, abych se nejdříve upravila. Mary se mi držela v patách jako psík. Má hovorná sestřenice se netajila tím, že si mne chce pořádně prohlédnout; dívala se mi zvědavě do tváře a studovala každý můj rys, promnula v prstech látku pláště a šatů a pak se zaměřila na mé šperky a zhodnotila všechny prsteny.

Nevím, jaký dojem jsem na ni učinila, ale já ve své sestřenici Milli poznala dívku, která vypadala na svá léta mladší, byla baculatá, ale s pěkným útlým pasem, vlasy měla světlejší než já a modré oči byly pěkně zaokrouhleny: vcelku to byla hezká dívka, dobrosrdečná a veselá. Mluvila poněkud hlasitě a zvučně se smála.

Jestli jsem já byla nemoderní, ona vypadala, jako by o tom, že existuje nějaká móda, vůbec nevěděla. Nosila černé bavlněné proužkované šaty se sukní tak krátkou, jakou jsem vídala na obrázcích bavorských vesničanek. Na bílých bavlněných punčochách seděly černé botky s nesmyslně silnou podešví. Ruce, které se tak pilně zabývaly mými šperky, byly hezké a do hněda opálené.

„Jak se jmenuje?“ pokynula hlavou k Mary, která na Millino počínání hleděla jako suchozemská vdova na velrybu.

„Mary Quinceová, prosím.“ Uklonila se.

„Mary Quinceová?“ opakovala Milli. „Vítám vás, Quinceová. Jak vám budu říkat? Musím vám vymyslet nějaké jméno. Starému Gilesovi říkám Giblets a Lucy Wyatové Lamour – víte, to je z té opery, no tak, jak se jmenuje, to je jedno,“ mávla rukou. Hlasitě se zasmála. Musela jsem se přidat. Rozesmály jsme se jako malé holčičky a Milli na mne mrkla a vykřikla: „Lamour!“

Přišla stařena ve vysokém čepci a s nedbalou poklonou sípla:

„Sím, dam.“

„Jsou všechny kufry a krabice uloženy?“

Byly.

„Tak jdeme nahoru. Zvedejte se, Quinceová. Vždyť chraptíte jako žába. Budu vám prozatím říkat Angína – Quinzy. Jde se.“

Milli mne vzala v podpaží a táhla do schodů, občas mě plácla dlaní po honzíku^z. „O něj tu brzy přijdete, holka, umíte skákat přes keře?“

Byla jsem konsternována, ale když jsem se podívala do jejího vážného obličeje, musela jsem se rozesmát. Ten honzík jí dělal opravdu starosti.

Stoupaly jsme po přepychovém schodišti s bohatě vyřezávaným dubovým zábradlím a s mohutnými sloupy na každém odpočívadle. Na stěnách leštěné obložené a pod stropem nákladné štuky. Víc jsem neviděla, protože služebnictvo se neobtěžovalo a nezapálilo svíce.

Milli mě vedla k ložnici. Cestou jsem se mohla obdivovat opravdu vznešeným prvkům v architektuře budovy. Okna byla o polovinu vyšší než na Knowlu, rámy dveří a oken s vkusným vyřezáváním, krb masivní a římsa široká a krásně tvarovaná.

Ještě nikdy jsem nespala v tak honosném pokoji.

Ale nábytek, to musím přiznat, byl chudší: francouzská postel, kus koberce, malý stolek, dvě židle – žádný šatník nebo příborník.

^z Žíněný polštářek nošený v 70. – 80. letech 19. století podle tehdejší ženské módy jako podložka pod sukni. Tato vycpávka umožňovala vzadu bohaté nařasení sukni.
Pozn. red.

Nábytek byl bílý, lehký a velmi špatně ladil s okázalým stylem místnosti, v níž byla zabydlena jen malá část.

Milli odběhla, aby podala zprávu „pánovi“, jak řekla.

„Tedy, slečno,“ spustila Mary, jakmile za Milli zaklaply dveře, „hlava mi jde z toho blázince kolem. Už jste někdy viděla takovou mladou dámu? Vypadá jako od nás z vesnice. Bůh nás opatruj. A jak se obléká!“ Mary vrtěla hlavou. „A ten nábytek! Nerozsype se pod vámi ta židle?“

Milli už byla zpět a okamžitě se vrhla k zavazadlům. Za svou zvědavost se nestyděla. Pomáhala při vybalování a hned se jala věci uklízet do skříní, které jak jsem si teď všimla, vyplňovaly výklenky ve zdi. Neobešlo se to bez kritických poznámek.

Když jsem si opravovala toaletu, zaměřila svou kritiku na mou osobu.

„Vlasy máte o něco tmavší. O mých říkají, že mají správný odstín. Nevím, co si myslíte vy?“

Ochotně jsem s tím souhlasila.

„Chtěla bych mít tak bílé ruce jako vy – to je tím, že nosíte rukavice. Já je nesnáším. Možná že to s nimi přece jen zkusím.“ Položila svou opálenou ruku vedle mé. „Která je hezčí, já nevím, co vy?“

Zachránila jsem se smíchem. Milli se trochu zarděla a poprvé vypadala plaše.

„No ano, jste o půl palce vyšší.“

Byla jsem vyšší nejméně o palec.

„Tedy, Maud, vypadáte hezky, že jo, Quinzy? Ale ty dlouhé šaty, fakt jsou až na zem.“ Pohlédla na své a přistoupila těsně ke mně, aby je poměřila.

„Třeba jsou ty mé zase příliš krátké,“ připustila.

Ozvalo se zaklepání.

„Kdo je?“ rozkřikla se Milli.

Objevila se Lamour.

„Pojďte sem – a říkála jsem vám, abyste toho klepání nechala.“ Lamour mi přišla říci, že mě strýc očekává, jakmile budu připravena.

Milli mě má doprovázet a uvést do jeho pokoje. V tom okamžiku bylo po všem tom veselém rozruchu, přepadla mě tréma. Přišla tedy chvíle, kdy konečně uvidím člověka, který tolik týdnů zaměstnával mé myšlenky. Setkám se se strýcem Silasem, stárnoucím, ale stále týmž, na něhož jsem myslela před obrazem na Knowlu.

Zdálo se mi, že i má sestřenice je nějak zamlklá, a když jsme kráčely setmělou chodbou, přelétl jí obličejem bázlivý stín. Doprovázela nás stařena se svíčkou. Zastavily jsme se před dveřmi pokoje, kde nás strýc očekával.

Milli zašeptala:

„Chovejte se tiše, Maud. Pán má uši jako lasička. Hluk ho rozčiluje.“

Stály jsme nerozhodně za dveřmi. Lamour zaklepala.

Jasný a pronikavý hlas nás vybídl, abychom vstoupily. Dveře se otevřely a já stála před strýcem.

Podivně vyhlížející stařec seděl u malého stolku s několika svícny poblíž krbu, v němž plápolal malý oheň. Za zády se ztrácelo v šeru rozlehlého pokoje vysoké dřevěné obložení. Světlo z ohně ozařovalo krásnou vznešenou tvář jako z vlámského portrétu. Neviděla jsem nic jiného než tu tvář s očima neuvěřitelně živýma v jakoby mramorové masce: černé obočí s přísnou křivkou, dlouhé stříbrné vlasy, spadající až na ramena.

Povstal, vysoký a štíhlý, trochu sehnutý, celý v černé tunice, která vypadala spíš jako župan, z jehož širokých rukávů zářila sněhobílá košile, na jejíchž manžetách se aristokraticky blyštily démanty.

Nemohu dost věrně vylicít ten obraz malovaný černou a bílou, popsat lesk starcových očí se zvláštním výrazem síly a energie, ale i posměchu, krutosti a sarkasmu.

Vstal, usmál se a řekl tiše cosi, čemu jsem pro rozčilení nerozuměla, vzal mě za obě ruce a přijal s dvornou úklonou. Vedl mě ke svému stolku u krbu.

„Doufám, že svou dceru vám představovat nemusím,“ řekl, aniž na Milli pohlédl. „Jistě mě v této povinnosti předešla. Je hodná a laskavá, ale prostá jako Miranda, vhodná spíše pro společnost

Kalibana než starého Prospera. Nemám pravdu, Millicent?" Vyzývavě se odmlčel a otočil se na Milli, která se začervenala a prosebně na mne pohlédla.

„Neznám ty lidi,“ řekla.

„Ach, ano, drahá. Vidíte, Maud, jakým znalcem Shakespeara je vaše sestřenice. Zato si nastudovala roli slečny Hoydenové.“

Tento ponižující vrtoch mého strýce se mi nelíbil. Jestliže on nenesl vinu za Millino nedostatečné vzdělání, má sestřenice to určitě nebyla.

„Nedostatek jemné výchovy,“ pokračoval strýc, „obávám se, že i dobrého vkusu. Myslím, že to napraví pobyt v některé dobré francouzské klášterní škole. Prozatím si z tohoto nedostatku děláme navzájem žerty a srdečně – jak doufám – se milujeme.“

Natáhl hubenou bílou ruku k Milli, která přiskočila a chopila se jí s vystrašeným pohledem.

„Ano, doufám, že srdečně,“ opakoval a otočil se opět ke mně. Millinu ruku položil na opěradlo křesla jako něco, co už nepotřebuje.

Pak změnil téma. Zeptal se mě na cestu a vyslovil obavu, že jsem asi unavená a hladová a trval na tom, že musím vypít alespoň šálek čaje. Jeho starostlivost se okamžitě vytratila z jeho vědomí, protože v příští chvíli již mluvil o něčem jiném a brzy se počal vyptávat na otcovu nemoc a její průběh. Dělal to na mne dojem, že se domnívá, že ta nemoc má jisté rodové předpoklady a jeho otázky byly spíše zaměřeny na jeho vlastní život.

Jak málo zbývalo tomuto starci z životních radostí, a přece jak jsem později zjistila, na životě velmi lpěl.

Pak pronesl krátkou a vybroušenou chvalořeč o svém bratru. Dokázal své myšlenky vyjádřit s dokonalou přesností a elegancí. Užíval hojně citátů a jiných jazykových ozdob, vyjadřoval se s lehkým šarmem – jeho styl na mne působil velkým kouzlem.

Řekl mi, že Bertram je královstvím svobody, že základy zdraví si budujeme v několika mladých letech cvičením na čerstvém vzduchu a že prý všechny ostatní úspěchy i vzdělání plynou ze zdraví těla.

Mám prý se svým volným časem nakládat, jak je mi libo, a čím víc budu pustošit zahradu, tím lépe.

Pak mi vyprávěl o svých potížích a o tom, jak zasáhli lékaři do jeho jídelníčku. Nesmí se dotknout skleničky piva a skopového řízku – a ten má nejraději. Nutí ho pít lehká vína, která se mu protíví, a jíst všelijaké ohavnosti, které nenávidí. Ukázal nevrle na stůl, kde stála na stříbrném podnosu úzká láhev rýnského a štíhlá sklenka z růžového skla.

Mávl rukou k policím s knihami. Všechny jsou mi k dispozici.

Vstal, políbil mi ruku a položil tři prsty na bibli, která ležela na stolku před ním vedle skleničky s voňavkou, zlatým pečetidlem a penálem posázeným drahými kameny.

„Radťe se s tou knihou, Maud, váš otec v ní nacházel mnoho posil,“ řekl, pokřižoval mne a políbil na čelo. „Dobrou noc, Maud.“ Obrátil se k Milli a trochu příliš drsně řekl: „Nechtěla byste se vzbudit, má drahá, a obstarat sestřenici něco k večeři?“

Doprovodil nás ke dveřím. Na chodbě čekala Lamour se svíčkou.

„Nechrápala jsem moc nahlas?“ zeptala se mne Milli se šibalským úsměvem na chodbě.

„Nic jsem neslyšela, drahá,“ řekla jsem a rozesmála se.

„Ale moc nescházelo,“ řekla Milli přemýšlivě.

Mary nám připravila u krbu čaj a nějaké dobré pečivo. S chutí jsme se pustily do jídla.

„Kdyby mě chytil, jak spím, praštil by mě tím drahocenným penálem po hlavě,“ řekla Milli. „Ó, já, holka, to bolí!“

Při srovnání toho jemného pána s hovornou a lehkomyšlnou Milli jsem začínala pochybovat, že je doopravdy jeho dcerou. Později jsem ale poznala, jak málo mohla získat z jeho společnosti – sama, bez učitele se potloukala celé dny po domě a nikdy – vyjma v kostele – se nesetkávala s lidmi jejího stavu. A tak i to málo, co o literatuře a umění věděla, získala jen od člověka, který se spíš bavil její groteskností.

V noci jsem o strýci přemýšlela v posteli. Slyšela jsem jeho lahodný hlas a viděla ty žhnoucí oči v bledém obličejí zahaleném

stínem, jako by se otevřela opona a já spatřila ducha. Stále pro mne zůstával záhadou, a tak jsem z prvního setkání nevytěžila nic víc než z dlouhých hodin před portrétem na Knowlu.

Usnula jsem hodně pozdě.

Vzbudila mě Mary, která spala vedle v oblékárně za otevřenými dveřmi, aby mne kdykoliv mohla ochránit před duchy a čerty – jak říkala. Vyskočila jsem z příkrývek a vrhla se k oknu. Hleděla jsem na příjezdovou cestu a povadlé koruny dvou vyvrácených lip.

Ted' v jasném denním světle byla zanedbanost domu ještě zřetelnější. Nalevo pod okny stály husté houštiny kopřiv. Příjezdová alej zarůstala křovím, zeď byla na několika místech povalená.

Když jsem dokončovala ranní toaletu, přišla Milli. Měly jsme posnídat samy. Tím lépe, radovala se Milli, pán si ji prý často dobírá a říká jí, že je hloupá. Když se rozpláče, pošle ji do pokoje.

„Ale, Milli, strýc to tak jistě nemyslí,“ utěšovala jsem ji.

„Jen se ho nezastávejte. Nemusel mě včera tak zesměšňovat. Je to ale surovec, co?“

To byla ošemetná otázka, a proto jsem Milli políbila a požádala ji, aby mě nenutila říkat takové věci ve strýcově nepřítomnosti.

Rozesmála se, zřejmě spokojena s odpovědí, a její humor byl zase dovádívý a škádlivý.

Snídaly jsme v malé komůrce stranou salónu, který zřejmě nebyl vůbec používán. Líbilo se mi to, byla v tom změna a potýkat se s nedostatky jsem brala jako zajímavé zpestření.

Chtěla jsem si prohlédnout dům, ale Milli navrhla, abychom si vyšly do „ostružinového údolí“, a tak jsem viděla z celého domu jen schody, po kterých jsme včera šly.

Úplně zkáze domu čelil ještě za svého života můj otec. Střecha, okna, zdivo, krovy, to vše se neustále opravovalo, ale přesto Bertram chátral. Ani desetina domu nebyla obydlena. Dlouhé chodby pokrývala vrstva prachu, v tmavých výklencích visely pavučiny: byla to jedna z těch ponurých staveb, jež připomínají opatství z románu paní Radcliffové, v jejichž opuštěných komnatách našla útočiště rodina La Mote.

Ale Milli mě pobízela. Prošly jsme několika chodbami na terasu zarostlou plevelem a sestoupily po stupních na trávník pod vysokými stromy. Milli měla veselou náladu, v klobouku ošlehaném větří a s holí v ruce mi připomínala dětské výlety.

Bavila mě vyprávěním, jak daleko umí skákat, jak se v zimě „kouluje s kluky“ a že se umí klouzat jako „Briddles, co pase krávy“.

Krajina byla zanedbaná, dokud jsme nepřišly do nádherného parku, kde se malebně střídaly malé loučky s mělkými dolíky. Došli jsme až do romantického úvalu se šedivými skalami porostlými kapradím, šípkovými keři a břízkami.

Na dně toho údolíčka rostly ty největší a nejsladší ostružiny, jaké jsem kdy viděla. To bylo příjemné a sladké zakončení našeho výletu. Milli se vyjadřovala tak komicky, že jsem se musela s plnou pusou neustále smát. Jak jsem pak poznala, její neohrabanost skrývala melancholický, a dokonce žalostný podtón. To děvče, kterému se nedostalo většího vzdělání než mé služce, mělo nejedno nadání: velmi jemný hlas, citlivý sluch a malířský talent, který mě později, když jsem ji učila kreslit, ohromoval.

Nepřečetla za svůj život více než tři knihy a nerada na ně vzpomínala. Nad jednou z nich, tlustým svazkem nudných příkázání z doby Jiřího III., prožívala mnoho hodin. Ale její přirozená a nerozvinutá inteligence byla obdivuhodná. Měla jsem před sebou dlouhý pobyt na Bertramu a se strachem jsem myslela na to, že bych se naučila Millinu komickému dialektu a pochytila její obhroublé způsoby. Usmyslela jsem si, že se pokusím zastoupit tu roli učitelky.

Pokračovaly jsme ostružinovým údolím, ale nelze stále jít ostružiny. Vydaly jsme se k zalesněnému úvalu. Došli jsme až k bytelnému plotu s bránou, na které visel těžký zámek. Za plotem jsem spatřila děvče. Jednou rukou se opíralo o sloupek vrat.

Nebylo ani vysoké, ani malé, nemělo úzký pas, ale zato vlasy černé jako uhlí, pod nízkým čelem třpytivé oči a okrouhlý, nepřilíš půvabný obličej. Dívka na nás hleděla zachmuřeným pohledem. Na sobě měla pestrou sukni a zelenou kazajku s otrhanými rukávy.

„To je Pegtopova dcera,“ řekla Milli.
 „Kdo je to Pegtop?“
 „Mlynář – podívejte se,“ ukázala na větrný mlýn na blízkém kopci. „Dnes se nemele, krásko?“ zavolala na děvče.
 „Ne-e, nemele, krásko,“ řekla dívka a zamračila se.
 „Kde jsou schůdky přes plot?“ řekla Milli. „Někdo je odtrhl!“
 „Už je to tak,“ řekla dívka a ukázala bílé zuby.
 „Kdo to byl?“
 „Ani ty, ani já, slečinko.“
 „Starej Pegtop, co?“ řekla Milli zlostně a přikrčila se k plotu.
 „Asi jo.“
 „A brána je zamčená.“
 „Kde je Pegtop?“
 „Někde na druhý straně,“ ukázalo děvče za hlavu. „Já se o něho nestarám.“
 „Kdo má klíč?“
 „Ten je tady, slečinko,“ poklepala si na kapsu.
 „Jak si dovoluješ nás tady nechat stát. Okamžitě odemkni, huso!“
 dupla Milli do trávy.
 Dívka se ani nepohnula. Vyslala k nám podmračený úsměv.
 „Slyšela jsi!“ vykřikla Milli.
 „Ne.“
 Čekala jsem, že se teď Milli rozzuří, ale troufalost toho děvčete ji odzbrojila.
 „Hlupáku,“ řekla Milli. „Klidně bych mohla přelézt plot. Otevři, nebo uvidíš, co ti udělám.“
 „Nechte ji, Milli,“ řekla jsem rychle, protože jsem cítila, že se schyluje k bouři. „Třeba jí to někdo nařídil. Nemám pravdu, slečno?“
 „Vy nejste tak hloupá jako ona,“ kývla k Milli. „Uhádla jste.“
 „Kdo ti to poručil?“ rozkřikla se Milli.
 „Otec.“
 „To je k smíchu – sluha, a zamkne nás na vlastním pozemku.“
 „Žádný sluha!“

„Co tím chceš říct?“

„Otec je mlynářem starého Silase, a ne tvůj sluha.“ Děvče vyskočilo hbitě jako veverka na plot a seskočilo k nám.

„Dokážete to, Maud?“ zašeptala Milli. „Zkuste to!“

„Ne – to ne, vrátíme se?“

Děvče se s podivnou lehkostí přehouplo přes plot zase na druhou stranu.

„Dostaneme se přes plot i bez tvého klíče, ale uvidíš, jak pak dostaneš,“ řekla Milli zlobně a pokročila k bráně.

„Lžeš!“

„Co si to dovoluješ, ty huso! Přelezeme.“

„Tak to zkus. Ta druhá holka není taková kočka jako ty.“

„Přelezu a jednu ti vlepím,“ řekla Milli zuřivě.

„A já tobě taky.“

„Milli, já jdu domů,“ zasáhla jsem do té války.

„Nesmíme ustoupit, Maud,“ zašeptala Milli. „Přelezeme a já jí ukážu.“

„Já tam nepolezu.“

„Když neotevřeš, rozbiju vrata,“ řekla Milli a kopla do planěk.

Děvče se zašklebilo. „Jen si posluž. Víc, ještě víc!“

„Víš, kdo je tahle mladá dáma?“ řekla Milli a ukázala na mne.

„Nevím, ale je hezčí než ty.“

Milli zrudla. „Je to slečna Ruthynová, má sestřenice. Je bohatá jako královna.“

Děvče na mne lhostejně pohlédlo.

„Musíme se vrátit,“ táhla jsem Milli od vrátek.

„Tak odemkneš?“

„Ne, a vy sem nepůjдете. Ani takovýhle kousek,“ ukázala na malíčku.

„Dělej, nebo tě praštím kamenem!“

„Oplatím ti to,“ řekla dívka zarputile a zvedla oblázek veliký jako kriketový míček. Strkala jsem Milli od plotu.

„Tak dobře, Maud, půjdeme přes řeku. Je málo vody – že je to ale holka pitomá.“

Když jsme odcházely, dívka za námi hleděla a pohrdlivě se ušklíbala. Pak se vydala k doškové chalupě. Na provázku si točila vesele klíčem.

Obešly jsme plot korytem řeky. Milli jako by na epizodu s klíčem zapomněla. Zřejmě to nebyla událost v jejímž životě nijak výjimečná.

Pěšina nás zavedla k zátočině řeky se zříceninou starého klenutého mostu a zbytky vstupní brány, zakryté korunami rozložitých stromů.

„Podívejte, Milli,“ zastavila jsem se. „To by byla krásná kresba! Chtěla bych si to někdy načrtnout.“

„Tak to namalujte tady na ten plochý kámen. Sedněte si, vypadáte unavená.“

„Trochu jsem, Milli,“ přiznala jsem. „Ale s tím obrázkem to necháme na někdy jindy, až budu mít papír a tužku. Třeba zítra.“

„Hloupost – zítra. Hned dnes. Přinesu vám náčiní z domu. Chci ten obrázek mít!“

Bylo zbytečné protestovat. Milli mi vyložila, že půjde zkratkou a vrátí se za čtvrt hodiny. Kapitulovala jsem. Milliny bílé punčochy zasvítily na říčních kamenech, podpatky zaklapaly a byla pryč.

Usedla jsem a těšila se z hezké vyhlídky. V pozadí mostu zářilo veliké slunce a pod ním se otvíral průhled do krajiny se skupinkami stromů, oděných ještě do barevného listí. Místo jako stvořené pro romantické snění.

Seděla jsem a těšila se z té klidné chvílky asi pět minut. Pak jsem spatřila, že ke mně míří nějaký muž v roztrhaném vojenském kabátu a krátkých kalhotách, jejichž jedna nohavice plandala kolem dřevěné nohy. Obličej toho člověka byl drsný a zarudlý, namáhavě se dral kupředu a zpod pomačkaného širáku mu visely prameny černých vlasů. Vyhlížel dost zlověstně. Švihal kolem sebe sukovitou holí.

Bezděčně jsem vstala.

Muž zavolal:

„Haló – jak jste se sem dostala?“

Blížil se ke mně a občas povytáhl svou dřevěnou nohu, která se mu bořila do rozměklé hlíny. Tvář měl špinavou od kouře a prachu,

a jak udýchaně odfrkoval, chřípí jeho plochého nosu se chvělo jako žábry nějaké strašidelné ryby.

„Kdo jste?“ zavrčel na mne. „Co tady hledáte? No tak, hněte se!“

Na okamžik jsem zahlédla zuby hnědé od tabáku. Vrátila se mi odvaha.

„Jsem slečna Ruthynová z Knowlu. Pan Silas Ruthyn je můj strýc.“

„Aha, tak to jste vy,“ řekl mírněji. „Přijela jste včera večer, ne?“

Neodpověděla jsem. Myslím, že jsem vypadala hodně rozzlobeně.

„Proč jste tu sama? Kde je Milli? Milá slečno, já nepustím přes plot ani hraběte, když mě o to nepožádá. Klidně to můžete vyřídit Silasovi, že mu to vzkazuje Dickon Hawkes. Nebo já mu to řeknu sám. Takhle to nemá cenu, v noci hlídat a zahánět pytláky – jestli si tady budou dělat lidi, co chtějí, a nebudou dodržovat pravidla –“ mávl rukou. „Máte štěstí, slečno, že jsem vás nepřetáhl holí.“

„Budu si na vás stěžovat,“ řekla jsem.

„To můžete. Co jsem vám udělal? Poštval jsem na vás psy?“

„Buďte tak laskav a odejděte.“

„Dobrá, jak myslíte, slečno. Řekněte mi, otevřela vám Meg vrata?“

Neodpověděla jsem. Viděla jsem, že se vrací Milli.

„Haló, Pegtop, co tady vyvádíte?“ volala už z dálky.

„Ten muž na mne byl hrubý,“ řekla jsem. „Znáte ho, Milli?“

„Jo, znám,“ řekla Milli udýchaně. „Špinavý Hawkes. Nikdy se nemyje. Počkejte, pán vám dá!“

„Nic jsem neudělal – a mohl jsem. Neslyšela ode mne křivé slovo. Ale Milli, pamatujte si, kameny mi na dobytek házet nebudete.“

„Co si vymýšlíte?“ volala Milli. „Máte štěstí, že jsem tady nebyla, když jste Maud nadával. Kdyby tady byla Winny, tak by vás zase chytila za tu vaši dřevěnou nohu a povalila.“

„Líp by udělala, kdyby se starala o vás,“ řekl mlynář.

„Táhněte pryč!“

„Dejte mi pokoj!“

„Přeju vám, aby vás do té nohy kopl kůň.“

„Nebudu tu s vámi zbytečně utrácet čas. Pamatujte si, že to řeknu Silasovi.“ Přiložil dva prsty k širáku a řekl rozmrzele: „Na shledanou, slečno Ruthynová, věřte, nechtěl jsem vás urazit.“ A loudavě se pajdal k mostu.

„Trochu jste ho postrašila. To je dobře, Maud. Když se rozzuří, je nebezpečný.“

„Asi si uvědomil, jak byl hrubý,“ řekla jsem. „Ale Milli, vy jste mohla být také mírnější. Víte, s tou nohou, to nebylo pěkné.“

„Pchá, nenávidím ho. Je to surovec. Mlátí Meg, proto je taková zlomyslná.“

„Slyšíte? Někdo hvízdá.“

„Třeba hvízdá na psy. Pojd'te rychle, vylezeme na strom!“

Vyšplhaly jsme se po šikmém kmeni ořešáku do jeho rozložitě koruny. Ale žádná smečka rozběsněných psů se neukázala.

„To by si nedovolil,“ řekla Milli.

„To černovlasé děvče byla jeho dcera?“

„Ano, Meg – říkám jí Kráska a jemu Zvíře. Někdy mu také říkám Pegtop.“

Slezly jsme na zem.

„Namalujete teď ten obrázek?“

„Obávám se, že nesvedu ani rovnou čáru. Třesou se mi ruce.“

„Maud, prosím, tak bych si to přála.“

Nemohla jsem ji zklamat, když jsem si pomyslela, jaký kus cesty uběhla, aby mi přinesla papír a tužku.

„Pokusím se, Milli,“ svolila jsem. „Posaďte se vedla mne, ukáži vám, jak se to dělá, proč začnu tak, a ne jinak, jak se kreslí strom a jak oblaka. Kreslit se učíme nejprve kopírováním, pak teprve malujeme podle skutečné předlohy nebo krajiny. Kdybyste chtěla, Milli, všechno vás naučím. Sama toho moc neumím, ale zažijeme hodně legrace, až budeme své kresby porovnávat.“

Milli mě políbila na tvář a začala se tak smát, že jsme se svalily z kamene na zem.

Uměla se radovat, to je pravda, často jsem jí záviděla, jak rychle zapomene na všechno nepříjemné – a nebylo toho málo.

Pustila jsem se s chutí do kresby.

„Propánakrále, kdo to zase jde?“ zvolala jsem, když jsem zvedla oči od bloku a spatřila na mostě mladého elegána ve vycházkovém obleku. Balancoval po úzkém roubení můstku, ale počínal si jako gentleman. Štíhlou hůlkou si otáčel do kroku.

Milli okamžitě poznala pana Carysbroke, který koupil asi před rokem sousední panství. Říkalo se o něm, že je vlídný na sluhy a dává velké almužny žebrákům. Požádal o svolení, aby mohl vstupovat na pozemky Bertram-Haughu a několikrát navštívil i strýce Silase.

Blížil se k nám rychlým svižným krokem.

„Myslím, že jde na návštěvu k Snoddlesovi,“ řekla Milli. Zatvářila se polekaně. Měla trému z toho, že by se s námi ten vzdělaný člověk dal do řeči. Jemné mravy ji uváděly do rozpaků, i když byla jinak statečná jako lev a se svou hbitou pusou by se kdykoliv pustila i do Filištínů. „Snad si nás nevšimne,“ zadoufala.

Ale on si nás všiml, a co víc, pozvedl klobouk a zastavil se.

„Krásný den, slečno Ruthynová.“

Zvedla jsem hlavu, protože jsem zaslechla své jméno, neuvědomila jsem si, že i Milli je Ruthynová. Bylo to nápadné, muž se uklonil i směrem ke mně a pak řekl Milli.

„Doufám, že se panu Ruthynovi daří dobře. Mohla byste mu vyřídit, že dostanu v příštích dnech tu knihu, o níž mě žádal?“

Milli ze sebe nevydala ani hlásek. Podívala se na mne, pak na něho, zrudla a sklopila oči.

„Doufám, že se mu daří dobře,“ opakoval muž ve snaze pomoci jí z rozpaků.

Musela jsem zakročit. Vstala jsem a řekla:

„Mému strýci panu Ruthynovi se daří dobře. Děkuji vám, pane.“

Pan Carysbroke se usmál a řekl:

„Odpusťte, ale nejste vy slečna Ruthynová z Knowlu? Dovolte, abych se představil. Jmenuji se Carysbroke a měl jsem tu čest poznat pana Ruthyna, vašeho otce, když jsem byl ještě malý chlapec. Znáám i lady Knollysovou. Je to skvělá žena.“

„Ach ano, mám ji velice ráda.“ Cítila jsem, jak červenám.

Podíval se na mne se zřejmým zalíbením.

„Víte,“ pokračoval, „dokázala si zachovat mládí a její povaha je tak roztomilá, ani to nedovedu správně vyjádřit. Ale vidím, že jste si vybrala krásný pohled,“ sklonil se nad skicářem. „Často tu stávám a dívám se na ten starý most. Povšimla jste si zvláštního odstínu té šedi a žluté?“

„Ano, opravdu, právě jsem se snažila si ten obrázek nakreslit. Že ano, Milli?“

„Ano,“ vyhrkla Milli.

„Znáte zdejší kraj?“ zeptal se.

„Ne, zatím ne. Vyšly jsem si dnes na první procházku.“

„Bude se vám líbit, až ho poznáte – je to místo pro umělce. Já jsem obyčejný čmáral, ale skicář mám stále u sebe,“ usmál se shovívavě a vytáhl z kapsy tenký blok. „Pouhé skici. Procházím se, a když objevím místo, které se mi líbí, zachytím je. Má sestra říká, že je to mé tajné písmo, kterému nikdo jiný nerozumí. Ukáži vám dvě místa, kam byste se měly vypravit.“ Zalistoval. „Ne, to ne, to je jedna hospůdka, kde mě pohostili dobrým pivem.“ Listoval sešitkem a ukazoval mi další kresby, jednu dokonce barevnou, velmi hezky provedenou. „To nic není,“ omlouval se. „Chci vám ukázat některá místa, kam byste si mohly vyjet kočárem nebo na koni.“

Milli postávala vedle nás, natahovala krk nad sešit a uraženě se mračila. Pan Carysbrok si toho všiml a blok jí podal. Milli vytvořila jednu ze svých podivných poklon a chystala se zastrčit si sešit do kapsy.

„Prohlédněte si ty kresby, Milli, a pak sešit vraťte,“ zašeptala jsem.

„Proč?“

„Jen vám ho půjčil k nahlédnutí.“

„Půjčil, ale až po vás. Nechci ho vidět, vraťte mu to,“ vrazila mi notes do ruky a vztekle poodešla.

Pan Carysbroke si pochopitelně ničeho nevšiml.

„Moje sestřenice vám děkuje, pane,“ řekla jsem obřadně a vrátila kresby.

„Kdybych tušil, slečno Ruthynová, že se tak vyznáte v malířství, neodvážil bych se vám ty malůvky ukazovat. Ale mám doma pár lepších – lady Knollysová by to mohla potvrdit.“

A pak nadzvedl klobouk, mnoha slovy se omluvil za svou troufalost a odešel. A já byla velmi polichocena.

Mohlo mu být kolem třiceti let a byl velmi hezký. Klidná snědá tvář, uhlazené pohyby, vybrané chování. A přitažlivá inteligence. A pak se mi zdálo, že se s námi tak dlouho zdržel kvůli mně. Určitě to tak bylo. Viděla jsem ho, jak si prohlíží mou tvář, když jsem se skláněla nad kresbami. Carysbroke – zдалipak jsem to někdy slyšela? Otec, pokud vím, nikdy jeho jméno nevyslovil, ale on neměl ve zvyku o všem vyprávět, takže když se o něm nezmínil, nic to neznamenal. Rozhodně nic nelichotivého.

XII. Přijíždí doktor Bryerly

Pan Carysbroke zaměstnával mé myšlenky natolik, že jsem si ani nevšimla, jak je Milli zamlklá. Vracely jsme se domů.

„Ten Grange musí být opravdu hezký dům, jestli vypadá tak, jako na tom obrázku. Je odtud daleko?“ zeptala jsem se.

„Asi dvě míle.“

„Vy se zlobíte, Milli?“

„No, zlobím.“

„A proč? Co se stalo?“

„Copak nevíte? Pan Carysbroke mi věnoval asi tolik pozornosti jako psu. Bavil se pořád jenom s vámi.“

„Ale Milli, vždyť na vás hovořil, ale vy jste mu neodpověděla.“

„Protože se neumím vyjadřovat jako vy. A jsem vymóděná jako strašák. Je to ostuda. I taková Polly Shivesová si vykračuje jako dáma. Dobře jsem viděla, jak si mě minulou neděli pohrdavě měřila. Jsem divná, já vím, ale je to moje vina?“ A Milli se rozplakala. Slzy se jí kutálely po tvářích. Schovala obličej do límce kabátu. „Z toho, co povídal, jsem ničemu nerozuměla. Řekněte, Maud, proč musím tak trpět, co jsem komu udělala?“

„Milli, z toho si nic nedělejte. Mluvili jsme o kreslení a tomu jste se dosud neučila. Ale já vás naučím malovat a všemu, co je třeba vědět.“

„Každý se mi směje – i vy. Víím, že se přemáháte, ale já cítím, že se mnou jednáte jako s malou a nezkušenou holkou.“

„Slibuji vám, Milli, že vám řeknu všechno, co o hudbě a malování víím. S tím si nedělejte starosti. Je to pochopitelné, žila jste pořád sama, a tak jste neměla možnost přizpůsobit se v řeči vzdělanějším lidem.“

„Ano, mluví jinak – třeba pan Carysbroke, krásně se poslouchá. Jen já stojím jako hlupák. Nejraději bych se utopila někde v řece.“

„Pomohu vám, Milli, s výslovností, s chováním, se vším. A zařídím, aby vám šli lepší šaty.“

Podívala se na mne vděčně. Oči opuchlé od pláče. Přizvedla si šaty.

„Snad kdyby byly trochu delší – jako ty vaše,“ rozvzlykala se.

„Nesmíte plakat, Milli. Když si budete dávat záležet a budete mne poslouchat, udělám z vás dámu za pár týdnů. Všichni vás budou obdivovat. Ale musíte se zbavit některých návyků a přestat se chovat jako kluk. O to se postarám. Víím, že jste inteligentní děvče, a co víc, velmi hezké děvče.“

Konečně se trochu usmála, ale pak zavrtěla hlavou a sklopila zrak.

„Kdepak, Maud, to se vám nepodaří,“ řekla s nadějí v hlase.

Sama jsem se toho úkolu trochu lekla, věděla jsem, že jsem na sebe vzala práci hodnou Herkula.

Ale Milli byla bystrá, a pokud by se dokázala zbavit chybné výslovnosti, mohla z ní být milá a společenská bytůstka. Rozhodla jsem se, že se o to pokusím stůj co stůj.

Milli se pustila do převýchovy s velkým nadšením, ale také se směsí poníženosti a neposlušnosti.

Hned při zpáteční cestě chtěla znovu zaútočit na Krásku a vynutit si průchod bránou v plotu. Nakonec jsem ji přemluvila, abychom se vrátily korytem řeky, což nás stálo pohrdavý pohled neoblomné fortnýřky, která se u plotu bavila se štíhlým mladíkem s králičí čepicí na hlavě, jejíž dlouhý štítek si okamžitě, jakmile nás spatřil, přetáhl přes obličej.

Od dnešního vítězství u plotu nás Kráska vždycky provázela výsměšným pohledem. Milli to těžce nesla a myslím, že měla mnoho chutí se do ní znovu pustit. Musela jsem vyrukovat s dlouhou přednáškou o tom, co je a co není vhodné pro mladé dámy.

„Podívejte se, Maud,“ ukázala Milli k mlýnu. „Pegtop. Dělá, jako by nás neviděl. Asi se bojí, že si budete stěžovat. Nenávidím ho, hada falešného. Zakázal mi jezdit na krávé.“

Zřejmě jí toho zakázal víc. A zbytek čekal na mne. Milý si některé své výstřelky začínala uvědomovat a to mě ve funkci vychovatelky posílilo.

Dosud jsem neměla možnost si prohlédnout celý Bertram. Měla jsem jen mlhavý dojem o jeho rozměrnosti. Podél nedohledné chodby se táhla celá řada zamčených dveří. Okenice byly zabedněné. Lamour se zlobila, když jsme některé dveře odemkly, a zakázala nám otvírat okna. V šeru se svíčkou jsme toho moc neviděly.

V Bertramu byly chodby přepažené vysokými zasklenými dveřmi, to na Knowlu nebylo. Zámky nám bránily v dalších výzkumech. Ale Milli znala úzká vedlejší schodiště, a tak jsme vystoupily do vyšších pater a vydaly se na výzvědy. Byly tam nižší a střízlivěji zařízené komnaty s hezkým výhledem přes kamenná cimbuří. Jeden pokoj měl výhled do malého pustého čtvercového dvorku, který byl architektem vybudován jen proto, aby poskytl světlo a čerstvý vzduch pokojům na této straně domu.

Utřela jsem sklo kapesníkem a vyhlédla ven. Do dvorku vedly arkýřové dveře zarostlé trávou. Se vzrušením jsem si uvědomila, kde jsme se ocitly. „Ano, je to v prvním poschodí – obestavěný dvorek,“ zašeptala jsem rozčileně.

„Maud, co je vám? Vypadáte, jako byste spatřila strašidlo,“ zeptala se Milli a vzala mě kolem pasu.

„Vzpomněla jsem si na tu hroznou událost, Milli.“

„Jakou událost? Co vás to napadlo?“

„Stalo se to v jednom z těchto pokojů – možná právě v tomto. Určitě, podívejte se, obložení stěn bylo odstraněno. Milli, v tomhle pokoji se zabil pan Clarke.“

„Clarke – co je s ním? Kdo je to?“

„Cožpak vy to nevíte?“ zeptala jsem se a rozhlížela se po temných koutech s neurčitými obavami. „Nikdy jsem o něm neslyšela. Zabil se? Oběsil?“

„Něco mnohem horšího, Milli – podřízl si krk. Váš otec dal strhnout obložení, aby se ujistil, že tu není tajný vchod, kterým by mohl vstoupit vrah.“

„To je hrozné!“ vydechla Milli. „Nechápu, jak to může někdo udělat. Já bych takovou odvahu neměla. Ještě tak se zastřelit jako ten

člověk v Deadmen Hollow, ale podržnout se – brr, řekla bych, že je k tomu třeba velké otrlosti.“

„Pojďme pryč, Milli,“ prosila jsem. Ryc se stmívalo.

„Podívejte se – sem na podlahu! Vidíte tu černou skvrnu?“ Sedla si na bobek a prstem v prachu obkreslila tvar.

„Ne, Milli, mýlíte se. Nic takového nemůžete vidět. Pojd'te odtud. Možná že to bylo v jiném pokoji.“

„Ba ne, bylo to tady. Musíme si to tu prohlédnout.“

„Vrátíme se sem zítra, když budete chtít. Pojd'te, Milli!“

Táhla jsem ji ke dveřím. V té chvíli se mezi zárubněmi objevil vysoký čepec Lamour.

„Co tady děláte?“ zeptala se Milli.

„A co vy tady děláte?“ zavrčela Lamour.

„Prohlížíme si pokoj, kde se podržl ten Clarke,“ řekla Milli.

„Co to povídáte,“ řekla stařena a vztekla po mně loupala očima. „Tady to nebylo. Už ať jste pryč, nebo povím pánovi, že taháte slečnu Maud po domě a vymýšlíte si hlouposti.“ Přibouchla dveře a zamkla. „Jsou to všechno lži. Neměla byste slečnu strašit.“

„Mýlíte se, to ona mi o tom pověděla. A duchů se nebojím, jinak bych se tu s vámi nebavila,“ zasmála se Milli.

„Je divoká jako kočka, slečno,“ zazubila se na mne s neohrabanou poklonou. „Drzá, ale neškodná.“

Vedla nás chodbou kolem strýcova pokoje.

„Dneska je pán moc divný,“ řekla mi Milli, když jsme usedly k čaji. „Viděla jste ho někdy, když – když je divný?“

„Nevím, co tím myslíte, Milli.“

„Sama nevím, jednou uvidíte sama – je jako mrtvý. To trvá dva tři dny. Sedí jako v mdlobách. Je to strašné!“

„A je při smyslech?“ vylekala jsem se.

„To nevím, ale není to nic nebezpečného. Určitě ho to nezabije, jak říká Lamour. Ta ví o těch jeho stavech víc, ale nic mi neřekne. Já za ním do pokoje nechodím, jenom když mě pozve. Jednou si nechal

přivést Pegtopa až ze mlýna, pak na něho minutu beze slova hleděl a zase ho poslal pryč. Chová se jako dítě.“

Často nám Lamour nařizovala, abychom nedělaly po chodbách hluk. V takových dnech jsem věděla, že je strýc „divný“.

Vídala jsem ho jen málokdy. Občas s námi posnídal, někdy i několik dnů za sebou, ale mnoho s námi nemluvil.

Dostala jsem dva milé dopisy od lady Knollysové. Byla ráda, že se mi na Bertramu líbí, a slíbila, že si u strýce vyžádá svolení, aby mě mohla navštívit. Vánoční svátky hodlala strávit na Elverstonu a to bylo pouhých šest mil od Bertramu. Psala, že pozvání platí samozřejmě i pro Milli. Moc jsem se těšila, vzpomněla jsem si i na kapitána Oakleye a doufala jsem, že vedle Milli nebude má toaleta tak nenapravitelně směšná.

Ještě dnes se mě občas někdo zeptá, proč nosím malý prstýnek s tyrkysovým kamínkem, obyčejnou bezcennou tretku. Zde je jeho historie:

„Tak jaké jméno vám mám dát, Maud?“ zvolala jednou ráno Milli, když vpadla bez zaklepání do mé ložnice.

„To moje, Milli.“

„Ne. Musíte mít ode mne nějakou přezdívku.“

„S tím se neobtěžujte.“

„Proč ne? Budu vám říkat paní Honzíková.“

„To určitě ne.“

„Musíte mít nějakou přezdívku.“

„Žádnou nechci.“

„Nemůžete mi bránit, abych vám nějakou dala.“

„Nebudu na ni slyšet.“

„Tak vás přinutím,“ řekla Milli a zrudla.

Její svéhlavostí jsem byla nemile překvapena a popuzena, a proto jsem s jistou provokativností řekla velmi tiše a rezervovaně:

„Ale to přece nemůžete, má drahá.“

„To uvidíte, jestli můžu, nebo ne. Dám vám nějakou mnohem horší.“

Pohrdavě jsem se usmála.

„A dám vám k ní ještě pár facek!“ vyhrkla Milli. Přiskočila ke mně a plácla mě vztekle přes záda. To mě vyděsilo. Došlo mi, že to myslí vážně.

Beze slova jsem před ní vytvořila důstojnou poklonu a vyšla z pokoje.

U snídaně jsem zachovávala důstojnou zdrženlivost, ani jsem na ni nepohlédla.

Ten den jsme spolu na procházku nešly.

Večer jsem seděla nad knihou ve svém pokoji, když vešla Milli, s očima rudýma od pláče. Vypadala velice ztrápeně.

„Půjčte mi vaši ruku, Maud.“ Vzala mě za zápěstí a dvakrát se udeřila mou otevřenou dlaní přes tváře, až mě zabrněly prsty. Než jsem se stačila vzpamatovat z překvapení, zmizela.

Vyběhla jsem na chodbu, volala ji, ale marně.

Neviděla jsem ji při čaji ani u večeře. Když jsem usnula, Milli mě vzbudila. Stála u mého lůžka celá v slzách.

„Prosím vás, Maud, odpusťte mi. Řekněte, že mě máte pořád ráda. – Jsem tak hrubá, sama se nenávidím. Nevím, co to se mnou je. Vezměte si, tady, koláč, poslala jsem pro něj do města, a karamely a prstýnek, noste ho kvůli mně. Zítra při snídani se podívám na vaši ruku, a když ho budete mít, poznám, že jste mi odpustila. Když ne, už mě neuvidíte, budu se vám vyhýbat, abych se vám neošklivila.“ Vyběhla z pokoje dřív, než jsem mohla cokoliv odpovědět.

Nechala jsem si u postele svíčku a na pokrývce rozložila dárky. Kdybych neměla strach z temných chodeb, určitě bych šla Milli hledat. Políbila jsem prstýnek a navlékla si ho na prst, kde ho nosím dodnes.

Marně jsem hledala Milli před snídání, setkaly jsme se až u stolu. Strýc stoloval s námi. Byl nemluvný, jakoby nepřítomný, vyhlížel hrozivě, pronesly jsme sotva deset slov. Když jsem neopatrně cinkla lžičkou o šálek, strýc si přiložil s bolestivým výrazem dlaň k uchu a zatvářil se tak zmučeně, že jsem se už neodvážila ani zvednout nůž a namazat si toast.

Když Milli spatřila svůj – teď už můj – prstýnek, zatajila dech a s očima rozšířenýma štěstím vydechla „Ach!“ a už chtěla vyskočit ze židle, ale pak se ovládla a kousla do rtů. Strýc Silas po ní šlehl zlobným pohledem.

Cítila jsem, že hlavní vinu nesu já s tou svou protivnou povýšeností. Plakala jsem a smála se zároveň, Milli na mne radostně hleděla, myslím, že jsme vypadaly hodně pošetile.

Konečně se strýc zvedl a odešel. Milli vyskočila, vrhla se mi do náruče a objala mne jako v zápasnickém ringu. Znovu se rozplakala.

„Byla jsem tak opuštěná, než jste přišla, a teď vám ubližuji. Už nikdy vám neřeknu jinak než Maud.“

„Ale Milli, klidně mi říkejte třeba paní Honzíková, mně to nevadí. Vždyť já vás mám moc ráda.“

A naše přátelství, od této chvíle ještě pevnější, bylo opět obnoveno.

Blížila se zima, dny se rychle krátily, celé večery jsme proseděly u krbu – učitelka a žačka. Znepokojovaly mne jen strýcovy podivné záchvaty. Dávno jsem je nebrala na tak lehkou váhu jako Milli.

Jednou si mě strýc nechal zavolat do svého pokoje. Opět „byl divný“, když jsem ho spatřila, úplně jsem se vyděsila. Zabalený v bílé pokrývce pololežel, poloseděl zkroucený v lenošce. V prvním okamžiku jsem myslela, že umírá.

Lamour mě popostrčila kupředu.

„Buďte tiše, slečno, dokud nepromluví. Za chvíli přijde k sobě.“

Strýc měl ve tváři výraz člověka stíženého epileptickým záchvatem.

V očích se leskl proužek bělma, ústa zkřivená do idiotského úšklebku. Náhle se zimomřivě zachvěl, otevřel jakoby trhnutím oči, zamrkal a pohlédl na mne, jako by mne nepoznával. Pak mu přelétl tváří mdlý úsměv.

„Aha, to dítě – Austinovo dítě. Má drahá, dnes nejsem schopen, promluvíme si zítra – ta zatracená muka – neuralgie –“ a zhroutil se do lenošky, zavřel oči a znehybněl.

„Pojďte, slečno,“ řekla Lamour, „dnes už s vámi mluvit nebude.“

Potichu jsme vyšly z pokoje. Byla jsem přesvědčena, že do večera zemře. Nikdy jsem neviděla člověka v tak žalostném stavu. Svěřila jsem se se svými obavami Lamour.

„Že zemře?“ zasmála se neuctivě. „Takhle to s ním vypadá už několik let, má drahá. Ten se drží života jako klíště.“

Její neuctivost mě pobouřila. Taková necitelnost byla nepochopitelná. Překonala jsem odpor s ní dále hovořit a zeptala se:

„Nemyslíte, že bychom měly poslat pro doktora? Nemí v nebezpečí?“

„To je zbytečné, slečno. Doktor jeho stavu zná.“

„Ale vždyť má záchvat paralýzy, nebo co to je. Nemůžeme ho přece nechat bez odborného dohledu.“

„Nemějte strach, to není žádný záchvat. Ošetřuji ho již deset let. A pan Ruthyn si nepřejí, aby se o jeho nemoci mluvilo, slečno,“ dodala pevně.

O své návštěvě jsem řekla Mary Quinceové.

„Je to divná nemoc, slečno,“ řekla. „Myslím, že bere příliš mnoho opiových kapek.“

Několikrát jsem o strýcově nemoci hovořila s jeho doktorem, ale ten rozhodně popíral, že by příčinou záchvatů bylo užívání opia. Přiznával ovšem, že strýc toho léku nadužívá. Nutí prý ho k tomu jeho bolesti.

Od onoho dne jsem už nespala na Bertramu tak dobře. I ve snu mě pronásledovala strýcova idiotsky zkřivená tvář se zakaleným a přísným pohledem.

Asi ve dvě hodiny v noci mě probudil nějaký hluk. Zdálo se mi, že slyším koně a hrčení kol.

Vyskočila jsem z postele a vyhlédla z okna. Spatřila jsem, jak do dvora zajíždí poštovní kočár. Na okamžik zastavil, postilion přistoupil k okénku a pak podle nějakých příkazů předjel před hlavní vchod, kde čekala zahalená postava – myslím, že Lamour. Na kočáru svítily lucerny. Byla tmavá noc.

Poštovní poslíček odnesl z kočáru do domu vak, kufr a velkou krabici, pak vystoupila z vozu vysoká postava v dlouhém plášti. Nemohla jsem rozeznat, jestli je to muž, nebo žena.

Polilo mě horko. Má jediná myšlenka byla, že se strýci přitížilo – že snad dokonce umírá a byl k němu narychlo povolán doktor. Čekala jsem se zatajeným dechem, že doktor vystoupí po schodišti k strýcovu pokoji, což bych musela v tichu slyšet, ale kroky na chodbě se neozývaly. Naslouchala jsem ještě asi čtvrt hodiny, ale v domě zavládl naprostý klid. Vrátila jsem se k oknu – kočár byl pryč.

Měla jsem chuť vzbudit Mary a poslat ji na výzvědy, protože jsem chtěla znát doktorův názor na strýcův zdravotní stav, ale pak se mi zdálo zbytečné Mary budit, když se stejně všechno dovím ráno. Vrátila jsem se do postele a brzy nato usnula.

Ráno pro mne přišla do pokoje Milli.

„Jak je strýci?“ ptala jsem se dychtivě.

„Lamour říká, že už je mu lépe.“

„Nenavštívil ho dnes v noci doktor?“

„Nic mi neřekla. Ani služby o tom nehovořily.“

„Určitě tu doktor byl, Milli.“

„Jak jste na to přišla?“

„V noci jsem viděla kočár. Někdo – myslím, že to byl doktor – vešel do domu.“

„Hlouposti,“ řekla Milli s probuzeným zájmem. „Kdo by posílal v noci pro doktora. Jak vypadal ten člověk?“

„Ani nevím, zda to byl muž, či žena. Viděla jsem jen vysokou postavu v plášti.“

„Tak to doktor nebyl. Možná Cormoran?“ zamyslela se Milli.

Ozvalo se zaklepání na dveře.

„Vstupte,“ řekla jsem.

Vešla Lamour a uklonila se směrem ke mně.

„Snídaně Quinceové je připravena.“

„Kdo přijel v noci v kočáru?“ zeptala se Milli.

„V jakém kočáru?“ řekla Lamour nevrle.

„V kočáru, který přijel k domu v noci ve dvě hodiny. Vystoupila z něho postava v černém plášti.“

„To je lež,“ zvolala stařena. „Od toho dne, co přijela slečna Maud, jsme žádné hosty neměli.“

Udiveně jsem se na Lamour zadívala. Její prolhanost mě rozčílila.

„Kočár přijel,“ trvala Milli na svém, „a v něm nejspíš Cormoran.“

„Lžete, slečno,“ řekla stařena a trochu zrudla hněvem.

„Žádám vás, abyste v mém pokoji neužívala takových slov,“ řekla jsem rozhořčeně. „Sama jsem kočár viděla. Že nemluvíte pravdu, mě nepřekvapuje, ale vaši nezdvořilost trpět nebudu. Jestli se to bude opakovat, řeknu to strýci.“

Lamour na mne pohlédla s posměšně sevřenými ústy, ale ovládla se a vyloudila na tváři nepřekný úšklebek.

„Nic ve zlém, slečno. Tady v Derbyshire jsme zvyklí mluvit to, co si myslíme. Omlouvám se, slečno,“ a neobratně se uklonila. „Zapomněla jsem vám vyřídit, Milli, že s vámi chce okamžitě mluvit pán.“

Milli odešla.

Setkaly jsme se u snídaně. Oči měla opuchlé od pláče. Tiše usedla.

„Je mu hůře?“ zeptala jsem se.

„Nic mu není,“ řekla Milli vztekle.

„Co se tedy stalo?“

„Ta čarodějnice Lamour řekla pánovi o tom, že jsem vám pověděla, že přijel Cormoran. Víte, v noci tím dostavníkem.“

„A kdo je to ten Cormoran?“

„To vám právě nesmím říct. Strýc mi to zakázal. Vyhrožoval, že mě pošle okamžitě do Francie. Ráda bych vám to řekla, ale nemohu.“

„Proč na tom strýci tak záleží?“ zeptala jsem se překvapeně.

„Všichni tady lžou.“

„Kdo?“

„Všichni. Lamour zrovna. Pán se jí přede mnou zeptal, kdo v noci přijel, a ona přísahala, že nikdo. Maud, jste si jista, že jste ten kočár neviděla ve snu?“

„Sen to nebyl. Přijel kočár a někdo vešel do domu. Na to mohu zase přísahat já.“

„Pán tomu nevěří. Rozzlobil se na mne. Několikrát mi hrozil tou prokletou Francií, jestli budu ještě o tom dostavníku mluvit.“

Byla jsem zvědavá, kdo to je ten Cormoran, ale Milli mlčela. O dostavníku nic nevěděla. A tak tato záhada zůstala nevysvětlena.

Pak jsem po několika dnech ke svému překvapení spatřila na chodbě doktora Bryerlyho. Kráčel k pokoji strýce Silase s nějakými listy v ruce. Okamžitě jsem šla za Milli.

„Je tady doktor Bryerly.“

„To je ten hubený člověk, co šel teď nahoru?“ zeptala se Milli. „Měl hrozně ošoupaný kabát.“

„Je u strýce v pokoji.“

„Možná že to byl on, ten noční návštěvník. Ale je docela možné, že už je tu několik dní. Tenhle dům, to jsou kasárna, má milá.“

Také jsem na to myslela, ale doktora Bryerlyho bych poznala mezi stovkami lidí. Jeho nachýlená chůze byla nenapodobitelná.

Na dnešek jsme měly v plánu malovat obrázek mostu, u něhož jsme se před časem seznámily s panem Carysbrokem. Vrata v plotu byla jako obvykle zamčená. Milli chtěla přelézt, ale já ji přesvědčila, že je důstojnější plot obejít podél řeky.

Zatímco jsme malovaly, přiblížil se k nám červený kabát a otrhaný klobouk mlynáře Pegtopa. Zastavil se na pokraji lesa mezi stromy a nerudně nás pozoroval. Když jsem se po chvíli ohlédla, byl pryč.

Nastaly už chladné dny a my nemohly malovat déle než deset dvacet minut. Sbalily jsme náčiní a pomalou procházkou jsme se vracely. V lese jsme zaslechly křik a hrubé nadávky a pak jsme spatřily mlynáře, jak cloumá Kráskou a bije ji holí přes záda. Dívka se mu vytrhla, ale Pegtop se rozehnal holí a prudce ji udeřil do hlavy. Dívka poodběhla z dosahu svého otce, ale dál se neodvažovala a s očima rozšířenýma strachem čekala, co bude dál.

Zlostí se mi zatmělo před očima. Byla jsem tak ohromená, že jsem ze sebe nedokázala vypravit slovo. Pak jsem vykřikla:

„Surovče! Jak si dovoluujete takhle týrat to ubohé děvče!“

Kráska se po mně ohlédla, byla bledá, chvěla se a po spánku jí stékaly dva úzké pramínky krve.

„Koukněte se, táto, co jste mi udělal,“ řekla a napřáhla k němu ruku zamazanou od krve.

Pegtop zaklel, pozvedl hůl a znovu se za ní rozehnal.

„Ihned o vaší hrubosti řeknu strýci,“ vykřikla jsem.

„Vraťte mu to, Meg. Praštěte ho kamenem,“ zavolala Milli.

„Nenavádějte ji, aby bila vlastního otce,“ řekl Pegtop a otočil se k Milli. „Nebo vás přetáhnu tou holí taky.“

„Buďte tiše, Milli,“ zašeptala jsem rychle, protože se Milli připravovala k boji.

„Dostala kvůli vám, slečinky. Zakázal jsem jí odemykat vrata,“ řekl mlynář už trochu smířlivěji.

„Neodemkla nám,“ řekla Milli. „Obešly jsme plot podél řeky.“

Už s námi nepromluvil. Kolébal se na té své protéze k chalupě. Kráska si otírala krev z čela.

„Neplačte,“ řekla jsem jí. „Přimluvím se za vás u strýce.“

Ale kráska neplakala. Zvedla hlavu a úkosem si nás prohlédla – se zjevným pohrdáním.

„Vezměte si tady jablka,“ řekla jsem. Měly jsme v košíku nádherná jablka, kterými byl Bertram proslulý. Neodvážila jsem se k ní přistoupit, a tak jsem jablka zakoulela po zemi k jejím nohám.

Podívala se na mne, pak na jablka a vztekle je odkopla. Utřela si zakrvavený spánek do zástěry, beze slova se otočila a odešla.

„Ubožáčka,“ řekla jsem Milli. „Jací jsou to divní lidé. Proč se na nás zlobí?“

Milli nevěděla.

Když jsme přišly domů, čekala na mne Lamour se zprávou, že by se mnou strýc rád mluvil. Okamžitě mě napadlo, že to bude o tom nočním kočáru. Mířila jsem k jeho pokoji se smíšenými pocity. Strýc ke mně býval sice laskavý, ale v jeho očích jsem pozorovala někdy i neurčitou zlost a nezáměr. Ale dnes jsem ho zastihla v dobré náladě. Na uvítanou se na mne usmál.

V pokoji seděl u stolu doktor Bryerly a skládal do aktovky nějaké listiny. Pohlédl na mne zvědavě a řekla bych i trochu úzkostlivě. Pak se konečně usmál, povstal a mile a přátelsky mě pozdravil.

Strýc k nám přistoupil ve svém splývavém rembrandtovském plášti, a mě dokonce pohládl po vlasech.

„Vidíte, jak jí tu svědčí, doktore? Lilie a růže, to dělá vzduch na Bertramu. Teď, když už brzy přijede její kočár, mám strach, že své vycházky omezí.“

„Venkovský vzduch a venkovská jídla jsou dvě prospěšné věci, slečno Ruthynová,“ řekl doktor Bryerly. „Vidím, že vám tu svědčí. Od posledka jste trochu přibyla, sluší vám to.“

„Správně, doktore,“ řekl strýc, „podle mého aeskulapovského systému výchovy je zdraví těla na prvním místě. Za vzděláním si vyjedeme do Evropy, co říkáte, Maud? Jestli to mé zdraví dovolí, rád se vrátím do míst, kde jsem prožil tolik dní svého mládí.“

Zdálo se mi, že jsem v rysech doktorovy tváře zahlédla záchvěv pochybnosti. Zeptal se:

„Zapomněl jsem se vás zeptat, pane. Kdo je vaším bankéřem?“

„Barlet a Hally, Lombart Street,“ řekl strýc stroze.

Doktor Bryerly se sklonil nad stolem, aby si o tom učinil poznámku do svého sešitu.

Zahlédla jsem, jak na mne strýc rychle pohlédl, jako by uvažoval, zda jsem pochopila skrytý význam doktorovy otázky.

Doktor si nastrkal zbývající listiny i se sešitkem do kapes, rozloučil se a odešel.

Řekla jsem si, že teď je nejvhodnější chvíle na to, abych přednesla svou stížnost. Strýc povstal a já po krátkém zaváhání spustila:

„Strýčku, smím se zmínit o jisté události, již jsem byla svědkem?“

„Zajisté dítě,“ řekl a ostře se na mne zadíval. Byla jsem si jistá, že se domníval, že začnu o tom kočáru.

Popsala jsem mu příhodu, kterou jsme s Milli asi před hodinou zažily ve windmillském lese.

„Víte, dítě,“ řekl strýc a s ulehčením se zasmál, „jsou to drsní lidé. Uvažují jinak než my. Trestají své děti tak, že se nám to zdá surové,

ale ony to tak nenesou. Zjistil jsem, že je zbytečné se snažit o nějaké nápravy.“

„Ale on ji udeřil holí do hlavy, strýčku. Tekla jí krev.“

„Tak?“ řekl strýc suše.

„A přestal ji bít jen proto, že jsme mu pohrozily, že vám o tom řekneme. Jestli s ní bude takhle hrubě zacházet, může jí vážně ublížit.“

„Ale dítě, tihle lidé si z rozbité hlavy nic nedělají.“

„Vždyť je to neslýchaná brutalita!“

„Jistě, ale oni jsou na to zvyklí.“

Pocítila jsem zklamání. Představovala jsem si, že jemná strýcova duše bude tou surovostí pobouřena. A místo toho tu můj strýc vystupoval jako Pegtopův obhájce.

„Ten mlynář se chová hrubě i ke mně a k Milli,“ řekla jsem rozhořčeně.

„Je k vám drzý – to je ovšem něco jiného. Důrazně ho napomenu. – Ještě něco, dítě?“

„To je vše, strýčku.“

„Mlynář Hawkes je dobrý sedlák, i když vypadá odpudivě. Projevuje se hrubě, ale je to čestný muž. Ano – drsný jako neopracovaný diamant. Vytríbenost naší společnosti je mu bohužel cizí. Jsem přesvědčen, že poctivě věří, že k vám byl mimořádně zdvořilý. Musíte k němu být velkorysá.“ A strýc mě pohladil po vlasech a políbil na čelo. „Nesud’me, abychom nebyli souzeni. Váš otec jednal vždy podle tohoto příkázání. Drahý Austin – tak daleko – nedosažitelně daleko –“ s nepopsatelným výrazem hoře nebo únavy pozvedl ruku, usedl strnule do lenošky a znehybněl se zavřenýma očima. Pak si přiložil k čelu navoněný kapesník, pohlédl na mne nepřítomně a řekl:

„Ještě něco máte na srdci, má drahá?“

„Děkuji, strýčku – jen k tomu Hawkesovi, on je doopravdy hrubý a velmi znepríjemňuje naše procházky.“

„Chápu, drahá. Dohlédnu na něho. A vy si pamatujte, má milá, že se nesmíte hněvat, to mladé dámě, tak krásné, jako jste vy, vůbec nesluší.“

A s výzvou, abych zavřela dveře bez bouchnutí, mě propustil.

Na chodbě jsem potkala Milli.

„Kde je doktor Bryerly?“ zeptala jsem se.

„Prý bude spát v hostinci ve Feltramu. Zítra odjíždí do Londýna,“ řekla. „Prolétl kolem mne na schodech jako meteor.“

Ale když jsem vstoupila do malého pokoje u ložnice, který jsme si zařídili jako salónek, poznala jsem, že se Milli mýlila. Doktor Bryerly, měl klobouk na hlavě a na rukou tlusté plstěné rukavice, seděl u stolku a četl knížku se zlatou ořízkou. Poznala jsem tu knížku, byla z otcovy knihovny. Swedenborgovo pojednání O nebi a pekle.

Zavřel knihu, založil stránky prstem, vstal a rychle mi vykročil naproti ke dveřím. S rychlým pohledem na chodbu řekl:

„Jsem rád, že s vámi mohu chvíli o samotě promluvit – velmi rád.“ Zavedl mě ke stolku. „Právě odjíždím – chci se jen ujistit. Cítíte se tu dobře?“

„Docela dobře.“

„Vaší společnicí je pouze slečna Millicent?“

„Ano, je nám spolu dobře.“

„To rád slyším, slečno. A to nemáte žádné učitele? Malíře, zpěváky, vychovatele – nikdo takový tu není?“

„Ne, nikdo. Strýc říká, že je zdravější chodit na procházky do přírody.“

„Stále jste ještě nedostala svůj kočár. Kdy ho očekáváte?“

„Nevím, ale zatím ho ani nepotřebuji. Ráda chodím pěšky.“

„Navštěvujete kostel?“

„Ano.“

„Máte alespoň k projížďkám koně?“

Zavrtěla jsem hlavou.

„Víte přece o tom, že váš strýc má na vaše vzdělání bohaté finanční prostředky?“

Vzpomněla jsem si, že o tom v závěti bylo psáno, a pak také na stesky Mary Quinceové, že kvůli nám pán neztratí zbytečně ani penny.

Neodpověděla jsem.

Doktor Bryerly pohlédl ostře na dveře.

„Je k vám laskavý?“ zeptal se.

„Ano - velmi laskavý.“

„Tak proč vám nedělá někdy společníka? Hovoří s vámi často? Vidáte ho někdy, večeri s vámi?“

„Je velmi nemocný, má svůj zvláštní denní režim. Byla bych ráda, doktore, kdybyste se na něho mohl podívat. Bývá často jakoby v bezvědomí a jeho mysl je velmi zesláblá.“

„Řekl bych vyčerpaná - viděl jsem u něho láhev s opiem. Příliš bezstarostně ho užívá.“

„Ano?“

„Pije ho rozpuštěné ve vodě. Překročí-li se rozumné dávky, duch se proti tomu brání. Nemáte tušení, kolik toho takoví lidé dokáží vypít. Přečtěte si Kuřáky opia. Znáám případy, kdy používali toho jedu ve větším množství, než jaké označuje de Quincy za smrtelné.“

„A proč to dělá?“

„Nemám tušení. Asi se celý život zabýval jen sám sebou. Tihle rozkošníci platí za své hříchy v pozdějších letech různými nebezpečnými návyky. - Říkáte, že je k vám milý? Ale nechá vás na pospas tomu podivnému služebnictvu. Jsou alespoň uctíví?“

„Těžko říci,“ zaváhala jsem. „Je tu jeden člověk, jakýsi Hawkes a jeho dcera, ti jsou velmi hrubí a říkají, že mají rozkaz od strýce nepouštět nás dál do panství. Zamykají bránu v plotě. Ale asi to nebude pravda. Dnes jsem si strýci stěžovala a on o tom nic nevěděl.“

„Před kterou částí panství je ten plot?“ zeptal se doktor Bryerly.

Vysvětlila jsem mu to.

„Lze tam vidět z vašeho okna?“

„Ne, to ne. Je to u větrného mlýna.“

Doktor si o tom udělal poznámku.

„Ale opravdu, doktore, určitě to byl výmysl toho mlynáře. Je to nevrlý a neochotný člověk.“

„A co služebná, ta stará, co přišla k panu Ruthynovi do pokoje?“

„To je stará Lamour – my jí tak s Milli říkáme.“

„Je uctívá?“

„Ne. Je to velmi nepříjemná žena. Dokonce i drzá a zlá. Slyšela jsem ji i klít.“

„Nevypadají příliš půvabně,“ pokýval doktor hlavou. „Kde je jeden, bývá jich i víc,“ zabručel sám pro sebe. „A co ostatní sluhové?“

„Moc je nevidím. Občas jen starého Gibletse. To je takový stroj z kostí. O nic se moc nestará, ale také nikomu neublíží.“

Doktor se rozhlédl po pokoji.

„Trochu by to tu mohl vylepšit – pan Ruthyn. Nemluvil o tom někdy?“ Na to jsem neřekla nic. Doktor Bryerly pohlédl zkoumavě na dveře a řekl tlumeně:

„Přemýšlela jste někdy znovu o tom, že by se váš strýc mohl vzdát poručnictví? To jeho první odmítnutí bychom nemuseli brát jako definitivní. Mohla byste ho za to odškodnit – leda že by měl nerozumné požadavky. Měla byste to znovu uvážit a pokusit se odtud dostat.“

„Nikdy jsem o tom nepřemýšlela. Jsem zde spokojenější, než jsem očekávala. Mám velmi ráda Milli. Velice dobře si rozumíme.“

„Jak už jste tu dlouho?“

„Skoro měsíc.“

„Setkala jste se už se svým bratrancem – a mladým pánem?“

„Ne.“

„Necítíte se osamělá?“

„Nikdo nás nenavštěvuje, ale na to jsem byla zvyklá už z Knowlu.“

Doktor Bryerly hloubavě pozoroval šněrování své boty a poklepal podrážkou do koberce.

„Je to tady smutné a opuštěné místo, slečno. A podivní lidé, ti vaši sloužící. Nebylo by vám třeba lépe s lady Knollysovou?“

„To jistě, s ní bych byla nejraději, ale i tady je mi celkem dobře. Čas tu příjemně ubíhá, strýc je hodný –“

„Ale vhodné to tu pro vás není,“ řekl doktor Bryerly rozhodně. „Samozřejmě, pokud jde o vašeho strýce,“ dodal rychle, když zahlédl můj překvapený pohled, „je všechno v nejlepším pořádku, ale nemůže se vám náležitě věnovat. V každém případě, slečno, přemýšlejte o tom, co jsem vám řekl. Dám vám svou adresu – tady je: Hans Emmanuel Bryerly, doktor medicíny, King Street 17, Covent Garden, Londýn. – Neztraťte ji, prosím,“ vytrhl lístek ze zápisníku a podal mi ho. Podíval se na hodinky. „Čeká mě drožka, budu muset jít – pamatujte si, slečno, přemýšlejte o tom a neztraťte tu adresu. Ať ji u vás nikdo nevidí. Nejlépe když si ji napíšete do prádelníku na dveře. A nepište si moje jméno – to si jistě pamatujete. Tenhle lístek pak spalte. – Quinceová je tu s vámi?“

„Ano,“ odpověděla jsem s radostí, že mohu říci konečně něco, co doktor rád uslyší.

„Musí zůstat s vámi, slečno. Kdyby ji chtěli propustit, vězte, že je to špatné znamení. Rozhodně s tím nesmíte souhlasit. Kdyby se vám tu něco nelíbilo, dejte mi vědět a já o tom zpravím lady Knollysovou. Pamatujte si všechno, co jsem vám řekl. A ten lístek spalte. O našem rozhovoru nikomu ani muk. Sbohem, slečno Ruthynová.“

Ve spěchu mi potřásl rukou, sebral v chůzi svůj deštník, vak a plechovou krabici a vyšel na chodbu. Za necelých pět minut jsem slyšela odjíždět kočár.

XIII. Sestřenice Monika

Můj ošklivý, ale věrný přítel zmizel, a já si povzdechla. Byla jsem sama, přepadly mě vzpomínky na Knowl, na paní Ruskovou a samozřejmě na otce. Kočár odhrčel mezi lípy a já pohlédla na lístek, který jsem dosud držela v dlani. Rychle jsem ho ukryla na prsou a vyběhla ze salónku do své ložnice. Zamkla jsem dveře a vyškrábala adresu na vnitřní stranu dvířek prádelníku, přesně tak, jak mi doktor Bryerly poradil. Papírek jsem nad svící spálila.

Okamžitě jsem pocítila ten nepříjemný pocit, který jistě znají ti, kdo musí ukrývat tajemství. Trápila jsem se dvojnásobně, neboť jsem byla podle přirozenosti otevřená a nikdy jsem tajemství v podobných věcech neuznávala. Měla jsem strach, že se prozradím, a kdykoliv se Mary přiblížila k prádelníku, propadla jsem panice. Dala bych já nevím co, kdybych mohla ukázat na skříňku a říci: Tady je adresa doktora Bryerlyho. Chtěla jsem ji ukrýt, ale rozmyslela jsem si to. Nezlobte se na mne pro ten podvod.

Nemohla jsem se rozhodnout, zda se mám svěřit Milli. Další možnost byla tu adresu odstranit, ale hluboké vrypy nůžkami jsem nemohla zamaskovat. V podstatě jsem tím nejnerozhodnějším člověkem, jaký kdy chodil po světě. Jedině velké vzrušení mě pohne k činu nebo slovu; pak jsem rozhodná, a dokonce i smělá.

Ráno mi Mary Quinceová řekla s významným pohledem:

„Myslím, slečno, že dnes v noci někdo odjížděl z domu. Tak kolem druhé hodiny. Bolel mne zub, a tak jsem si šla do kuchyně pro trochu červeného pepře, a když jsem šla po chodbě, zaslechla jsem venku frkání koní. Někdo tam dole tiše mluvil. Podívala jsem se z okna a viděla jsem kočár a jak sluha nakládá nějaká zavazadla. Myslím, že u toho byla i ta stará Wyatová – Lamour, jak říká slečna Milli.“

„Kdo do toho kočáru nastoupil?“ zeptala jsem se.

„No, čekala jsem tam dost dlouho, ale ten zub mě tak bolel a také mi byla zima. Proto jsem si šla nakonec lehnout. Uvidíte, že to zase

budou tajit, jako ten kočár minulý týden. Já to nemám ráda – tu Wyatovou také ne, lže jako když tiskne.“

Ani Milli nic nevěděla. Škoda že Mary nepočkala a nespatriła, kdo to odjížděl. Domluvily jsme se, že nikomu o tom nočním pozorování neřekneme. Byly jsme přesvědčeny, že odjížděla osoba, která minule přijela – že tedy celý ten čas žila na Bertramu.

Byla to tedy opět náhoda, že i tento příjezd kočáru byl odhalen. Mary jsme nakázaly, aby o tom nemluvila, ale nevím, zda to dodržela. Byla to žena příliš zvědavá a taková příhoda byla jedinou změnou a vzrušením v jejím, obávám se, velmi nudném a jednotvárném životě.

Ale veselé zimní slunce, ledové nebe, dlouhé noci a jiskrné hvězdy, příjemné teplo před krbem v našem pokoji, vyprávění, historky, čtení knížek a dlouhé debaty a také procházky po okolí Bertramu – to všechno postupně odstranilo nepříjemný pocit, který jsem po návštěvě doktora Bryerlyho a po těch nočních kočárech měla.

Sestřenice Monika se vrátila na svůj venkovský statek a čilá poštovní diplomacie začala pracovat na navázání přátelských vztahů mezi Elverstonem a bertramským dvorem.

A netrvalo dlouho a Monika, usmívající se jako vždy a v novém elegantním plášti a klobouku, stála přede mnou. Objímaly a smály jsme se spolu jako dvě školačky. Když jsme se vynadávaly na své toalety, zatlačila jsem Moniku do křesla a poprosila ji o všechny novinky.

„Nemáte tušení, má drahá, s jakým sebezapřením jsem tuhle cestu podnikla. Víte, co to bylo za boj? Já, která nenávidím psaní, jsem Silasovi napsala pět dopisů a ani v jednom nic drzého. – A co ten váš komorník? Je to nejstarší člověk, kterého jsem v životě potkala. Určitě jednoho večera vyletí komínem. To by mu bylo podobné. No, nevádí, alespoň vedle něho vypadám mladě. – Ale kdopak je tahle hezká dívka?“

Ukázala prstem na Milli, která se krčila u krbu a vyjeveně hleděla na upovídanou dámu.

„Promiňte, Milli, drahoušku. – To je vaše sestřenice lady Knollysová.“

„Tak vy jste Millicent? To jsem ráda, že vás poznávám,“ vykřikla Monika překvapeně, vyskočila a v mžiku vzala udivenou Milli kolem krku a políbila na obě tváře.

Milli se dokonce začervenala. Musím poznamenat, že teď vypadala mnohem lépe, než když jsem ji poprvé spatřila já. Její šaty byly přinejmenším o čtvrt metru delší a její věty se začínaly zaokrouhlovat do zdvořilostních frází. Nevěděla, chudinka, že s nimi to právě u Moniky daleko nepřivede.

„Hned se skamarádíme,“ smála se Monika. „Musíte si zvyknout na to, že říkám ty nejneslušnější věci – v zájmu pravdy. To je moje privilegium. Tak žádné vytáčky, děvčata, a hezky od srdce. Jsem přece příbuzné všechny tři.“

„Myslím, že jsem také taková,“ vypravila ze sebe Milli.

„Dejte na mou radu, dítě, a nikdy nepřemýšlejte. Vždycky nejdřív mluvejte. Já to dělám také tak. Tady naše chladnokrevná Maud, ta často přemýšlí, ale naštěstí to nikdy k ničemu nevede, takže jí to odpustíme. – Kde je zase ten starý Kelt? Mám hrozný hlad a komorník nikde,“ mávla rukou, „předpokládám, že by mi předložil koláč krále Alfréda a dánské pivo v lebce. Raději vás požádám o trochu chleba a másla.“

Ochotně jsme se s ní rozdělily o svoji svačinu. Lady Knollysová se pustila s chutí do jídla a pokračovala v hovoru.

„Myslíte, děvčata, že byste se stačila připravit během hodiny na cestu, kdyby vám Silas dovolil se mnou odjet do Elverstonu?“

„To by bylo báječné!“ vyskočila jsem a objala Moniku. „Pokud jde o mne, nepotřebuji ani půl hodiny.“ Mrkla jsem na Milli. „Co vy na to, drahá?“

Milli se zatvářila vylekaně. Rychle mi pošeptala: „Moje nejhezčí šaty jsou v prádle. Řekněte tak za týden.“

„O čem se to radíte, děvčata?“ zeptala se lady Knollysová.

„Milli by to nestačila,“ řekla jsem zklamaně.

„Hodně věcí mám v prádle,“ koktala Milli.

„Propánakrále, Maud, co tím vaše sestřenice myslí?“

„Víte, její garderoba není tak – ještě jí nepřivezli věci z prádelny a –“

V tom okamžiku vstoupil komorník a oznámil Monice, že pán je ochoten ji kdykoliv přijmout. Zdvořile ji žádá, aby se obtěžovala a zašla k němu do pokoje, protože zdraví mu nedovoluje ji přijmout v salónu.

Monika kývla, zavolala: „Tak pojd'te, děvčata,“ a chystala se k odchodu. Komorník ale lady Knollysovou upozornil, že je očekávána jen ona sama. Pro slečny prý si pošle později.

„Možná že je to tak lepší,“ řekla Monika. „Políbíme se a sprátelíme beze svědků.“ Usmála se, zamávala nám a prošla kolem Gibletse, který jí úslužně otevřel dveře.

O tom, jak proběhlo Moničino setkání se strýcem, vím z jejího vyprávění:

„Když jsem ho spatřila, stěží jsem uvěřila svým očím. Ty bílé vlasy, ta bledá tvář a v ní divoké oči, ten smrti podobný úsměv! Před dvaceti lety měl vlasy jako havran, oblékal se výstředně – vždyť to znáte z obrazu na Knowlu. Ptala jsem se sama sebe, jestli náhodou nesním. Co ho tak poničilo? Mluvil, jako by nebyl při smyslech.

„Divíte se, jak jsem se změnil, Moniko?“ řekl bez zájmu.

Zase jsem uslyšela ten jemný, nesnesitelně sladký hlas. Zněl jako ta kouzelná skleněná flétna, jejíž hlas zabíjí. „Změnil jste se Silasi,“ řekla jsem konečně. „Ale i vy vidíte bezpochyby ta léta na mé tváři.“

„Za ten dlouhý čas, kdy jste mně naposledy poctila svou návštěvou, mohlo dojít k větším změnám, než pozoruji,“ řekl.

To byl jeho starý tón, sarkasmus, s nímž mi jemně naznačil, že jsem stále stejně nevychovaná a protivná jako dřív. No, to se tedy moc nemýlil. Jistě nečekal, že mu jdu složit poklony. „Koneckonců to nebyla moje vina, Silasi, že jsme se tak dlouho neviděli,“ řekla jsem mu.

„Vaše chyba jistě ne, Moniko, váš instinkt to zavinil. Všichni máme sklon napodobovat ostatní. Mocní mě veřejně zapudili, slabí je následovali. Jsme jako krocani, jednoho osud zraní a ostatní se

vrhnou po jeho krvi. Nebyla to vaše vina, jak říkám, jen váš instinkt a ten vám odpouštím. Bohužel je to tak, že ti, co klovají, si zachovávají sílu – a já, já jsem už stařec schýlený nad hrobem.'

„Nepřišla jsem, Silasi, abych se hádala. Jestli si teď budeme vyčítat, už nikdy se nesmíříme. Jsme příliš staří. Pokusme se odpouštět bez výtek. Jestli toho nejste schopni, prosím vás o příměří, alespoň po dobu, kdy jsem na Bertramu.'

„Klidně zapomenu na příkoří, kterého se dostalo mně, ale jsou tu mé děti, ty trpěly a trpí se mnou. Ta pomluva zničila jejich životy. Za ně ovšem odpouštět nemám právo. Podívejte se Milli – její výchova je zanedbaná. Nevím, jestli to lze ještě napravit. Pamatujte si, Moniko, jestliže se mým dětem nedostane satisfakce, na všechny ty podlosti si vzpomenu a budu podle toho jednat.'

„Myslím, že tuším, kam míříte, Silasi. Hodláte vyvolat spor, jakmile k tomu budete mít prostředky. Doufám, že znáte Austinovu podmínku, že nemáte právo zrušit mou držbu Elverstonu – pokud jste měl tohle na mysli.'

„Mám na mysli to, co říkám,' odpověděl Silas tvrdě.

„Přece byste se nevzdal Bertramu jen proto, abyste mě pozlobil soudním sporem o Elverston?'

„Třeba by mě takový proces pobavil,' usmál se Silas. „Navíc se nepamatuji, že by taková podmínka v závěti byla.'

„Vidím, že vám činí potěšení mi vyhrožovat, ale nikdy se vám nepodaří ten nesmyslný záměr uskutečnit. Své panství si dovedu uhájit.'

„Nechme toho, Moniko,' řekl unaveně. „Všechno jsem zvážil a dospěl k závěru, že vy žádnou vinu nenesete. Občas se ve mně ozve chuť pomstít své děti. Omlouvám se vám. Vždyť víte, že jsem se se vším pozemským potěšením už dávno dobrovolně rozžehnal. Pohlédněte na mé bílé vlasy – a tady na mou ruku, kterou vám nabízím k uzavření míru. Všechno zapomínám a všechno promírám. Nuže, Moniko?'

Nevím, co tou scénou zamýšlel. Nejspíš to byl jeden z jeho ironických výstupů. Ani na tom moc nezáleželo. Měla jsem radost, že jsem udržela nervy na uzdě a nedošlo k prudším hádkám.“

Tím skončilo Moničino vyprávění. Dalšímu rozhovoru již jsme byly s Milli svědky. Strýc nás zavolał a usadil ve svém pokoji. Byl klidný a usměvavý, ale lesk v očích mé sestřenice Moniky mi už tehdy napověděl, že zde došlo k tuhému slovnímu souboji.

Strýc nejdříve promluvil o zdravém bertramském vzduchu a o svobodě, jediném, co nám mohl bez omezení nabídnout, zavolał si k sobě Milli, něžně ji políbil, usmál se na ni jako milující otec a řekl Monice:

„Tak toto je má dcera – jistě už vám byla představena. Určitě si ji zamilujete. Teď o ni trochu pečuje Maud. Millicent není žádná filozofka, i za to vděčí té tlusté zdi kolem našeho domu. Nic si z toho nedělejte, dítě,“ řekl Milli. „Vy za to nemůžete. Vaše vzdělání je originální a za nějaký ten nedostatek v uhlazenosti můžete klidně poděkovat přátelům, kteří se o vás tak štědře starají. Díky dlužíte i své sestřenici lady Knollysové. Poděkujte Milli.“

„Tak tohle je ten váš mír, Silasi,“ řekla Monika tiše. „Doufám, že mne nechcete vyprovokovat, abych zde před těmito mladými lidmi řekla něco, čeho bychom pak všichni litovali.“

„Přece by vás moje škádlení nerozčílilo, Monnie? Vždyť je to jen slovní hra. Představte si, jak by vám bylo, kdybych vás našel někde u cesty zmrzačenou od lupičů a místo pomoci vám šlápl do obličeje – ale nechme toho. Proč to říkám? Nu, jen proto, dámy, abych zdůraznil, že vše je odpuštěno. Pohledte, děvčata, lady Knollysová a já, bratranec a sestřenice, tak dlouho od sebe odloučení hradbami slov i skutků, rušíme minulost a podáváme si ruce.“

„Já si to tak přeji, Silasi,“ řekla Monika rozhodně. „Ale nešlo by to bez té ironie a pichlavosti?“ Podala mu ruku.

Strýc Silas ji vzal něžně do svých dlaní, stiskl ji a několikrát pohladil a stále ji ještě držel, když řekl:

„Velmi by mě těšilo, kdybyste mohla zůstat na noc, ale bohužel nemám lože, které bych vám mohl nabídnout. Nejsme na hosty zařízení.“

Monika kývla. Pak přednesla svou prosbu, aby nás s Milli mohla pozvat a hned odvést na několik dní do Elverstonu. Strýc byl velmi zdvořilý, několik minut rozvažoval a pak obřadně odřekl. Je prý jistá potíž, aby nás mohl pustit tak narychlo, ale za několik dní zcela určitě své svolení dá. Tím tedy skončil náš plán na výlet na statek sestřenice Moniky, která byla příliš dobře vychována na to, aby na strýce naléhala.

„Děkuji, Silasi,“ řekla Monika a otočila se k Milli. „Ukážete mi teď okolí domu? Ráda bych se tu trochu rozhlédla. Maud, jděte se obléknout.“

„Pozemky trochu chátrají,“ řekl strýc. „Chudý člověk musí spoléhat na přírodu, že si pomůže sama. Avšak divoká malebnost se vyrovná přepychu.“

Monika řekla, že ji doprovodíme přes louky k cestě, kde na ni počká kočár, kterým odcestuje. Pak se bez většího zápalu na jedné i druhé straně se strýcem rozloučila. Došlo dokonce ke vzájemnému obřadnému políbení.

„Tak co, děvčata,“ zeptala se nás Monika před domem, „pustí vás, nebo ne? No, uvidíme. Teď mu nedám pokoj. Vám to určitě také prospěje, Milli. Poznáte něco jiného, než jsou skály a křoví. – A kde je váš bratr, Milli? Je starší než vy?“

„Nevím, kde je. Já jsem mladší o šest let.“

Později, když se Milli rozběhla k řece, aby vyplašila několik volavek, mi Monika řekla:

„Její povedený bratříček prý utekl a nechal se zapsat do pluku, který má odjet do Indie. Ráda bych tomu věřila. Viděla jste ho někdy?“

„Ne.“

„Nemáte čeho litovat. Doktor Bryerly se o něm dozvěděl dost nelichotivého. A co Silas – je k vám milý?“

„Je laskavý – sama jste dnes viděla. Ale moc se nestýkáme. Spíš velmi málo.“

„Jak se vám tu líbí? Co ostatní lidé?“

„Líbí se mi tu. Jednu služku, Wyatovou, nemáme rády. Je to hrubá a prolhaná žena. Taký je tu rodina mlynáře, jmenují se Hawkesovi, žijí ve windmillském lese, jsou to úplní divoši, přestože strýc tvrdí, že za to nemohou a že jsou v jádru poctiví lidé. Kromě služebnictva nikoho nevidíme. Jen jednou někdo přijel v noci kočárem a zůstal na Bertramu několik dní. Zase v noci odjel. Ta služka Wyatová to zapřela. Ale my jsme kočár viděly. Já, když ta osoba přijela, a Mary Quinceová, když odjížděla.“

Sestřenice Monika se zastavila, vzala mě za paži a vyptávala se mne na všechny podrobnosti. Byla tím velmi zaujata. Minutu nebo dvě přemýšlela a pak řekla:

„Z toho velkou radost nemám, Maud.“

„Je to nepříjemné?“

„Ano, velmi nepříjemné.“

Přerušila nás Milli, která od řeky volala, abychom se podívaly, jak volavky krásně plachtí nad řekou. Monika jí zamávala, ale ptáci ji příliš neupoutali. Stále mě držela za loket a pomalu vedla po cestě.

„Musíte za mnou rozhodně přijet. Obě dvě. Zařídím to. – Poslyšte, Maud, nesetkala jste se na Bertramu s něčím, co by vás vystrašilo? Nechci vás nijak lekat, ale myslím, jestli vás něco nerozzlobilo, nebylo příjemné, rozumíte mi?“

„Nic takového, Moniko. Jen jednou mě velmi vzrušilo, když jsme navštívily ten pokoj, kde se zabil pan Clarke.“

„Vy jste ho viděla?“ zvolala lady Knollysová. „Je někde v blízkosti vaší ložnice?“

„Ne, je o poschodí výš a má okna do vnitřního dvorku. Hovořil se mnou doktor Bryerly a myslím, že mi toho řekl méně, než věděl. Opravdu, nic nepříjemného se mi tu nestalo.“

„Jen jsem chtěla vědět, jak se cítíte, Maud. Já vás znám a vím, že je snadné vás vylekat. Přemýšlejte o tom, co vám říkal doktor Bryerly, Maud, musíte o tom vážně uvažovat. O tom si ještě promluvíme, až

přijedete na Elverston. Třeba byste tam mohla zůstat, a pak bychom se Silasem vyjednávali.“

„Ale Moniko, bylo by to správné? Oba dva, vy i doktor Bryerly, mluvíte v takových narážkách, že jsem z toho celá popletená. Proč mi neřeknete celou pravdu. Víte o nějakém nebezpečí, které by mi mohlo hrozit?“

„Uklidněte se, Maud, takové přímé nebezpečí nehrozí, to bych vás tu na tom pustém místě nenechala, ale trvám na tom, že to není vhodné místo pro dívku, jako jste vy. Já prostě Bertram a Silase nemám ráda, nemohu si pomoci. Váš strýc je možná dobrý křesťan – jak říkal ten potrhlý vikář na Knowlu –, ale úplně se odloučil od společnosti. A vy jste mladá. Přece byste nechtěla prožít svůj život jako Silas. Všemi opuštěná, sama, čekajíc na smrt. On si prostě neuvědomuje, co to výchova mladé dámy je.“ Monika se zarazila a pak řekla klidnějším tónem: „Třeba je teď Silas hodný starý pán, ale v mládí, Maud, v mládí to byl divoch a sobec. Ještě jednou to musíme pořádně promyslet, my tři, vy, já a doktor Bryerly. Jsem přesvědčená, že budete souhlasit. Za pár dní budete na Elverstonu a pak na to budeme mít dost času. Škoda že nemůžete jet hned. Ta Silasova neochota se mi nelíbí.“

„Já to chápu. Milli se musí trochu připravit. Už dlouho nikde nebyla. Možná že ani nemá krabice na klobouky.“

„Chtěla bych tomu věřit, má drahá. Ano, určitě je to jediný důvod. Milli si zabalí své hadříky a přijedete. Já už toho mrzouta přinutím. Spolehněte se, Maud.“

Když Monika odjela, znovu jsem pocítila ty neurčité obavy, které mě sužovaly po rozhovoru s doktorem Bryerlym. Ale čas je milosrdný lékař duše. Uklidnila jsem se a naše dny s Milli zase plynuly v pokoji a dobré náladě.

XIV. Mladý pán

V té době nebyla má korespondence příliš rozsáhlá; asi tak jednou za čtrnáct dní mi sdělovala paní Rusková podivnou angličtinou všelijaké vesnické klepy; jak se daří psům a koním, co se jí líbilo na posledním kázání a jak pokračují zemědělské práce. Občas jsem také dostala veselý dopis od sestřenice Moniky – na ten jsem se vždy těšila skoro tak jako na onen slíbený výlet na Elverston. Ale největší událostí těch dnů byl nadepsaný list s lichotivými verši, celkem rozkošnými, asi tak ve stylu lorda Byrona, jak jsem si myslela tehdy – a jak vím dnes velice nejpány. Nebylo těžké uhádnout, kdo tím horlivým poetou je. Po týdně jsem obdržela další zásilku lkavých balad vojenského ladění, v nichž mi autor sděloval, že pokud bude žít, je jeho snem mi sloužit, umře-li, pak tedy s nadějí, že za něho uroním slzu. Následovalo několik pomatených bezbožností o mrtvém hrdinovi a milující přítelkyni. Kapitán Oakley na mne nezapomněl. Takové tajemství jsem si prostě nemohla nechat jen pro sebe, a tak když jsme si vyšly s Milli toho dne na procházku, svěřila jsem se jí se svým románkem. V Milli jsem našla dychtivou posluchačku; znovu jsme si pročetly ty verše čpící střílným prachem a krví a usoudily, že se kapitán Oakley ocitl na prahu nějakého nebezpečného tažení.

Nebylo snadné dostat na Bertram Timesy nebo Morning Post, kde bychom snad našly vysvětlení děsivých narážek, ale Milli si vzpomněla na jednoho seržanta od milice, který bydlel ve Feltramu, znal ubytování a plány všech okolních pluků, a od něho jsme se dověděly, že posádka, v níž slouží kapitán Oakley, má zůstat v Anglii ještě celé dva roky.

Večer mě navštívila stará Lamour se vzkazem, abych zašla za strýcem do jeho pokoje. Našla jsem ho v lenošce s polštářem pod hlavou, na tváři ochablý, mdlý úsměv.

„Promiňte, Maud, že nevstanu,“ řekl mi na uvítanou. „Necítím se dnes večer dobře.“

Vyjádřila jsem své politování.

„Ano – ano, jsem k politování, ale po lítosti netoužím, má drahá. Poslal jsem pro vás, abych vás seznámil se svým synem, vaším bratrancem – kdepak jste, Dudley?“

Při těch slovech ve vzdálenějším konci pokoje vstala z křesla postava, které jsem si při vstupu nepovšimla: menší zavalitý mladý muž se unaveně zvedl a přešel ke krbu a já s úžasem hleděla na mladíka, kterého jsem potkala u scarsdaleského kostela na té nepříjemné procházce s madame, a který, tím jsem si byla jista, patřil ke společnosti těch opilých násilníků, jež nás vyděsili v oboře na Knowlu. Myslím, že jsem vypadala velmi vyděšeně a polekaně, bylo mi, jako by se přede mnou nečekaně zjevil zlý duch.

Konečně jsem pohlédla s rozpaky na strýce, ale ten se na mne nedíval; se zalíbením pozoroval svého syna, člověka, který mi byl už teď nepřekonatelně protivný a jehož osoba pro mne znamenala představy podivných a hrozných souvislostí.

„Nuže, synu,“ řekl konečně strýc, „nebuďte tak skromný. Představuji vám vaši sestřenici Maud. Nic jí neřeknete?“

„Jak se máte, slečno?“ zamručel mladík. Ostýchavě se usmál.

„Slečno! Ale ale, nic takového – jmenuje se Maud a vy Dudley. Milli také neoslovujete madame. Maud jistě neodmítne vaši ruku, jen se o tom sám přesvědčte.“

„Jsem rád, že vás poznávám, Maud,“ řekl mladík, přistoupil blíže a napřáhl ke mně ruku. „Vítám vás na Bertram-Haughu.“

„Kde je vaše galantnost, synu?“ řekl strýc. „Polibte přece svou sestřenku.“

Velmi neohrabaně a s úsměškem, který byl zároveň bázlivý a nestydatý, uchopil mladík mou ruku a zvedl ji ke rtům. Poplašeně jsem uskočila a prosebně pohlédla na strýce. Ten se jen smál a pobaveně mávl rukou:

„To pro dnešek stačí,“ řekl vesele. „Za mých časů se bratranec se sestřenici nesetkávali jako cizí lidé. Učíme se skromnosti od Američanů a staroanglické způsoby považujeme za příliš hrubé.“

„Já jsem – tedy – já již mladého pána znám – tedy,“ koktala jsem.

Strýc na mne se zájmem pohlédl.

„Opravdu – tedy, to je mi novinka,“ smál se. „Proč jste mi to neřekla? – Kde jste se setkali, Dudley?“

„Nikdy jsem slečnu neviděl, pokud vím,“ řekl mladý pán.

„Ne? – Jak nám to vysvětlíte, Maud?“ zeptal se strýc chladně.

„S mladým pánem jsem se již setkala.“

„Se mnou?“ zeptal se udiveně.

„Ano, s vámi. – Setkala jsem se s ním, strýčku.“

„Kde, má drahá? Na Knowlu? Nepamatuji se. Chudák Austin nás svou pohostinností příliš neobtěžoval.“

Tento tón se mi nelíbil, dokonce se mi zdál dost neuctivý, ale zajímala jsem se více o svého nepovedeného bratrance, který měl jistě co skrývat, když tak vehementně naše setkání popíral.

„Potkala jsem ho,“ nemohla jsem se přinutit, abych vyslovila jméno, „potkala jsem ho u scarsdaleského kostela a pak ještě jednou s nějakými lidmi v oboře na Knowlu. Bylo to toho dne, co byl postřelen náš hajný.“

„Prosím, Dudley, co na to odpovíte?“

„Nikdy jsem tam nebyl, otče,“ řekl mladý pán odměřeně. „Ani ta místa neznám. A se slečnou jsem se nikdy dříve nesetkal.“ Řekl to klidně a rozhodně, až jsem si na okamžik pomyslela, že se snad mýlím. Neměla jsem v úmyslu nic vysvětlovat. Já nelhala.

Strýc Silas se trochu pozvedl na lenošce a řekl mi: „Tváříte se dost nejistě, Maud, když tvrdíte, že jste se již setkali, a tak mohu jen stěží pochybovat o tom, co uvádí můj syn. Chápu, že máte na ty příhody nepříjemné vzpomínky, ale byl bych nerad, kdybyste je neprávem spojovala se svým bratrancem. Pokud vím, mluví vždy pravdu. – Byl jste někdy v těch místech, Dudley?“

„Přál bych si, abych byl –“ začal mladík tentokrát s větším důvtipem.

„Dobře – to stačí. Vaše slovo gentlemana, i když chudého, jistě Maud uspokojí. Ujišťuji vás, Maud, že jsem nikdy svého syna neslyšel lhát.“

A tak Dudley Ruthyn začal předepsaným způsobem přísahat, že mne nikdy před dnešním dnem neviděl a nikdy nebyl v místech, která jsem uvedla.

„Tak je to správné,“ zarazil ho strýc. „A teď si podejte ruce, když se nechcete políbit, jak by se na bratrance a sestřenici slušelo.“

S nepříjemným pocitem jsem mu podala ruku, kterou on trochu neomaleně potřásl.

„Asi se budete chtít navečeřet, Dudley,“ řekl strýc. „My s Maud vás teď omluvíme. Dobrou noc, chlapče.“ Dudley odešel.

„Pěkný chlapík,“ řekl za ním zasněně strýc, „věrný, odvážný a milý – leckterý anglický otec by si takového syna přál. Povšimla jste si, jak je urostlý? Pravda, je trochu neotesaný, ale rok nebo dva v armádě – bylo mi pro něho přislíbeno místo důstojníka – všechno napraví. Kdyby měl trochu uhlazenější způsoby, byl by tím nejpříjemnějším hochem, jakého byste si mohla za společníka přát.“

Poslouchala jsem s údivem. V tom venkovském ťulpasovi jsem nic neobyčejného neobjevila – taková rodičovská zaslepenost se mi zdála těžko pochopitelná. Sklopila jsem zrak v obavě, aby se mě strýc nezeptal přímo na můj názor, a domnívám se, že on mou zamlklost chápal jako panenskou ostýchavost. Obávaná otázka nepřišla a já si s ulehčením oddychla.

Chladnokrevnost, s jakou Dudley popřel naše setkání, otrásla trochu mou jistotou. Byla bych přísahala, že to byl on, ale jeho rozhodnost mě přece jen popletla. Jak jsem o tom stále přemýšlela, podoba toho mladíka od scarsdaleského kostela se rozplývala a nakonec jsem si nebyla jistá ani tím, zda byl totožný s oním mužem v oboře na Knowlu. Ani dnes, po tolika letech si nejsem jista, zda mě paměť neklamala a zda jsem mladému pánovi nekřivdila.

Strýc přece jen očekával, že k hodnocení jeho syna zaujmu nějaké stanovisko, a mé mlčení ho, zdá se, trochu podráždilo. Po chvíli ticha řekl:

„Viděl jsem kus světa a setkával se s význačnými lidmi – musím říct, že Dudley je rozený gentleman. Nejsem slepý, leccos se musí

ještě přiučit. Rok dobrého příkladu ve společnosti a trochu sebevýchovy a na Bertram se nám vrátí dokonalý mladý muž.“

Na to jsem nic neřekla.

„No – tak mi řekněte, dítě, co si pamatujete o té události u kostela – kde to bylo?“

„Scarsdaleský kostel.“

„Ano, ovšem – a pak na Knowlu, že?“

Vylíčila jsem obě dvě příhody se všemi detaily, jak mi utkvěly v paměti.

„Ta příhoda u kostela je stěží tak zlá, jak jsem očekával,“ usmál se strýc. „Nechápu, proč by se k tomu Dudley nepřiznal, i kdyby tam nakrásně byl. Já bych svůj zájem o tak hezkou dívku, jako jste vy, nezapíral. A ta společnost na Knowlu? Jedna dáma v kočáře a tři opilci. Přítomnost té ženy je zárukou, že nemysleli na nic hrozného. Šampaňské je trochu rozkurázilo a výsledkem byla ta hádka a rvačka s hajným. Přihodilo se mi to také jednou – už to bude čtyřicet let –, byla to nejdivočejší rvačka, jakou jsem kdy absolvoval,“ řekl zálibně, nalil si na růžek kapesníku trochu kolínské a potřel si spánky. „Kdyby tam v té oboře Dudley byl, určitě by mi to řekl. Nemusel by se bát, že ho budu nepřiměřeně kárat, mám pro podobné zábavy – lépe řečeno měl jsem – vždy dost pochopení. Poznáte sama, že Dudley je hodný chlapec.“

Stále jsem mlčela. Strýc se uložil do lenošky, kývl mi na rozloučenou, popřál dobrou noc a zavřel oči.

Na chodbě jsem potkala Milli. Uchopila mě za loket a rychle zašeptala:

„Přijel Dudley, určitě potřebuje peníze. A největší ostuda je, že mu je pán dává. Já nemám ani šilink.“

Mezi sourozenci velká láska nehořela.

Pochopitelně, že jsem se o novém obyvateli domu chtěla dozvědět co nejvíce. Povídává Milli se nenechala pobízet. To, co mi řekla, potvrdilo můj vlastní nelichotivý úsudek. Milli se svého bratra bála. Byl to hrubián. Hádal se prý dokonce i s pánem – a pán obvykle ustoupil.

Jeho návštěva Bertramu neměla trvat déle jak čtrnáct dnů. Jak řekla Milli, pořád se potloukal někde v Liverpoolu nebo Birminghamu nebo v Londýně a „bavil se“. Před časem se hodně přátelil s Kráskou a pán měl strach, aby se s ní nemusel oženit, ale naštěstí Kráska na schůzky přestala chodit, protože se zamilovala do Toma Brice. S ní, s Milli, se nikdy moc nebavil, to si raději zašel za Pegtopem vykourit dýmku nebo do beltramského klubu na sklenici piva. Rád střílel, a byl dokonce jednou u soudu pro pytláctví, ale nic mu nedokázali, a pán říkal, že to bylo křivé udání sousedů, kteří nás nemají rádi, protože pocházíme ze vznešenějšího rodu než oni. Mladí páni z okolních statků mají Dudleyho rádi, protože je veselý, i když trochu zlý. Pán často říká, že navzdory všem se Dudley dostane do parlamentu.“

Tak vypadala krátká Millina charakteristika jejího bratříčka.

Ráno příštího dne, zrovna ve chvíli, kdy jsme s Milli dokončily snídani, zaklepal Dudley koncem své dýmky na okno, nadvzedl klobouk, usmál se na mne, pak klobouk pustil, a když padal k zemi, vykopl ho do vzduchu, hbitě v letu zachytil a obřadně si ho znovu nasadil na hlavu. Tento cirkusový kousek mě měl zřejmě pobavit.

Milli se pobaveně rozesmála.

Bylo to zvláštní, ale když jsem ho teď znenadání spatřila, byla bych přísahala, že Dudley a mladík od kostela jsou jedna osoba. A tak kejklířský kousek, který měl mezi námi prolomit ledy, ve mně žádný příznivější cit nevyvolal. Dudley prohodil několik slov s Milli, pak zabalancoval svou dlouhou dýmkou na bradě, pak ještě na nose, a když poznal, že se nehodlám smát a obdivovat jeho šikovnost, skousl troubel mezi zuby a odkráčel. K mému velkému ulehčení se již toho dne neobjevil, ale hned nazítří jsem se od Milli dozvěděla, že ho strýc pokáral za to, že se nám dostatečně nevěnuje.

Pokusila jsem se promluvit s Milli o událostech u scarsdaleského kostela a v oboře, ale Milli mé pochybnosti nemohla rozptýlit, nevěděla nic, co by mi pomohlo v rozhodování.

Jedno však bylo jisté: nebyl-li Dudley hrdinou těch nepříjemných scén, byl tomu chlapíkovi neobyčejně podobný.

Začaly jsme Dudleyho vídat teď častěji. Strýcovo napomenutí účinkovalo. Byl plachý; byl drzý; byl hloupý; byl domýšlivý; byl to dokonale nesnesitelný otrava. Přestože se v mé společnosti často červenal a koktal, choval se dotěrně, byl samolibý a v jeho zamilovaných pohledech, jimiž mě obšťastňoval, se zračil jakýsi ničím nepodložený triumf. Zřejmě byl spokojen s dojmem, který na mne udělal.

Jak ráda bych mu byla řekla, že se mi hnusí, ale třeba by mi to ani nevěřil a domníval se, že tak dámy skrývají svou náklonnost. Vyhýbala jsem se mu, nemluvila s ním, a když přece, tak jen krátce. Musím ale přiznat, že jsem necítila, že by si v naší společnosti bůhvíjak liboval, určitě se v mé přítomnosti necítil dobře. A Milli – tu přehlížel jako vzduch.

Je pro mne velmi obtížné nestranně popsat Dudleyho chování a vzezření. S velkým úsilím musím přiznat, že nebyl v obličeji ošklivý; jeho postava byla sice trochu zavalitější, ale celkem souměrná a ladná; měl světlé vlasy a licousy, hezké modré oči, a kdyby se dovedl chovat jako gentleman, mohl by skutečně platit za hezkého a příjemného muže. Jenže to právě Dudley nedokázal; jeho pohledy byly drzé, sedlácky působila i jeho neohrabanost, pořouchlost a falešné sebevědomí. Mluvil hrubě, nedbale se oblékal a při chůzi se klátil na všechny strany.

Postupně začínal být můj bratranec v mé přítomnosti méně zdrženlivý; jeho způsoby se ale nelepšily.

Jednou vešel, zrovna když jsme s Milli obědvaly. Zašklebil se na mne, sklapl podpatky, zasalutoval, zůstal stát u dveří a hleděl nám do talířů.

„Dáte si něco?“ zeptala se Milli.

„Ne, díky. Budu se chvíli dívat a připiji vám možná na zdraví.“ Vytáhl z kapsy plochou láhev, sebral ze stolu sklenici, nalil si brandy a pomalu upíjel. „U pána sedí vikář,“ řekl po chvíli. „Chtěl jsem si s ním trochu popovídat, ale oni tam řeční o bohu a hádají se o nějaký citát z bible.“ Upil trochu brandy a zbytek rozředil vodou z karafy.

„Však on s tím modlením brzy přestane, teď když je strýc Austin mrtev, už z toho pánbíčkářství nic nekouká.“

„Mlč, ty hříšníku,“ zasmála se Milli. „Představte si, Maud, že Dudley už pět let nebyl v kostele. A naposledy tam šel jen proto, aby se setkal s jednou mladou dámou.“

Dudley na mne pohlédl, smekl klobouk, přiložil si ho na prsa a zakousl se do krempy. Určitě byl přesvědčen o tom, že jeho bezbožnost je neodolatelně okouzlující.

„Divím se, Milli, že se tomu smějete,“ řekla jsem tiše. „Vždyť je to smutné.“

„Mám snad plakat?“

„To ne, ale k smíchu to rozhodně není.“

„Vím o někom,“ vložil se do rozhovoru Dudley, „kdo by pro mne i zaplakal.“ Civěl na mne, jako by očekával, že se v příští vteřině rozbřečím.

Už jsem ho neposlouchala. Opřela jsem se pohodlně v křesle a listovala básněmi W. Scotta, které jsme po večerech předčítaly.

Tón, s jakým hovořil Dudley o mém otci, a jeho vychloubačská bezbožnost ještě prohloubily můj odpor. Nechtěla jsem být urážlivá, ale k přátelskému chování jsem se prostě nedokázala přimět.

„Ti kněží se se vším hrozně loudají,“ řekl Dudley nevrle. „Asi budu muset čekat pěkně dlouho. Už jsem mohl být tři míle odtud, hrome!“ Zádumčivě si prohlížel své zaprášené boty. „Mohli by si ty disputace o andělich nechat na neděli. – Milli, nešla byste se podívat, jestli už ten pánbíčkář odešel?“

Milli, která byla zvyklá svého bratra na slovo poslouchat, vyskočila, a když mě mýjela, zašeptala:

„Peníze!“

Dudley si hvízdal, houpal nohou jako kyvadlem a sledoval, jak obracím listy knihy.

„Povídám, slečno,“ začal, „je to těžké postavení. Nemám ani šilink vlastních peněz, jsem odkázán na otce a tomu vždycky musím říct, nač je potřeby.“

„Třeba si strýc myslí,“ řekla jsem, „že byste si nějaké peníze mohl také sám vydělat.“

„Ale jak? Přece nechcete, aby gentleman prodával v obchodě. Teď to snad bude lepší. Něco jsem přece podědil. Ti vykonavatelé mi dluží pěknou sumičku. Jsou to poctivci, ale pomalu platí, proklatě pomalu.“

Na to jsem neřekla nic.

„Víte, Maud, až ty peníze dostanu, někomu koupím dárek. Už vím komu.“

Patřím mezi ty nešťastníky, kteří se pokaždé začervenují, když chtějí vypadat, jako že je něco nezajímá, a právě teď, k mé velké zlosti, jsem cítila, jak rudnu a horkost mi stoupá do tváří. Viděla jsem, že Dudley tento příznak citu zpozoroval, a protože si příčinu mého rozčilení vyložil po svém, tiše a s nesnesitelnou líbezností se zasmál.

„A mohl bych snad také dostat něco na oplátku, má drahá,“ zatrylkoval, „přece byste nechtěla, abych neposlechl svého pána. Nechtěla, vidíte, že ne?“

Vrhla jsem na něho ledový pohled, jímž jsem chtěla zmrazit jeho nestydatost, ale ke své hrůze jsem cítila, jak znovu rudnu.

„Dal bych za vaše oči celé hrabství,“ vydechl Dudley nadšeně. „Vy jste tak hezká – strašně hezká, Maud. Úplně jste mě zmátla, tenkrát večer, jak pán chtěl, abych vás políbil, chtěl jsem vám dát pusu, hrome, Maud, teď mi přece neodmítnete – políbím vás, i když se tak hezky červenáte.“

Přistoupil ke mně a protivně se zašklebil. Vyskočila jsem z křesla a oslepená hněvem jsem ho prudce odstrčila.

„Snad se se mnou nechcete prát,“ zasmál se. „No tak, Maud, nebuďte zlá. Poslechněte svého strýce, je to jeho přání.“

„Stůjte – nedělejte to, pane,“ vykřikla jsem. „Zůstaňte stát, nebo zavolám služebnou!“ Hlasitě jsem zavolala na Milli.

„Všechny jsou stejné,“ pravil Dudley nevrle. „Člověk nikdy neví, co mají za lubem. Přestaňte křičet. Nikdo vám nic nedělá.“ A zlostně se otočil a odkráčel z jídelny.

Byla jsem rozhodnuta bránit se veškerou silou, jakou jsem byla s to vyvinout. Ta důvěrnost mě hluboce pokořovala a bratrancovo odvolání na strýcovo přání mi připadalo jako neomluvitelná podlost.

Když přišla Milli, našla mě již klidnou, ale velice rozhněvanou – a odhodlanou, že si budu stěžovat. Pak rozčilení ustoupilo a na jeho místo se vrátil strach ze strýce. Mohl by celou záležitost považovat za obyčejné dvorné škádlení a zase se postavit na stranu svého syna. Po dlouhém dohadování jsme se s Milli rozhodly od stížnosti upustit.

Dudley se k mému potěšení urazil a ukazoval se jen zřídka. A vůbec na mne nemluvil. Žila jsem v příjemném očekávání jeho odjezdu, který, jak říkala Milli, se blížil.

Strýc Silas nacházel útěchu v bibli, ale i tomuto prostopášníkovi, jenž se změnil s léty ve vznešeného starce, nemohlo být příjemné vědomí, že jeho syn je obyčejný flamendr a flákač. Přestože tak nadšeně vychvaloval jeho přednosti, z hádek o peníze, které se odehrávaly pochopitelně za zavřenými dveřmi, bylo jasné, že se stylem života milovaného synáčka není něco v pořádku.

Často jsem také přemýšlela o strýci; v jeho povaze jsem se orientovala stále méně. Tak málo jsem věděla o jeho názorech a opravdových citech. Místo abych se s ním sblížila a mohla si ho zamilovat, pomalu se mi odcizoval a z příjemného podivínského strýčka se stával šedovlasý stařec s podivnými vrtochy a slabostmi – odpustím-li si slovo neřest.

S lítostí musím přiznat, že byl trochu sobecký a více než netrpělivý, pokud šlo o naše rozhovory. Dbal spíše na své zdraví a věnoval hodně pozornosti svému stolu, k němuž nás nikdy nezval. Nechával si z Liverpoolu posílat bedny se želvami, pil klaret a rýnské, jedl sluky a byl přísný, pokud šlo o jejich přípravu nebo o chuť, teplotu a barvu kávy.

Vyjadřoval se s obdivuhodnou lehkostí, trochu sentimentálně, uhlazeně, chladně. Rád citoval zcela neznámé francouzské básníky a užíval osobité fráze a obraty, mezi nimiž občas jako záblesk chladného světla zazářila nějaká skličující náboženská myšlenka. Nikdy jsem si nebyla jista, co myslí opravdu a co je jen ironická

výmluvnost. Někdy mě nepříjemně vzrušoval podivný lesk jeho očí, který nemohu přirovnat k ničemu jinému než k odlesku měsíčního světla na lesklém kovu, tak byl chladný a silný. Nenalézám slov pro vyjádření toho pohledu chvíli vlídně hřejícího, a pak náhle sálajícího něčím nepřístojným, záhadným, skoro nelidským. Často když jsem ten pohled cítila na tvářích, napadly mě řádky od Moora: Ach, vy mrtví, vy mrtví, které poznáváme podle lesku vašich chladných očí, jste mrtví, i když se pohybujete jako živí...

A pak ty strýcovy záchvaty: věčné balancování na hranici života a smrti, mezi vědomím a šílenstvím! Zrovna tak málo jsem chápala jeho city k vlastním dětem. Někdy se mi zdálo, že by byl schopen za ně obětovat život, jindy o nich hovořil, jako by je nenáviděl. Mluvil, jako by již netrpělivě očekával příchod smrti, a jednal, jako by měl před sebou ještě padesát let života. Velmi na něm lpěl.

Strýc Silas, gigantická postava mé minulosti – kolik hodin jsem mu věnovala na Knowlu, stojíc před jeho portrétem! Kolikrát planul v mých snech jeho bledý obličej, zářil jeho pohled, kolik úzkosti mi vnukla jeho vznešenost! Teď se mé představy nesrozumitelně rozcházejí s přímou zkušeností. Žila jsem na Bertramu řadu týdnů, ale o svém strýci jsem věděla méně než na Knowlu.

Konečně Dudley odjel. Ani se s námi nerozloučil. A hned následovala další příjemnost. Dostala jsem dopis od lady Knollysové. Psala:

Nejdražší Maud, píši současně Silasovi a snažně ho prosím, aby Vám a Milli povolil návštěvu u nás na Elverstonu. Nevidím žádný důvod, proč by mohl odmítnout, a tak se těším, že Vás zítra obě přivítám a že u mne zůstanete alespoň týden. Je zde několik milých hostů, kteří se na Vás a na Milli opravdu těší. Pozdravujte Milli a vyřídte, že bych ji nikdy neodpustila, kdyby s Vámi nepříjela.

Vaše navždy milující Monika Knollysová

Trochu jsem se s Milli bály, že strýc odmítne dát souhlas, i když jsme nevymyslely žádný rozumný důvod, který by ho k tomu vedl – naopak, byla tu příležitost, aby se Milli konečně setkala s lidmi svého stavu a trochu se rozkoulala ve společnosti. S napětím jsme očekávaly strýcův ortel.

Kolem oběda si nás nechal zavolat, sdělil nám svůj souhlas a popřál nám příjemnou cestu a zábavu.

XV. Elverston a jeho hosté

Když jsme příští den ráno projížděly mezi vysokými a zdobenými štíty feltramských domů, zahlédly jsme u dveří hostince U bílého chocholu našeho vznešeného bratra a bratrance, jak ve společnosti nějakého muže, vyhlížejícího jako podkoní, bezstarostně pokuřuje svou dýmkou. Vtiskla jsem se hlouběji do polstrování kočáru, ale Milli vykoukla zvědavě ven.

„Podívejte se, Maud,“ smála se Milli, „dělal na nás dlouhý nos. Určitě povídal něco žertovného, viděla jsem, jak se Jim Jilliter smál.“

„Byla bych raději, kdybychom ho neviděly. Připadá mi to jako špatné znamení na začátku naší cesty.“

„Ale kdepak,“ odporovala Milli, „je protivný, ale určitě by nám nepřál něco zlého. Jen tak žertuje.“

Projížděly jsme hezkým krajem: cesta vedla přes zarostlé mýtiny, obklopené skalami s křivolakými kořeny borovic a dubů. Úvozem se vinul mělký potok k proslulým derbyshirským močálům a dál k širokým zalesněným údolím, kde se nám poprvé naskytl příjemný pohled na malebný dům sestřenice Moniky. Útulnost a pohostinnost přímo vyzařovala z oken a věžiček té staré pohodlné anglické usedlosti s mohutnými stromy kolem vstupní brány s nápisem: Vstupte – jste vítáni.

Já se radovala a Milli přepadla tréma; pobledla, pak zrudla, začala si upravovat šaty a přechesávat vlasy. Její nervozita byla tak komická, že jsem se jen stěží ubránila smíchu.

Musím ovšem poznamenat, že Milli už nebyla tou rozpustilou dívčinou, s jakou jsem se setkala po příjezdu na Bertram; její šaty sice nebyly vybraně elegantní, ale nebyly také směšné; hovořila tiše a nesmála se na celé kolo jako dříve; hezky se usmívala; uměla poděkovat a svedla i kratší konverzaci, aniž používala ty směšné výroky, které pochytila od Krásky a rolnických kluků. Byla jsem se svou žačkou spokojená a také jsem spoléhala na shovívavost kultivovaných lidí, mezi které jsme se tak těšily.

Když jsme dorazily, byla Monika na procházce, ale pro nás byla připravena ložnice s dvěma lůžky a malé občerstvení.

Zrovna jsme začaly s toaletou, když se Monika vrátila a vypuklo velké vítání. Obě nás objala, políbila a opravdu byla velmi ráda, že nás vidí. Řekla, že se obávala nějakého úskoku od Silase, ale že ten starý tyran zřejmě přišel konečně k rozumu. To všechno říkala klidně před chudákem Milli, zrovna s takovou otevřeností, s jakou hovořila přede mnou o mém otci.

„Nemyslela jsem, že vás pustí bez boje,“ smála se a tiskla si Milli na prsa. „Nebyl by to snadný souboj. Silas je neústupný, když si něco vezme do hlavy. Je to starý čaroděj, s těmi svými nesrozumitelnými knihami o andělech a ďáblech. Na mou věru, začíná se podobat Michaelu Scottovi.“

„Nevím,“ řekla Milli v rozpacích. „Nikdy jsem se s ním nesetkala. Řekla bych, že vypadá trochu jako Michael Dobbs, co prodává fretky. Myslela jste toho?“

Monika se rozesmála: „Ale, Milli, vždyť jste mi psala, že čtete Waltera Scotta. – To nic, má drahá, Michael Scott byl mrtvý čaroděj se stříbrnými vlasy; ležel mnoho let v hrobě. O tom všem se dočtete v písních posledního skotského barda. Říkali mi známí, že viděli ve Feltramu vašeho bratra. Popíjel a kouřil v hostinci. Asi doma moc neposedí, co? – A, Maud, doufám, že se vám nedvoří? Vidím, rozumím, samozřejmě že ano. Pokud jde o ty galantní záležitosti – doufám, že vás můj nepovedený synovec neobtěžuje nějakými špatnými verši?“

„Ale ano,“ ozvala se Milli v tu nejnevhodnější chvíli.

Musela jsem tedy přiznat, že jsem dostala dva nepodepsané dopisy, obsahující zcela neškodné vojenské balady.

„Cožpak jsem vám neříkala, Maud, abyste si s tím floutkem nic nezačínala?“ spustila Monika. „Hraje karty a topí se v dluzích. Zařekla jsem se, že za něho nezaplátím ani penny. Měl by si najít nějakou ženu, která by ho občas založila – mimochodem, doslechla jsem se, že se stýká s jednou bohatou vdovou, sestrou nějakého knoflíkáře z Manchesteru.“

Tento šíp trefil přímo do černého.

„Jen se nelekejte,“ usmála se Monika mému zděšení. „Vy jste bohatší, mladší a hezčí a dočkáte se brzy opravdové lásky, ale zatím se na taková sladká psaníčka moc nespolehejte.“

Zasmála jsem se trochu nuceně – ti knoflíkáři mě znepokojovali. Dala bych nevím co za to, aby byl kapitán Oakley jedním z nich.

Monika se zatím zaobírala Millinou toaletou. Byla hbitá a šikovná jako ta nejzkušenější komorná. Když skončila, odvedla Milli k zrcadlu a prstem jí pozvedla bradu.

„Jen se podívejte do zrcadla, slečno Milli, uvidíte tam opravdu hezkou dívku.“

Milli se zarděla a plaše pohlédla do zrcadla. Ostych jí slušel a s vlasy upravenými šikovnými prsty naší sestřenice vypadala velice půvabně. Měla delší šaty a vypadala v nich vyšší. Byla sice trochu baculatější, ale to nebývá u pánů na závalu. A musím přiznat, že měla velice hezké modré oči a husté vlasy, které jsem jí bezelstně záviděla.

„Hezky se usmívejte, Milli,“ radila Monika. „Čím více, tím lépe. Máte hezké zuby – velmi hezké. Kdybyste byla mou dcerou anebo kdyby mi to Silas dovolil, opatřila bych vám dobré postavení – ale co to pletu, s těma očima a zoubky se o sebe jistě postaráte sama. Tak hlavu vzhůru, Milli, jste mladá dáma a musí to být na vašem chování vidět.“

Monika nás vzala za ruce a odvedla do salónu.

„Mé dvě sestřenice,“ představila nás. „Toto je slečna Ruthynová z Knowlu, které si dovoluji říkat Maud; toto je slečna Millicent Ruthynová, dcera Silase Ruthyna, říkám jí Milli. Jsou to velmi vzdělané a hezké dívky, ony to o sobě dobře vědí a vy to poznáte, jakmile tu bude trochu více světla.“

Když Monika domluvila, vstala od stolku hezká a příjemně se usmávající paní a podala nám oběma ruku. Nebyla již nejmladší – jak jsem tehdy hodnotila stáří –, něco přes třicet, její chování bylo klidné a půvabné a zdálo se, že si přeje, abychom se já a Milli staly jejími

přítečkyněmi. Monika ji oslovovala Mary a někdy Polly. To bylo vše, co jsme se o ní prozatím dozvěděly.

Sotva jsme se trochu rozhlédly po salónu, zazněl zvonek, a tak jsme se rozběhly do svého pokoje.

„Řekla jsem něco nevhodného?“ vyhrkla Milli, sotva jsme vstoupily do ložnice.

„Vůbec ne, Milli. Počínáte si obdivuhodně.“

„Nevypadám hloupě?“

„Vypadáte mimořádně hezky, sluší vám to.“

„Je to tu hezké, Maud, všechno pozoruji. Snad se takovému chování také naučím. A měla jste pravdu, mluví se jinak, než jsem mluvila já.“

Když jsme se pak vrátily do salónu, našly jsme společnost v příjemné zábavě. Vesnický lékař, malý šedovlasý muž s bystrými očima a načervenalým nosem vesele konverzoval s Mary.

Milli mi pošeptala přes rameno: „Pan Carysbroke!“

Měla pravdu: pán, který se opíral lehce loktem o křbovou římsu a bavil lady Knollysovou, byl naším známým z windmillského lesa. Okamžitě nás poznal a srdečně se s námi přivítal.

„Právě jsem se pokoušel popsát lady Knollysové krásy toho mostu, kde jsem vás poznal, slečno Ruthynová,“ řekl pan Carysbroke a uklonil se mi. „Podle mého názoru není krásnějšího místa v tomto hrabství, než je právě toto.“ A několika větami ho velmi výstižně a barvitě vylíčil.

„Nádherná scéna,“ řekla Monika. „A představte si, že mi Maud to místo nikdy neukázala. Asi si je schovává pro svá romantická dobrodružství – a vy, Ilbury, jste velmi dobročinný, o tom není pochyb, ale nejsem si zcela jista, zda byste se pustil po té úzké polorozpadlé římse přes řeku, abyste navštívil nějakou starou nemocnou ženu, kdybyste nebyl spatřil na druhé straně dvě hezké slečny.“

„Zahnala jste mě do úzkých, to musím přiznat. Co vám mám odpovědět? Bud' přijdu o svou dobrou reputaci, kterou jsem skutečně získal svými dobročinnými skutky, nebo musím popřít

motiv, který svědčí ve prospěch mého vkusu," usmál se pan Carysbroke. „Řekl bych to takto: Lidumil, sledující své počestné a v tu chvíli i nebezpečné poslání, byl znenadání odměněn pohledem na dva anděly.“

„A promarnil s nimi čas, který patřil matce Hubbardové, stížené záchvatem ischiasu. Čas, který měl věnovat nemocné, promarnil sněním o lesních nymfách," řekla lady Knollysová.

„Buďte spravedlivá," ohradil se pan Carysbroke, „cožpak jsem nemocnou nenavštívil příští den?“

„Ano, šel jste stejnou cestou – v naději, že u mostu zastihnete znovu víly. Obávám se, že tentokrát jste byl odměněn pohledem na matku Hubbardovou.“

„Jsem opuštěný člověk. Nikdo se mne nezastane," povzdechl si pan Carysbroke.

„Všechno, co říká Monika, je svatá pravda," řekla dáma, kterou jsem znala jako Mary nebo Polly.

„Ovšemže je to pravda," řekl pan Carysbroke, „ale právě proto potřebuji pomoc. Pravda je tím nejnebezpečnějším druhem potupy a já si nemyslím, že bych měl být tak krutě souzen.“

Byla ohlášena večeře. Odněkud ze stínu vystoupil mladý a pěkně upravený kněz. Nad růžovými tvářemi měl hladké vlasy úpravně sčesané v pravidelnou pěšinku. Pozdravil mě úklonem hlavy a poklonil se Milli.

Na tuto první večeři na Elverstonu mám nejpříjemnější vzpomínky. Nebylo možné, aby tam, kde byla Monika a pan Carysbroke, hovor vázl. Milli dostala místo vedle mladého kněze, který ji pološeptem bavil během celého jídla a ještě potom u čajového stolku. Milli se držela přesně mých pokynů a hovořila tak tiše, že se k ní kněz musel naklánět – a nebylo mu to proti mysli.

Později večer, když už jsme seděly s Milli v naší ložnici u krbu, přišla nám Monika popřát dobrou noc. Ještě chvíli jsme si povídaly.

„Právě jsem říkala Milli, jakým příjemným dojmem určitě zapůsobila na vaše hosty, Moniko. Ten mladý kněz je do ní určitě

zamilován. Moc bych se nedivila, kdyby jeho příští kázání bylo o moudrosti krále Šalamouna.“

„Určitě, Maud, také jsem si všimla. A s tím kázáním máte pravdu. Už ho slyším: Kdykoliv najdeš ženu, najdeš věc dobrou a získáš prospěch – a tak dále,“ zasmála se Monika Milliným rozpakům. „Každopádně, drahousku, ten, kdo najde muže, jako je náš vikář, může být se svým nálezem spokojen. On je druhorozeným synem sira Harryho Biddlepena a vedle devadesáti liber ročně má i vlastní příjem z výnosů kostela. – Ale, Maud, i vy jste, myslím, projevila dost zájmu.“

Musela jsem tu narážku vzít jako žert a jen jsem se zasmála a – obávám se – pěkně zčervenala. Monika, ta chápavá duše, přešla raději na jiné téma.

„A co Silas? – Doufám, děvčata, že vás moc netrápí svými podivnými vrtochy. Slyšela jsem, že Dudley odešel s plukem do Indie, ale to byly jen plané řeči. Co vlastně míní dělat? Přece se nebude věčně potloukat mezi pytláky a zápasníky. Mohl by se vydat do Austrálie, Thomas Swain prý tam docela slušně zbohatl. Teď, když má trochu peněz od Austina, by se mohl konečně rozhoupat k nějaké činnosti. Za rok nebude mít, jak ho znám, ani šilink. Možná že ani neví, že Silas žádal doktora Bryerlyho, aby mu vyplatil šestnáct set liber z Dudleyho dědictví – prý na to má jako otec nárok –, no, nevím, rozhodně by udělal lépe, kdyby sebral peníze a někde se usadil. Když budete s Dudleym mluvit, Milli, můžete mu to třeba taktně naznačit. Všichni bychom si ulevili, kdyby ten ptáček někam odlétl.“

Milli hleděla na Moniku s ohromením.

„Pochopitelně o tom nesmíte mluvit před Silasem, Milli, to by vás už nikdy na Elverston nepustil. – Chystají se teď na něho různí věřitelé, to víte, cítí peníze a na dluhy se nezapomíná. Doktor Bryerly se doslechl, že si Silas najal nějakého člověka, který kácí ve windmillském lese duby, prodává kůru a pálí dřevěné uhlí. To by se asi Austinovi nelíbilo. – Jakpak se jmenuje ten uhlíř – Hawk?“

„Hawkes – Dickson Hawkes, říkáme mu Pegtop,“ řekla Milli.

„Bryerly o tom musel napsat panu Danversovi. Je to neodpustitelné mrhání a bezbožné ničení panství. Kvůli několika librám porážet ty krásné stromy. Danvers tomu ale udělá konec, tím jsem si jistá. – A vy, Maud, už máte kočár a koně?“

„Ještě ne, ale strýček mi slíbil, že v několika dnech –“

Monika se chápavě usmála a zavrtěla hlavou:

„Jistě – v několika dnech. Koně a kočár budou stále na cestě a vy se budete pořád kodrcat poštovním vozem.“

„Proto tedy zmizely ty schůdky u plotu,“ řekla Milli. „Proto nám Kráska bránila v přístupu k mlýnu. Teď už vím, z čeho byl ten hustý dým.“

Monika přikývla. Opět byla vážná a na čele se jí objevily starostlivé vrásky.

To, co jsem slyšela, mě nepotěšilo. Myslím, že Monika vyčetla z mého nechápavého pohledu údiv a rychle řekla:

„S konečným soudem zatím počkáme, má drahá. Možná že to všechno Silas podniká z neznalosti svých práv.“

„Jsem si jistá, že je přesvědčen, že takové právo má,“ řekla jsem rychle. „Jinak by přece nedovolil –“

„Ale ano, dovolil, Maud, – teď toho necháme a vy půjdete hezky do postele. Snídaně je ve čtvrt na deset.“ Políbila nás obě na tváře a odešla.

Nějakou chvíli po jejím odchodu jsem se ještě zabývala v myšlenkách těmi darebnostmi, které se měly páchat pod hustým příkrovem windmillského lesa, a pak jsem si teprve vzpomněla, že jsem se jí zapomněla zeptat na něco, co mě velmi zajímalo: kdo vlastně byli její hosté.

„Kdo to může být, ta Mary?“ vyslovila nahlas Milli mou tichou otázkou.

„Monika říkala, že je zasnoubena a ten doktor ji myslím oslovoval lady Mary. Mně se docela líbí. Zítra musíme vypátrat víc.“

„Já si myslím, že se má provdat za pana Carysbroka,“ řekla Milli.

„Opravdu?“ Vzpomněla jsem si, jak po čaji seděla alespoň čtvrt hodiny o samotě s panem Carysbrokem a velmi tiše spolu rozmlouvali. „Z čeho tak usuzujete?“ zeptala jsem se Milli.

„Oslovovala ho drahý a jmenovala křestním jménem. A pak, viděla jsem, jak ji škádlivě políbil, když se loučili.“

Zasmála jsem se. „Asi máte pravdu, všimla jsem si, jak jsou k sobě důvěrní, ale jestli jste je opravdu viděla, jak se políbili, je to jasné.“

„To tedy je, holka.“

„Neříkejte mi holka.“

„Promiňte, Maud, – pozorovala jsem je nenápadně. Ohromně se k sobě měli.“

Znovu jsem se zasmála, ale ucítila jsem v srdci zvláštní sevření, polilo mě horko, jako bych prožila velké zklamání – a tak jsem se rozesmála a smála jsem se až příliš hlasitě, zatímco jsem se odstrojovala před zrcadlem a polykala slzy.

Maud – nestálá a nešťastná Maud – kapitán Oakley je zapomenut a pan Carysbroke je zasnouben. Co si má dívka v takové situaci počít, zvláště sledují-li ji oči chytré a zvědavé přítelkyně? Dala jsem se do zpěvu, a když jsme pak ležely v postelích, mluvila jsem jen o kapitánovi Oakleyovi, i když se mi zdál po dnešním setkání s panem Carysbrokem nesmírně hloupý.

Z Bertramu jsme byly zvyklé vstávat časně a byly jsme také první, kdo zasedl k snídani na Elverstonu. Jakmile se objevila Monika, zasypala jsem ji rafinovanými otázkami.

„Když je lady Mary zasnoubena s panem Carysbrokem, neměla jste mě, Moniko, s ním nechávat tak dlouho samotnou. Co si jeho snoubenka pomyslí? Vždyť mě bude podezřívat z flirtu.“

„Kdopak vám o tom zasnoubení řekl?“ zeptala se Monika s tajemným úsměvem.

„Samy jsme to s Milli odhalily. Vždyť je to tak jasné, jako že tu s vámi teď stojíme.“

„Vy jste přece s panem Carysbrokem neflirtovala, Maud. Nebo snad ano?“

„Samozřejmě že ne, ale za to neděkuji vám, ale své opatrnosti. A teď nám můžete všechno hezky dopodrobna povědět. O něm i o ní. Jak se vlastně lady Mary jmenuje?“

„Podívejme se na ně,“ rozesmála se Monika. „Dvě venkovské husičky, jeptišky z kláštera bertramského, a tak mají za ušima. Vidím, že před vámi nemohu nic tajit. Ale pro všechno na světě, jak jste na to přišly?“

„Povíme vám to, ale nejdříve chceme slyšet, kdo vlastně lady Mary je.“

„Je to lady Carysbroková,“ řekla Monika.

„Příbuzná pana Carysbroka?“

„Ano – a kdo vám řekl, že on se jmenuje Carysbroke?“

„Milli. Potkaly jsme se s ním v tom windmillském lese.“

„Kdo to řekl vám, Milli?“ zeptala se Monika.

„Lamour.“

„Co to říkáte, dítě?“ zvolala Monika. „Chcete říct, že vaše láska k němu vám vnukla –“

„Myslím starou Wyatovou, říkáme jí Lamour. A také náš pán.“

„Silas?“

„Ano, řekl jí to otec a od Milli jsem se to dozvěděla já.“

„Už tomu začínám rozumět,“ rozesmála se Monika. „Zapomněla jsem vás představit – vlastně jste se už znali. To se povedlo. A teď mi honem povězte, jak jste přišly na to, že je s Mary zasnouben.“

Milli přednesla svůj důkaz.

„Zaslouží si to,“ smála se Monika. „Myslím, že je pěkně přivedeme do rozpaků. Tedy, děvčata, vy jste povedený párek, před vámi člověk nic neutají. Ne abyste prozradily, že o vašem pozorování něco vím.“

„Umíme držet jazyk za zuby,“ řekla Milli spiklenecky.

V té chvíli vešel do salónu skleněnými dveřmi ze zimní zahrady párek, o kterém byla právě řeč.

„Dobré jitro,“ přivítala je Monika. „Doufám, že se vám dobře spalo. Od této chvíle to budete mít trochu těžší, až se dozvíte, že zde máme dva půvabné detektivy, kteří sledují každý váš krok a každé

vaše slovo, a musím přiznat, že i každý váš polibek. Takže tajní snoubenci jsou odhaleni a teď nám klidně řekněte, kdy se chystáte k oltáři. – Ujišťuji vás, že jsem neprozradila ani slovo, vy sami jste se prozradili. Jestliže spolu budete důvěrně cukrovat na pohovce, nazývat se křestními jmény a dávat si u schodů polibky, nesmíte se divit, že vás párek chytrých detektivů snadno odhalí.“

Pan Carysbroke se tvářil pobaveně a několikrát během Moničina proslovu na mne pokradmu pohlédl.

Hrozně jsem se styděla, Milli zrovna tak, ale neúprosná Monika byla rozhodnuta zbavit nás všech zbytečných formalit a zdvořilostních frází.

„A teď, děvčata, dovolte, abych učinila objev, který bude asi v rozporu s tím vaším,“ řekla. „Představuji vám lorda Ilburyho a jeho sestru, lady Mary. Byla to moje chyba, že jsem vás neseznámila pořádně již včera.“

„Jsem polichocen tím, že jsem se stal předmětem jisté teorie slečny Ruthynové, i když byla mylná,“ řekl lord Ilbury a políbil mi ruku. Nezapomněl se uklonit Milli, která mu poděkovala docela slušným úsměvem.

Myslím, že ty dny na Elverstonu byly jedněmi z nejpříjemnějších v mém životě; veselá, inteligentní a milá domácí společnost; okouzující procházky; projížďky na koni nebo v kočáru po vzdálenějších částech hrabství; večery s hudbou, čtením a recitací. Občas přijel na skok některý soused nebo přítel z města. Vzpomínám si na vytáhlou starou slečnu Witletopovou, zábavnou starou pannu, která vyprávěla úžasné historky z hrabství časů jejího otce a děda; znala původ každé zdejší rodiny a pamatovala všechny souboje a únosy; předváděla parafráze na staré volební pamflety a věděla o všech silničních loupežích; uměla vyprávět o skřítcích a trpaslících, zjevujících se na vřesovišti Windale Moor na staré dostavníkové cestě, kde se objevoval starý tlustý duch v morušově červeném sametu, jehož berle a karnýry se objevovaly za měsíčních nocí u sousedního paláce, který byl zbourán již v roce 1803.

Byly to příjemné večery. Milli poslouchala a stále víc a víc se také zapojovala do rozhovoru. Dny ubíhaly jako voda v řece. Vzpomínám si, s jakým napětím jsme očekávaly odpověď z Bertramu na Moničinu žádost, aby nám strýc povolil pobyt ještě o čtrnáct dnů prodloužit.

Pak přišla odpověď od strýce Silase.

Má drahá lady Knollysová, na Váš milý dopis odpovídám z celého srdce ano (to jest pro další týden, nikoliv pro dalších čtrnáct dnů). Rád slyším, že tam u Vás mé dvě vlaštovičky tak hezky štěbetají; budou chodit do společnosti podle vlastního přání, nejsem žádný žalárník a nezavírám nikoho vyjma sebe. Osobně si myslím, že mladí lidé mají málo volnosti; mou zásadou je učinit je svobodnými muži a ženami. V morálce i ve vzdělání. Každé donucování je mi z duše protivné. Nechť tedy u Vás mé dvě dcery zůstanou ještě týden. Pošlu pro ně kočár v úterý – do té doby budu více než kdy jindy smuten a osamocen, a tak prosím a sobecky naléhám: neprodlužujte mi jejich nepřítomnost.

Tuším, že se usmíváte, když víte, jak málo mi mé zdraví dovoluje se z jejich přítomnosti těšit, ale jak krásně a výstižně praví Chaulieu: „Ať skryt lesní stěnou z listí – neproniknutelnou –, přesto vaše písně, žvatlání a váš smích, slabý a vzdálený, inspirují mou představivost, svým sluchem vidím vaše úsměvy, rdění, vlající kučery i nohy slonovinového lesku, a tak, ač smuten, šťasten jsem přec, sám, a přece s vámi –“ A stejný je i případ můj.

Ještě jednu žádost a končím: Prosím, připomeňte jim slib, který mi daly: Kniha života – pramen moudrosti, musí z něho pít ve dne i v noci, ať nezapomínají na bibli, jinak jejich duchovní život uhasne.

Ať nebesa Vám žehnají a ráčí Vás zachovati. Ujistěte mou láskou milovanou neter i dceru a vězte, že totéž bych rád řekl i Vám.

Váš Silas Ruthyn

Monika dočetla a se čtveráckým úsměvem řekla:

„Tady to máte děvčata, všechno hezky pohromadě: milostné psaníčko i evangelium, francouzského básníka v aleji snů a Silase v údolí stínů smrti; dokonalá svoboda a neodvolatelný příkaz vrátit se domů. Jedno objasňuje druhé. Ubohý Silas, myslím, že mu jeho zbožnost k stáru nesvědčí.“

Mně se však dopis líbil, obdivovala jsem jeho styl a jemnost. A něhu, s kterou psal strýc o nás dvou. A koneckonců pobyt nám prodloužil.

Asi dva dny nato jsme u snídaně hleděly oknem na ozářenou zimní krajinu, když Monika jako mimochodem řekla:

„Psal Charles Oakley. Rád by nás ve středu navštívil. Nemám nejmenší chuť ho přijmout. Ráda bych viděla, jak získává ty lékařské propustky, vždyť je věčně nemocný. Podle jeho dopisů má deset nemocí, to se ale do sonetů moc nehodí.“

Zvláštní, přijede ve středu – den po našem odjezdu. Tvářila jsem se nevšimavě. Monika hovořila k Milli a k lady Mary, a tak si nevšimla, jak se mi hrne do tváří krev. K dovršení neštěstí jsem zahlédla, že mě pozoruje lord Ilbury a že i oči lady Mary krátce spočinuly na mých lživých tvářích – dávno jsem už na kapitána nemyslela s něhou a zbožňováním. Hněvala jsem se na Moniku, která tuto mou slabost znala, a přesto takto bez přípravy vyslovila kapitánovo jméno. Nemohla jsem vstát a odejít, musela jsem zůstat na své židli a tvářit se, že mě zajímá scenérie za oknem. Suše jsem odmítla další šálek čaje, a byla jsem dokonce odměřená k lordu Ilburymu, což bylo pochopitelně to nejhluupější, co jsem mohla učinit.

Později jsem z okna ložnice pozorovala Moniku, jak se prochází s lady Mary a živě spolu rozmlouvají; instinkt mi napověděl, že téma jsem jim dodala svou hloupostí já.

Myslím, že jsem na lorda Ilburyho myslila víc, než jsem tušila, a jsem si jista, že kdyby teď přijel kapitán Oakley, nepromluvila bych s ním ani slovo. Nejraději bych ho byla viděla na dně moře.

Ale i přes to nešťastné rdění uběhl zbytek našeho pobytu na Elverstonu neobyčejně šťastně. Kdo takových čtrnáct dní neprožije, nepochopí, jak malá domácí společnost zdůvěrní a kolik příjemných chvil si navzájem připraví.

A pokud jde o mé city k lordu Ilburymu – mladá dáma se musí přísně kontrolovat a nesmí připustit viditelný zájem o muže, pokud si není stoprocentně jista, že ji má raději než celý okolní svět. A tak jsem jen poněkud troufale dychtila dozvědět se o něm co nejvíce. Nic víc – ale také nic méně.

Na malém mramorovém stolku v salónu ležel objemný a lákavý Seznam peerů⁸. Měla jsem dost příležitostí, abych do něho nahlédla, ale nikdy jsem nenašla dost troufalosti.

Konečně jsem si jednoho dne dodala odvahy a s tlukoucím srdcem listovala hustě potištěnými stránkami až k „II“, když jsem zaslechla za dveřmi kroky. Pak se dveře pootevřely a já zaslechla lady Knollysovou, která se zastavila na prahu a s někým hovořila. Zavřela jsem knihu asi v podobném rozpoložení, v jakém zavřela paní Modrovousová pokoj hrůzy, když zaslechla kroky svého manžela, a vklouzla jsem do vzdálenějšího koutu salónu, kde mě Monika našla chvějící se vzrušením.

Na jakoukoliv jinou věc bych se byla sestřenice Moniky bez váhání zeptala, ale v tomto případě by mě k otázce nedonutili ani pod pohrůžkou smrti – tak jsem se bála své slabosti se červenat. Zmocnila se mě panika pokaždé, když jsem si představila, že by snad společnost mohla strávit chvilku veselé konverzace na téma mých milostných zmatků.

Po tom, co jsem jen o vlas unikla odhalení, jsem kolem toho magnetického Seznamu peerů chodila jako kolem horké kaše. Tam pod těmi zlacenými a kováním ozdobenými deskami bylo tajemství, které jsem nemohla znát bez rizika, že budu nenapravitelně kompromitována. Snad bych byla v takovémto stavu palčivě

⁸ Seznam příslušníků vysoké šlechty. *Pozn. red.*

nejistoty a zvědavosti odjela, kdyby mi Monika mimoděk sama nepomohla.

Večer před odjezdem jsme si povídaly v ložnici o všem možném – a pak konečně přišla ta otázka, na kterou jsem tolik dní čekala.

„A co si myslíte o Ilbury?“ řekla Monika.

„Považuji ho za chytrého, vzdělaného a zábavného,“ odpověděla jsem klidně, „jen někdy se mi zdá trochu melancholický – na pár minut se zasní a pak jako by se násilím vpravoval do rozhovoru.“

„Ach ano, měl velké nepříjemnosti. Před pěti měsíci mu zemřel bratr. Měli se velmi rádi. Od té doby přestal trochu myslet na svou kariéru. Příliš filozofuje a někteří lidé na něho začínají pohlížet jako na starého mládence.“

„Jeho sestra, lady Mary, je skvělá žena. Slíbily jsem si, že si napíšeme,“ řekla jsem – byl to tah pokrytce, jímž jsem chtěla Monice naznačit, že se o Ilburyho zajímám stejně jako o ostatní hosty.

„Jistě,“ řekla Monika s úsměvem. „Je skvělá jako on, nemyslíte? – Ilbury tady najal The Grange, aby změnil místo pobytu a přišel na jiné myšlenky. Zvolil samotu – já to považuji za morbidní vrtoch, od kterého by mu měl někdo pomoci. Nechává si posílat dopisy stále na jméno Carysbroke podle minulého bydliště. Vyhýbá se společenským závazkům. Kdyby znali sousedé jeho pravé postavení, zvali by ho na nudné večere, které by nemohl dost dobře odmítat. – Vy jste, Milli, viděla pana Ilburyho na Bertamu ještě před příchodem Maud?“

„Ano. Přišel navštívit našeho pána a požádal ho o povolení, aby směl vstupovat na naše pozemky.“

„Když přijal tu funkci vykonavatele závěti a bydlí v sousedství Bertramu, musel Silase navštívit. Pokud vím, velice ho váš otec zaujal a chová o něm mnohem lepší názor – jistě se nebudete zlobit, Milli, než někteří zlomyslní lidé, které bych mohla jmenovat. Například tvrdí, že to nešťastné kácení stromů byl jen přehmat a nedopatření. Myslím, že se vy a Maud s lordem Ilburyem na Bertramu teď častěji setkáte,“ usmála se na mne. „Myslím, že se mu velmi líbíte.“

Vy – měla na mysli nás obě, nebo jenom mne?

Náš pobyt – velmi příjemný pobyt – na Elverstonu se chýlil ke konci. Monika se svou vrozenou lstivostí dbala na to, aby Milli nikdy zbytečně nepřišla o společnost mladého faráře, který se ukázal jako neobyčejně vytrvalý a příjemný společník; své neškodné flirtování vedl na poli teologie a projevoval hluboký zájem o názory hezké Milli. Každý večer mi Milli svěrovala peripetie jejich učených a něžných disputací, odehrávajících se v šeru na pohovce, kde se dopustil nejedné trestuhodné úchyly, když horlivě přikyvoval k Milliným pochybným teoriím. Její úcta k tomu hezkému zpovědníkovi rostla každým dnem a myslím, že se k posledku ve svých hovorech často vzdalovali z oblastí náboženské víry.

Galantní vikář se zúčastnil pochopitelně i oběda na rozloučenou a s roztomilou důvěrností daroval Milli malou knížku v nádherné staré vazbě, jejíž text pojednával o některých otázkách, v nichž si nebyla zcela jista a kterým hlavně předcházela tato dedikace: Věnováno slečně Millicent Ruthynové skutečným přítelem, 1. prosince 1844. K věnování přidal i uzardění a vroucí pohled sklopených očí.

Když jsme nasedaly do kočáru, padalo krvavé prosincové slunce za daleký obzor.

Lord Ilbury mě doprovodil, opřel se loktem o okénko a řekl mi:

„Opravdu nevím, slečno Ruthynová, co si tu bez vás počneme. Pokud jde o mne, myslím, že uprchnu zpět na Grange.“

Mohlo být něco řečeno výmluvněji?

Stále se ještě neměl k odchodu, jeho paže zlehka spočívala na rámu okénka. Pak odstoupil a přidal se k ctihodnému vikáři, který postával se smutným úsměvem na schodech domu.

Zapráskal bič, koně zabrali a my vyjeli alejí z nádvoří toho pohostinného domu a klusali padajícím soumrakem k Bertramu.

Mnoho jsme cestou nemluvily. Milli držela na klíně knížku a já občas zahlédla, jak se snaží znovu si přečíst věnování od svého nového „skutečného přítele“.

Když jsme dorazily k Bertramu, byla tma.

Starý Crowl otevřel bránu, zastavil povoz a upozornil postilióna, aby nedělal na nádvoří hluk, neboť je docela možné, „že náš pán už bude mrtev“.

Okamžitě jsme zastavili kočár a vyptávali se na podrobnosti té hrozné zprávy. Crowl nám řekl, že strýc byl včera „hrozně prapodivný“, ani dnes se neprobral z mdloby, v noci ho navštívil doktor, který je už zase v domě.

„Už je mu lépe?“ zeptala jsem se.

„Není, pokud vím, slečno. Dvě hodiny se již nepohnul. Možná že už je v nebi.“

„Jeďte – jeďte rychleji,“ křikla jsem na kočího. „Nebojte se, Milli, pomodlete se, abychom ho zastihly živého a aby se uzdravil. Třeba je to jen obvyklý záchvat.“

Jako ve snách jsme vešly do domu. Mary Quinceová už nás očekávala.

„Kde je doktor?“

„V pánově pokoji. Před třemi hodinami mu pouštěl žilou.“

Vzala jsem Milli za ruku a s bušícím srdcem ji vyvedla po schodech.

„Řekněte nám rychle, co se tu vůbec stalo,“ zeptala jsem se Mary.

„Ráno už jsme si mysleli, že zemřel, slečno, ale teď mu je lépe. Doktor říká, že je v transu. Pomáhala jsem ho s Wyatovou ošetřovat a byla jsem uvnitř, když mu doktor pouštěl žilou.“

„Je mu lépe?“

„Doktor říká, že je. Nařídil nám, že kdyby usnul a chrápal, máme mu povolit obvaz a nechat ho krváct, dokud nepřijde k sobě. To je ale hotová vražda, nemá v těle ani kapku krve nazbyt. Uvidíte, až se podíváte do umyvadla.“

O takovou podívanou jsem zájem neměla. Zatočila se mi hlava a musela jsem usednout na schody. Mary mi donesla napít a omyla mi obličej studenou vodou. To mě trochu osvěžilo.

Milli vůbec nemluvila, jen se chvěla a byla bílá jako stěna. Musela tu chvíli nejistoty prožívat mnohem bolestněji než já – byl to přece

její otec. Ale Milli byla statečné děvče, nebyla tak přecitlivělá jako já. Podepřela mne a šly jsme dál. Obě dvě jsme měly jedinou myšlenku.

„Musíme ho vidět, Milli – pojďme.“

Vstoupily jsme do pokoje. Obyčejná svíčka skloněná na stranu jako věž v Pise, s dlouhým čadícím knotem, odkapávala vosk na stůl. Dveře vedle krbu, vedoucí do ložnice, byly otevřené. Nahlédla jsem dovnitř.

U postele postávala jako nevraživý duch Wyatová; doktor, menší holohlavý muž, stál u krbu a sledoval pacienta s mlčenlivým, veledůležitým výrazem.

Doktor mě poznal, okamžitě mi vykročil vstříc, učinil hlubokou poklonu a představil se jako doktor Jolks. Uctivě mě vypoklonkoval zpět do strýcovy pracovny a posadil se ke krbu. Byl to nasládlý a důležitý muž; byla bych si přála, aby tu byl místo něho nějaký praktický venkovský lékař, který by mě o stavu mého strýce zpravil v polovičním čase.

„Bezvědomí, madam, hluboké bezvědomí. Váš strýc byl, slečno Ruthynová, ve velmi vážném stavu. Byl by snad nepřežil, kdybych ho nepodrobil velmi tvrdé léčbě a nepustil mu silně žilou, což se ukázalo šťastným řešením. Obdivuhodná tělesná konstrukce – úžasná konstituce – zázračná nervová soustava. Škoda že na sebe váš strýc víc nedbá. Má velmi škodlivé návyky. Já vím, že i vy děláte vše, co je ve vašich silách, tak si počínám i já, ale co je to platné, když s námi pacient nechce spolupracovat. Pochybuji, že to dobře skončí.“ Jolks pochmurně pokrčil rameny.

„Lze mu nějak pomoci? Třeba změnou vzduchu. Co je to vlastně za hroznou nemoc?“

Záhadně se usmál a zavrtěl odmítavě hlavou.

„Sotva to můžeme nazvat nemocí, slečno Ruthynová. Je to postupná otrava opiem. Pravidelně ho užívá ve vodním roztoku, někdy i jen tak nezředěné nebo v tabletkách. Zním hodně lidí, kteří opium pravidelně berou, ale většinou zachovávají rozumnou míru. Všichni podlehnou časem návyku, který nelze odstranit. Opium, jak jistě víte, je jed. Nerozumné dávky znamenají dříve nebo později

smrt. Mnohokrát jsem mu to vysvětloval, na mé rady nedá. Tato krize ještě neskončí tragicky, ale příště třeba – v každém případě jsem rád, že jste se vrátily, vy i slečna Millicent, služebnictvo se sice snaží, ale jsou to lidé, jimž se nedostává potřebné inteligence. Pro případ, že by následovaly nějaké komplikace, poučím vás, jak jim čelit.“

Pronesl učenou přednášku, kterou zakončil prosbou, abychom já nebo Milli zůstávaly s nemocným v pokoji, dokud se on ve dvě nebo ve tři hodiny ráno nevrátí. Kdyby se dostavilo druhé hluboké bezvědomí, bylo by to prý velmi – velmi zlé.

Usadily jsme se s Milli u krbu a neodvažovaly jsme se ani šeptat. Strýc Silas ležel tiše a bez sebemenšího pohybu jako mrtvý.

Že by se pokusil o sebevraždu?

Jestliže uvěřil tomu, že je jeho postavení tak nenapravitelně bezvýchodné, pokud jde o zdraví i jeho místo ve společnosti, jak to líčila lady Knollysová, nebylo by to koneckonců tak nepravděpodobné. A jeho náboženství, jak jsem slyšela, obsahovalo podivné teorie.

Asi tak v hodinových intervalech se přece jen u strýce objevovaly drobné známky života; z úst postavy zahalené do prostěradla se vydral táhlý sten a jakési huhňavé drmolení. Byla to snad modlitba? Kdo mohl tušit, jaké myšlenky vířily pod tím bledým čelem.

Bděly jsme ve společnosti toho děsivého obrazu smrti již tak dlouho, že chudák Milli počínala dřímat. Wyatová se nabídla, že Milli zastoupí a bude hlídat se mnou.

Neměla jsem tu hrubou stařenu ráda, ale musela jsem obdivovat její vytrvalost a ochotu, s kterou se nabídla zastoupit Milli.

„Pan Dudley doma není?“ zeptala jsem se služky, když Milli odešla.

„Včera jel do Clopertonu na nějaké zápasy, slečno. Měl se dneska vrátit.“

„Poslali jste pro něho?“

„Ne.“

„A proč ne?“

„Myslím, že by se svého zápasu nevzdal,“ ušklíbla se Wyatová.

„Kdy se vrátí?“

„Až bude potřebovat peníze.“

Po celou další hodinu se strýc ani nepohnul. Wyatová se zvedla a odešla pro nové svíčky.

„Svícen je vedle v pokoji,“ navrhla jsem jí. Bála jsem se zůstat se strýcem sama.

„Jedna by nám nestačila, slečno.“

„Tak trochu prohrábněte oheň.“

„Jdu pro svíčky,“ řekla Wyatová umíněně a odbelhala se. Slyšela jsem, jak si pro sebe něco drmolí.

A tak jsem s tím hrůzu nahánějícím společníkem zůstala sama v pokoji. Byly dvě hodiny po půlnoci.

Prohrábla jsem oheň; hořel slabě, nevydával žádný plamen, jen doutnal. Vstala jsem, prošla se pokojem a snažila se myslet na něco jiného. Ale byla to zbytečná námaha. Pořád jsem jen myslela na bídný osud svého strýce.

S podivně sevřeným srdcem jsem čekala, až se Wyatová vrátí.

Nad římsou krbu viselo zrcadlo; jindy by mi pomohlo k rozptýlení, ale teď jsem do něho neodvážila pohlédnout. Pod zrcadlem ležela bible; začala jsem v ní mimoděk listovat a našla tři lístky vloženého papíru. Jeden dlouhý proužek byl popsán hustými poznámkami, daty a jmény; dole bylo připsáno Dudley Ruthyn. Když jsem papírky znovu vkládala do bible, něco ve mně vyvolalo dojem, že se za mnou cosi pohnulo, jako bych zaslechla nějaký zvuk; rychle jsem pohlédla do zrcadla a srdce se mi rozbušilo v hrudi.

Viděla jsem hubenou, do rubáše oděnou postavu strýce Silase, jak slézá z postele a dvěma třemi rychlými kroky se ke mně blíží s úšklebkem tak krutým a nesmyslně zrůdným, až mě zamrazilo. Neměla jsem sílu otočit se a pohlédnout na něho přímo. Zastavil se za mnou, neskutečně vysoký a hubený, s octovým obkladem sešpendleným na čele, napřáhl vyhublou bledou ruku a přes rameno mi vyškubl bibli z ruky. Cítila jsem na krku jeho dech a pak jsem zaslechla, jak zasyčel: „Had ji podvedl a ona jedla!“

Po několika vteřinách se prudce otočil a přešel k jednomu oknu, kde se zastavil a s úšklebkem hleděl několik minut ven do neproniknutelné tmy. Pak se otočil, přešel k posteli, posadil se na pelest a s obličejem staženým nějakou mystickou bolestí se na mne bolestně zahleděl.

Zdálo se mi, že trvalo několik hodin, než se Wyatová vrátila; celou tu dobu jsem cítila v zádech strýcův ledový pohled. Žádný milenec nebyl nikdy šťastnější při spatření své milé než já, když jsem ve dveřích zahlédla tu vrásčitou stařenu.

Můžete si být jisti, že od toho zážitku jsem již nikdy v noci do strýcova pokoje nevstoupila. Mnohokrát jsem si svou zbabělost vyčítala, ale hrůza z toho prožitku byla silnější než má dobrá vůle.

Když jsem doběhla do postele, přepadl mě hysterický záchvat pláče. Jakmile jsem zavřela oči, viděla jsem ve tmě bledý strýcův obličej, jehož oči mě spalovaly nenávistným pohledem.

Po klidných dnech na Elverstonu jsem znovu vstoupila do kruhu nejistoty starého strachu z neznámého nebezpečí.

XVI. Kapitola plná milenců

Ráno druhého dne byl strýc mimo nebezpečí smrti. Rychle se zotavoval. Mdloba pominula a dostavil se pouze stav velké vyčerpanosti. Navštívily jsme ho s Milli v ložnici a promluvíly s ním několik vět. Přijal nás velmi vlídně.

Při naší pravidelné odpolední procházce jsme potkaly doktora Jolkse, jak kráčí směrem k windmillskému lesu. Zastavil se s námi a obřadně smekl klobouk.

„Jdete se podívat na to ubohé děvče?“ zeptal se nás.

„Kráska je nemocná?“ řekla Milli. „Myslím Hawkesovou,“ dodala na nechápavý doktorův pohled.

„Ano – Hawkesová, je v mém seznamu chudých,“ podíval se do svého notesu.

„Co ji trápí?“ zeptala jsem se.

„Má revmatickou horečku.“

„Je to nakažlivé?“ zajímala se Milli.

„O nic víc než zlomená noha,“ usmál se doktor.

Okamžitě jsme se rozhodly, že se do Hawkesovy chatrče podíváme a nemocnou dívku navštívíme. Nemohu říci, že by nás posedla nějaká touha po dobročinnosti, spíše jsme jen chtěly dát naší procházce nějaký cíl.

Přešly jsme stráň porostlou nízkými keři a zastavily se před chatrčí s malým zanedbaným dvorkem. Tam jsme zastihly starou a nevrlou ženu, navíc ještě pořádně nahluchlou. Konečně jsme ji přiměly, aby nás vyslechla, a zeptaly jsme se jí, jak se daří Meg.

„Počkejte, až přijde starej,“ zněla její odpověď.

Pootevřenými dveřmi jsme mohly nahlédnout do neuklizené komory, odkud se ozývalo tiché sténání.

Neměly jsme odvahu vstoupit do domku bez dovolení, a tak jsme postávaly na zápraží, nerozhodné, co si počít. Dívčino sténání ve mně vzbuzovalo opravdový soucit.

„Ať visím, jestli támhle nejde Pegtop,“ zvolala Milli.

Objevil se vyrudlý červený kabátec a vrásčitá tvář s rozčuchanými vlasy, trčícími zpod plstěného klobouku. Na své dřevěné noze se Hawkes kolébal po blátivém dvorku a opíral se o sukovitou hůl. Spatřil nás, ale nezdálo se, že by byl naší návštěvou zrovna nadšen. Ledabyly nadzvedl klobouk a chystal se kolem nás beze slova projít.

„Obávám se, že je vaše dcera velmi nemocná,“ řekla jsem.

„To je možný,“ řekl, aniž na mne pohlédl. „Bude mě stát pěkných pár šilinků.“

„Leží se jí v té místnosti pohodlně?“

„To jo. Má dost pohodlí, určitě víc než já.“

„Odkdy je nemocná?“

„Tehda jak jsme zastřelili tu kobylu – v sobotu. Mluvil jsem s lidma, ale nikdo nevěděl, co jí je. Hrom do toho, já doktor nejsem a se Silasem je těžká řeč. Jestli to takhle půjde dál, tak vodejdu. Ať se to pánům líbí, nebo ne.“

„Doktor ji bude léčit zadarmo,“ řekla Milli.

„Jo, to bude – ale von ji stejně nevyléčí. Každě se vymlouvá na bolesti, jen já musím furt dřít.“ Přiklekl ke kamennému schodu a ukrojil si kus tabáku. „Dělník je jako tažnej kůň – když se vo něj nikdo nestará, špatně táhne.“

„Snad bych vám mohla nějak pomoci,“ řekla jsem.

„Možná že jo,“ souhlasil.

Hawkes nacpal dýmku, bouchl holí do dveří a vzápětí se objevila žena s hořícím smotkem papíru. Hawkes si připálil, cvrnkl do klobouku a beze slova odešel, bafaje mocně z dýmky. O zdraví své dcery se vůbec nezajímal, se ženou nepromluvil ani slovo.

V té chvíli k nám došel doktor Jolks.

„Počkejte chvíli,“ řekl, „podívám se, jak se jí daří.“

Vešel do domku a zavřel za sebou dveře.

Čekaly jsme asi čtvrt hodiny. Konečně se doktor objevil.

„Je v hrozném stavu – úplně zanedbaná. Vlastně by měla být dávno v nemocnici.“

„Ta žena je úplně hluchá a Hawkes je strašný mrzout,“ řekla jsem rychle. „Nemohl byste k Meg poslat nějakou ošetřovatelku, aby o ni

pečovala, než se její stav zlepší. Ráda jí zaplatím a udělám vše, co mi doporučíte.“

Domluvili jsme se rychle. Doktor slíbil, že pošle z Feltramu ošetřovatelku a věci potřebné pro léčení a větší pohodlí pacientky. Pak zavolal Hawkese a myslím, že mu o naší dohodě pověděl.

Přistoupily jsme s Milli ke dveřím.

„Můžeme vás navštívit, Meg?“ zavolala Milli.

Neozvala se žádná odpověď, a tak jsme po chvílce váhání vstoupily. Už první pohled na Meg nás přesvědčil, že je opravdu vážně nemocná; propadlé tváře rozpalené horečkou a zanícené oči, rozpraskané rty, sípavý dech. Upravily jsme jí lože a zatemnily pokoj. Na naše otázky neodpovídala, nepoděkovala, nepromluvila; hleděla na nás sklíčeným pohledem plným údivu a nechápavosti.

Navštěvovaly jsme ji denně. Někdy s námi mluvila, někdy ne. Byla rozmrzelá, nedůtklivá, nikdy nepoděkovala, a často se po nás dokonce velmi zlostně dívala. Dopadlo to nakonec tak, že Milli mě odmítla k nemocné Meg doprovázet.

Uzdravovala se teď velmi rychle. Jednou když jsem u ní seděla na lůžku a zdálo se mi, že je v lepší náladě, jsem řekla:

„Myslím, Meg, že byste měla slečně Milli poděkovat. Pomáhala vám, když jste byla vážně nemocná.“

„Já jí děkovat nebudu,“ řekla umíněně.

„Jak myslíte, Meg. Bylo by to od vás hezké.“

Najednou mě Kráska uchopila za ruku a začala ji líbat, a než jsem si stačila uvědomit, co se vlastně stalo, cítila jsem na paži její slzy. Snažila jsem se vyprostit z jejího sevření, ale ona plakala a znovu a znovu si tiskla mou dlaň ke rtům.

„Přestaňte, Meg, co to děláte! Chcete mi snad něco říci?“

„Ne, slečno, ne,“ vzlykala a hladila mě po zápěstí. „Nebudu děkovat Milli, to vy jste si na mne vzpomněla, vy jste to byla, včera v noci jsem brečela, když jsem si vzpomněla na ta jablka, jak jsem do nich kopla tenkrát, jak mě táta mlátil holí do hlavy – vy jste hodnější než táta nebo máma, slečno. Klidně bych za vás umřela, slečno, vaši dobrotu si vůbec nezasloužím,“ rozplakala se.

A já s ní. Objala jsem ji a políbila na tváře.

Vlastně jsem tu dívku neznala, nevěděla jsem nic o její minulosti, vím jen, že byla od přírody hrdá a v jádru jemná a ušlechtilá. Nikdy se mnou nejednala poníženě a pochybuji, že by strpěla nějakou urážku, kdybych jí ovšem byla schopna. Dětila nás od sebe společenská přehrada, ale vím, že když jsem z Hawkesovy chatrče toho dne odcházela, zanechala jsem tam přítelkyni, o jejímž přátelství bych si nikdy nedovolila pochybovat.

Několik dní po příhodě s Meg jsme na Bertramu dostali velmi příjemnou a nečekanou návštěvu. Přijel lord Ilbury, který se dozvěděl, že se strýc již natolik zotavil, aby mohl přijímat hosty.

S lordem Ilburym jsme se setkali v salónu.

„Nejdříve zajdu za panem Ruthynem a pak se, když dovolíte, vrátím – mám pro vás a pro slečnu Millicent vzkaz od lady Mary. Omluvte mě, prosím, za pár minut se vrátím.“

Neumíte si ani představit, jak příjemně vypadal náš salón s jeho pláštěm a holí – zárukami, že se vrátí.

„Co myslíte, Milli, promluví se strýcem o tom kácení dubů? Doufám, že ne.“

„Také doufám. Jinak bychom ho asi moc neužily. Kdyby o tom dřevě začal, počítám, že by ho pán poslal pryč.“

„Proboha, to snad ne,“ zhrozila jsem se. „Jeho společnost je tak příjemná.“

„Má vás velmi rád, opravdu, Maud.“

„Jsem si jista, Milli, že vás také. Tolikrát s vámi na Elverstonu rozmlouval a dvakrát vás žádal, abyste zazpívala ty lancashirské písničky, jenže vy jste byla zaměstnána tím milým panem Biddlepenem –“

„Prosím vás, Maud, co to povídáte za nesmysly? Vždyť se mnou probral celý Starý zákon. Skoro ho nenávidím. A vás a sestřenku Moniku také. Rozhodně jsem se na něho neusmívala tak jako vy na lorda Ilburyho. Určitě vás má rád.“

„O tom nic nevím a nezajímá mě, co si myslíte vy. Klidně vám toho lorda dám, jestli chcete.“

Sotva jsem to dořekla, lord Ilbury, trochu dříve, než jsme očekávaly, vešel do salónu. Milli byla sice ve stavu mé horlivé převýchovy, ale stále byla tak trochu derbyshirskou mlékařkou. Když se lord objevil, štípla mě do paže.

„Právě jsem odmítla velmi cenný dar,“ řekla. „Vím, že by se s ním Maud těžko loučila.“

Lord Ilbury se tázavě usmál a podíval se na mne. V okamžiku jsem byla rudá jako růže. Doufala jsem jen, že mají pravdu ti lidé, kteří tvrdili, že mi ruměnec sluší.

„To na vás na obě vrhá velmi příjemné světlo,“ řekl lord Ilbury. „Opravdu nevím, co více obdivovat – velkomyslnost nabídky, nebo šlechtnost odmítnutí.“

„Nu, bylo by milé takový dárek přijmout,“ řekla Milli rozpustile. „Mám chuť vám o tom říci něco bližšího, například –“

„Možná že jste to dosud nepostřehl,“ řekla jsem rychle a vrhla na Milli hněvivý pohled, „ale moje sestřenka mluví víc nesmyslů než dvacet děvčat dohromady.“

„Dvacet děvčat – to je poklona. Mám slabost pro nesmyslnosti. Život by byl nesmyslný, kdyby byly zakázány nesmyslnosti.“

„Děkuji vám, lorde Ilbury,“ řekla Milli, která na Elverstonu pochytila hodně o slušném chování. „A vy, Maud, jestli budete protivná, tak ten dárek přijmu.“

„Právě jsem se chtěla lorda Ilburyho zeptat, jak se dnes daří strýci,“ řekla jsem, abych odvrátila hrozící nebezpečí.

„Je ještě pořád notně zesláblý, ale zotavuje se. Proto jsem odložil rozhovor, který jsem s ním chtěl vést. Je to trochu nepříjemná záležitost. Snad bych mohl napsat doktoru Bryerlymu, aby projednávání té aféry se dřevem zatím odsunul.“

S tím jsem horlivě souhlasila a poděkovala jsem mu. Ujistila jsem ho, že nejsem vůbec chamtivá, a kdyby bylo po mém, nikdy bych o tom porážení stromů nemluvila. Lord Ilbury mi ale vysvětlil, že vykonavatelé závěti jsou pověřeni dbát na to, aby byly dodržovány všechny její články, a že já je nemohu, i kdybych chtěla, této povinnosti zprostit. Doufala jsem, že to také pochopí strýc Silas.

„Sestra a já,“ řekl lord Ilbury, „jsme se vrátili na Grange. Jsme teď skutečnými sousedy a vy i lady Knollysová nám dlužíte návštěvu. Domluvíme se na datu a vy a slečna Millicent musíte přijet. Bude příjemné, když se stejná společnost sejde po čase na jiném místě. Všichni máme přece příjemné vzpomínky, vidíte slečno Millicent?“

„Ach ano,“ vykoktala Milli.

„Vyjedeme si trochu po okolí a vám, slečno Ruthynová, jsem slíbil ukázat své kresby ze Španělska. Také jste projevila zájem o benátské misály⁹. Vše mám pro vás připraveno. Pamatuji si, jak jste si stěžovala, že jste špatně zásobena knihami, a tak lady Mary napadlo, že by vám mohla poslat několik svazků nejnovějších románů a básní. Až je přečtete, můžete si je vzájemně vyměnit. Je to poslední zásilka z Londýna.“

Že by si lady Mary dělala takové starosti o mou četbu? Nevězel v té truhlici, která přišla asi dvě hodiny poté, co lord Ilbury odešel, mnohem hlubší význam?

Byl to zase jeden příjemný den na Bertramu. Ale jak už to v poslední době často bývalo, k večeru se na obloze objevil mrak. – Přijel Dudley.

„Zase potřebuje peníze,“ řekla Milli. „Slyšela jsem je, jak se s otcem ráno hádali.“

Dudley s námi obědval, rýpal se v jídle, dobíral si Milli a stěžoval si na kdeco. Když ale Milli odešla do dvorany, začal se chovat roztomile a s nebývalou výmluvností.

„Pán tvrdí, že nemá ani vindru. Rád bych věděl, jak může člověk uzavřený věčně ve svém pokoji utratit tolik peněz. Copak nechápe, že mladý muž nemůže být bez peněz? Ti vykonavatelé mi nedají bez jeho souhlasu ani penny. Hrom do nich! Co si počnu se všemi těmi účty, co mi pořád posílají advokáti. Čert aby je vzal – pořád píšou dopisy. Pán by se mohl trochu rozpomenout na své mládí – no ne?

⁹ Knihy obsahující čtení, modlitby a zpěvy ke mši, předpisy o mši a o bohoslužbách v jednotlivé dni. *Pozn. red.*

Jestli to takhle půjde dál, budu muset prodat nějaké knihy, beztak už čte jen bibli.“

Celý tento projev doprovázel zachmuřeným pohledem s prsty zabořenými v licousech.

„No, řekněte, Maud,“ vzdychl a zaklonil se do lenochu židle. „Není to těžký život?“

Myslela jsem, že jeho řeč vyústí v žádost o peníze, ale neřekl si o nic.

„Víte, dosud jsem nepoznal krásnou dívku, která by byla tak chápavá a milá – já se těžko obejdu bez pochopení – to je důvod, proč vám to všechno říkám. No řekněte, Maud, není to těžký život – že je?“

Nevěděla jsem přesně, co tím těžkým životem míní, ale pro jistotu jsem souhlasila.

„Je to jistě velmi nepříjemné.“

A protože jsem už dál o těžkém životě líného floutka nehodlala debatovat, zvedla jsem se od stolu a chystala se odejít.

„Věděl jsem, Maud, že mě pochopíte. Vy jste milá holka, opravdu, je to vidět na vašem obličejí. Já vás mám rád – v celém Liverpoolu a Lunnonu se hezčí holka nenajde – nikde,“ uchopil mě za ruku a snažil se mne obejmout kolem pasu.

„Co si to dovolujete!“ vykřikla jsem. „Okamžitě mě pusťte!“

O krok odstoupil.

„Nic ve zlém, Maud. Jste taková netykavka. Jsme přece příbuzní – já vám neublížím – opravdu ne –“

Na další lichotky jsem už nečekala a vyšla z jídelny. Ještě jsem zaslechla, jak za mnou volá:

„Vraťte se, Maud – no tak – Maud – nebojte se –“

Rozhodně a důstojně jsem odkráčela za Milli a vydaly jsme se na procházku k windmillskému lesu, kam jsme teď měly volný přístup; schůdky se zase objevily u plotu a nikdo nám nebránil, abychom po nich přešly. Zašly jsme až k Hawkesovu domku a spatřily jsme Krásku, jak sype slepicím. Bylo to poprvé od její nemoci, co jsme ji viděly venku.

„Jak se máte, Meg?“ pozdravila jsem ji. „Jsem ráda, že vás zase vidím na nohou – ale není to trochu brzy?“

Stály jsme za plotem malé zahrádky, sotva metr od Meg, která však nepozvedla hlavu a dál sypala zrní. Pak se na mne po očku podívala a řekla tiše: „Nevidíte někde tátu?“

Hawkesův rudý kabát jsme nikde nespatriily.

Meg, pohublá, bledá, s vážnýma a smutnýma očima, řekla:

„Ne že bych vás ráda neviděla, slečno Maud, ale kdyby táta věděl, že se s vámi bavím, teď když už jsem zdravá, určitě by mě naváděl, abych vám řekla o nějaké peníze. Domů nikdy nic nedá a všechno utratí v putyce ve Feltramu. Zbytečně by mě zase mlátil. Raději si mě nevšímejte, slečno, snad vám to všechno někdy oplatím.“

Co jsem mohla dělat? Usmála jsem se na to milé, hodné a nešťastné děvče a vydaly jsme se k řece.

Několik dní po rozhovoru s Meg jsme kráčely s Milli svěžím krokem – byl mrazivý zimní den – po stráni ovčího výběhu, když k nám dojel na malém loveckém vozíku Dudley. Žádnou radost jsem z toho setkání neměla. Dudley odložil otěže a řekl, že by pán chtěl okamžitě mluvit s Milli.

„Co by mi teď mohl chtít?“ ptala se Milli.

„Myslím, že dostal nějaké peníze a hnulo se v něm svědomí. Pospěšte si, sestřičko, nebo si to zase rozmyslí.“

Zabafal z dýmky, přivolaal psy a odklusal.

Dohodly jsme se, že tu na Milli počkám, protože takovou příležitost nehodlala má sestřenice propást. Odběhla a já se rozhlížela, kde bych si mohla na chvíli odpočinout, protože mě trochu bolely nohy.

Nebyla pryč ještě ani pět minut, když jsem zaslechla za zády kroky. Ohlédla jsem se a spatřila opodál stojící lovecký vozík a Dudleyho, jak ke mně po špičkách přistupuje. Když jsem se otočila, zasmál se na mne a vyklepal dýmku o podrážku holínky.

„Máte uši jako kočka, Maud. Chtěl jsem vás překvapit – víte, přemýšlel jsem, proč jste na mne nazlobená. Tak jsem si řekl, že se vrátím a zeptám se vás.“

„Nezlobím se na vás. Nikdy jsem nic takového neřekla. Ještě něco?“ řekla jsem polekaně, protože jsem si uvědomila, že Millin odchod byla docela obyčejná lest.

„Když se nezlobíte, tím lépe. Tak mi řekněte, proč se mě bojíte. Nikdy jsem nikomu neublížil, natož děvčeti – a vůbec, vás mám rád, Maud, copak jste neslyšela kolik bratranců a sestřenic se spolu šťastně milovalo? Nikdo proti tomu nic nemá.“

„Já ano – a nehodlám vám své jednání vysvětlovat. Chovám se k vám přátelsky, jak si zasloužíte,“ vyhrkla jsem.

„Přátelsky! – Nelžete, vždyť mi nechcete ani podat ruku. Mám chuť si někdy pořádně zaklít nebo se rozbrečet. Proč mě tak trápíte? Buďte hodná holčička, Maud. Já vás mám rád, fakt, jste nejhezčí holka z Derbyshire a udělal bych pro vás všechno na světě.“

A odpřisáhl to.

„Když všechno na světě – tak nastupte do vozíku a odjeďte,“ řekla jsem pobouřena jeho důvěrnostmi.

„Už jste zase protivná, vidíte. Jiný mužský by vás chytil a jednoduše políbil, ale já chci k vám být milý a vy všechno kazíte. Co vlastně chcete?“

„To už jsem jednou řekla, pane. Přeji si být sama. Už jsem těch vašich nesmyslů sytá. Ještě jednou vás, pane, žádám, abyste mě neobtěžoval.“

„Ale, Maud, počkejte, já vás poslechnu, jen buďte trochu milá. Vždyť jsem vám nic tak špatného neřekl. Nemyslete si, že jsem měl nějakou holku před vámi – lidi na Elverstonu toho napovídají –, je to pitomost. Ale nezapírám, že jsou tu v okolí děvčata, která by tak odmítavá nebyla.“

„Tak si za nimi jděte. Já vám nevěřím. Zrovna před chvílí jste obelhal Milli, abyste tu se mnou mohl být sám.“

„Přiznávám. Poslal jsem ji pryč, abych mohl být s vámi. Je na tom něco špatného? To všechno proto, že vás mám rád. Dokážu vám to. Řekněte nějaké přání a já vám ho splním.“

„Už jsem je vyslovila a nesplnil jste.“

„Myslíte, abych odešel? Tak jo, půjdu. Snad vás najdu někdy v lepší náladě. Pamatujte si, že vás mám rád. Uvidíte, že jednou i vy budete mít ráda mě.“

K mému ulehčení se otočil a zamířil k bryčce. Nasedl a odhrčel klesu.

Vydala jsem se k domovu. Před domem jsem potkala Milli, v ruce držela dopis, který právě přišel. Rozlomila jsem pečť. Tentokrát to byla próza a její první slova zněla Kapitán Oakley.

Musím přiznat, že při spatření toho jména se mě zmocnil podivný nepokoj. Mohla to být docela dobře nabídka k sňatku. Nakonec jsem se přece jen pustila do čtení známého rukopisu:

Kapitán Oakley si dovoluje zaslat slečně Ruthynové své pozdravy a doufá, že mu promine otázku, zda by ji v době svého krátkého pobytu ve Feltramu mohl složit poklonu na Bertram-Haughu. Je na návštěvě u své tety a nedovede si představit, že by pobýval tak blízko a nepokusil se obnovit staré přátelství, které nikdy nepřestal chovat ve své paměti. Bude-li slečna Ruthynová tak velice hodná a rozhodne se poctit jej krátkou odpovědí na to, oč si dovoluje co nejuctivěji požádat, její rozhodnutí jej zastihne v hotelu Hall ve Feltramu.

„Upřímně řečeno, Maud, velký dojem to na mne neudělalo,“ řekla Milli. „Copak vás jednoduše nemůže přijít navštívit, když po tom tak touží? Tihle básníci rádi píší dlouze o ničem – že?“ A s touto poznámkou se Milli pustila do čtení ještě jednou. „Ale je to legračně zdvořilé.“

Když uvážím, jak málo jsem měla tehdy životních zkušeností, musela jsem být od přírody prozíravá, když jsem dospěla po přečtení dopisu k tak rozumným opatřením.

Kdybych bývala tomu mazanému kapitánovi odpověděla, v jakém postavení bych se ocitla? Bezpochyby by to mělo za následek další dopis a další odpověď, jeho listy by byly stále vřelejší a já bych musela přijímat jeho dvoření a vést s ním tajnou korespondenci. Pomyšlení, že bych se měla opět stát obětí lsti, mě

rozzlobilo. Bylo to jasné: má odpověď měla znamenat mnohem víc – nevyslovený příslib.

„Jeho způsoby by tak mohly dojmout nějakou knoflíkářku,“ řekla jsem Milli snad až příliš britce. „Co by si pomyslel strýček, kdybych si s tím mazaným kapitánem dopisovala bez jeho vědomí? Jestli mě chtěl navštívit, mohl přece – (po pravdě jsem přesně nevěděla, co by mohl) – navštívit lady Knollysovou a vůbec – nemá právo mě uvádět do takové trapné situace. Myslím si navíc, že jeho dopis je hloupý a impertinentní.“

Obvykle jsem se nerozhodovala po zralé úvaze. Když jsem byla klidná, byla jsem i velice nerozhodná, ale jakmile byly mé city pobouřeny, byla jsem odvážná a rázná jako nějaký generál.

„Ukáži ten dopis strýčkovi,“ řekla jsem a vykročila k domu. „On už bude vědět, co mám udělat.“

Ale Milli, která by určitě proti takovému románku s důstojníkem nic neměla, mi řekla, že strýc je nemocen a nikoho nepřijímá.

„Nemyslíte, Maud, že děláte mnoho povyku pro nic? Vsadím se, že lordu Ilburemu byste napsala, aby přijel a že bude vítán.“

„Nemluvte hlouposti, Milli, víte – víte, že lord Ilbury s tím nemá nic společného.“

Vydala jsem se za strýcem. Bertram je rozlehlá stavba, od vchodu k strýcovu pokoji je to dál, než byste si mysleli, ale přesto jsem cestou nevychladla, teprve až když jsem v předsíni uviděla kyselý a podezíravý obličej Wyatové. Na okamžik jsem zauvažovala, co mě tak pobouřilo, a přišla jsem na to, že to bylo chladné vědomí úspěchu, jež se za uctivými slovními obraty kapitána Oakleye skrývalo. Rozhodně jsem zaklepala na dveře.

„Co se děje, slečno?“ řekla Wyatová s rukou na klice.

„Chtěla bych mluvit se strýcem.“

„Je unaven. Celý den nevstal a s nikým nemluvil.“

„Onemocněl zase?“

„V noci mu bylo hodně zle.“ Zlostně mi pohlédla do očí, jako bych já za to mohla.

„To je mi líto,“ řekla jsem smířlivě. „O tom já nevěděla.“

„Nikdo nic neví ani vědět nechce. Jen Wyatka, ta musí. Dudley?“ mávla pohrdavě rukou. „A Milli se taky nezeptá – jeho vlastní dítě.“

„Zase ty mdloby?“

„Obvyklý záchvat. Jednou se z něho nedostane a nikoho to nebude zajímat. Jen starou Wyatku, ta bude dřít jako vždy.“

„Buďte tak hodná a předejte mu tento dopis, aby si ho přečetl. Že čekám u dveří.“

Vzala obálku, nevrle přikývla, něco zamumlala a zavřela mi dveře před nosem. Za pár minut se dveře otevřely.

„Pojďte dovnitř,“ řekla.

Vešla jsem.

Strýc Silas ležel po nočním blouznění vyčerpaný na pohovce, ve vybledlém žlutém županu, splhlé bílé vlasy rámovaly obličej s malátným úsměvem. Právě si otíral čelo kapesníkem s kolínskou vodou.

„Dobré děvče – poslušná schovanka – nebe se vám odmění,“ mumlal s kapesníkem na očích. „Vaše upřímnost je vaším bezpečím a mým klidem. Posad'te se. Kdo je ten kapitán? Kdy jste se s ním seznámila? Jak je starý? Je bohatý? Jaká ho čeká budoucnost? Kdo je ta teta, o které se zmiňuje?“

Všechny ty otázky jsem svědomitě odpověděla.

„Wyatová – ty bílé kapky,“ zvolal ostře. „Ihned napíšu odpověď. Já nemohu přijímat návštěvy a vy mladé kapitány – zatím ne. Sbohem. Bůh vás opatruj, má drahá.“

Wyatová kapala „bílý lék“ do vinné sklenice a pokojem se rozšířila vůně éteru. Byla jsem ráda, že mohu odejít. Připadala jsem si v tom pokoji s dvěma podivnými postavami a omamující vůní „léku“ jako ve snu.

Milli na mne čekala na chodbě.

„Vyřízeno, Milli. Váš otec mu napíše.“

Ovšem vyřízeno nebylo nic, protože když jsme se příští den procházely po windmillském lese, kapitána Oakleye jsme znenadání potkaly. K setkání došlo poblíž pobořeného mostu, za jehož kresbu jsem sklídila tolik nezaslouženého obdivu od lorda Ilburyho. Snad ta

vzpomínka způsobila, že jsem kapitána pozdravila velmi vlídně a pak marně hledala příležitost, jak obnovit svou odměřenost.

Když jsme se pozdravili a skončili s poklonami, řekl:

„Dostal jsem divný dopis od pana Silase Ruthyna. Nepřívětivý – řekl bych dost hrubý dopis. Působil na mne pomateným dojmem. Nemohu pochopit, že když nemohu vstoupit do jeho ložnice – na což jsem nepomýšlel –, nemohu se ani setkat s vámi, která jste mi poskytla čest a seznámila se se mnou.“

„Strýc Silas je mým poručníkem – to jistě víte,“ řekla jsem chladně. „A zde vám představuji jeho dceru, slečnu Millicent Ruthynovou.“

Kapitán roztržitě pozvedl klobouk a uklonil se. Pak řekl Milli s omluvným úsměvem:

„Obávám se, že jsem se zachoval hrubě. Pan Ruthyn má samozřejmě plné právo – neměl jsem tušení, že mám tu čest být ve společnosti jeho příbuzné – ehm – máte zde krásné okolí, slečno. Vůbec kraj kolem Feltramu a zvláště tady u Bertram-Haughu je prostě rozkošný,“ konečně vykličkoval z trapné situace a našel ztracenou výmluvnost. „Jsem v silném pokušení učinit z hotelu ve Feltramu své polní ležení alespoň na týden. Ty krásné stromy – škoda že již opadalo listí. Jak jsou obrostlé břechťanem, velmi je to krásí. Mám před sebou ještě deset dnů dovolené, nemohla byste mi, slečno Ruthynová (to patřilo mně), poradit, jak je strávit?“

„Já neumím plánovat ani pro sebe. Co kdybyste se podíval do Walesu nebo do Skotska a vylezl na některou z těch hor, co vypadají tak hezky na vánočních pohlednicích?“

„Dal bych raději přednost Feltramu. Obzvlášť když mi jej sama doporučíte.“

Na to jsem neřekla nic.

„Jak se jmenuje tahle hezká rostlina?“ navázal kapitán duchaplně přerušovaný rozhovor.

„Říkám jí Maudina myrta,“ promluvila konečně Milli. „Sama ji zasadila. Krásně kvete.“

„Ach, vy sama jste ji zasadila?“ podivil se s něžným pohledem na květinu. „Smím – jen lísteček?“ A aniž vyčkal souhlasu, utrl snítku a přiložil si ji k vestě.

„Hodí se dobře k těm knoflíkům,“ řekla jsem zřetelně. „To je dárek nebo památka – ty knoflíky?“

Byla to silná a trochu neslušná nárážka na bohatou knoflíkářku, ale zatvářila jsem se tak nevinně, že mě určitě nepodezíral z poťouchlosti.

Musím přiznat, že bylo ode mne trochu nečestné vést tak dlouhý rozhovor s mužem, o kterém jsem se den předtím tak nelichotivě vyjádřila, ale Bertram byl strašně opuštěné místo a hovor s civilizovaným člověkem bylo přece jen něco vzácného a vzrušujícího, co jsem si nedokázala odříct. Snad se ve mně trochu ozval cit, který jsem prožívala na Knowlu, a konečně i ta trocha přirozené koketérie, kterou obsahuje každá ženská duše.

Náhle do mne Milli rýpla loktem a zašeptala:

„Podívejte se – tam!“

V pestrých proužkovaných kalhotách a ošuntělé vestě se k nám rychlým krokem blížil Dudley. Všimla jsem si, že se Milli dívá na jeho úbor s lehkým opovržením. Já se za něho prostě styděla. Dudley rázoval k naší vytříbené společnosti.

Kapitán ho zřejmě považoval za nějakého venkovského sluhu, protože klidně pokračoval v rozhovoru a vztekem bledé Dudleyho tváře si vůbec nepovšiml. Můj podivný bratranec se neobtěžoval s pozdravy a zamířil rovnou k udivenému kapitánovi. Zastavil se těsně před ním a výhružně se zamračil.

„Nejste tady na špatném místě, pane, co říkáte?“ zavrčel.

Kapitán řekl mírně k nám; k Milli a mně:

„Dovolíte, abych s ním promluvil? Omluvíte mne?“

„Omluví, zajisté,“ pitvořil se po něm Dudley. „Už máte konečně čas na mne?“

„Jistě, jsem tam, kde jsem být chtěl,“ řekl kapitán se znatelným opovržením. „Zdá se mi, že chcete vyvolat hádku. Pojd'te kousek stranou, prosím.“

„Nikam nepůjdu. Zmizte, nebo vám napráskám tady a hned.“

„Řekněte mu, aby se nepral,“ zašeptala Milli. „Proti němu nemá žádné šance.“

Vtom jsem spatřila, jak se na nás přes plot šklebí Dickson Hawkes.

„Pane Hawkesi,“ řekla jsem a táhla Milli k plotu, „prosím vás, zabraňte tomu. Chtějí se prát.“

„A dostanu vod obou, co? Raději ne, děkuju, slečinko,“ řekl Hawkes v očekávání zábavného divadla.

„Kdo jste, pane?“ řekl kapitán s vojenskou strohostí Dudleymu.

„Do toho vám nic není. Zato já vám povím, kdo jste vy. Oakley z hotelu Hall ve Feltramu. Pán vám psal, abyste se necoural po našich pozemcích. Lovíte nějakou bohatou manželku a –“

Kapitán zrudl, vyskočil a švihl Dudleyho přes tváře hůlkou, kterou držel v ruce.

Nevím, jak se to stalo – zaslechla jsem plesnutí a kapitán ležel na zádech, ústa plná krve. V příštím okamžiku byl na nohou a zaútočil na Dudleyho. Jen pár vteřin a tentýž hrozný zvuk se ozval znovu a kapitán se válel na zemi.

„Dostal ji do nosu,“ zahřměl Hawkes a zachechtal se.

„Pojďme pryč, Milli – je mi nevolno,“ prosila jsem.

„Nechte ho, Dudley – nechte ho, vždyť ho zabijete,“ vykřikla Milli.

Ale kapitán se znovu vrhl do boje. Vypadal moc špatně. Krvácel z úst, z nosu a z rány pod okem. Vestu měl na prsou úplně rudou.

Otočila jsem se. Cítila jsem, jak se o mě pokoušejí mdloby.

„Jen mu dej,“ křičel rozvášněný Hawkes. „Ta sedla – a do stejných míst. Ještě nemá dost!“

Chvějíc se hnusem, jsem běžela pryč. Za zády jsem slyšela, že ta nesmyslná bitka stále pokračuje. Milli ječela, Hawkes se chechtal – bylo to hnusné a odporné. Nikdo, kdo nic takového neprožil, si neumí představit, jaký odpor jsem ke svému bratranci pocítila. Na projev takového primitivismu žena nemůže zapomenout. Slyšela jsem i tvrzení, že velké hrdinství, které má často podobu barbarských činů, vyvolává u žen zájem a obdiv. Mohu s určitostí tvrdit, že u mne

to bylo právě opačně. Dudley Ruthyn poklesl v mých očích až na dno opovržení. Myslím, že bych se ho po dnešním dnu nikdy nedokázala dobrovolně dotknout.

XVII. Nabídka k sňatku

Od té rvačky ve windmillském lese jsem stále žila v obavách, že budu zavolána ke strýci, abych vysvětlila své setkání s kapitánem Oakleyem, ale k ničemu takovému bohudík nedošlo. Možná že mne nepodezíral, možná že si myslel, že všechny ženy jsou lhářky, a o mé vysvětlení nestál.

Dudley zřejmě doplnil po nekonečných dohadách svou peněženku, protože se následujícího rána vydal za zábavou do Wolverhamptonu.

A téhož dne přijel na Bertram doktor Bryerly.

Viděly jsme ho, jak vystupuje z kočáru ve svém starém černém obleku a s odřenou kabelou. Spolu s ním přijel ještě hubený světlavý muž s úctyhodnými licousy. Doktor Bryerly vypadal unaveně a ustaraně. Jak jsem se dozvěděla od Milli, která svou zvědavost dokázala méně krotit než já, nebyl doktor uveden do pokoje strýce Silase, a komorník ho dokonce informoval, že se strýc necítí dobře a nemůže mu poskytnout rozhovor. Nato napsal doktor Bryerly na list papíru několik vět a obdržel od strýce odpověď, že jej rád za pět minut přijme.

Když jsme to všechno s Milli probíraly, přišla Mary Quinceová.

„Posílá mě Wyatová. Máte se okamžitě dostavit ke strýci.“

Když jsem vstoupila do pokoje, seděl strýc u stolu. Vypadal velmi staře a velmi důstojně.

„Poslal jsem pro vás, má drahá,“ řekl a nabídl mi ruku, uchopil mě za konečky prstů a láskyplně políbil, „neboť si nepřeji žádné tajnosti. Bude se tu jednat o vašem majetku. Jsem šťasten, slečno, v naději, že mi oplatíte stejnou důvěrou.“

Doktor Bryerly přistoupil blíže, aby se také se strýcem přivítal, nabídl mu ruku, ale strýc povstal a chladně a povzneseně se uklonil. Doktor tedy pokývl hlavou. Obdivovala jsem ho, jak se dokáže nenuceně zachovat tváří v tvář té ledové povýšenosti.

„Jak se vám daří, slečno?“ řekl doktor a potřásl mi negalantně rukou. Pak se pootočil ke strýci. „Myslím, že bych se mohl posadit, pane,“ pravil klidně, posadil se ke stolu a pohodlně zkřížil nohy.

Strýc kývl na souhlas. Doktor Bryerly řekl:

„Znáte důvod mého příjezdu, pane. Přejete si přesto, aby slečna Ruthynová zůstala?“

„Poslal jsem pro ni, pane,“ jeho obočí se sarkasticky vyklenulo. „Tento pán, má drahá Maud, si mě dovolil obvinít z toho, že vás podvádím. Trochu mě to překvapuje, a protože nemám, co bych skrýval, chci, abyste byla přítomna, až mne seznámí se svými stanovisky. Mám pravdu, pane, když budu mluvit o zpronevěře?“

„Tak by to bylo, kdybyste si bral něco, co vám nepatří,“ řekl doktor Bryerly zamyšleně. „Používáte cizí majetek ve vlastní prospěch. Spíše se to podobá krádeži.“

Viděla jsem, jak se strýcův ret zachvěl vztekem, ale ovládl se, pokrčil rameny a s výsměšným pohledem na mne pohlédl.

„Nenapsal jste také něco o plundrování?“ zeptal se.

„Ano, plundrování – kácení a prodávání dřeva, prodej dubové kůry a pálení dřevěného uhlí – byl jsem tak informován.“

„Detektivy, nebo soukromými špióny? Nebo jste podplatil mé sluhy penězi mého nebohého bratra?“

„Nic takového, pane,“ řekl doktor Bryerly. „Důkazy nebyly opatřeny tajnou cestou a otázka je čistě právní: Je naší povinností, abychom dohlédli, zda není mladá nezkušená dáma okrádána.“

„Svým vlastním strýcem?“

„Kýmkoliv, pane.“

„Přicházíte s nějakým názorem na urovnání té směšné záležitosti?“

„Případ byl předán advokátu Grindersovi. Tihle právníci nerozhodují tak rychle, jak bychom si přáli.“

„Takže vy sám žádný názor nemáte?“ usmál se strýc.

„Náš advokát je si tou žalobou jist. Nejsou žádné pochybnosti, snad pouze formální,“ řekl doktor Bryerly klidně.

„Aha – tak formální pochybnosti vás vedou k tomu, že dohady pokoutního advokáta a apatykáře – pardon, doktora – jsou dostatečným důvodem, abych byl v přítomnosti neteře nazýván zlodějem?“ Zaklonil se v křesle a vrhl na doktora zlostný pohled.

„Nepoužil jsem toho výrazu, pane. A také jsem vás neurážel. Dívám se na tu věc z právního hlediska, čistě technicky. Říkám jen, že ať již omylem, nebo úmyslně si osvojujete jistá práva, která nemáte, čímž vznikly škody zde přítomné mladé dámě.“

„Jsem tedy – technicky vzato – podvodník. Jak ostatně napovídá vaše chování. Děkuji bohu, pane, že jsem již zcela jiný člověk, než jsem býval. Před lety bych vás zcela určitě za taková slova srazil k zemi,“ řekl strýc Silas s neobyčejnou rozvahou.

„Mluvte vážně, pane. Co navrhuje?“ řekl doktor Bryerly. Zrudl v obličeji, ale nezvýšil hlas. Ovládl se dokonale.

„Budu bránit svá práva. Na rozdíl od vás – já mám své stanovisko.“

„Mýlíte se, pane, jestliže si myslíte, že mi činí potěšení vás obtěžovat. Chápejte mé postavení. Přál bych si, abych mohl plnit své povinnosti k potěšení druhých.“

Strýc Silas se posměšně uklonil.

„Přivezl jsem s sebou hospodářského správce z Tolkungdenu ve Skotsku, z vašeho statku, slečno, a s vaším dovolením navštívíme windmillský les a zjistíme škody, ke kterým došlo,“ řekl doktor Bryerly.

„Vy a váš Skot nic takového neučiníte,“ řekl strýc zlostně. „Já nic nepopírám a také nic nepřipouštím, laskavě si to zapamatujte – a také to, že se neračte pod jakoukoliv záminkou ještě někdy do konce mého života objevit na pozemcích Bertram-Haughu.“ A strýc vstal na znamení, že rozhovor skončil.

„Sbohem, pane,“ řekl doktor Bryerly zamyšleně. Pak na okamžik zaváhal a otočil se ke mně. „Mohl bych si s vámi, slečno, promluvit v hale pár slov?“

„Ani jediné slovo, pane,“ zavrčel strýc a v očích mu blesklo. Nastalo ticho.

„Zůstaňte sedět, Maud!“

Vstala jsem.

„Chcete-li něco mé schovance říci, učinite tak zde, pane,“ řekl strýc hněvivě.

Doktor Bryerly na mne pohlédl s neskrývaným soucitem.

„Chtěl jsem vám říci, slečno, že kdykoliv budete ode mne potřebovat jakoukoliv službu, jsem připraven učinit vše, oč mě požádáte. Pamatujte si: jakoukoliv službu a kdykoliv.“ Odmlčel se a chvíli přemýšlel. Bylo jasné, že by ještě rád něco dodal, ale pak řekl jen: „Toť vše, slečno. Nezapomeňte.“

„Nepodáte mi na rozloučenou ruku, doktore?“ Přistoupila jsem k němu.

Bez úsměvu, se smutnou dychtivostí a s myšlenkami, které určité předběhly jeho konání, nerozhodný, zda má ještě něco dodat, uchopil mé prsty do své chladné ruky a zlehka jimi potřásl. Naposledy pohlédl na strýce Silase a řekl:

„Sbohem, slečno.“

Strýc odvrátil zrak a přešel k oknu.

Doktor Bryerly pustil mou ruku a s pokývnutím hlavy vyšel z místnosti; za zavřenými dveřmi jsem slyšela vzdalující se kroky mého opravdového přítele, teď již pro mne navždy ztraceného.

Strýc stál u okna dobrých pět minut a já čekala, co se bude dít. Konečně promluvil.

„Zakázal jsem mu vstup do tohoto domu z několika důvodů: jeho drzost zkouší mou trpělivost za hranice únosnosti; slyšel jsem o něm nepříjemné věci; jeho nařčení je nesmyslné a útočí proti mé cti. – Jsem vaším nájemcem, Maud, a až odejdu k Pánu, poznáte, jak jsem úzkostlivě s vaším majetkem hospodařil a nikdy ani o vlásek nepřekročil hranice svých zákonných práv. Váš poručník, Maud, – váš nájemce, uprostřed hrozného vzrušení zachoval si čistotu – jsem očištěn – osvěžen –“ jeho řeč přešla v mystické drmolení a byla ztlumena pod kapesníkem s kolínskou vodou. Takto osvěžen vzdychl, usmál se bolestně a vrátil se k doktoru Bryerlymu.

„Je to mazaný člověk, který se narodil jako chudý a teď hledí, kde by získal nějaké peníze. Přišel si na pěkných pár tisíc liber z majetku vašeho otce, a tudíž i z vašeho. Proto se tak horlivě ujal té funkce vykonavatele. To není nerozumný tah od blouznivého swedenborgiána. U mne ovšem nepochodí. Já nedovolím – nedovolím –“ tady jako by byl strýc zcela vyčerpán, poklesl v křesle, zavřel oči a na čele mu vyvstal pot.

Zavolala jsem na Wyatovou, ale strýc se rychle vzpamatoval, mdle se na mne usmál a čelem mi pokynul ke dveřím, abych odešla.

Z této náhlé nevolnosti se strýc, jak jsem se dozvěděla z uštěpačných poznámek Wyatové, brzy zotavil. Ve mně však po tom rozhovoru zbyl pocit bolesti, strachu a musím říci, že má víra v strýcovu moudrost a spravedlivost, dokonce i soudnost byla velice otřesena. Doktor Bryerly, navzdory prudkým výpadům a obžalobám, kterými ho napadl strýc Silas, zůstával v mé mysli a mém srdci opravdovým a moudrým přítelem. V poslední době jsem byla zvyklá čerpat posilu a uklidnění od těch několika přátel, které jsem měla, a nad ztrátou schopného a oddaného doktora Bryerlyho jsem pocítila opravdovou zoufalost.

Zůstala mi už jen milovaná sestřenice Monika. A pak lord Ilbury, jemný a spolehlivý (jistě), na jehož přátelství a pomoc jsem si však nemohla činit žádný nárok.

Skutečně asi tak za týden jsme dostaly s Milli pozvání od lady Mary, abychom přijely na Brange. Měly jsme se tam setkat i s lady Knollysovou. Lady Mary psala, že lord Ilbury se přimlouval dopisem strýci Silasovi, aby nám v návštěvě vyhověl.

Odpoledne přišla Wyatová se vzkazem, abych navštívila strýce v jeho pokoji.

Jakmile jsem usedla, strýc se zeptal:

„Obdržela jste od lady Carysbrokové pozvání na Grange, kde byste se měly sejít s Monikou Knollysovou?“

„Ano, obdržela jsem.“

„Nuže, Maud, očekávám, že mi odpovíte pravdu na otázku, kterou vám teď položím. Slyšela jste, že by lady Knollysová o mně neuctivě hovořila?“

Cítila jsem, jak mi hoří líce, tou otázkou jsem byla ohromena. Na strýčův ledový pohled jsem odpověděla mlčením.

„Mluvte, Maud. Slyšela?“

Beze slova jsem pohlédla na koberec.

„Vím o tom, ale musíte odpovědět sama. Tak slyšela, nebo neslyšela?“

Musela jsem dvakrát odkašlat; hrdlo se mi svíralo strachem a rozčilením. „Snažím se rozpomenout,“ řekla jsem nakonec.

„Rozpomeňte se!“

Nemohla jsem promluvit. Přála jsem si, abych byla na druhém konci světa.

„Jistě nebudete lhát, Maud Ruthynová. Otázka je jednoduchá. Pravdu již znám. Ptám se vás ještě jednou – co odpovíte?“

„Lady Knollysová,“ vypravila jsem konečně ze sebe, „mluví velmi volně a často žertuje. Slyšela jsem, že se jednou nebo dvakrát vyslovila nesouhlasně o některém vašem počínání.“

„Nebyla to snad ona, kdo mě obvinil, že kácím vaše stromy a že vás tím okrádám?“

„Zmínila se o tom, ale byla to ona, kdo tvrdil, že se to jistě stalo nevědomky, z neznalosti vašich práv.“

„Nemusíte se vytáčet, Maud. Mluvte přímo. Hovořila před vámi a s vámi o mně neuctivě? Odpovězte!“

Mlčela jsem.

„Ano, či ne?“

„Tak tedy – snad ano,“ vykoktala jsem a propukla v pláč.

„Neplačte, nezaslouží si vaše slzy. Nemluvila tak i v přítomnosti mé dcery Millicent? Prikazuji vám, abyste mluvila pravdu, kterou stejně znám.“

„Ano, pane.“

„Sed'te a uklidněte se. Napíší dopis.“

Psal a mračil se tak zlobně a přitom vítězoslavně, že jsem raději odvrátila tvář, abych se nemusela dívat na ten výraz pochybného vítězství. Když dopsal, položil dopis přede mne na stůl.

„Čtěte, má drahá.“

Dopis zněl:

Drahá lady Knollysová, poctila jste mne dopisem, jímž mne spolu s připojeným listem lorda Ilburyho žádáte, aby má schovanka a má neteř využily pozvání lady Carysbrokové k návštěvě Grange. Protože jsem obeznámen s tím, jak špatně o mně smýšlíte a jak neuctivě o mně hovoříte dokonce i v přítomnosti mé dcery a mé schovanky, mohu jen vyslovit údiv nad neskromností Vaší žádosti a současně připojit i rozhodné odmítnutí. Zároveň činím účinná opatření, abyste neměla nikdy možnost zbavit mne vlivu a autority nad mou schovankou a mou dcerou – ať přímým, či nepřímým pomlouváním. Zůstávám, Váš vyobcovaný a poraněný příbuzný

Silas Ruthyn

Tím, co jsem četla, jsem byla upřímně zděšena, ale co jsem mohla dělat? Lhát jsem neuměla. Bylo mi jasné, že jsem se tím přiznáním uvrhla do absolutní osamělosti. Jediné, co mi zbývalo, byl pláč. Plakala jsem a hleděla do mramorové tváře muže před sebou.

Aniž ho mé slzy dojaly, složil dopis, zalepil do obálky a chopil se pera, aby napsal lordu Ilburymu.

I tento dopis mi dal přečíst. Stálo v něm, aby se obrátil na lady Knollysovou, která mu vysvětlí „nešťastné okolnosti, jež jej nutí odmítnout pozvání, které by určitě jeho neteř i dcera rády přijaly“.

„Vidíte, Maud, že jsem k vám zcela otevřený,“ řekl, zalepuje dopis. „Rád bych vás požádal, abyste mi oplácela stejným způsobem.“

Jakmile mne propustil, běžela jsem za Milli a obě jsme si hořce ještě jednou poplakaly. Milli byla opravdu trpce zklamaná, ale přesto se domnívám, že pro můj žal tu bylo více důvodů.

Usedla jsem, abych se ujala skličujícího úkolu napsat lady Knollysové. Naléhala jsem, aby se s mým strýcem usmířila, vyličila jsem jí, jak byl ke mně upřímný a dal mi přecíst tu hroznou odpověď, vyprávěla jsem jí o rozhovoru s doktorem Bryerlym, jemuž jsem byla rovněž přítomna; jak zůstal při obvinění klidný, což nasvědčuje tomu, že se nedopustil vědomě žádného přestupku; znovu jsem na ni naléhala, aby si uvědomila mou osamělost a pokusila se se strýcem usmířit. „Uvažte,“ psala jsem, „je mi teprve devatenáct let a před sebou mám celé dva roky osamělosti!“

Ale žaly mládí jsou jako ty rány bohů, jež se samy zacelují krví, která z nich vytryskne, a tak jsme se s Milli utěšily pláčem a druhý den jsme si vyšly na procházku s obdivuhodnou odevzdaností před nevyhnutelným osudem.

Bohužel ani má radost z odjezdu mého bratrance netrvala dlouho. Jednoho rána, když jsem se zabývala pletením a vzpomínáním na klidné dny na Knowlu, vešel Dudley do mého pokoje a hned spustil:

„Tak jsem zase doma. Jak se vám vede, slečno? Koukám, že dobře. Ani nevíte, jak jsem rád, že vás zase vidím.“ Uchopil mne za ruku.

„Pusťte mne, nemohu pokračovat v pletení,“ řekla jsem tiše, potlačujíc vlnu nevole a štítivé hrůzy.

„Jak si přejete, Maud. Rád vás poslechnu. – Byl jsem ve Wolverhamptonu, tam je veselo, to byste koukala, málem jsem si srazil vaz na vypůjčeném koni. Vám by nevadilo, kdybych se zabil?“

Neodpověděla jsem.

„Snad přece trochu,“ dodal dobromyslně. „Byl jsem pryč celý týden – pro mne to byla věčnost, Maud, – víte proč?“

„Už jste se pozdravil s otcem a se sestrou?“ zeptala jsem se, abych trochu zchladila jeho nadšení.

„Ti počkají, Maud. Na vás jsem se těšil, na vás jsem celou tu dobu myslel. Pořád na vás myslím.“

„Váš otec je nemocný a vy jste byl delší dobu za zábavou. Měl byste se jít poptat, jak se mu vede,“ řekla jsem trochu ostře.

„Jestli mě poprosíte, třeba půjdu, Maud, vám bych nedokázal říci ne. Vyhovím vám ve všem, jen nechtějte, abych odešel.“

„To si právě přeji.“

„Ať visím, jestli se nečervenáte,“ řekl s odporným úsměvem. Jeho hloupost byla neotřesitelná.

„Holky jsou nesrozumitelní tvorové,“ filozofoval. „Zlobíte se, protože si myslíte, že jsem něco vyvedl ve Wolverhamptonu. Nic nevíte, a přece mě odmítáte. To není správné.“

„Co je správné a co není, o tom rozhodnu sama. Žádám vás, pane, abyste mě neobtěžoval.“

„To právě nemohu, Maud, pochopte to. Jsem jako dítě, které se nedokáže odloučit od matky. Vy víte, že se dovedu poprat, když to musí být a když vás někdo obtěžuje – nezlobte se, já žálil, protože, víte –“

„Copak nemáte nic na práci? Tak alespoň nebraňte mně.“

„No tak já vám to povím, Maud. Mám vás rád, raději než kteroukoliv jinou holku. Vám se žádná nevyrovná – a já bych vás chtěl. Nemám moc prachů, ale nejsem horší než ostatní. Jestli chcete pořádného mužského, Maud, který by dal za vás život, tak to jsem já.“

„Co tím chcete říct, pane?“ zvolala jsem a povstala v úžasu.

„Chci tím říct, že když si mne vezmete za muže, nebudete toho nikdy litovat.“

„Tak tedy nabídka k sňatku!“ vyhrkla jsem jako někdo, kdo mluví ze sna. Stála jsem s rukou na opěradle židle a zírala na něho. Musela jsem vypadat úplně hloupě.

„Buďte hodné děvče, Maud, a neodmítejte mě,“ řekl Dudley a pokusil se mne obejmout kolem pasu.

To mě úplně rozzuřilo. Prudce jsem ho odstrčila a dupla nohou.

„Ptám se vás, pane, co to bylo v mých slovech, v mém chování, v mých pohledech a – a – a vůbec, odkud berete tu troufalost, která nemá obdoby? Ale i když jste tak hloupý jako pošetilý, drzý a brutální, musel jste, pane, cítit, jak jste mi protivný. Co si to dovoluujete? Nepokoušejte se mne zastavit. Odcházím ke svému strýci.“

Ještě nikdy jsem s nikým tak příkře nehovořila.

Zdálo se, že můj odpor trochu vyvedl bratrance z míry. Beze slova zůstal stát. Prošla jsem kolem něho se vztyčenou hlavou a nevěnovala mu již ani pohled.

Teprve když jsem došla ke dveřím, vykročil za mnou a zlostně zaklel. Proběhla jsem chodbami a dřív, než jsem si v hlavě urovnala rozbouřené myšlenky a připravila řeč, zaklepala jsem na dveře strýcova pokoje.

„Vstupte,“ slyšela jsem slabý a mrzutý hlas.

Vstoupila jsem a zůstala stát na prahu.

Pohlédl na mne s klidnou zvědavostí. Oddychovala jsem jako po honičce v parku.

„Váš syn, pane, mě urazil,“ řekla jsem.

„Urazil?“ opakoval. „To mě překvapuje.“ Pokynul mi, abych přistoupila blíže. „Jak vás urazil, dítě? – Jste celá rozčilená, posad'te se a povězte mi, co se stalo. Nevěděl jsem, že se Dudley vrátil.“

„Já – tedy – on – urazil mne. Dobře věděl, že je mi protivný, a přece mi drze nabídl sňatek!“

„Ach – opravdu?“ zvolal strýc pobaveně, jako by říkal: A to je všechno? Opřel se pohodlně do křesla a zvědavě si mě prohlížel. „To je tedy důvod, proč si stěžujete? Nabídl vám manželství?“

„Ano.“

Jak jsem se uklidňovala, cítila jsem, že upadám do rozpaků, napadlo mě, že jsem snad své rozhořčení přehnala. Strýc zřejmě mou pochybnost zpozoroval, neboť se vlídně usmál a řekl:

„Má drahá Maud, jste pochopitelně v právu, ale přesto se mi zdá, že jste neuváženě krutá. Neuvědomujete si, že na tom hlavní vinu nesete vy. Máte velmi upřímného přítele a doporučuji vám, abyste se s ním poradila – mám na mysli zrcadlo. Ten pošetilý hoch je mladý a nezkušený a – zamilovaný.“ Náhle se zasní a začal deklamovat: „Milovat znamená bát se a bát se znamená trpěti. A utrpení volá po odškodnění. Nebuďme příliš přísní na toho drsného mládence, který mluví z pošetilsti a bolesti. – Ale koneckonců,“ řekl náhle, jako by ho napadla důležitá myšlenka, „ta věc si zasluhuje, aby se nad ní člověk zamyslel. – Ne, jen mě vyslechněte,“ zarazil mou námitku

dříve, než byla vyslovena. „Samozřejmě předpokládám, že nejste zamilována, chápu, že o Dudleyho nestojíte, a mohu připustit i to, že se vám protiví. Znáte přece tu hezkou hru od Sheridana, jak v ní paní Malapropová říká, že není nic vhodnějšího než začínat s lehkým odporem. Nu, může to být jen žert, ale jeho sňatek se slečnou Ogleovou byl příkladem toho tvrzení. Ona při prvním setkání projevila dokonce strach, a přece by po několika měsících raději zemřela, než by se ho vzdala.“

Chystala jsem se promluvit, ale strýc mě gestem umlčel.

„Přemýšlejme dál. Jednou z nejšťastnějších předností vašeho bohatství je, že se můžete vdát z lásky. V Anglii je jen málo mladíků, kteří by vám mohli nabídnout majetek srovnatelný s vaším. To nás vede k závěru, že jeho chudoba není na překážku. Dudley je – jak bych to řekl – nevybroušený diamant. Jako většina mladíků z lepších rodin se příliš věnuje atletickým sportům – té společnosti, která tvoří aristokracii ringu, koňským dostihům a podobně. Vidíte, poukazuji na nedostatky. Ovšem mé zkušenosti mi praví, že mnoho takových chlapíků – osobně jsem je znal –, kteří po ztřeštěné kariéře mezi zápasníky a žokeji, když se naučili jejich slangu a pochytili ne jeden špatný způsob, se nakonec vzchopili, vypěstovali si eleganci a vytrébili své chování. Třeba takový Newgat – stal se jedním z nejelegantnějších a nejschopnějších mužů Anglie. Mohl bych jmenovat padesát dalších. Začínali jako Dudley a skončili v parlamentu –“

Tady strýcův proslov přerušilo zaklepání na dveře, ty se otevřely a do pokoje nakoukl Dudley.

„Drahý příteli,“ řekl strýc laškovně, „právě hovořím o svém synovi a byl bych nerad, kdyby nás poslouchal. Zvolte si pro svou návštěvu jinou dobu.“

Dudley trochu zaváhal, vrhl do pokoje nevrlý pohled a pak za sebou zavřel dveře.

„Mějte na paměti, drahá, že Dudley má i dobré vlastnosti. Svým drsným způsobem je to něžný syn, který nedělá hanbu svému otci. Je

odvážný, má smysl pro humor a v žilách krev Ruthynů – nejčistší krev v Anglii.“

Když takto strýc hovořil, pozvedl se na lenošce a položil si ruku na srdce. Na okamžik se zasnul. Vypadal vznešeně, to musím přiznat. Po odmlce pokračoval:

„Tak tedy, slečno Ruthynová, protože mi samozřejmě záleží na tom, aby můj syn nemusel opustit rodiny dům – v případě, že byste trvala na svém odmítnutí –, žádám vás, abyste se svým soudem vyčkala čtrnáct dní, kdy si s nadějí vyslechnu váš závěr. Do té doby ani slovo.“

Večer se strýc uzavřel na dlouhou dobu ve své pracovně s Dudleyem. Mám za to, že mu udílel lekce v otázkách psychologie žen, neboť od toho dne ležela každé ráno u snídaně vedle mého talíře kytice květin, které nebylo na Bertramu snadné získat, když uvážíte, že ze skleníku zbyly jen trosky. Pár dní nato došel v pozlacené kleci zelený papoušek, adresovaný slečně Ruthynové (z Knowlu), Bertram-Haugh. Přiložený lístek končil slovy: Pták se jmenuje Maud.

Květiny jsem pravidelně nechávala ležet bez povšimnutí na stole – pokud jde o papouška, trvala jsem na tom, aby jej přijala Milli.

Během stanovených čtrnácti dnů se Dudley neobjevil nikdy u oběda nebo u večeře, nikdy nepřišel k oknu, jak to měl dříve ve zvyku. Jen jednou jsem ho potkala v hale – vracel se z lovu –, uklonil se a ustoupil mi s neohrabanou poklonou z cesty. Řekl:

„Myslím, slečno, že jsem s vámi posledně mluvil velmi nezdvořile. Byl jsem tak vyveden z míry, že jsem nevěděl, co říkám. Omlouvám se vám. Prosím vás za prominutí.“

Co na to říci? Neřekla jsem nic, jen jsem vážně kývla na znamení, že jeho omluvu беру na vědomí. Šla jsem dál.

Dvakrát nebo třikrát jsme ho s Milli zahlédly na našich procházkách. Nikdy se k nám nepřipojil. Jen jednou jsme okolo něho procházely v takové blízkosti, že nebylo vyhnutí, a on se zastavil, pozvedl klobouk a počkal, až projdeme. Nemluvil na mne, ale dával ostentativně najevo svou zdvořilost: otvíral vrata, odháněl psy, nosil stále květiny a obstarával pravidelně krmení pro papouška. Myslím,

že mě někdy sledoval, aby mi mohl prokazovat drobné úsluhy. Potkávaly jsme ho teď mnohem častěji než před tím nerozumným nápadem nabídnout mi sňatek.

S Milli jsme tu záležitost probíraly ze všech konců – znovu a znovu. I když Milli neměla žádné společenské zkušenosti, přesto sama cítila, a také to říkala, jak hluboko pod slušnou úroveň je její bratříček.

Čtrnáct dní uběhlo velmi rychle, jak tomu je vždycky, když nás čeká něco nemilého. Strýce jsem v ten čas vůbec neviděla. Z posledního rozhovoru, i když byl veden v lehkém tónu, jsem si odnesla pocit strachu a nejistoty. Velice sklíčeně a se zlou předtuchou jsem onoho dne čekala v Millině pokoji, až budu vyzvána, abych strýce navštívila.

Dívala jsem se z okna na proudy deště a olověná oblaka a v očekávání toho nepříjemného rozhovoru jsem propadla takové malomyslnosti, že jsem si přitiskla ruku na srdce a zvolala nahlas: „Ach, kdybych tak měla křídla jako holubice! Odlétla bych daleko, daleko!“

Za zády mi žvatlal papoušek.

„Ubohý pták,“ řekla jsem Milli. „Kdyby pocházel ze zdejších končin, okamžitě bych ho pustila. Jak ráda bych mu věnovala svobodu.“

Přišla Wyatová.

„Pán si přeje mluvit se slečnou Maud,“ zněl nepříjemný hlas.

Beze slova jsem ji následovala. Cítila jsem se jako před riskantní operací.

Ve strýcově pokoji mi začalo srdce tak zběsile tlouci, že jsem nemohla vůbec promluvit. Vysoká postava bělovlasého starce přede mnou vyvstala jako duch a já se nejistě uklonila.

Zpod ztěžklých víček vrhl na Wyatovou roztržitý pohled a tenkým prstem, na němž se zaleskl prsten, ukázal pánovitě ke dveřím. Osaměli jsme.

„Posadíte se?“ ukázal na křeslo.

„Děkuji. Raději postojím, strýčku.“

I on zůstal stát. Bílá hlava se vznášela v šeru pokoje. Prsty se opíral o desku stolu.

„Viděla jste v hale zavazadlo, připravené k odeslání. Četla jste adresu?“

Viděla. S Milli jsme si přečetly průvodky. Adresa zněla: Mr. Dudley R. Ruthyn, Paříž, via Dover.

„Jsem starý, nemocný – teď vzrušený v očekávání vašeho rozhodnutí. Prosím, Maud, opustí dnes můj syn se smutkem Bertram, nebo zůstane v blaženosti? Odpovězte.“

Vykoktala jsem – sama nevím co. Mluvila jsem překotně a nesouvisle, ale přece jen se mi podařilo s důrazem přednést nezměnitelné rozhodnutí. Strýcovy oči žhnuly jako dva ohně, bledé rty sevřel v úzkou linku, zhluboka vydechl a zabloudil očima po pokoji, jako by hledal ochranu nebo se o něho pokoušela zavrať. Pak zašeptal:

„Nechť se tedy stane vůle boží.“

Zdálo se mi, že je na pokraji zhroucení; v obličeji zpopelavěl, usedl a zadíval se na své třesoucí se ruce.

„Mohu odejít, pane?“

„Odejít?“ opakoval nepřítomně a vyslal ke mně pohled, pronikavý jako ledový blesk. „Ach ano, Maud, – jděte. Musím promluvit s chudákem Dudleyem.“

Rychle, abych své rozhodnutí snad nezměnila, jsem odešla.

Za dveřmi, předstírajíc že utírá prach, číhala Wyatová. Vrhla na mne tázavý pohled. Přiběhla Milli. Slyšela jsem strýce, jak se shání po Dudleym. Asi čekal v předpokoji. Za půl minuty už jsme byly v mém pokoji a ležely si s Milli v náručí.

Asi po hodině jsme z okna viděly Dudleyho, jak nasedá do kočáru. V ruce nesl pušku v koženém pouzdru. Cestovní vak byl na střeše dostavníku.

Ulevilo se mi. Konečně odjel!

Večer jsme v Millině pokoji popíjely v pozbudivém světle svíček čaj, když se ozvalo zaklepaní a hned vzápětí, aniž vyčkala vyzvání,

vstoupila Wyatová. Pohlédla na mne zachmuřeně a ode dveří řekla Milli:

„Nechte toho laškování, slečno. Musíte mě vystřídat v pánově pokoji.“

„Je nemocen?“ zeptala jsem se.

Odpověděla, ale ne mně, Milli:

„Po odjezdu mladého pána upadl do bezvědomí. To rozloučení ho zabije – tentokrát určitě. Dvě hodiny se nepohnul. Viděla jsem mladého pána, jak odjíždí – chudák, teď se vlastně rodina rozpadla. Od té doby, co došlo k těm změnám, jsou samé nepříjemnosti.“

Ty „změny“, to jsem byla já.

Zlomyslnost té ženy mě trápila; patřila jsem mezi ty nešťastné tvory, kteří touží po laskavostech všech lidí, kteří je obklopují.

„Půjdu – moc bych si přála, Maud, kdybyste mohla jít se mnou. Sama se tam bojím. Prosím vás, Maud –“

„Samozřejmě, Milli, jdu s vámi.“ To rozhodnutí mě stálo mnoho sebezapření.

Dostalo se nám poučení od Wyatové, abychom chodily po špičkách a hovořily šepem.

Prošly jsme salónek starého pána – místem toho důležitého rozhovoru, který měl změnit můj a Dudleyho život – a vešly do ložnice.

V krbu hořel oheň; místnost tonula v pološeru. U nohou postele matně žhnula lampa. Slyšely jsme pravidelný dech a slabé hučení ohně. Posadily jsme se ke krbu. Strýc se vůbec nehýbal. Neodvažovaly jsme se promluvit. Asi po půl hodině jsem zpozorovala, že Milli usnula – spánek ji přemohl. Zase jsem se ocitla sama při plném vědomí v tom pokoji, na který jsem měla jednu děsivou vzpomínku. Cítila jsem, jak se ve mně zvedá nervozita a podrážděnost. Ještě jednou jsem se musela zabývat celou tou bizarní historií své první nabídky k sňatku. Jak jinak jsem si to vždycky představovala!

Pak jsem se rozhodla přinutit se k příjemnějším vzpomínkám. Myslela jsem na sestřenici Moniku, a musím přiznat, hodně na lorda Ilburyho.

Když jsem vstala, abych prohrábla oheň v krbu, zdálo se mi, že jsem spatřila v pootevřených dveřích obličej, který mě upřeně pozoruje. Byl to ten nejděsivější obraz, který mohla má fantazie vyvolat. Neviděla jsem postavu, jen několik prstů na křídle dveří – a obličej strašný jako křídlová maska.

V rozrušení jsem často mívala podobné přeludy, ale tentokrát jsem si byla jista, že za dveřmi někdo opravdu stojí. Přece jen jsem postoupila vpřed v naději, že se klam rozplyne, ale k mému nevýslovnému zděšení jsem poznala tvář – madame de la Rougierre.

S výkřikem jsem probudila Milli. „Podívejte se – tam – tam!“

Milli se s úlekem probírala ze spánku a hleděla na mne nechápavým pohledem.

Dveře byly zavřené. Onen přelud nebo zjev – zmizel.

Vrhla jsem se Milli do náručí a zabořila jí hlavu mezi paže.

„Ach, Milli – Milli – Milli!“ plakala jsem a nebyla schopna jediného slova vysvětlení.

Milli nechápala nic z mého zděšení. Tiskla mi hlavu na prsa.

„Co je – co vidíte – co se stalo?“ zvolala a přitiskla se ke mně jako já k ní.

„Vrátí se – zase se vrátí. Ach, nebesa, smilujte se!“

„Vzpamatujte se, Maud. Co se vrátí?“

„Tvář – ta tvář. Vrátí se!“ křičela jsem hystericky. „Milli, ach, Milli, neopouštějte mě!“

Konečně se za dveřmi ozvaly šouravé kroky Wyatové. Její svíčka ozářila pokoj. Okamžitě jsem vyběhla z pokoje a zastavila se až ve své ložnici. V mžiku jsem byla pod peřinou a věrná Mary Quinceová mě držela za ruku.

„Milli,“ řekla jsem přes slzy, „nic mě nedonutí, abych ještě někdy vešla po setmění do toho pokoje.“

„Pro boha svatého, Maud, co jste viděla?“ ptala se Milli zděšeně.

„Nemohu vám to říct, Milli. Na nic se mne neptejte. Nemohu, Milli,“ plakala jsem. „V tom pokoji straší – hrozně tam straší!“

„Byl to Clarke?“ zašeptala Milli s vytřeštěnýma očima.

„Ne – ne – neptejte se mne. Někdo mnohem horší. Strašný nepřítel –“

Tu noc jsem prožila v nadpřirozené hrůze. Křičela jsem ze spaní a probouzela se s pocitem, že mě někdo škrtí. Nic platno, že Mary seděla u postele a zapalovala jednu svíčku od druhé a Milli spala po mém boku. I teď po letech mohu říci, že to byla nejstrašnější noc v mém životě.

Ráno mě pochopitelně navštívil doktor Jolks. Zeptal se, jak trávím volný čas, co jsem měla včera k večeři, pronesl své uklidňující – ehm – ehm – a prohlásil, že jsem trochu hysterická mladá dáma. Pak mi nařídil dietu, která vylučovala i čaj, ale obsahovala čokoládu a portské víno. Nařídil mi, abych chodila brzo spát, a slíbil mi, že už nikdy žádné duchy neuvidím.

XVIII. Tajný sňatek

Po několika dnech už jsem se cítila lépe. Doktor Jolks byl v otázce duchů opovržlivě nesmlouvavý, a tak jsem postupně i já začala pochybovat o skutečnosti toho zjevení. Abych se vyvarovala hrůzy, které jsem při vzpomínce na tu událost propadla, přestala jsem prostě o tom večeru ve strýcově ložnici mluvit.

Bertram byl stejně ponurý jako malebný, má samota skličující, ale i uklidňující – chodila jsem brzy spát a častěji jsem vstávala, pobývala dlouhé hodiny na čerstvém vzduchu a mé nervy se postupně uklidnily.

Ale Bertram-Haugh se měl stát natrvalo slzavým údolím, údolím nebezpečných stínů, jímž jsem sama a ve tmě měla kráčet ve zlých předtuchách.

Milli přiběhla do mého pokoje, po tvářích se jí koulely slzy, beze slova se mi vrhla kolem krku a propukla v záchvat pláče, který naznačoval takové zoufalství, jakého jsem u ní zatím nikdy nebyla svědkem.

„Maud, drahoušku, – on mě posílá pryč!“

„Co to povídáte, Milli? Kam by vás posílal, vždyť jste tu doma. Copak bych tu bez vás mohla žít? Umřela bych steskem. Určitě jde o nějaký omyl.“

„Odjíždím do Francie, Maud, musím odjet. S paní Jolksovou zítra do Londýna a pak s nějakou dámou do Francie,“ znovu se rozvzlykala. „Ještě nikdy jsem nebyla u cizích lidí, vyjma Elverstonu, a tam jsme byly spolu. Maud, já vás miluji a určitě umřu, jestliže mě od vás odvezou.“

Byla jsem zoufalá stejně jako Milli a proplakaly jsme spolu dobrou půlhodinku. Když Milli vyndala z kapsy kapesník, upadl jí na zem lístek, který, jak si vzpomněla, posílal strýc mně.

Stálo v něm:

Chci seznámit mou milovanou schovanku s mými plány. Milli odjede ve čtvrtek do znamenité francouzské školy, kde bude bydlet v penzionu. Jestliže se jí tam po třech zkušebních měsících nebude líbit, vrátí se zpět k nám na Bertram. Jestliže naopak shledá pobyt příjemným – jak mi byl také vyličen –, připojíte se k ní do té doby, než se současné komplikace mých poměrů urovnají. Pak se – věřím, že to bude brzy – obě vrátíte domů. Slibuji Vám, že tři měsíce jsou tou nejzazší hranicí času, po který Vás musím odloučit od Vámi milované Milli.

Píši Vám tento list s pocitem žalu, že Vás nemohu pro nemoc v této chvíli přijmout.

Bertram, úterý

P. S. – Nemám námitky proti tomu, abyste zpravila Moniku Knollysovou o těchto skutečnostech. Jistě jí nezašlete opis tohoto listu, ale pouze jeho obsah.

Nad tímto dopisem, který jsme pročetly znovu a znovu s pečlivostí právníků studujících nový zákoník, jsme našly – jako nakonec vždy a ve všem – útěchu. Naše odloučení bude dočasné, jen tři měsíce; budeme si psát; je to vlastně příjemná změna; setkáme se ve Francii se zajímavými lidmi a poznáme cizí kraje.

A pak přišel čtvrtek a s ním nové výbuchy žalu, když jsme se loučily u windmillské brány. Paní Jolksová, která dosud hlavní město nenavštívila, byla celá zmatená a velmi vydatně přispívala k celkové nervozitě. Ani nevím, co jsem si na rozloučenou s Milli řekly.

Dívala jsem se za ní, jak se vyklání z okna dostavníku a mává mi kapesníčkem – pak vůz zmizel za skupinou jasanů a já se s věrnou Mary Quinceovou po boku vydala zpět k Bertramu.

Cestou mě Mary utěšovala:

„Nesmíte si to tak brát, slečno. Tři měsíce utečou jako voda.“

Když jsme se blížily k bráně, postával tam štíhlý mladík, kterého jsme spatřily už tenkrát na vycházce, jak se baví s Kráskou. V ruce

držel klíče a králičí čapka mu zpola zakrývala snědou tvář. Když jsme ho mýjely, vážně na mne pohlédl a ustoupil za sloup brány. Rychle uhnul očima, zamkl bránu a špičkou boty začal nervózně rýt do země. Otočil se k nám zády.

Napadlo mě, že jsem už někde toho mladíka viděla – ještě před příjezdem na Bertram.

„Neviděla jste už někdy toho mládence, Quinceová?“ zeptala jsem se Mary.

„Nosívá pánovi zvěřinu, slečno. A také trochu pomáhá v zahradě.“

„Jak se jmenuje?“

„Říkají mu Tom.“

„Tome!“ zavolala jsem. „Tome, pojd'te sem na okamžik.“

Otočil se a vydal se loudavě k nám s čepicí v ruce.

„Tome, jak se jmenujete druhým jménem?“

„Tom Brice, madam.“

„Neviděli jsme se už někdy, Tome Brici?“ zeptala jsem se. Nebyla to jen zvědavost, ale jakési nepříjemné tušení. Některé Tomovy rysy mi připomínaly postilióna, který se na mne tak drze díval tehdy na Knowlu, když jsme s madame upadly do rukou těch opilců.

„Možná, madam,“ řekl Tom a sklopil zrak.

„Jste dobrý kočí?“

„Umím zacházet s pluhem, madam. To tady dokáže každý.“

„Byl jste někdy na Knowlu?“

„To ne, madam,“ řekl a nevinně se na mne podíval.

„Tady máte půlkorunu, Tome.“

Ochotněji přijal.

„Povězte mi, Tome, opravdu jste na Knowlu nebyl?“

„Nevím, madam, nepamatuji se. Možná byl, možná nebyl.“ Řekl to rozvázně jako někdo, kdo má rád pravdu a pátrá v paměti. Vyhodil minci do vzduchu a obratněji chytil do dlaně.

„Vzpomeňte si, Tome,“ naléhala jsem. „Řekněte mi pravdu a budeme dobrými přáteli. Nevezl jste jistou dámu a několik gentlemanů na pozemky Knowlu, kde ti pánové uspořádali piknik

a pak – došlo k hádce s hajným? Rozpomeňte se, Tome. Nebudete z toho mít žádné nepříjemnosti a ještě se vám odměním.“

Tom zasunul minci do kapsy. Neříkal nic. Nasadil si čepici, zasunul ruce do kapes, zašoupal nohama v trávě a řekl:

„Nikdy jsem kočár neřídil, madam. O tom, co říkáte, nic nevím. Nikdy jsem nebyl mimo derbyshirské panství, jen jednou na jarmarku ve Warwicku a pak dvakrát v Yorku.“

„Mluvíte pravdu, Tome?“

„Ano, madam.“

A vysekl nemotornou poklonu, otočil se k pastvině a vydal se k pasoucímu se dobytku.

Výsledkem tohoto rozhovoru byla nejistota – ta nejistota, která mě pronásledovala, i pokud jde o totožnost Dudleyho s oním mužem od scarsdaleského kostela. Opravdu, kdybych měla vsadit na jistotu, že ti dva mladíci patřili ke společnosti z obory na Knowlu, hodně bych si to rozmýšlela.

Vracely jsme se kolem svezených dubových kmenů; některé byly zbaveny kůry, jiné označené sekýrou a popsané červenou barvou: velká písmena a římské číslice; nebylo pochyb, že dřevo je určené k prodeji. Při pohledu na tu spoušť mi bylo těžko u srdce; sotva jsem mohla pochybovat o tom, že by můj inteligentní strýc nebyl poučen o svých právech, a musela jsem litovat těch krásných stromů, pod jejichž rozložitými větvemi lovalo a sokolničilo několik generací Ruthynů.

Usedla jsem na jeden z kmenů, abych si odpočinula. Mary se procházela po okolí. Spatřila jsem, jak ke mně přichází Meg Hawkesová. Na předloktí nesla košík, zakrytý plátným ubrouskem. Když mě mýjela, přiložila si prst na ústa a zašeptala:

„Nemluvte a neďívejte se na mne – otec nás pozoruje. Řeknu vám všechno příště.“

Příště? – Kdy to asi bude? Třeba se bude vracet, pomyslela jsem si. Chvilku počkám a uvidím.

Ohlédla jsem se a spatřila Hawkese se sekerou v ruce, jak se zachmuřeně plouží mezi kmeny. Uviděl mě, dotkl se ledabyle svého klobouku, cosi zamručel a bez jediného slova mě minul.

Pak se vracela Meg. Hawkes se zastavil s Mary Quinceovou, otočen k nám zády. Meg ke mně přistoupila a rychle řekla:

„Za nic na světě nechodíte nikdy sama s panem Dudleyem.“

Ta rada mě pochopitelně ohromila. V těch několika slovech bylo obsaženo několik hodin přemítání. Ale ať jsem si lámala hlavu, jak chtěla, smysl dívčina varování jsem nerozluštila.

Uběhlo asi deset dnů od Millina odjezdu, když si mě dal zavolat strýc. Wyatová mě ohlásila a já vstoupila do pokoje – v tu hodinu úzkosti, kdy houstne šero a svíce dosud nesvítlí –, spatřila jsem strýce, jak se opírá o římsu krbu a hledí do žhnoucího ohně. Shrbený, s rozčuchanými vlasy a tváří rudou od pablesků ohně – skutečný obraz sklíčenosti a úpadku. Když tam tak stál, opuštěn a osamělý, pocítila jsem prudkou lítost nad jeho neradostným osudem.

„Strýčku!“ vydechla jsem a postoupila blíž.

„Ach ano, Maud – mé drahé dítě.“

Otočil se, vzal z římsy svíci a unaveně přešel ke stolu.

„Posadte se, Maud – prosím.“

Usedla jsem na židli.

„V mém neštěstí a samotě, Maud, vás vyvolávám jako světlo, které prozáří dny mého stáří,“ řekl a povstal, pozvedl zbožně ruce ke stropu a zašeptal: „Děkuji Stvořiteli, že nejsem zcela opuštěn.“

Následovala delší pomlka, během níž mě něžně pozoroval, a pak začal mumlat, jako by přemýšlel nahlas:

„Můj anděli strážný – anděli – Maud –, nechť vaše srdce dopřeje sluchu prosbě starce, zničeného muže, vašeho poručníka. Byl jsem rozhodnut již nikdy o tom nemluvit – byla to pýcha, mýlil jsem se – ano, upadl jsem do hříchu pýchy,“ odmlčel se a zřejmě se tiše modlil.

Dívala jsem se na jeho pohybuující se rty a cítila jsem, že rudnu a zase blednu. Bála jsem se té prosby.

„Nad hrobem schýlený – zoufalý – co zůstalo? Osud na mne zanevřel, smetl do prachu, jeho kola mne přejela a ti, kdo běží za

kočárem, dupali po ubohé trosce. Krvácím teď v této samotě. Pravím: Byla to moje vina? Nemám výčitky svědomí, jen lítost mne jímá. – Bertram. Vyhaslé komíny. Zanedbané okolí. Špatný hospodář s pozemskými statky. Ale tento starý, horečnatý, epileptický, pošetilý a pokušený muž má jednu jedinou naději: svého syna, posledního mužského potomka Ruthynů. Maud, ptám se vás: Cožpak jsem ho nadobro ztratil? Jeho osud je můj osud a Millin osud. Všichni čekáme na váš rozsudek. On vás miluje zoufale a něžně – můj syn, Ruthyn, bezmála královská krev. Ztratím ho? Jestliže ano, zemřu. Váš strýc, slečno, tu stojí před vámi jako prosebník – má pokleknout?”

Upřel na mne oči plné zoufalství, sepal ruce a chystal se pokleknout.

„Strýčku, prosím vás, ne – ne!“ zvolala jsem a rozplakala se.

Pátravě se na mne zahleděl, ale byl patrně rozhodnut naléhat i přesto, že viděl, jakou bolest mi působí.

„Vidíte mé zoufalství, Maud, zoufalství otce, který ztrácí syna. Přece nepřiložíte pistoli k jeho hlavě?”

„Strýčku, smilujte se – já musím, musím říci ne. Na nic se mne neptejte, nenaléhejte, prosím vás. Nemohu učinit, oč mě žádáte.”

„Dobře,” hlesl, „vzdávám se. Nebudu na vás naléhat. Budete mít čas na rozmyšlenou. Teď nechci vaši odpověď slyšet.” Napřáhl ke mně svou bledou ruku. „Končím, Maud. Mluvil jsem s vámi upřímně, snad až příliš otevřeně, ale zoufalství a muka promluví navzdory hrdosti a – dá-li Bůh – obměkčí i ty nejzatvrzejší a nejkrutější.”

A s těmito slovy – příliš krutými a nespravedlivými – zašel strýc do své ložnice, přibouchl za sebou dveře a mně se zdálo, že jsem zaslechla pláč.

Utíkala jsem do své ložnice, vrhla se na kolena a děkovala nebesům, že mi dala vytrvalost, jaké bych jindy nebyla schopna.

Toto obnovené nabídnutí k sňatku mne uvrhlo v novou zoufalost. Setrvávat v odporu pro mne byla vždy muka. Napadaly mne bláznivé myšlenky: že si strýc vezme život a já budu odpovědná za

jeho smrt. Dodnes se divím, kde se ve mně vzala síla odmítnout tu prosbu, že jsem nepodlehla zmatku mysli, tak jako ti lidé, kteří se vrhají do propasti ze strachu před pádem.

Uklidnila jsem se trochu, teprve když jsem se dozvěděla od Wyatové, že se strýci daří celkem dobře.

Můj klid trval právě jen jednu noc. Druhý den po snídani jsem seděla s Quinceovou ve svém pokoji, když jsme zaslechly dole na nádvoří hysterický pláč a křik, přecházející místy do zoufalého jekotu. Vyskočila jsem a utíkala k oknu.

„Bůh nás opatruj,“ pokřižovala se Mary a otočila klíčem v zámku.

„Co to může být, Mary?“

„Jako by někoho bili. Nevidíte nic?“

Neviděla jsem nic, zato jsme v následujícím okamžiku obě dvě zaslechly ženský hlas:

„Chci ji vidět – musím s ní mluvit. Zaveďte mě ke slečně Ruthynové z Knowlu!“

Ozval se hlas komorníka, ale ta žena ho překřičela.

„Musím s ní mluvit,“ a následovaly šťavnaté nadávky – na mou adresu. To mě rozhněvalo. Provedla jsem snad něco špatného? Jak si může někdo dovolit tak mě urážet v domě mého strýce – v mém domě?

Nadávky se teď ozývaly na chodbě. Energicky jsem přistoupila ke dveřím.

„Slečno, nevycházejte,“ křičela Quinceová. „Ta žena je hrozně opilá.“

Otevřela jsem dveře na chodbu a zavolala:

„Tady je slečna Ruthynová z Knowlu. Kdo si s ní přeje mluvit?“

Po schodech právě vystupovala růžovoučká, tmavovlasá, velmi hezká, ale také ječivá, hrubá a sprostá mladá dáma. Chudák Giblets se ji snažil zastavit, ale ona ho odstrčila, a když mě spatřila, trochu se zarazila a spěšně si začala upravovat šaty a čepec.

Jakmile jsem tu mladou ženu spatřila, okamžitě mě napadlo, že je to dáma, kterou jsem spatřila v kočáru na Knowlu. Ale zase se

objevily staré pochyby: byla útlejší a hůř oblečená, mladší a hezčí. Vůbec nevypadala jako dáma, spíše jako číšnice nebo komorná.

Když mě uviděla, zuřivě si otřela uplakané oči a zaječela zcela bez přípravy, abych jí vrátila jejího zákonného muže. Taková nesmyslná obžaloba mě tak vzrušila, že jsem jí odpověděla něco – na co se již nepamatuji, ale co ji trochu usadilo. Neustále drmolila o tom, že si neprávem přivlastňuje jejího manžela, že on se chce se mnou oženit a že nemám právo ničit jí život; mluvila tak rychle a nesouvisle, že mě napadlo, jestli je zcela při smyslech. Zřejmě byla. To jsem s konečnou platností zjistila, když vytáhla z kapsy ušmudlané noviny a ukázala na jeden odstavec, zatržený červenou pastelkou. Byly to lancashirské noviny staré několik měsíců. V krátké zprávě, která nesla titulek Oznámení sňatku, stálo:

V úterý dne 7. srpna 1844 v leatherwigsém kostele požehnal ctih. Arthur Hughes sňatku mezi Dudleyem R. Ruthynem, Esq.¹⁰, jediným synem a dědicem pana Silase Ruthyna, Esq. z Bertram-Haughu v Derbyshire, a Sarah Matildou, druhou dcerou Johna Manglese, Esq. z Wigganu v témže hrabství.

Zprvu jsem byla tím oznámením ohromená, ale pak jsem pocítila nesmírnou úlevu. Myslím, že to bylo znát i na mé tváři, protože ta mladá žena na mne hleděla překvapeně a zvědavě.

Řekla jsem:

„To, co jsem četla, je velmi důležité. Musíte ihned navštívit pana Silase Ruthyna. Jsem přesvědčena, že o sňatku nic neví. Zavedu vás k němu.“

„Třeba neví – ale já o něm vím,“ pravila mladá dáma výhružně a mocně zašustila hedvábím.

Když jsme vstoupily, strýc vzlédl ze své lenošky a zavřel *Revue des Deux Mondes*.

¹⁰ Esquire – britský titul nižší šlechty (ze středověkého *squire*), postupně rozšiřovaný, až po roce 1900 jej užívají muži s vyšším společenským postavením. Pozn. red.

„Co to má znamenat?“ zeptal se suše.

„Tato paní přinesla noviny, obsahující neobvyklé oznámení, které se týká celé naší rodiny,“ řekla jsem.

Strýc povstal a pohlédl zkoumavě na ženu. Vzal od ní noviny.

„Pravděpodobně jde o nějakou pomluvu.“

„Ne, strýčku. Je to oznámení sňatku.“

„Snad ne Monika?“ zalistroval stránkami. „Jsou cítit tabákem a pivem,“ postříkal je kolínskou. Teprve potom začal pročítat článek. Jeho obličej zešedl. Zvedl oči a zuřivě pohlédl na mladou ženu, která se pod jeho pohledem celá shrbila.

„A vy jste, jak předpokládám, ona mladá dáma, Sarah Matilda, rozená Manglesová,“ zavrčel. Sarah Matilda přisvědčila.

„Zavoláme syna. Naštěstí jsem ho zadržel dopisem a vyzval k návratu. Uvidíme, uvidíme,“ zacloumal zvonkem. Objevila se Wyatová.

„Chci okamžitě mluvit se svým synem. Není-li doma, pošlete Harryho do stájí. Nebude-li tam, dejte ho hledat Tomem. Bude vědět, kde ho sehnat. Může si vzít koně.“

Prošla dlouhá, předlouhá čtvrt hodina, během níž se strýc choval k ženě s vybranou až nadsazenou zdvořilostí, což ji přivádělo do viditelných rozpaků. Ustala v naříkání a kletbách a s hlavou svěšenou čekala, co se bude dít.

Strýc se opřel pohodlně do rohu lenošky a s knihou na klíně vyčkával příchod svého syna.

Konečně jsme na chodbě zaslechli dupot a hlas, který se vyptával na chodbě Wyatové, co se děje. Pak Dudley vkročil do pokoje.

Určitě nečekal, že se tu setká s touto návštěvnicí, která když ho spatřila, vyskočila a vrhla se k němu.

„Dudley – Dudley! Co mi to děláte? Já jsem vaše ubohá Sal, vaše zákonná manželka,“ volala a tiskla se k němu tvářemi, které připomínaly okna za hustého deště. Objala ho kolem krku a přitiskla se k němu celým tělem. Nikdo by nebyl schopen zastavit proud její výmluvnosti.

Dudley byl očividně zmaten. Zíral na ženu, na otce, vrhl i ostýchavý pohled na mne, rozpačitý na své boty a pak se otočil k otci, který ho pozoroval s podivným, pohrdlivým pohledem.

Konečně se Dudley vzpamatoval z ohromení, vztekle setřásl ženu a odstrčil ji s takovou surovostí, že málem upadla do lenošky na strýce. Ten udělal neochotně své společnici místo a řekl:

„Soudě podle vašeho výrazu a chování, milý synu, hádám, co mi odpovíte. Je tato mladá dáma dcerou jistého Manglese a její jméno je Sarah Matilda? – Prosím, paní, ovládněte se.“

„Snad – ano,“ řekl Dudley.

„Je vaší ženou?“

„Mou ženou?“ opakoval Dudley nepřítomně. „Ano, pane. Otázka je doufám jasná.“

„No – asi říká, že je,“ odvětil Dudley. „Je vaší ženou?“

„Asi se za ni považuje – podle toho, jak vyvádí,“ řekl Dudley s drzou nadutostí a posadil se do křesla.

„Co tím myslíte, pane?“

„Nemyslím si vůbec nic,“ řekl mrzutě Dudley.

„Odpovězte!“ řekl strýc břitce. Ztrácel trpělivost. „Je snadné si o tom opatřit důkazy. Nemá smysl zapírat. Je vaší ženou?“

„Nikdo nic nezapírá. Je to pravda – no.“

„Je to pravda,“ vykřikla žena radostně. „Já věděla, že to nezapře!“

„Buďte zticha,“ zavrčel Dudley.

„Ale, Dudley, co jsem udělala? Miláčku, co jsem udělala?“

„Jenom jste mě zničila – stačí?“

„Ach ne – ne. Víte dobře, že bych vám neublížila. Dudley, jsem vaše Sal!“

„Nechte toho,“ okřikl ji.

„Říkal jste, že mě milujete. Jsem přece vaše malá hodná Sal.“

„Mlčte. Pěkně jste mě oblaflí. Vy i vaši rodiče. Uhnali jste mě. Tak je to.“

„Vy jste mi pěkný párek. To jsem si mohl myslet,“ řekl strýc pobaveně.

Dudley neodpověděl. Vypadal vztekle.

Pozorovala jsem ten výstup s rostoucími rozpaky. Nikdy jsem ještě neviděla nic tak bezcitného.

„Musím vám blahopřát, synu, že se vám podařilo získat lásku této půvabné bytosti,“ řekl strýc s těžkou ironií, kterou ale žena nepochopila.

„Nejsem první v rodině, kdo něco podobného provedl,“ řekl Dudley vztekle.

V příštím okamžiku stál strýc hrozivě vztyčený na nohou, trásl se po celém těle a mával hrozivě a paralyticky nad hlavou ebenovou holí. Jeho tvář se stáhla do strašlivé grimasy, nepřičetné, přímo ďábelské. S napřaženou holí přikročil k Dudleymu.

„Jestli se mne tou holí dotknete,“ zasyčel Dudley, „tak vás praštím!“ Neuvěřitelně rychle vyskočil z křesla a udeřil lehce strýce do ramene. Ten se zapotácel a těžce usedl do lenošky.

Na okamžik ten děsivý obrázek rodinného rozkladu strnul před mýma očima. Vyřikla jsem a sklonila se ke strýci, ale starý pán, pro něhož tento výjev nebyl ničím neobvyklým, už našel své sebeovládání. Usmál se na mne a řekl:

„Myslíte, slečno, že si uvědomuje, co vlastně říká?“

„Můžete mi klidně nadávat,“ řekl Dudley. „Já to vydržím.“

„Smím tedy promluvit?“ ušklíbl se strýc. „Ó děkuji vám, pane,“ a mrazivě se rozesmál.

„Posmívejte se mi, ale udeřit mne nesmíte – nikdo mě nesmí udeřit,“ opakoval Dudley.

„Jistě, jistě,“ kýval strýc hlavou. „Když mě pustíte ke slovu, chtěl bych poznamenat – bez urážky mladé dámy –, že si nevzpomínám na jméno Mangles mezi starými anglickými rody. Předpokládám tedy, že jste si ji vybral za ženu pro její vznešenost a ctnost.“

Sarah Matilda, která nepochopila, že je terčem posměchu, si utřela oči, uklonila se a s uplakaným úsměvem řekla:

„Jste velice laskav, pane.“

„Doufám,“ pokračoval strýc, „že má dáma trochu peněz, jinak si totiž neumím představit, z čeho budete žít. Vy, pane, jste příliš líný na to, abyste se stal ku příkladu hajným – ano, mohl byste mít

hospodu, v tom se snad vyznáte. Ale v jedné věci jsem si zcela jist: vy a vaše žena si musíte najít jiný domov, než je tento. Odejdete ještě dnes večer. A teď – pane a paní Ruthynovi – opusťte, prosím, tuto místnost.“

Strýc povstal a dvorně se jim uklonil. S úšklebkem ukázal chvějícím se prstem na dveře.

„Jdem,“ řekl Dudley. „Tady jsme skončili.“

Mladá žena, aniž pochopila, co se vlastně děje, se u dveří užasle uklonila na rozloučenou.

„Tak už pojďte,“ vykřikl Dudley. Uchopil ji za paži a vyvlékl na chodbu.

„Ten hlupák, darebák!“ zasténal strýc, když se dveře zavřely. „K jaké propasti to kráčíme? To je konec, neodvolatelný konec!“

„Přála bych si, strýčku, abych vám mohla pomoci. Snad bych mohla?“ řekla jsem odhodlaně.

Otočil se a se zájmem na mne pohlédl.

„Možná že mohla,“ řekl zamyšleně. „Snad by to šlo. Uvažujme trochu – ten zatr – kluk!“ uchopil se za spánky. „Má hlava!“

„Není vám dobře, strýčku?“

„Je mi dobře – velmi dobře. Pohovoříme si večer – pošlu pro vás.“ A zakryl si obličej navoněným kapesníkem.

V předpokoji jsem jako obvykle nalezla Wyatovou a požádala ji, aby se postarala o pána. Zdálo se mi, že se necítí dobře. Snad mě nikdo nebude považovat za sobeckou, že jsem mu neposloužila sama, ale měla jsem z pobytu v strýcově ložnici opravdový strach.

Šla jsem k svému pokoji a na chodbě jsem zaslechla Dudleyho rozzlobený hlas a štkání jeho mladé ženy. Nechtěla jsem se s nimi setkat, dokonce ani kolem nich projít, a proto jsem se vtiskla do výklenku dveří s úmyslem počkat, dokud neodejdou. Slyšela jsem Dudleyho zlostný hlas:

„Ihned se vraťte, odkud jste přišla. Čert vás vem. Já s vámi nikam nepůjdu.“

„Ale Dudley, přece mě neopustíte? Co jsem provedla, že mě už nemáte rád?“

„Co – vy bestie? Jsem vyděšen pro pár pitomostí, které jsem si s vámi dovolil. To vám nestačí?“

Pak sestupovali po schodišti k domovním dveřím. Žena usedavě plakala.

Mary Quinceová mi pak rozčileně vyprávěla, jak mladý pán tu nešťastnou ženu hodil do kočáru jako nějaké zavazadlo. Nadával prý, dokud kočár neodjel.

„Určitě ji bil,“ říkala Mary. „Viděla jsem ho, jak šermoval v kočáře pěstmi a ona mu ještě mávala na pozdrav. Taková mladá hezká žena. Jeminkote, slečno, často si myslím, že je dobře, že jsem se nevdala. Je to divný svět, všechny chtějí muže, ale tak málo je jich pak šťastných. Počítám, že nejlépe jsou na tom staré panny.“

Odpoledne jsem si šla do salónku, kde jsme s Milli po večerech sedávaly, pro knížku. Dveře byly otevřené a na stole hořela svíčka. Ucítila jsem vůni tabáku a brandy. Na malém pracovním stolku u krbu stála otevřená láhev a vedle ležela Dudleyho dýmka. Můj bratranec seděl s nohou opřenou o ohrazení krbu, hlavu položenou na pažích – a plakal. Seděl zády ke dveřím a mě nepozoroval. Opatrně jsem vyšla ven.

Vrátila jsem se k Mary a společně jsme se dohadovaly, kdy asi Dudley odjede. V hale jsem předtím viděla Gibletse, jak balí zavazadla. Od něho jsem se také později dozvěděla, že má mladý pán odcestovat ještě dnes večer. Pojede vlakem. Kam? Nevěděl.

Asi po hodině se Mary vydala na výzvědy. Od Wyatové se dozvěděla, že právě odjel na nádraží.

Byla jsem vysvobozena a hned jsem také za to poděkovala krátkou modlitbou. Konečně byl zlý duch vypuzen a dům bude zase klidným útlukem. Teprve když jsme usedla s knihou na klíně ve své ložnici, začaly se před mým vnitřním zrakem odvíjet scény posledních dnů a já si uvědomila, jakému nebezpečí jsem unikla. Z Dudleyho jsem měla hrůzu, a přece jsem si nebyla jistá, zda bych nepodlehla, kdyby to strašné naléhání mého strýce pokračovalo. Byla jsem od přirozenosti náchylná k obětem, a kdo by si dal záležet a zahrál na ty správné struny mého srdce, jistě by dříve nebo později

došel úspěchu. Kdo ví, zda bych se nezachovala jako ti vězňové, kteří jsou tak dlouho vyslýcháni a trápeni ve věznicích, až se nakonec sami obviňují a s úlevou jdou dobrovolně na šibenici.

Večer jsem navštívila strýce. Bála jsem se ho, ale přesto jsem ho litovala a toužila mu nějak pomoci – jak? Když vyslechl, proč jsem přišla, posadil se zpřímá v křesle a s výrazem nikterak slabým a unaveným, ale pozorným a – zdálo se mi dychtivým – sledoval můj zmatený a koktavý proslov. V jeho přítomnosti se mě vždy zmocnilo vzrušení, jako bych podléhala hypnotickým silám. Někdy jsem propadala dokonce panice; můj strýc, mírný a uhlazený, se mi náhle zdál zlý a hrozný; znala jsem jeho něžnost a vznešenost, ale zároveň jsem cítila, že dovolávat se těchto vlastností by se setkalo se stejnou odezvou, jako kdybych plakala před mramorovou sochou. Nikdy jsem nepochopila jeho nazírání morálních hodnot, jako by v jeho smrtelném těle smyslného ochutnavače vína sídlil duch z jiného světa. Občas se mi zdálo, že cítím v jeho společnosti závan smrti.

Nikdy se neposmíval věcem dobrým a vznešeným, žádný kritik by mu nic takového nemohl dokázat – a přece: jako by jimi svým zvláštním životním postojem pohrdal. Byl-li ďábel, pak tedy v daleko rafinovanější podobně než ten upovídaný ďábel Goethův. Přijal podobu lidí, zahalil se neproniknutelným rubášem a nikomu nedovolil nahlédnout do svých černých myšlenek.

Byl ke mně jemný; vždy se mnou mluvil laskavě, ale jeho laskavost se podobala sladkosti oněch skřítků pouště z arabských bájí, kteří se zjevují průvodcům karavan a odvádějí je do pouště, aby je už nikdy nikdo nespatriil. Záře, která vycházela z jeho osobnosti, byla chladná jako svit fosforu.

„Díky, Maud,“ řekl strýc, když jsem domluvila. „Jste šlechetná duše. Vaše sympatie se zničeným starcem jsou andělské. Obávám se, že mi nemůžete pomoci. Otevřeně vám řeknu, že by bylo zapotřebí nejméně dvacet tisíc liber, abych vyběděl z potíží, které se na mne nahrnuly. Je to tak, Maud, jsem ztracen.“

„Učiním to, strýčku. Musí tu být přece nějaké východisko.“

„Mlčte, má kouzelná ochránkyně, vaše nadšení je nebeské. Dosti o tom. Když ne vy, já musím couvnout. Nemohu přijmout takový dar. Čeho by bylo dosaženo? Byl by zachráněn jeden pošlapaný mrzák, který tak jako tak brzo zemře. Je tolik utrpení kolem nás – nechte mě ležet, kde jsem klesl. Ušetřte ty peníze pro smysluplnější účely.“

„Ale já to musím udělat,“ vykřikla jsem zoufale. „Nemohu se s rukama v klíně dívat na vaše utrpení.“

„Děkuji vám, Maud, vaše odhodlání mě uzdravuje, ve vaší nabídce je balzám na mé rány – to stačí. A teď, milosrdný anděli, už nemohu o vaší nabídce mluvit. Snad zítra. Dobrou noc.“

Tak jsme se rozešli.

Jak jsem se později dověděla, byl u strýce celý večer advokát z Feltramu a společně se snažili vymyslet nějaký způsob, jak bych mohla být se svou pokladnou k užítku. Ale nevymysleli nic. Nemohla jsem prozatím se svým jménem volně nakládat.

Abych se trochu před spaním uklidnila, vzala jsem si jeden starý vzácný foliant s rytinami, který jsem si přivezla z Knowlu. Obracela jsem listy a přitom stále myslela na strýcovo trápení. Jedna z kreseb upoutala mou pozornost: Bylo na ní děvče ve švýcarském kroji, které prchalo hlubokým lesem a z košíku odhazovalo kousky masa pronásledující smečky vlků. V textu stálo, že jakési děvče se zachránilo před jistou smrtí tím, že při návratu z trhu, byvši stíháno vlky, odhazovalo maso, čímž zdrželo své pronásledovatele.

Ten obrázek uchvátil mou obrazotvornost; výška a rozložení obrovských stromů mi připomínalo jedno místo z windmillského lesa; i ta dívka, otáčející se v hrůze, a krvelačný vůdce smečky ve mně vzbuzovali divoké asociace, které se ani neodvažují vyslovit. Vzpomněla jsem si, jak jsem byla osudem té dívky dojata; vzpomněla jsem si, že jsem tenkrát na útržek papíru napsala v opravdovém pohnutí: 20 000 liber (větší částku peněz jsem si tenkrát nedovedla představit) za záchranu té dívky! Zalistrovala jsem horečně knihou a opravdu jsem lístek i s poznámkou našla.

Cítila jsem, jak mi do hlavy stoupá horkost, můj zrak byl stále přitahován tím výjevem, zdálo se mi, že se dívka na rytině pohnula. Pak jsem zaslechla od krbu hlas, který zřetelně zašeptal:

„Unikni spárům ďábla!“

„Kdo to promluvil?“ vykřikla jsem a vyskočila z křesla.

Mary odložila pletení a nechápavě se na mne zadívala.

„Říkala jste něco?“ uchopila jsem ji za paži.

„Ne, slečno. Ani slovo, drahoušku. Vy jste něco slyšela?“

Byly to halucinace, o tom nebylo pochyb. A přece bych i dnes ten nabádavý hlas poznala mezi stovkou jiných.

Můžete si být jisti, že jsem se tu noc nevyspala.

Ráno jsem byla zavolána do strýcova pokoje. Z jeho chování jsem byla celá nespavá; usmíval se laskavě, byl jemný, ale zdálo se mi, jako by ke mně choval pověřivý odpor – proč? – Co to způsobilo? Když si myslel, že se nedívám, vrhl na mne zlostný pohled; když jsem na něho pohlédla já, odvrátil zrak. Když promluvil, znělo to, jako by četl nahlas z nějaké knihy. Jeho chování se pochopitelně neprojevalo nikdy činem ani slovem – byla tu jen ta úzkost při střetu našich pohledů.

„Nespál jsem celou noc,“ řekl. „Přemýšlel jsem a dospěl k závěru, že nemohu přijmout vaši vznešenou nabídku.“

„To je mi líto,“ řekla jsem upřímně.

„Vím, má drahá, a cením si vaší dobroty. Je tu několik důvodů – žádný z nich není nešlechtný – proti. Nebylo by to správně pochopeno a má čest nesmí být vydána v pochybnost.“

„Ale, strýčku, vy jste mi přece nic nenavrhoval. Ta nabídka vzešla ode mne.“

„To je pravda, Maud, ale vy neznáte tento pomlouvačný svět. Kdo by vám to uvěřil? Nikdo. Byl bych nařčen, že jsem vaše rozhodnutí ovlivnil. Mé zkušenosti mi velí postavit se proti vašemu návrhu. Je to příkaz mého svědomí a já je hodlám uposlechnout. – Do tří týdnů dojde v tomto domě k výkonu exekuce!“

Co to exekuce je, jsem přesně nechápala, ale ze dvou drastických románů, v nichž jsem se dočetla o obstavení majetku, jsem pochopila, že to znamená jakýsi volný průchod zákonnému loupení.

„Ach, strýčku, to nesmíte dopustit. Co by si o nás lidé pomysleli? A pak – je tu Milli, její pověst.“

„Nemohu tomu zabránit, Maud. K exekuci dojde, nevím přesně kdy, ale určitě do měsíce. Já se musím postarat o vaše pohodlí. Odjedete za Milli do Francie. Myslím, že byste o tom měla napsat Monice Knollysové. Je to podivín, ale má dobré srdce. Myslíte si, Maud, že jsem se k vám zachoval nelaskavě?“

„Vždycky jste byl ke mně laskavý,“ zvolala jsem dojatě.

„Děkuji vám, Maud. Napište jí o tom, ať si nemyslí, že jsem netvor. A také o tom, že jsem musel odmítnout vaši velkorysou nabídku a jedním teď tak, abych vás ušetřil nepříjemností. Vážně jsem pomýšlel na to, zřící se vašeho poručnictví, a cítím také, že jsem Monice křivdil. Jakmile se trochu zotavím, pokusím se s ní usmířit a navrhnu jí, aby se ujala vaší výchovy. Nemám již v úmyslu bojovat za čistotu svého jména. Pro koho bych to podnikal? Můj syn se zničil tím nerozumným sňatkem – mimochodem, Dudely se zastavil ve Feltramu a prosí mě dopisem o rozhovor na rozloučenou. Jestli mu ho poskytnu, bude to naše poslední setkání.“

Zdálo se, že je strýc hluboce dojat. S vlhkýma očima pokračoval:

„Jak jsem se dozvěděl, odjíždí se svou ženou za moře. Pamatujte si, Maud, že hluboce lituji toho, že jsem kdy dopustil, aby vám učinil tu nabídku k sňatku. Žil jsem dlouho jako mnich ve své kobce a mé znalosti světa odešly s mým mládím a mými nadějemi. Rád bych vás poprosil, Maud, abyste o této pro mne trapné záležitosti nikdy nemluvila. Mýlil jsem se a žádám vás, abyste na mou chybu zapoměla.“

Chystala jsem se, že lady Knollysové napíši, a tak jsem mohla ráda strýci vyhovět.

„Doufám,“ řekl, „že bude Monika k mé ubohé Milli stejně laskavá jako k vám.“ Pak se na několik minut zamyslel. Už jsem chtěla odejít, když řekl: „Věřím, Maud, že Monice napíšete vše, o čem jsme teď

mluvili a oč jsem vás žádal. Doufám také, že mi neodmítnete, abych si dopis mohl před zapečetěním přečíst. Vyhnete se tak nějakému nedorozumění a – Maud, nezapomeňte napsat, že jsem k vám byl laskavý a měl vždy na paměti vaše dobro. To je takový můj stařecký vrtoch dokázat Monice, že nejsem takový morous, za jakého mě má.“

To jsem strýci slíbila.

Napsala jsem pak dopis v tom smyslu, jak mě strýc žádal. Vylíčila jsem, jak si cením jeho laskavosti a dobrosrdečnosti. Když si strýc dopis přečetl, vyjádřil svůj podiv nad slohem a přesností, s níž jsem opsala naše vztahy, a pochválil mé charakterizační umění, s kterými jsem vykreslila dobré vlastnosti svého poručníka.

XIX. Kostra pana Clarka

Když jsem se druhý den vracela s Mary Quinceovou z procházky, čekalo mě nepříjemné překvapení: V hale u paty hlavního schodiště stál Dudley. Měl na sobě cestovní oblek; trochu ušpiněný bílý plášť, dlouhou barevnou šálu na krku a na hlavě tvrděák. Kožená čepice mu vykukovala z kapsy. Uviděl mě a stoupl si ke zdi, odkud mě pozoroval.

Zastavila jsem se s Mary a chvíli s ní rozmlouvala v naději, že využije této příležitosti a odejde. Ale Dudley odstoupil od stěny, sejmul klobouk a zatvářil se sklíčeně. Bylo jasné, že čeká na mne. Nebylo vyhnutí, musela jsem se s ním setkat.

„Chtěl bych vám říci pár věť, slečno. Na rozloučenou. A pro vaše dobro. Pamatujte si to, pro vaše dobro, slečno.“

Už při pouhé představě, že mu budu muset naslouchat, jsem cítila nevolnost. Odmítnout jsem ho však nemohla. Přistoupila jsem blíž.

„Nevím,“ řekla jsem odměřeně, „o čem bychom my dva mohli ještě hovořit. – Počkejte na mne u zábradlí, Quinceová.“

Byl cítit alkoholem, mluvil tiše a jednal se mnou s respektem, to mi dodávalo sebedůvěry.

„Jsem v koncích, slečno,“ řekl docela klidně. „Choval jsem se k vám jako hlupák. Ale dokážu se také postavit proti velké špatnosti. Nejsem darebák.“

Svá slova podbarvoval Dudley vzrušeným důrazem, jemuž jsem nerozuměla. Nepodíval se mi do očí. Vypadal pokorně ale odhodlaně. „Ten starý tam nahoře,“ řekl, „je napůl blázen. Nevěřil bych mu ani slovo. Byl to normální prodej a mně nedal ani šilink. Je bezohledný jako ti advokáti. Má fůru mých dluhopisů a odmítl za mne zaplatit, i když mi psal Bryerly, že mi nemůže vyplatit můj podíl dědictví, protože jsem ho prý postoupil otci. O ničem takovém nevím. Něco jsem sice podepsal, když jsem byl tenkrát v noci pod parou, ale takhle přece nejedná gentleman s gentlemanem, natož otec se synem. Tomu říkáte spravedlnost? Já to tak nenechám. Ještě

mě nemá úplně v moci. Přiznávám, že jsem se vždy nechoval správně, ale tohle je nespravedlivost.“

Mary upejpací zakašlala, aby mi připomněla, že se ten rozhovor nějak protahuje.

„Nerozumím ničemu z toho, co jste povídal,“ řekla jsem. „Odcházím.“

„Ještě chvíli, slečno. Jedeme se Sárrou do Austrálie, teď pátého, na lodi Seamew. Dnes odjíždím do Liverpoolu – můj bože, my dva se už nikdy neuvidíme! Maud, dřív než odjedu, bych vám rád pomohl. Poslouchejte dobře. Jestliže mi dáte těch dvacet tisíc liber, co jste nabízela pánovi, dostanu vás šikovně z Bertramu a odvezu k Monice Knollysové nebo kam si budete přát.“

„Odvezete mě z Bertramu – za dvacet tisíc? Zdá se mi, pane, že zapomínáte, co je slušnost. Cožpak nevíte, že mohu svou sestřenicí navštívit, kdy budu chtít?“

„Jak myslíte, slečno,“ řekl Dudley mrzutě. „Mělo by to tak být.“

„A také je,“ řekla jsem rozhořčeně. „Pomyslím-li na to, jak jste se ke mně choval.“

„Počkejte,“ řekl a uchopil mě za zápěstí. „Nechtěl jsem vás rozzlobit. Copak nemůžete jednou mluvit normálně a nehádat se. Hrom do toho, copak nic nechápete? Dostanu vás z toho všeho a odvezu do bezpečí. Tak dáte mi ty peníze?“ Poprvé mi přímo pohlédl do očí.

„Peníze!“ řekla jsem s opovržením.

„Jo, peníze. Dvacet tisíc. A hned. Jo, nebo ne?“

„To neučiním.“ Líce mi hořely hněvem. Dupla jsem nohou.

Kdyby býval Dudley věděl, jak se mnou jednat, určitě bych něco pro jeho záchranu podnikla, ale jeho přímá žádost o peníze mě odradila. Dvacet tisíc za odvoz na Elverston. Bylo v tom něco hloupě mazaného, co mi vzalo náladu.

„Tak mi ty peníze nedáte?“ řekl tiše.

„Zcela určitě ne, pane.“

„Máte tedy, co jste chtěla!“

Připojila jsem se k Mary. Když jsme stoupaly po schodech, zahlédla jsem dole pod sebou v šeru jeho postavu. Stál tam uprostřed haly, nedíval se na mne, ale kamsi do protější stěny, shrbený jako člověk, který prohrál svou životní sázku.

Mary jsem o tom rozhovoru nic neřekla. Teprve v pokoji jsem začínala probírat větu po větě. Měla jsem být odvezena tajně od svého poručníka na Elverston a zaplatit dvacet tisíc liber chytrákovi, který není ani dost mazaný, aby si vymyslel důvtipnější plán.

„Nechtěla byste trochu čaje?“ zeptala se Mary.

„Jaká troufalost?“ zvolala jsem. „To neplatí na vás, Mary. – Ne, teď nechci nic.“

Dál jsem přemítala o té nesmyslné nabídce. I když byla Dudleyova nabídka směšná, přesto obsahovala zradu na mém strýci. Mám mlčet a připustit, aby mě předešel a vyložil ten rozhovor strýci tak, aby svalil vinu na mne?

Tato myšlenka mě vyprovokovala k tomu, že jsem si v příštím okamžiku vyžádala dovolení strýce navštívit. Pověděla jsem mu o rozhovoru s bratrancem. Když jsem skončila vyprávění, kterému naslouchal, aniž zvedl oči od stříbrného nožíku na rozřezávání dopisů, strýc si odkašlal, jako by se chystal promluvit, pak se pobaveně usmál, povstal, přešel pokojem, přistoupil ke svému stolu, a jako by něco hledal, přehraboval se nějakými listinami. Chvilí studoval jednu listinu a pak řekl jen tak mimochodem:

„Prosím vás, Maud, co tím ten hlupák myslel?“

„Asi mě považoval za blázna, pane.“

„Rozumné vysvětlení,“ přikývl. „Žil stále mezi koňmi a podomky, trávil ve stáji až příliš mnoho času. Vždycky mi připadal tak trochu jako kentaur, ale ne jako kůň a člověk, spíš opice a osel,“ chladně se zasmál. Myslím, že jsem v tom pozasmání zaslechla určité znepokojení. Stále držel v ruce listinu.

„Nepodal vám žádné vysvětlení toho návrhu, který kromě toho, že mu měl zajistit ohromnou částku, mi nedává žádný smysl?“ Teď už hovořil se svým obvyklým klidem. „Pokud jde o návštěvu lady Knollysové, ten dareba právě před pěti minutami ode mne slyšel, že

byste ji měla navštívit. Samozřejmě musíte počkat na pozvání, které určitě přivolá váš dopis a otevře vám i cestu k trvalému pobytu u ní. Jsem stále víc a víc přesvědčen, milá Maud, že můj dům nebude v příštích dnech pro vás žádoucím místem a přístřeším.“

Ráda bych mu byla políbila ruku – přesně nastínil tu budoucnost, kterou jsem si ze srdce přála; přesto jsem ale pocítila něco jako podezření, strach, který svíral a mrazil mou radost.

„Ta jeho nabídka mě opravdu znepokojuje,“ pokračoval. „Co tím sledoval? Je to hlupák! Přijet na Elverston potmě a tajně jako spiklenec nebo uprchlík v doprovodu mladého dobrodruha,“ pohrdlivě se zasmál a pak zvažněl. „Maud, chvěji se, když si položím otázku, zda vás chtěl skutečně odvézt na Elverston. O tom jste nikdy neuvažovala?“

Přiznala jsem, že něco tak hanebného mě vůbec nenapadlo.

„Vím, Maud, že kdyby chápal sňatek s tou ženou za zákonný, určitě by ho nic takového nenapadlo, ale on se stále považuje za svobodného. A tuším, že by ten výlet podnikl ve snaze vás přesvědčit, abyste si myslela totéž. – Nu, teď máme alespoň jistotu, že vás ten hloupý a nešťastný hoch nebude obtěžovat již ani jediným slovem. Dnes jsem mu poslal poslední sbohem. Na Bertramu ho už nikdy nespátříme.“

Strýc Silas odložil dokument, o který se tak okázale zajímal, a otočil se ke mně. Na skrání se mu modrala žíla, vystupující pod bledou pokožkou jako zasukovaný provaz vždy ve chvílích rozčilení. Hovořil s velkým sebeovládáním:

„Pamatujte si, Maud, že můžeme opovrhovat nesmyslnostmi tohoto světa, pokud budeme spolu jednat tak jako dosud v plné důvěře a otevřenosti. Vaše zpráva, Maud, mne znepokojila – velmi znepokojila, ale při důkladném rozvážení jsem přesvědčen, že není důvodů pro přílišné vzrušení. Dudley odjel, je pryč, za pár dní bude na moři a tím skončí vaše úzkosti. Učiním opatření, aby se již nikdy nevrátily. Děkuji vám, má drahá. Dobrou noc.“

A tak jsem se vrátila k Mary, klidnější, ale stále ještě s jakousi zmatenou a nepříjemnou předtuchou, kterou jsem nedovedla vysvětlit.

Druhý den jsem obdržela od Milli milý dopis, plný klípků a zážitků, psaných nedokonalou francouzštinou, kterou jsem jen s obtížemi překládala. Popisovala, jak bydlí, něco o svých nových přítelkyních a celkem pochvalně se zmiňovala i o jeptiškách. Z psaní bylo zřejmé, že je se svým pobytem spokojena a že by byla ráda, abych přijela za ní.

Dopis byl připojen k listu, který zasílala představená kláštera strýci. Nikde na obálce jsem neviděla adresu ani razítko pošty, a tak jsem nevěděla, kde vlastně Milli žije. Na druhé straně archu bylo tužkou připsáno strýcovou rukou:

Než zapečetíte dopis, jímž budete Milli odpovídat, dejte mi jej přečíst a já pak list doručím.

S. R.

Když jsem pak předávala strýci dopis, vysvětlil mi smysl té doušky.

„Rozhodl jsem se, že vás zatím nebudu zatěžovat tajemstvím, jímž Millina adresa je. Za několik týdnů bude to místo naším útočištěm před věřiteli a exekutory. Kromě mého advokáta nesmí nikdo vědět, kde se budeme nacházet. Tím unikneme nemístnému obtěžování. Jsem přesvědčen, že raději uvítáte nevědomost než povinnost zachovávat tajemství a snad mluvit nepravdu.“

To se mi zdálo rozumné a ohleduplné.

V té době jsem také obdržela veselý a láskyplný dopis, plný příjemných novinek a nejlaskavějšího zájmu od sestřenky Moniky. Ačkoliv byla pisatelka necelých sedm mil od Bertramu, napsala mi deset stránek, z nichž několik bylo věnováno i Milli.

Další příjemná událost byla zpráva z liverpoolských novin, kde se uvádělo, že loď Seamew vyplula do Melbourne a mezi pasažéry byli zapsáni mezi jinými také Dudley Ruthyn s chotí.

Teprve teď jsem začala volně dýchat; to byl konec mého soužení. Před sebou jsem měla výlet za Milli do Francie a pak již klidný a veselý pobyt na Elverstonu do konce mé nezletilosti.

Mohla jsem mít ještě nějaké trápení? Mohla. A měla. Nebyly to vrtošivé výmysly sebetrápce, jak by si mohl někdo myslet – byl to obličej strýce Silase, který mne pronásledoval: jeho bledý úsměv, vyhýbavý pohled, jakási krutost ve stínech jeho tváře, která se svírala do ztrápeného falešného šklebu, jenž by docela dobře mohl být výrazem hanby nebo špatného svědomí.

Přičítala jsem to tomu, že strýc lituje své shovívavosti vůči Dudleymu, který se nakonec ukázal jako ničema, a že lituje své zaslepenosti, o níž se mohl domnívat, že ho zbavila mé úcty. Ale přece jen jsem teď byla spokojenější; s každým dnem se vzdálenost mezi Bertramem a lodí Seamew zvětšovala a nebude trvat dlouho a Dudley bude na opačném konci zeměkoule. Liverpoolské noviny jsem si pečlivě uschovala a jako muž, který unaven svárlivou dědičkou, s níž se oženil pro peníze, se utíká ve chvílích vyčerpanosti k manželské smlouvě, pročetla jsem ten článek vždy, když mne pronásledovala strašidla, obvykle oblečená v Dudleyho bílý plášť a barevnou šálu.

Padal sníh, jiskřivá bílá krupice se sypala na louky za Bertramem a v mé komnatě příjemně hučel oheň. Mary podřimovala u krbu a v domě vládl klid a pořádek. Po dlouhé době jsem měla zase jednu veselou náladu.

„Poslyšte, Mary, teď když Wyatová leží s tím jejím revmatismem a nebude za mnou slídit, vyjdu si na výzkumy. Podívám se do horních pater – a kdoví, třeba najdu v nějakém šatníku kostru pana Clarka.“

„Jak můžete takhle mluvit, slečno,“ vyděsila se Mary.

„Pojďte se mnou, Mary,“ vybídla jsem ji. „To by bylo, aby se dvě Amazonky zalekly čtyřicet let starých kostí.“

„Myslím, že mě trochu bolí hlava,“ řekla Mary a nasadila ztrápený výraz.

„Tak půjdu sama,“ rozhodla jsem, pobavena jejím strachem. „Projdu se po chodbách – zrovna jako Adelaida v Lesním románu. Klidně se procházela po zříceninách toho strašidelného opatství.“

„Dohlédnu tady na oheň a uvařím vám trochu čaje, slečno.“

„To udělejte, Mary,“ zasmála jsem se, „počítám, že brzy ztratím odvalu a vrátím se.“ Omotala jsem si šálu kolem ramen a vydala se jedním z vedlejších schodišť odhalit záhady opuštěných komnat.

Nebudu teď popisovat zařízení jednotlivých pokojů a chodeb, po kterých jsem kráčela, stačí, když se zmíním o tom, že jsem přišla na konci jedné dlouhé chodby ke dveřím, zajištěným dvěma zrezavělými zástrčkami, které tam byly dodatečně neodborně přišroubovány. Chodba byla opuštěná, pokrytá vrstvou prachu, znamením, že je již dlouho nepoužívaná. Podařilo se mi zástrčky odsunout a pak jsem si všimla, že v zámku trčí ohnutý rezavý klíč. Pokusila jsem se jím otočit, ale nešlo to. Stiskla jsem kliku a opřela se ramenem do dveří, povolily: vůbec nebylo zamčeno. Ocitla jsem se v prázdném pokoji, který se v pravém úhlu odkláněl do chodby, po níž jsem přišla. V místnosti bylo šero a pootevřené dveře na druhém konci pokoje se utápěly v šeru.

Trochu jsem se bála, zda jsem nezašla příliš daleko a neztratím tak zpáteční cestu, ale pak jsem si dodala odvahy, prošla pokojem a otevřela dveře do velké rozlehlé místnosti, obložené dřevem, s ponurými chuchvalci pavučin u stropu. V rohu se povalovalo několik ptačích klecí. Stěny kvetly plísní. Vyhlédla jsem z okna do býlí zarostlého dvorku. Pak jsem otevřela další dveře a vstoupila do sousedního pokoje, poněkud menšího, připomínajícího vězeňskou celu. Přes zašpiněná okna jsem viděla pruh oblohy, z které se vytrvale sypal sníh. To mě trochu uklidnilo. Vždycky jsem uvědoměle bojovala proti své zbabělosti a teď jsem konečně mohla vyzkoušet své nervy. Rozhodla jsem se, že se podívám ještě do jednoho pokoje a pak se vrátím. Zamířila jsem odhodlaně k hluboko zapuštěnému výklenku, otevřela dveře a vstoupila do místnosti.

Ještě jeden krok – a přede mnou se zjevila vychrtlá postava madame de la Rougierre!

Okamžitě mě napadlo, že je to přelud. Nebyl. Srdce se mi prudce rozbušilo. Ospalý poutník, který spatří v okamžiku, kdy chce ulehnout, na prostěradle škorpióna, neprožil takový otřes jako já teď.

Seděla na sešlé lenošce, zahalená ve starém přehozu a nohy měla v hliněné míse. Vypadala jako čarodějnice; paruka se jí svezla do týla a odhalovala vrásčité čelo a vpadlé nažloutlé tváře. S pocitem nechápavé hrůzy jsem hleděla beze slova na ten ďábelský zjev, který opětoval můj pohled posměšným úšklebkem.

Myslím, že naše setkání bylo překvapením pro mne i pro ni, ale madame se vzpamatovala první, propukla v ječivý smích, vyskočila z lenošky a na svých hubených nohou, které zanechávaly v prachu mokré stopy, protančila místností a s hrozivou veselostí zazpívala jakýsi francouzský popěvek, jehož slova jsem nebyla s to vnímat.

Pořád ještě jsem nebyla schopna slova. A tak promluvila madame.

„Ach, Maud, miláčku – to je překvapení!“ zaskřehotala. „Vidím, že jste radostí celá bez sebe, že se zase vidíme. Jsem okouzlena – vy jistě také. Ano, má malá opičko, zase je u vás vaše milovaná madame.“

„Myslela jsem, že jste ve Francii,“ řekla jsem konečně.

„Byla jsem, drahoušku. Právě jsem přijela. Váš strýc požádal mou představenou o guvernanku, která má provázet mladou dámu na cestě. Tady mě máte, zlatíčko, vaše madame přišla, jak slíbila.“

„Kdy odjedeme, madame?“

„Nevím, ale ta stařena – jak se jmenuje?“

„Wyatová.“

„Oh, oui, Wyatová – říká tak za dva tři týdny. Kdopak vás dovedl k pokoji ubohé madame, drahoušku?“

„Nikdo. Zašla jsem sem zcela náhodou. Nevím, proč se skrýváte.“

„Neskrývám se, slečno. Dělam jen to, co mi bylo poručeno. Váš strýc, pan Silas Ruthyn, se obává, aby nebyl překvapen svými věřiteli. Proto ty tajnosti. Příkázal mi, abych se prozatím stranila

jakékoliv společnosti. Musím přece poslouchat svého zaměstnavatele.“

„Jak dlouho už tu bydlíte?“

„Asi týden. Je to tu tak smutné. Ani nevíte, jak jsem ráda, že vás vidím, můj milý hlupáčku.“

„Nejste ráda, madame. A neříkejte mi hlupáčku! Nikdy jste mě neměla ráda.“

„Ale měla, vždycky jsem vás milovala, hlupáčku. Ráda jsem vás učila, ale byla jste taková neposlušná. Myslíte si, že vás nemám ráda, protože jste otci řekla o tom malém nedorozumění v jeho knihovně. Tenkrát jsem si myslela, že najdu nějaké listiny od doktora Bryerlyho, který jak jsem se domnívala, se chtěl zmocnit vašeho majetku. Byla to hloupost a vy jste byla v právu. Už se na vás nezlobím. Budu teď vaším andělem strážným – ne, nedělám si legraci, husičko. Vůbec se vám neposmívám.“ A madame se zašklebila, odhalila zkažené zuby a vrhla na mne zlý pohled.

„Rozumím vám, madame,“ řekla jsem. „Vy mě nenávidíte.“

„Zase ta ošklivá holčička. Vy mě zahanbujete, slečno. Proč bych vás nenáviděla? To přenechávám bohu. Já jsem veselá – vidíte, mám dobrou náladu. A mí nepřátelé – někteří zemřeli, někteří se dostali do nesnází a někteří jsou nešťastní. Může za to ubohá madame?“ pokrčila rameny a posměšně se zasmála.

Dobře jsem porozuměla jejím narážkám. Nebyla jsem schopna na to cokoliv říci.

„Má drahá Maud, je to přirozené, že ke mně nemáte teď důvěru,“ pokračovala madame. „Když jsem byla na Knowlu, neměla jste mě ráda. To vím. Ale pro mne je nejdůležitější má čest a pověst. Už jsem si zvykla na to, že žáčky pomlouvají své učitelky. Cožpak jsem k vám nebyla laskavá? Používala jsem snad násilí? A jak jste se mi odvděčila? Špehovala jste a pomlouvala a nakonec dosáhla mého vypovězení. V jakém špatném světě to žijeme!“

„O tom se s vámi, madame, nehodlám dohadovat. Je-li pravdou, proč jste tady, a budeme-li muset cestovat společně, čím méně se budeme vídat, tím lépe. Já o vaši společnost nestojím.“

„Počkáme, jaký názor na to bude mít pan Ruthyn. Slyšela jsem, že jste trochu zanedbávala své vzdělání. Budete muset udělat to, co vám řekne váš strýc. Zase budu vaše učitelka a vy můj malý hlupáček.“

Madame si začala navlékat punčochy a obouvat boty. Pokračovala zcela klidně ve své toaletě. Nemohu vysvětlit, proč jsem tam stála a dívala se na ni, proč jsem neodešla.

Abych zakryla svůj strach, řekla jsem:

„Můj otec vás považoval za tak nevhodnou společnici a učitelku, že vás na hodinu propustil. Jsem přesvědčena, že strýc bude stejného názoru. Kdyby věděl, co se na Knowlu stalo, nikdy by vás nepustil do domu – nikdy!“ vykřikla jsem.

„Podívejme se na tu zlostnou holčičku,“ ušklíbla se madame. „Opravdu si to myslíte?“ Dál si upravovala před zrcadlem svou sešlou paruku.

„Ano, myslím. A vy to víte také.“

„Možná – uvidíme. Každý není tak bezcitný jako vy, má malá pomlouvačko.“

„Nenazývejte mě takovými jmény!“

„Jakými, dítě?“

„Pomlouvačko – to je urážka!“

„Ale no tak, přece se nebudete zlobit pro slovíčko. Vždyť já to nemyslím vážně, darebáčku.“

„Myslíte to vážně – nenávidíte mě. Vím to.“

„S vámi bude práce, dítě. Vaše výchova je úplně zanedbaná. Tolik nenávisť mladé dámě nesluší. Jste pyšná. Musím vás trochu pokrotit, holčičko. Já vás naučím skromnosti.“

„Už nejsem tak hloupá, jako jsem byla na Knowlu. Nemusíte mě strašit. Všechno povím strýci.“

„Tak to bude nejlepší,“ řekla madame klidně.

„Myslím to vážně.“

„Ovšemže to myslíte vážně.“

„Uvidíme, co si o tom pomyslí strýc.“

„Uvidíme, drahoušku.“

„Sbohem, madame.“

„Jdete za panem Ruthynem? – Dobrá!“

Neodpověděla jsem a vyšla z pokoje. Vyběhla jsem na chodbu. Neušla jsem ještě ani deset metrů, když jsem za sebou zaslechla šustot látky.

„Jsem připravená, slečno. Doprovodím vás,“ a rozchechtala se jako fantom.

Beze slova jsme došly ke dveřím strýcova pokoje. Když jsme vstoupily, vrhl strýc na madame opovržlivý pohled a zeptal se bez zájmu:

„Proč mě rušíte, prosím?“

„Slečna Ruthynová vše vysvětlí,“ řekla madame hbitě a uklonila se, jako když loď sjede po vysoké vlně.

„Prosím, slečno,“ řekl strýc chladně.

Byla jsem rozčilená a mluvila jistě zmateně. Podařilo se mi jakž takž popsat mé zkušenosti s madame.

Strýc povstal.

„Madame,“ řekl, „to je vážné obvinění. Přiznáváte se?“

S chladnou a povýšenou drzostí všechno popřela; s očima plnými slz a se sepjatýma rukama mě zapřísahala, abych odvolala tu pomluvu a dovolávala se mé spravedlnosti. To mně doslova vyrazilo dech z těla. Pověděla jsem strýci co nejrozhodněji, že vše, co jsem řekla, je svatá pravda.

„Slyšíte, dítě?“ řekl strýc se shovívavým úsměvem. „Co si o tom mám pomyslet? Madame všechno odmítá a její slzy jsou důkazem jejího tvrzení. Přijela s nejlepším doporučením od své představené. Zdá se mi, má drahá Maud, že jste se dopustila chyby.“

Protestovala jsem. Ale už mě neposlouchal.

„Vím, drahá,“ přerušil mě netrpělivě, „že byste nebyla schopná někoho ve zlém úmyslu obvinít, ale vy, tak jako všichni mladí lidé, máte schopnost věci zveličovat. Byla jste asi rozespalá a vzrušená a zdálo se vám, že událost, kterou popisujete, byla většího významu, než by usoudil dospělý člověk. – Tady madame de – de –“

„De la Rougierre,“ řekla jsem.

„Děkuji, madame de la Rougierre to popírá. Je to vlastně právnícký spor. Přiznám se, že tu celou věc považuji za nedorozumění a tomuto vysvětlení dávám přednost před presumpcí viny.“

Nemohla jsem tomu uvěřit. Tento lehkomyšlný stařec se slabomyslným klidem odmítal podezření nejvážnějšího významu, popíral událost, kterou jsem viděla na vlastní oči. Poznala jsem, že jakékoliv naléhání by bylo zbytečné.

Strýc mě pohladil po vlasech. Madame mumlala něco jako díky za šlechetnost a moudré rozhodnutí. Připadala jsem si jako v blázinci.

„Ukončeme tu trapnou záležitost, Maud. Madame de la Rougierre bude vaší společnicí po tři nebo čtyři týdny. Dejte najevo trochu dobré vůle a zdravého rozumu. Nechtějte, abych na vás naléhal – víte, jak mě to mučí. Uvidíte, že se budete ve společnosti madame – když odvrhnete předsudky – cítit spokojeně.“

„Navrhovala jsem slečně,“ řekla madame, „aby využila mé přítomnosti a trochu si se mnou procvičila některé předměty, především francouzštinu, ale jak se zdá, slečna odmítá.“

„Hrozila mi francouzskými vulgárnostmi – de faire baiser le babouin à moi [11](#) – ani nevím, co to znamená, ale vím, že mě nenávidí,“ vyhrkla jsem.

„Doucement – tiše!“ řekl strýc s pobaveným úsměvem. „Takové věci neříkejte, ma chère.“

S proudem slz a rukama na prsou madame odpřisáhla, že ve svém životě takovou hroznou větu neslyšela.

„Asi jste se přeslechla, má drahá, jste trochu roztěkaná. Z toho je vidět, že pár lekcí francouzštiny vám prospěje.“

„Mám tomu rozumět tak, že si přejete, pane, abych se ujala její výchovy?“ pospíšila si madame s otázkou.

„Samozřejmě. A mluvte francouzsky co nejvíce. – Až přijedete do Francie, má drahá Maud, poznáte, že se tam jinak nemluví,“ usmál se na mne i na madame.

[11](#) Ať mě políbí pavián. *Pozn. red.*

„A teď doufám, dámy, že vaše malá válka skončila.“ Vstal a uklonil se.

Byla jsem uražena a pobouřena. Aniž jsem na madame pohlédla, odešla jsem do svého pokoje.

XX. Neodeslaný dopis

Padal sníh, padal a padal bez ustání, zasypával všechno před mýma očima. Dívala jsem se z okna na tmavá mračna a pokoušela se zhodnotit velikost objevu, který jsem právě učinila. Postupně se mě zmocňovalo zoufalství, a tak jsem jako obvykle skončila na posteli a polštářem promáčeným slzami.

Hodná a věrná Mary se mne pokoušela uklidnit.

„Ach, Mary, ta hrozná ženština, madame de la Rougierre, je tu. Přijela, aby se stala zase mou vychovatelkou. Strýc Silas ji přijal a nechce věřit ničemu, co jsem mu o ní řekla. Je zcela ovlivněn. Co mám dělat, Mary, poraďte mi.“

Mary se o to pokusila. Příliš si z ní dělám. Koneckonců je to jen moje učitelka. Nemůže mi ublížit. Nemůže mě strašit jako malé dítě. Strýc je možná její prohnáním oklamán, ale jistě ji časem prohlédne.

Něco na tom bylo. Když budu opatrná, nemůže mi ublížit. Znáám její podlosti a tentokrát mě už nemůže oklamat.

Pořád jsem se ještě zabývala těmito úvahami, když se ozvalo zaklepání a madame, oblečená na vycházku, vstoupila. Počasí se prý určitě zlepší a trochu vzduchu mi prospěje. – Spatřila Mary, zahrnula ji poklonami, uchopila její – jak by řekl Richardson – netečnou ruku a něžně ji stiskla.

„Udělejte nám trochu čaje, drahoušku,“ zašveholila, „až se vrátíme, musím vám toho tolik vyprávět. Vám i slečně Maud. To se nasmějete. Jen si pomyslete – málem jsem se vdala,“ a oplzle se zasmála.

Okamžitě jsem madame požádala, aby odešla. Na žádnou procházku jsem s ní jít nechtěla, dnes ani nikdy jindy.

Ale jak známo, předsevzetí mládí bývají jen zřídka dodržována. A madame si dala práci, aby se ukázala z té nejlepší stránky. Její historky nebraly konce – polovina byla jistě vymyšlená, ale i to bylo zábavné. Madame dokonce pomáhala při stlaní a vůbec mi prokazovala drobné úsluhy. První ji vzala na milost Mary. Mne

postupně přiměla k tomu, abych se s ní bavila. Ale přes všechno její přátelské žvatlání jsem ji nepřestávala nedůvěřovat.

Živě se zajímala o všechny obyvatele Bertramu a projevila neobyčejný zájem o historku s Dudleym. Od té doby mi pravidelně přinášela noviny a v Millině atlasu sledovala pouť lodi Seamew; propočítávala vzdálenosti a její trasu vyznačila na mapě červenou linkou.

Vyvinul se tak mezi námi zvláštní vztah: já ji snášela a ona neupadala do svého děsivého sarkasmu; byla veselá a dobrosrdečná. Vítila jsem to jako příjemnou změnu jejího chování, ale má ostražitost nepolevovala. Hluboko v srdci jsem k ní chovala stejný odpor jako na Knowlu. A tak jsem uvítala, když příští den odjela za nákupy do Todcasteru. Ihned jsem se vydala s Mary na procházku.

Napadlo mě, že bych si mohla ve Feltramu koupit pár drobností na chystanou cestu, a tak jsme se vydaly k feltramské bráně. Byla zamčená, ale klíč vězel v zámku. Mary se pokusila odemknout a v té chvíli vyšel z vedle stojícího domku starý Crowle a s pusou plnou jídla zavolal na Mary:

„Nechte ten klíč, jo!“

„Pojďte nám otevřít, pane Crowle,“ požádala Mary.

Crowle si utřel upracovanou rukou pusou, přišoural se k bráně, zkusil, jestli je zamčeno, a pak klíč zastrčil do kapsy. Otočil se a odcházel.

„Otevřete nám bránu,“ řekla Mary.

S odpovědí se nezdržoval. Šel pryč.

„Slečna Ruthynová chce do města,“ zavolala Mary.

Otočil se: „Člověk někdy chce to, co nemůže mít,“ zabručel.

„Odemkněte bránu, pane Crowle,“ řekla jsem hlasitě. Zastavil se a nedbale zasalutoval.

„Nemohu, madam. Bez příkazu pána nesmím nikomu otevírat.“

„Vy mi nedovolíte projít bránou?“ řekla jsem hněvivě.

„Nemohu porušit příkaz, madam. Pán by se zlobil.“ A nečekaje na mou odpověď, vstoupil do domku a zavřel za sebou dveře.

A tak jsme zůstaly s Mary před zamčenou branou a dívaly se hloupě jedna na druhou.

To bylo první omezení pohybu od té doby, kdy jsme nesměly s Milli do windmillského lesa. Byla jsem přesvědčena, že stačí říci strýci, aby poučil Crowla, a všechno bude v pořádku.

Mary navrhla, abychom se šly podívat k větrnému mlýnu.

Když jsme šly okolo Hawkesova domku, zahlédla jsem Krásku ve vratech chalupy, pozorovala nás. Pak se rozběhla po pěšině za zahradu a zamířila k blízkému hájku. Trochu se mne nemile dotklo, že se mi vyhýbá, ráda bych si byla s ní promluvila.

Chvilku jsme se procházely lesem a pak jsme došly ke mlýnu. Dveře byly otevřené. Vstoupily jsme dovnitř. Ihned jsem zaslechla nad sebou zaskřípění prken, a když jsem vzhledla, spatřila jsem koženou loveckou holínku, jak mizí za padacími dvířky.

Možná, že to znáte: srdce, které hodně miluje nebo nenávidí, spojí své síly s mozkem a vytvoří pomocí srovnávací anatomie umělecké dílo: z lokte, části ruky, tvaru licouců vytvoří celého člověka, je to okamžitý a neomylný instinkt.

„Kdo to byl, Mary?“ zašeptala jsem, když jsem se vzpamatovala z úžasu. „Řekněte mi rychle, co jste viděla tam nahoře na žebříku. – Pojdte pryč – rychle odtud.“

V ozářeném otvoru dveří se objevil stín a v něm zasmušilý obličej Dicksona Hawkese. Pomalu se k nám vydal na své dřevěné noze. Zastavil se, vrhl letmý pohled na padací dvířka a nedbale se dotkl klobouku.

„Tydlenc sedláci se s tou moukou strašně loudají, madam. Jsou tady už dva dny. Teď jeli do města. Jdu zamknout, madam.“ A vytáhl z kapsy klíč.

„Pojďme, Mary. Musíme domů,“ zašeptala jsem. Rychle jsme vyšly ze mlýna a rozběhly se k lesu. „Nejde nikdo za námi?“

„Ne, slečno. Ten člověk dává na dveře závoru.“

„Poběžme, Mary. Ať jsme co nejdále. Ohlédněte se, jestli za námi nejde.“

„Strká si klíč do kapsy. Stojí a dívá se za námi.“

„Mary, copak vy jste ho neviděla?“

„Koho, slečno?“

„Pana Dudleyho. Zahlédla jsem jeho botu.“

„Hloupost, slečno,“ řekla Mary udiveně, „to se vám něco zdálo.“

„Ne, Mary. Když jsme vstoupily do mlýna, zahlédla jsem na žebříku jeho nohu. Nemohu se mýlit – na nic se mne neptejte. Mám pravdu, uvidíte. Vůbec nikam neodjel, je tady. Zase mě podvedli. To je strašné, Mary. Rychle se ohlédněte a řekněte mi, co vidíte.“

„Ten člověk stojí pořád u dveří. Jinak nic.“

„Není s ním nikdo?“

„Není.“

Oddychla jsem si, až když jsme prošly bránou a dorazily do kaštanové aleje. Uvědomila jsem si, že se Dudley ve mlýně skrývá, a bylo tedy nesmyslné se obávat, že by nás chtěl pronásledovat. Pak jsem zaslechla, jak za mnou tiše volá čísi hlas. Rozhlédla jsem se polekaně kolem sebe a spatřila mezi stromy asi deset metrů od nás Krásku, jak na mne mává s prstem na ústech. Rychle jsem k ní vykročila.

„Ať tam zůstane,“ zašeptala a ukázala na Mary. „Ať si sedne támhle na ten jasanový pařez a dává pozor, jestli někdo nejde. Vy pojděte sem.“

To děvče bylo úplně bledé.

„Není vám dobře, Meg?“ zeptala jsem se.

„Toho si nevšímejte,“ řekla. „Poslouchejte, slečno, nemám mnoho času. Kdyby vaše služka volala, utíkejte s ní domů a o mne se nestarejte. Kdyby mě tady chytili, určitě by mě táta zabil.“ Rozhlédla se poplašeně mezi stromy a pokračovala: „Pamatujte si, co vám řeknu, slečno. Nikomu to nesmíte říci. Ani tamté,“ ukázala hlavou na Mary.

„To vám slibuji. Pokračujte.“

„Viděla jste Dudleyho?“

„Myslím, že ano. Spatřila jsem ve mlýně jeho nohu. Lezl po žebříku k těm padacím dvířkám.“

„To je on,“ přikývla. „Neodjel dál než do Todcasteru. Vrátil se a bydlel ve Feltramu.“

Ted' jsem zase zbledla já. Mé hrozné podezření se tedy potvrdilo.

„Nesmíte se s ním setkat. Slečno Maud, je to zlý člověk. Pořád se zavírají s tátou v mlýně a na něčem domlouvají. Určitě vymýšlejí něco zlého. Táta mě nepustí vůbec z domu, ale Tom Brice mi potvrdil, že tam Dudley je.“ Mluvila trochu zmateně, ale já ji nechtěla přerušovat otázkami. „Něco chystají, slečno, něco, co se týká vás a není to nic dobrého. Bojíte se?“ Sama se třásla strachy.

„Ne, Meg. Moc ne. Pokračujte. Ví o tom strýc Silas?“

„To nevím, slečno, ale Tom povídal, že je viděl jednou večer, jak pán a mladý pán vycházeli z Bertramu. Kradli se jako zloději.“

„Jak ví Brice, že chystají něco nečestného?“

„Brice tvrdí, že viděl, jak Dudley brečel a hádal se s tátou. Slyšel ho, jak říká: To neudělám, nejsem žádný lotr. A táta: Mně se to taky nelíbí, ale co chcete dělat, když za vámi stojí starej Silas s vidlema. Má nás v hrsti. Pak si všiml Toma a povídá: Co tu vokouníš? Zajdi s koňma ke kovářovi. A Dudley si narazil klobouk na oči a povídá: Radši bych byl na Seamew. Tohle se mi nelíbí. – To je všechno, co Tom slyšel. Má z nich strach. Dudley by ho zmlátil a ještě by ho dostal do vězení kvůli pytláčení.“

„Dobře, Meg,“ řekla jsem stěží potlačujíc pláč. „Ale proč si myslí, že se to týká mne?“

„Už musím jít, slečno. Tom to ví a já taky. Vy to přece musíte vědět.“

„Meg, já z Bertramu odejdu.“

„To nemůžete.“

„Proč bych nemohla?“

„Nepustí vás. Všechny brány zamkli. A mají psy. Honící psy. Nemůžete utéct, to pusťte z hlavy.“ Zvedla se k odchodu.

„Řeknu vám, co byste měla udělat. Napište pár řádků té dámě z Elverstonu a já řeknu Tomovi, aby je tam zanesl. Tom mě má rád a poslechne mě. Zítra táta mele ve mlýně, přijďte sem asi v jednu hodinu – když uvidíte, že se mlýn točí. Počkám tu na vás. Vezměte

s sebou tu služku. Na Bertramu je prý nějaká Francouzka, tak na tu si dejte pozor. Mluví s Dudleym. Nic nesmí vědět. – Už musím jít. Probůh, slečno, nikomu ani slovo. Nesmí vůbec tušit, že něco víte.“

Utekla dřív, než jsem jí mohla poděkovat.

Ani nevím, co se se mnou dělo. V lidské povaze existují zdroje síly, které si uvědomíme, teprve když je zoufalý hlas potřeby zavolá k pomoci. Ochromená a zcela propadlá jakési divné apatii jsem stála, mluvila a jednala – k mému vlastnímu údivu.

Cestou k Bertramu jsme potkaly madame; vnímala jsem její brebentění, pohlédla na košík s nákupem, mluvila jsem, a dokonce se i usmívala. Ale noc byla hrozná. Uzamkla jsem dveře, přecházela po pokoji a hleděla na stěny, podlahu i strop s jakýmsi naléhavým zoufalstvím. Očekávala jsem, že se konečně stane něco, co buď mé trápení ukončí, nebo zvýší nad mou míru únosnosti. Nemohla jsem se svěřit ani starostlivé Mary. Na její otázky jsem odpovídala, že se necítím dobře – což byla koneckonců pravda.

V noci jsem se chvěla hrůzou a poslouchala klidné oddechování Mary. Vyhlížela jsem z okna, zda nespatriím ve tmě slídivé oči hlídacích psů. Modlila jsem se. Pak jsem na chvíli usnula. Zase jsem vstala a rázovala po pokoji. Konečně se začalo rozednívat. Pak přišla madame.

Dostala jsem nápad na malou lest. Věděla jsem, jak ráda nakupuje, a tak jsem jen tak mimochodem řekla:

„Potřebovala bych nějaké maličkosti. Co kdybychom si vyšly spolu do Feltramu?“

Pohlédla na mne zkoumavě a neřekla nic. Chvíli přemýšlela.

„Dobrá, Maud. Budu potěšena,“ řekla. „Kdy byste chtěla vyrazit? V jednu? Výborně.“

Doufala jsem, že madame nic neví o zákazu opouštět panství. Dopomůže mi k odchodu, a až budu ve Feltramu, odejdu k Monice a zpět na Bertram už mě nikdo nedostane.

Pak jsem si vzpomněla na dopis, který měl doručit Tom. Rozhodla jsem se, že ho pro všechny případy přece jen napíši. Zamkla jsem dveře a pustila se do psaní.

Má milovaná sestřenko, tak jako Vy toužíte po útěše v hodině strachu, prosím já Vás o pomoc. Dudley se vrátil a tajně se ukrývá ve větrném mlýně. Podvedli mě. Tvrdí, že odjel na lodi Seamew, a nechali jeho jméno otisknout mezi pasažéry. Objevila se tu madame de la Rougierre a strýc trvá na tom, aby byla mou společnicí. Nevím, co mám dělat. Nemohu uniknout – vězní mě, hlídají, brány jsou zamčeny, a najali na mne dokonce psy! Bůh mi pomoz! Nevím nic o jejich plánech, ale jsou jistě strašlivé. Jestli jste mě kdy milovala, má drahá sestřenko, prosím Vás, pomozte mi. Odveďte mě odtud. Má drahá, pro smilování boží, zachraňte mě!

Vaše nešťastná sestřenice Maud, Bertram-Haugh

Dopis jsem pečlivě zalepila, ukryla do hluboké kapsy pláště, schovala pero a kalamář, odemkla a očekávala madame.

Když přišla, řekla, že byla u strýce, který slíbil, že nám cestu za nákupy povolí. Chce se mnou ale teď mluvit.

Ihned jsem se za ním s madame vydaly. Seděl na lenošce zády ke dveřím. Dlouhé bílé vlasy mu spadaly přes opěradlo. Nevstal, jen se k nám pootočil bokem.

„Chtěl jsem vás požádat, Maud, abyste za mne ve Feltramu vyřídila jednu maličkost.“

Dopis mě tížil v kapse jako závaží. Horlivě jsem přikývla.

„Ale právě jsem si vzpomněl, že je dnes ve Feltramu trh, a to se bude po městě potloukat spousta opilců a výtržníků. Bude lepší, když počkáte do zítřka. Leda by se madame nabídla, že ty nákupy provede za vás?“ pohlédl k mé vychovatelce, která přikývla na souhlas. Zvedl ze stolu noviny a řekl: „Poslední zprávy o mém potomkovi. Jak myslíte, že je dnes daleko?“ Položil dlaň na článek a vybědl mě: „Hádejte!“

Na okamžik mě napadlo, že je to divadelní úvod k tomu, aby mi řekl pravdu.

„No tak, hádejte!“ řekl netrpělivě s hrozivým pokrčením obočí.

Pokrytecky jsem odkoktala odpověď. Strýc pokýval hlavou a přečetl z novin zprávu o zeměpisné poloze lodi.

Zdálo se mi, že po celou dobu, kdy byla o Dudleym řeč, mě strýc pozoroval a studoval výraz mé tváře. Nevím, co zjistil, ale po kratším rozhovoru nás propustil.

Madame milovala nákupy. Hned po obědě se oblékla a udělala to, co jsem si právě přála: nabídla se, že nakoupí i za moje peníze. A s mou peněženkou ve svém košíku mě ponechala o samotě, abych se mohla pohodlně odebrat do kaštanové aleje.

Jakmile madame odešla, vyrazily jsme s Mary ke mlýnu. Vyšly jsme postranním vchodem. S potěšením jsem zjistila, že vane slabý větřík. Už zdaleka jsme viděly, jak se lopatky mlýna zvolna otáčejí.

V aleji jsem poslala Mary na její strážní místo na jasanovém pařezu. Popošla jsem trochu stranou pod husté větve stromu a spatřila Meg, která na mne již čekala.

„Pojďte sem,“ zavolala. „Tom je tady.“

Vedla mne a odtrhovala přede mnou větve. Tom seděl na polenu, zády opřený o kmen stromu. Vypadal jako podkoní a pytlák v jedné osobě. Když nás spatřil, chystal se povstat.

„Sed’te,“ řekla Meg. „Dávejte pozor, co slečna říká. – Ten dopis doručí, je to tak, Tome?“

„Jo, předám ho,“ řekl a nastavil ruku.

„Tome Brici, neoklamete mě?“

„Ne,“ řekli Tom i Meg jedním dechem.

„Tome,“ řekla jsem naléhavě, „vy jste poctivý anglický chlapec. Nezradíte mě?“

„To víte, že ne.“

V tom, jak to ten mládenec říkal, bylo něco nepřesvědčivého. Usmíval se potměšile a nevypadal, že by byl tím posláním zrovna nadšen. Ale neměla jsem na vybranou. Musela jsem použít jeho služeb. Jinou možnost jsem neměla.

„Tome, uvědomujete si, jak hodně záleží na tom, jestli mne neoklamete?“

„Slečna má pravdu, Tome,“ řekla Meg. „Dám vám libru, Tome,“ vložila jsem mu do dlaně minci současně s dopisem, „a vy předáte tento list lady Knollysové z Elverstonu. Víte, kde to je?“

„To on ví, slečno,“ řekla Meg.

„Jo, vím,“ řekl Tom.

„Udělejte to, Tome. Nikdy na vás nezapomenu.“

„Slyšíte?“ pobídla ho Meg.

„To je v pořádku,“ řekl.

„Doručíte ten dopis?“ zeptala jsem se s rozechvěním, které se mi nepodařilo skrýt.

„Doručím,“ řekl a vstal. Pohlédl na obálku a pak ji zasunul do kapsy.

„Tome Brici,“ řekla jsem, „jestli nemůžete jednat čestně, vraťte mi ten dopis. Peníze si můžete nechat. Stačí, když mi slíbíte, že o této rozmluvě nikomu neřeknete.“

„Já vás nechci oklamat, slečno, ale musím se mít na pozoru. Kdyby se to pan Ruthyn dozvěděl – já nevím, co by mi udělal. Říká se, že čte všechny dopisy, které z Bertramu odcházejí, že je otevírá, než je pošta odveze. Je to prý jeho zábava. Jestli je to pravda a dostal by se mu tenhle dopis někdy do ruky, bude vědět, že nešel poštou.“

„Nebojte se, Tome. Já vás ochráním,“ řekla jsem dychtivě. Myslím, že jsem tím jeho strach nezahnala.

„Ochraňujte sama sebe,“ vyjádřil přesně to, co jsem si sama myslela. „Pokusím se. To víte, slečno, ani já hlavou zeď neprorazím.“

„Tome,“ vyhrkla jsem z okamžitého popudu, „vraťte mi ten dopis a odvezte mě na Elverston. Prosím vás, Tome, udělejte to a do smrti toho nebudete litovat. Postarám se o vás,“ prosila jsem ho, jako by na tom záležel můj další život. Uchopila jsem ho za ruce a s naléhavou prosbou mu pohlédla do tváře.

Tom Brice se ostýchavě otočil přes rameno a usmíval se na kořeny stromů.

„To nemohu, slečno. Rád bych vám pomohl, ale vy nevíte, čeho jsou ti chlapi schopní. Vůbec se mi nechce do vězení. Zeptejte se tady Meg, jestli je to možné. Nezlobte se, slečno, ale to nejde. Pokusím se doručit ten dopis, ale víc na mně nechtějte.“ Povstal a nejistě pohlédl ke mlýnu. „Musíte mi ale slíbit, že nikomu nic neřeknete.“

„Už byste měl jít,“ řekla Meg.

„Na shledanou, děvče,“ řekl Tom Meg a ponořil se do houští.

Meg se za ním dívala, zdálo se mi, že se zalíbením.

„Vy se teď vraťte domů, slečno,“ řekla. „O Toma se nestarejte. Pamatujte si, že nikdo nesmí tušit, že jsme se domluvili. – Tiše!“

Zaslechly jsme tlumené volání.

„To je otec,“ řekla Meg. „Volá na Davyho,“ oddychla si. „Teď se rozloučíme. Sbohem, slečno.“

Rozeběhla jsem se za Mary a vrátily jsme se domů; do domu jsme pro jistotu vešly postranním vchodem. Kradly jsme se po chodbách jako dva zločinci. Teprve ve svém pokoji jsem si s ulehčením oddychla a pokusila se zhodnotit, co se vlastně stalo. Když dopis dojde, jsem zachráněna. Musí dojít, Monika se musí dozvědět, v jakém jsem nebezpečí. Ano, všechno je prozatím v pořádku.

Madame se ještě z Feltramu nevrátila. Vždycky zašla nejprve ke mně. Když se konečně objevila, držela v ruce dopis od lady Knollysové. To byla další dobrá novina. Jakmile odešla, roztrhla jsem obálku a četla:

Jsem šťastná, má drahá Maud, že Vás brzy uvidím. Obdržela jsem od chudáka Silase milý dopis – říkám chudáka, neboť opravdu soucítím s jeho hroznou situací, o které jak věřím, mluví tentokrát zcela otevřeně. Alespoň Ilbury to tvrdí. Všechno Vám povím, až se sejdeme. Silas mě žádá, abych bezodkladně přijala to, co mi přinese neskonalé štěstí: péči o Vás, moje děvčátko. Jen se obávám, aby můj dychtivý souhlas u něho nevyvolal odpor a neprobudil v něm staré nepřátelství. Psal mi, že musím přijet na Bertram alespoň na dva dny, a slibuje, že mě pohodlně ubytuje – což je mi zcela jedno, když si pomyslím, jak hodně si máme co říct. Silas tvrdí, že musí být připraven na okamžitý útěk, kdyby byla ohrožena jeho osobní svoboda – víte, že mu hrozí vězení pro dlužníky? Je to smutné: zdá se, že Austinova štědrost uspíšila jeho pád. Psal mi, že odjedete asi na čtrnáct dní do Francie. Chtěla jsem ho požádat, abyste mohla zůstat na Elverstonu, ale protože se zdá býti nakloněn našim plánům a přáním, bude lepší, když ho necháme jednat podle jeho uvážení.

Nechci riskovat a rozzlobit ho nějakou bezvýznamnou maličkostí. Přijedu asi začátkem příštího týdne – už mě tedy dělí od Vaší náruče jen několik dní. Myslím, Maud, že se věci obrátí tím nejlepším směrem, když ještě chvíli počkáme. Byl to tuším Talleyrand, který tak vysoko cenil schopnost vyčkávat. S veselou myslí a hlavou plnou příjemných plánů, zůstávám, drahá Maud, Vaší milující sestřenkou.

Monika

Moničin dopis se mi jevil jako nevysvětlitelná záhada. Proč se na Bertramu objevila madame? Proč se Dudley ukrývá po okolí a proč ta fingovaná cesta lodí do Austrálie? Proč mě vězní mezi zdmi, které měly být mým domovem? Jaké nebezpečí měla na mysli Meg Hawkesová a čeho se tak bál Tom, když jsem mu předávala dopis? Všechny tyto otázky se slily v temnou jistotou, že se ještě nikdo s takovou rafinovaností nezaobíral myšlenkou zničit nepohodlného člověka, jako se strýc s Dudleym zabývali plánem odstranit mne.

Pod tíhou těchto otázek mě opouštěla schopnost rozumně uvažovat. Strýcova vlídnost, kterou popisovala Monika, mi byla krajně podezřelá. Udělala jsem jistě dobře, že jsem ten úpěnlivý dopis předala Tomovi. Jako snad nikdy jsem toužila z Bertramu uniknout.

Večer se ke mně madame pozvala na čaj. Souhlasila jsem. Bylo lepší s ní dobře vycházet a podřídit se prozatím jejím podmínkám. Přišla a byla v té nejodpornější chvástavé náladě. Sotva promluvila, pokojem se začala šířit vůně brandy.

Vyprávěla, jaké poklony jí ve Feltramu dělala obchodnice s hedvábím Lithewaysová a jak ji ten hezký člověk, její mistr, sledoval stále očima. Zřejmě se měl na pozoru, aby v jejích kapsách nezmizela nějaká krajka. Oči se jí leskly, prozpěvovala si své oblíbené písničky a v povznesené náladě se rozčilovala nad tím, že stále ještě nemám svého koně a kočár.

„Řeknu o tom vašemu strýci,“ slibovala. „Jsme spolu velmi zadobře,“ culila se.

Tomu jsem nejenom dobře rozuměla, ale trochu mě to i lekalo. Nikdy jsem nepochopila, proč takovéto Jezabely tak rády obracejí pochybné pravdy proti sobě. Je to snad výraz ženské pýchy chvástat se svým pádem, který považují za vítězství a sílu? Vím, že některé ženy dávají přednost nenávisti před smířlivostí a lačné smyslnosti před klidným štěstím. Byla madame taková? A byla to vůbec žena?

Hned zrána druhého dne jsem byla pozvána ke strýci. Přivítal mě mile jako obvykle a vyzval mne, abych usedla ke stolu. Položil přede mne noviny.

„Jak daleko jste včera hádala, že je loď s Dudleym?“ zeptal se.

„Asi jedenáct set mil.“

„Ano, vzpomínám si,“ usmál se. „Dnes už to bude o nějakou tu míli víc.“ Následovalo ticho. „Psal jsem lordu Ilburymu,“ pokračoval, „dovolil jsem si ho ujistit – neboť mám-li vám zajistit nové zaopatření, nechci tak učinit, aniž se vyslovíte o tom, jak jsem s vámi jednal, dokud jste byla pod mou střechou –, dovolil jsem si tvrdit, že mne považujete za laskavého a uvážlivého poručníka. – Nebyl jsem příliš neskromný?“

Ujistila jsem strýce, že ho za takového považuji. Co jsem mohla namítnout?

„Řekl jsem mu, že se vám zdejší chudý styl života líbil. Že jsem vás v ničem neomezoval. Měl jsem pravdu?“

Opět jsem souhlasila.

„Že jste neměla žádné námitky proti svému chudému strýci. Je to tak, Maud?“ Řekla jsem, že ano.

„Děkuji vám. Doufal jsem, že neřeknete něco jiného.“

Během tohoto podivného rozhovoru se strýc přehraboval v nějakých papírech na stole. Náhle povstal, bledý a zamračený jako přízrak. Jeho hlas zaburácel pokojem:

„Když mě tak milujete – co řeknete na toto?“ Hodil na stůl dopis, který měl Tom doručit na Elverston.

Zamžilo se mi před očima. Mlčela jsem. Pokoj se mi rozplýval v jakési splhlé stíny. V uších mi burácel strýcův hlas:

„Jste pokrytec a lhář! Jak vysvětlíte tu snůšku pomluv a urážek? Jak se opovažujete podplácet mé sluhy?“

Mluvil ještě chvíli; nic z toho jsem už nevnímala. Hleděla jsem do tmy. Cítila jsem na tvářích slzy. Pak jsem omdlela.

Když jsem přišla k sobě, byla jsem celá mokrá: obličej, vlasy, krk i šaty. Nic a nikoho jsem nepoznávala. Zdálo se mi, že stojím nad rakví mého otce: „Co se děje? – Je nemocen? – Někdo umřel,“ drmolila jsem.

Strýc Silas stál u okna a vypadal hrozivě. Vedle mne seděla madame a v kostnatých prstech držela lahvičku s éterem.

Neodpovídala jsem na žádné otázky. Z očí mi tekly slzy.

Někdo mne odvedl do mé ložnice a uložil ke spánku.

Ráno – byla neděle – jsem nevstala. Ležela jsem zcela otupělá, apatická, bolelo mne celé tělo; cítila jsem se zbědované, že jsem ani nepozvedla hlavu z proplakaných polštářů. Co se stalo v pokoji strýce Silase, jsem si pamatovala jen velmi nejasně. Pořád jsem měla utkvělou představu, že se můj otec nějak té rozmluvy účastnil. Ležela jsem obličejem ke zdi, zcela odevzdaná svému osudu.

V pokoji byla se mnou Mary, převlékla mne a upravila mi lůžko, uvařila čaj, který jsem odmítla, a snažila se mne rozptýlit. Neslyšela jsem, co říká. Nechtěla jsem s nikým mluvit. Bylo mi úplně lhostejné, zda žiji, nebo budu-li v příštích hodinách mrtvá.

Jak jsem se později dozvěděla, asi tak ve stejnou dobu navrhla Monika svým hostům, Mary Carysbrokové a lordu Ilburymu, nic netušíc o mém zoufalství, aby zajeli do Feltramu do kostela a odtud pak na návštěvu do Bertram-Haughu.

Ještě dopoledne dorazila společnost k domu. Kráčeli pěšky, koně s kočárem zanechali na pastvinách. Když Giblets návštěvu ohlásil, madame, která byla u strýce v pokoji, odvedla sluhu na chodbu a tam mu řekla:

„Slečna Maud si vyjela na projížďku. Řekněte lady Knollysové, že bude pan Ruthyn potěšen, přijde-li ho navštívit do jeho pokoje. Není mu tak dobře, aby přijal v salónu celou společnost.“ Uchopila ho za límec a pošeptala: „A přiveď dámu vedlejším schodištěm!“

Za pár minut se madame objevila v mé ložnici. Jak se vyjádřila Mary, vypadala, jako by ji měli věšet.

Madame se rozhlédla po pokoji, zamkla dveře, klíč si nacpala do kapsy, přistoupila k oknu a zatáhla záclony. Potom se sklonila nad svým lůžkem a horlivě se zajímala o mé zdraví.

Její chování bylo nezvyklé, dokonce tak nezvyklé, že Mary vstala, ukázala na dveře a řekla:

„Proč jste zamkla ty dveře, madame? Dejte, prosím, klíč do zámku.“

„Uklidněte se, Mary. Bude lepší, když necháme zamčeno. Myslím, že se sem pan Ruthyn chystal na návštěvu. Bylo by to pro slečnu nepříjemné setkání, je velmi rozzloben. Takhle řekneme, že Maud spí a vůbec nemusíme otevírat.“

Co si tam ty dvě ženy dál šeptaly, jsem neslyšela, poddala jsem se úplně do péče věrné Mary Quinceové, která na rozhodnutí madame přistoupila z obavy, že by se důvod, který má vychovatelka uváděla, ukázal pravdivým.

Co se dělo ve strýcově pokoji mi vyprávěla později lady Knollysová:

„Byli jsme velmi zklamáni, že jsme vás nezastihli doma, ale měla jsem radost, že si budu moci promluvit se Silasem a zjistit, nakolik upřímný byl jeho dopis. Ten váš komorník mě vedl po nějakých zaprášených schodech, asi postranní chodbou, ale třeba jenom nebylo uklizeno, na tom vašem Bertramu se nikdy nevyznám. Prošli jsme ložnicí a vešli do pracovny.

Silas se tvářil radostně, přivítal mě – jako vždy – s úsměvem, potřásl mi vroucně oběma rukama a řekl:

„Má drahá Moniko, ani nevíte, jak jsem toužil vás spatřit. Jsem zoufale nemocen – strádá má duše i tělo. Posad'te se, prosím, na chvíli.“

Načež mi složil ve francouzských verších malou poklonu. „Kde je Maud?“ zeptala jsem se.

„Je na projížďce. Bude moc zklamaná, že jste se nemohly setkat, ale vy už ji utěšíte, až přijede na návštěvu. Vynasnažím se, abyste se

tu cítila jako doma. Jsem šťasten, Moniko, když si pomyslím, že naše, abych tak řekl, dlouhotrvající vzájemné výhrady, budou konečně nahrazeny trvalým přátelstvím. Slibujete mi to?

„Samozřejmě. Přijedu ráda. A chci vám, Silasi, poděkovat.“

„Za co?“

„Za vaši ochotu svěřit Maud do mé péče.“

„Nedělám to proto, abyste mi byla zavázána,“ řekl Silas.

Aby neupadl do své kousavé nálady, tak jsem rychle řekla:

„Je to od vás ušlechtilé, Silasi. Nesmíte odmítat mé díky.“

„Ano, ano, pokýval zamyšleně hlavou. Zjišťujeme konečně, že jediné v lásce a odpuštění může být základ našeho přátelství. Již svatý Pavel říkal, že láska přetrvává věky: je věčná, tudíž božská, a tedy šťastná: zakládající štěstí a poskytující jej v čase.“

Nikdy jsem neměla trpělivost poslouchat ty jeho metafyzické nesmysly, ale ovládla jsem se a řekla:

„Kdy si přejete, Silasi, abych přijela?“

„Čím dříve, tím lépe.“

„Lady Mary a lord Ilbury odjedou z Elverstonu v úterý ráno. Mohla bych přijet už odpoledne – jestli se vám to hodí?“

„Děkuji, Moniko. Navrhuji tento postup: v nejbližších dnech se dozvím, jaké jsou plány mých nepřátel. Je docela možné, že už zítra sem vtrhne soudní vykonavatel, i když můj advokát soudí, že mi poskytnou ještě alespoň čtrnáct dní klidu. Jakmile se tyto věci upřesní, napíši vám a vy si určíte sama datum.“

S tím jsem souhlasila.

Pak se mě vyptal, kdo mě provází, a požádal mě za prominutí, že mé společníky nemůže přijmout. Neochotně se zmínil o tom, že bychom snad mohli zůstat na oběd. To jsem odmítla – jak se ode mne očekávalo.

Zeptala jsem se, kdy se Maud z projížďky vrátí.

„Určitě ne před pátou,“ řekl. „Nevím ani přesně, kterým směrem si vyjela, takže byste ji asi těžko někde potkali.“

A tak nastalo – neboť pramen konverzace vyschl – cituplné loučení.“

Takto mi setkání vylíčila později Monika. Ani ona, ani já jsme se nedozvěděly, zda strýc skutečně myslel, že jsem na projížďce – mohla mu to namluvit madame –, nebo dokázal tak chladnokrevně lhát.

Já ležela v posteli, madame chodila ostražitě po ložnici a co chvíli nenápadně vyhlédla z okna. Její počínání bylo krajně podezřelé.

Pak jsem zaslechla zřetelně zahrčení kočárových kol po dlažbě nádvoří.

„Slyšíte?“ vykřikla jsem a vztyčila se na posteli. „Kočár! Někdo přijel v kočáru.“

Madame vyhlédla netečně oknem.

„Je to doktor Jolks. Přijel se podívat na pána.“

„Slyším ženský hlas.“

„Mýlíte se, drahá. Je to doktor,“ sledovala z okna, co se před domem děje. „Právě vystupuje z kočáru.“

„Kočár odjíždí pryč?“

„Ano, odjíždí. Asi se pro něho zase vrátí.“

Vyskočila jsem z postele a vrhla se k oknu. Než mi v tom mohla madame zabránit, pohlédla jsem jí přes rameno.

„To je lady Knollysová!“ vykřikla jsem a uchopila rám okna, abych je mohla otevřít. Madame mě chytla pevně za ruce. Měla mnohem větší sílu než já. Celým tělem mě začala odstrkovat od okna.

„Moniko!“ vykřikla jsem s pláčem. „Tady jsem, Moniko! Moniko!“

„Jste šílená, slečno,“ řekla madame a snažila se mi přiložit dlaň na ústa. „Jděte od toho okna, rozkazuji vám to!“

Viděla jsem, jak mé vysvobození ujíždí alejí od domu. Zoufalství mi dodalo novou sílu: vytrhla jsem se madame a začala zuřivě bušit na okno. Křičela jsem:

„Zachraňte mne – zachraňte mne! Tady jsem, Moniko! Vraťte se!“

Madame se na mne vrhla a nastal divoký zápas. Při rvačce jsem rozbila sklo v okně. Křičela jsem ze všech sil. Madame vztekem úplně zezelenala, myslela jsem, že mne snad zabije.

Zatímco mě madame tlačila k posteli – měla sílu jako zápasník – ,viděla jsem klobouček lady Knollysové, jak se vzdaluje a mizí za stromy v zatáčce.

Madame mě nepustila, dokud hrčení kol neodeznělo.

Mary Quinceová, která tomuto výjevu přihlížela s otevřenou pusou, se konečně vzpamatovala a vrhla se k madame.

„Okamžitě ji pusťte,“ snažila se odtrhnout její ruce od mých zápěstí. „Vždyť slečně ubližujete, ženská. Co si to dovolujete!“

„Copak nevidíte, Quinceová, že se zbláznila. Je šílená.“

„Mary,“ prosila jsem. „Zavolejte z okna. Zastavte ten kočár.“

Mary otevřela okno a vyhlédla, ale neviděla samozřejmě nic.

„Proč nezastavíte ten kočár? Kde je postilion a sluha?“ pošklebovala se madame. „Nezapomeňte na krabice s mými klobouky – copak nevidíte, Quinceová, že se pomátla?“

„Žádný kočár před domem není, slečno,“ řekla Mary v rozpacích.

Můj hněv se obrátil proti madame.

„Proč jste to udělala? Jste zlá a zákeřná žena. Proč mě pronásledujete? Co vám slíbili za to, když mě zabijete?“

„Zabít? – Co to blábolíte, chudáčku. Dočista vám přeskočilo. – Mary, měla jste se podívat dřív a byla byste spatřila v kočáru paní Jolksovou a toho mladého Jolkse. Náramně se bavil, když se slečna zjevila u okna v noční košili a dělala na něho neslušné posunky. Měla jsem ji snad nechat, aby se dokonale kompromitovala, co říkáte, Quinceová?“

Seděla jsem na posteli a plakala. Teď už byly všechny hádky zbytečné. Proč jen musela záchrana přijít tak blízko a tak necitelně mě zase minout. Vážně jsem si začala myslet, že jsem podrobována nějakým mystickým zkouškám. Začala jsem se nesouvisle modlit – určitě jsem jako pomatená vypadala.

„Podívejte se, Quinceová, na to rozmazlené dítě. Čím vysvětlíte její chování, no? Vystavovat se ve spodním prádle v okně. A ten mladý Jolks –“

„Byl to kočár lady Knollysové – sestřenice Moniky,“ vykřikla jsem. Nervy mi selhávaly. „Moniko! Kde jsi? Proč jsi odjela!“

„I kdyby to byl kočár lady Knollysové,“ řekla madame břitce, „musel ho řídit kočí a já nemohu dovolit, aby se má žačka chovala takovýmto vyzývavým a nestoudným způsobem. – Rozhněvala jste mě, slečno, a já si budu na vás stěžovat panu Ruthynovi.“

A vyplula z pokoje.

XXI. Odjezd

Celý den jsem zůstala v posteli. Večer mě madame přišla navštívit. Přátelsky se usmívala a byla velice hovorná. O ranním výstupu se nezmínila.

„Přišel dopis od londýnského advokáta, slečno,“ řekla. „Myslím, že obsahoval nějaké špatné zprávy.“

„Ano?“ řekla jsem s dokonalým nezájmem.

„Ale, Maud, pro nás to znamená mnoho příjemného. Pojedeme za slečnou Millicent do Francie. La belle France! Bude se vám tam líbit. Je to veselá země. Budete nadšena.“

„Kdy odjedeme?“

„To ještě nevím, ale když jsem dnes přinesla vašemu strýci balíček s voňavkou, odložil dopis, který právě pročítal, a řekl: Rána dopadla. Vyříd'te mé neteri, aby byla připravena. Zeptala jsem se ho na co, ale neodpověděl mi. Určitě se blíží to trestné řízení ohledně majetku. Konečně opustíme tohle smutné místo. Připadala jsem si tu jako na hřbitově. – Těšíte se?“

„Ano. Ráda odjedu,“ řekla jsem. Ztratila jsem zcela schopnost madame odpovédět. Cítila jsem se slabá a bezmocná.

„Půjdu teď za panem Ruthynem a pokusím se vyzvědět nějaké podrobnosti. Za půl hodinky se vrátím a řeknu vám, co jsem zjistila. Modlete se, Maud, abychom brzy z téhle zříceniny vypadly.“

Odešla. Uběhlo půl hodiny a madame se neobjevila. Má jediná touha byla opustit Bertram. Nic jiného mě už nezajímalo. Po odjezdu Milli jsem se tu cítila jako zločinec před popravou.

Uplynula další půlhodina, pak hodina – a madame nikde. Z očekávání a napětí jsem dostala horečku. Poslala jsem Mary, aby se po madame podívala. Vrátila se se vzkazem od Wyatové, že madame odešla asi před hodinou spát.

„Ale, Mary,“ řekla jsem zoufale, „vždyť ví, že čekám na každou zprávu. Cožpak je tak necitelná, že se nedokáže obtěžovat a přijít mi povědět tři věty? Slyšela jste, o čem jsme mluvily?“

„Ano, slečno.“

„Myslím si, že odjedeme konečně za Milli. Už nikdy se sem nevrátíme.“

„Kéž by se tak stalo!“ řekla Mary s neobvyklým zápalem. „Vždyť já vím, slečno, že jste tady nešťastná.“

„Mary, prosím vás, vezměte si svíčku a zajděte nahoru za madame.“

„Jestli mě tam Wyatová pustí.“

„Neposlouchejte ji. Musíme se o to pokusit. Neusnu, dokud se něco nedozvím.“

„Nevím, zda ten její pokoj najdu,“ řekla Mary. Trochu se bála. Ani jsem se jí nedivila. Ale musela jsem ji tam poslat.

„Najdete to, když půjdete po té dlouhé chodbě doleva, vyjdete po vedlejším schodišti do druhého patra a až narazíte na příčnou chodbu, zahnete doleva. Minete čtyři nebo pět dveří – a to budete někde blízko. Určitě uslyší vaše zavolání.“

„Jen jestli mi něco řekne – ta ženská je zlá jako kat.“

„Přece mě nebude mučit nejistotou. Můžete se ji pokusit přemluvit, aby sem na chvilku přišla. Zkuste to, Mary.“

„Nebudete se tu sama bát, slečno?“

„Budu, ale to nevadí. Jděte, Mary. Kdybych se dozvěděla, že zítra odjíždíme, prožila bych konečně jednu klidnou noc.“

Mary odešla, protože se hned nevracela, usoudila jsem, že našla cestu a teď už vyzvídá na madame podrobnosti.

Jakmile jsem se ocitla sama v pokoji, zvědavost vystřídal pocit úzkosti, která přerostla v takový nesmyslný strach, že jsem se schoulila s hlavou pod příkrývkou do rohu postele a jen malou škvírkou pozorovala dveře.

Konečně se tiše otevřely.

„Kdo je?“ zvolala jsem se zavřenýma očima.

„Já, slečno,“ šeptala Mary k mé nepopsatelné úlevě. S hořící svíčkou, která ozařovala její vyděšený obličej, vklouzla do pokoje a hned za sebou zamkla.

Nevím, jak se to stalo, ale zjistila jsem, že stojím vedle ní a držím ji kolem krku.

„Mary, proboha, vy se třesete strachem. Co se stalo?“

„To nic není, slečno. Trochu jsem se vylekala.“

„Vidím vám to na tváři. Co říkala? Mluvte přece, Mary.“

„Hned, slečno. Jen si sednu. Řeknu vám, co jsem viděla. Je mi nějak divně.“

Sedla si vedle mé postele.

„Lehněte si, slečno, nebo se nachladíte. Přikryjte se a já vám to povím. Není toho mnoho.“

Zalezla jsem do postele. Mary mě přikryla a uchopila za ruku.

„Pro všechno na světě, mluvte, Mary.“

„No, slečno, třeba to ani nic důležitého není. – Dostala jsem se podle vašeho návodu do druhého patra. Tam je několik dveří, všechny jsem je otevřela a prohlédla, ale pořád jsem ten pokoj nemohla najít. Volat jsem se bála. Šla jsem ještě kousek chodbou a už jsem se chtěla vrátit, když jsem zaslechla hlasy. Zaklepala jsem, a když nikdo neodpověděl, otevřela jsem.“

Jedna svíčka stála na krbu, druhá hořela ve stájové lucerně u okna. To okno bylo celé i s rámem vyjmuté ze zárubně a leželo opřené u stěny. Za zády madame, která hovořila obrácená k oknu, stál ten Hawkes s dřevěnou nohou a v ruce držel nějaký nástroj: šroubovák nebo dláto. Stála tam ještě jedna postava v dlouhém plášti, přes rameno měla brašnu s nářadím. Nejdřív jsem si myslela, že je to nějaký řemeslník, sklenář nebo tak, ale pak jsem poznala – slečno, nelekejte se – byl to Dudley Ruthyn. Byl to on, slečno. Obrátil se, Hawkes s madame také, a okamžitě ztichli. Nevím, co mě to napadlo, ale něco mi říkalo, abych se tvářila jako že poznávám jen madame, a tak jsem se uklonila a řekla: Mohu s vámi na chvíli mluvit? Třeba tady na chodbě?

Pan Dudley a Hawkes se okamžitě ke mně otočili zády.

Madame řekla: Jistě, Mary, pojd'te na chodbu, tady je průvan. Oni mi přišli spravit okno. Stoupla se přede mne, aby mi zakryla výhled a vytlačila mě na chodbu. Vzala mi svíčku a posvětila mi do obličeje

a znovu opakovala, že měla v pokoji dvě rozbitá okna a oni je přišli zasklít.

Byla jsem celá vystrašená – z toho že jsem uviděla pana Dudleyho, který měl přece odjet tou lodí do Austrálie, ale myslím, že jsem své překvapení zamaskovala. Byla jsem klidná, slečno, jako támhleten krb. Ta liška mazaná si opravdu myslí, že těm jejím povídačkám věřím.

Vyřídila jsem jí váš vzkaz a ona řekla, že už se nic nového od pána nedozvěděla a že vás nechtěla vyrušovat, že ale věří, že odjedete během několika dnů. Ponese prý ještě dnes pánovi polévku, a kdyby bylo něco nového, zajde za vámi.“

Zeptala jsem se vyděšené Mary, je-li si jista, že ten muž v plášti byl skutečně Dudley.

„Přísahala bych na to při téhle bibli,“ řekla s jistotou.

To mi stačilo. Už jsem si nepřála, aby se madame ke mně ještě vrátila. Kdoví, kdo s ní vejde a co bude mít v plánu? Požádala jsem Mary, aby nikomu dnes večer a v noci neodemykala. To mi horlivě slíbila a pokračovala:

„Pan Dudley a ten Hawkes si určitě myslí, že jsem je nepoznala, slečno. Nemusíte se bát. V pokoji nebylo dost světla a já stála na druhé straně místnosti. Klíč mám tady v kapse. Neodemknu nikomu, když si to nebudete přát.“

Co mohl ten lotr Hawkes na Bertramu dělat? A co s tím má co společného Dudley? Horší společnost jsem si už nedovedla představit. Znovu jsem v duchu probírala všechny podrobnosti, jak je Mary vylíčila, ale žádného závěru jsem se nedobrala. Neznám nic děsivějšího, než když si ohrožený člověk nedokáže vysvětlit zlověstné náznaky.

Můžete si představit, jak dlouho se vlekla noc a jak jsem se tetelila při každém zvuku za dveřmi a na chodbách.

Přišlo jitro a s ním trochu klidu. Objevila se madame, ale o včerejší návštěvě Mary se nezmínila. Možná že očekávala nějaké otázky ode mne. Když žádné nepřišly, oznámila mi, že jde připravit pánovi

čokoládu a hned, jakmile bude mít trochu času, zajde mi říci, jak se věci vyvíjejí.

Půl hodiny po jejím odchodu zaklepala na dveře Wyatová a požádala Mary, aby se dostavila ke strýci. Mary se vrátila rudá, uplakaná a celá zmatená mezi slzami mi řekla, že se mám okamžitě připravit k odjezdu a nejpозději za hodinu navštívit pána.

To byla dobrá zpráva, ale zastihla mne nepřipravenou: byla jsem ráda; byla jsem ohromena. Vyskočila jsem z postele a pustila se do oblékání s energií, jakou jsem už dlouho nebyla schopna vyvinout. Mary Quinceová balila má zavazadla a radila, co všechno si s sebou mám vzít.

Bude mne Mary doprovázet? O tom strýc nic nevzkázal, a tak jsem usoudila, že asi ne. Utěšovalo mě, že rozloučení nebude na dlouho; věřila jsem tomu, že jedu navštívit Milli, že po několika týdnech se se svou oddanou služkou zase setkám; pocítila jsem silnou úlevu; konečně se rozloučím s Bertramem, s jeho tajemstvím opředenými chodbami a pokoji; konečně skončí všechny ty nevysvětlitelné události, které mne v poslední době v jeho zdech lekaly.

Měla jsem příliš velký strach ze strýce, než abych nedodržela určenou hodinu k balení. Pak jsem byla připravena a v doprovodu staré Wyatové jsem se ocitla před strýcem.

Madame v cestovním šatu s hustým černým závojem mě už očekávala. Strýc povstal a chladně si mě prohlédl. Nabídl mi ruku, učinil jakousi formální úklonu a zůstal stát s loktem nedbale opřený o krbovou římsu. Přísně pozvedl obočí a rozprava začala:

„Odjedete za Milli do penzionu. Madame de la Rougierre vás bude doprovázet. Stará paní Quinceová přijede za vámi později, buď se mnou, nebo sama. Dnešní noc strávíte v Londýně, zítra odjedete do Doveru a pak přes moře osobním parníkem.“ Ukázal mi na židli. „Teď se posadte a napište dopis vaší sestřenici lady Knollysové, který přečtu a pak odešlu. Zítra jí napíšete z Londýna. Sdělíte jí, jak jste prožila tuto část cesty. Oznámíte jí, že z Francie nebudete nějaký čas psát, neboť dokud se mé záležitosti nějak neupraví, nesmí po nás

zůstat žádná stopa. Náš pobyt ve Francii bude tajný. Zároveň předávám její adresu mým advokátům, kteří by ji zpravili, kdyby se vyskytlo něco neočekávaného. Dopis, který napíšete v Londýně, předáte madame, která z jeho obsahu zjistí, zda neobsahuje nějaké pomluvy stran mé osoby. – Tak se posaďte!“ Uposlechla jsem.

„Napíšete svými vlastními slovy to, co vám teď povím. Bezprostřední nebezpečí exekuce, ke které má dojít už zítra, mne nutí, abych uskutečnil předčasně své plány a odeslal vás ještě dnes do Francie. Odjíždíte okamžitě s průvodcem – průvodcem,“ opakoval. „A uznáte-li to za vhodné, můžete dodat, že zde s vámi bylo nakládáno tak, jak mi dovozovala má nešťastná situace. To je vše. Na psaní máte patnáct minut.“

Dala jsem se do psaní. Proti tomu urážlivému jednání jsem se nedokázala vzepřít. Autoritativnost, s jakou se mnou strýc jednal, byla stejně pobuřující jako výhružná. Dokončila jsem dopis v předepsaném čase. Přečetl ho a kývl na souhlas. Vložil ho do obálky a řekl:

„Pamatujte si, že tato dáma,“ ukázal na madame, „není pouze vaší průvodkyní, ale má právo rozhodovat o všech podrobnostech, týkajících se vaší cesty. Musíte se bezpodmínečně podrobit jejím příkazům. Kočár vás očekává dole u dveří.“ Uklonil se. Už mi ruku nepodal. „Přeji vám bezpečnou a příjemnou cestu, slečno.“

Poděkovala jsem a vyšla na chodbu. Madame mě následovala.

Jak jsem později zjistila, dostala Monika můj dopis zároveň s listem od strýce, v němž stálo:

Drahá Moniko,

Maud mi sdělila, že Vám napsala něco o tom, co podnikáme. Náhlý obrat v mých bědných záležitostech nás donutil k okamžitému rozloučení. Maud se připojí k mé dceři ve Francii. Úmyslně neuvádím adresu toho penzionu, neboť hodlám pobývat v jeho blízkosti, a jelikož následky jistých událostí, do nichž jsem se zde zapletl, by mne mohly pronásledovat dokonce i tam, musím, sic jen na krátkou dobu, ušetřit Vás obtíží, spojených s dodržáním tohoto tajemství. Pochopíte tedy

jistě, že Vám po nějaký čas nebude Maud psát. Uслыšíte o ní – i o mé dceři Millicent – ode mne. Maud odjela s lítostí, že se nemohla potěšit krátkou návštěvou na Elverstonu, ale přesto v dobré náladě nad vyhlídkami zábovného života v novém prostředí.

Váš S. R.

Mary mě celá netrpělivá očekávala nad hromadou kufrů.

„Slečno Maud, odjíždím s vámi?“

Rozplakala jsem se a pevně ji objala.

„Nejedu,“ řekla zoufale. „Ještě nikdy jsem vás neopustila, slečno. Pamatuji se, když jste se narodila.“

„Uklidněte se, Quinceová,“ řekla madame. „Přijedete za námi. Maud už je dospělá a ty tři dny nebo týden bez vás také přežije. Tak už nebrečte.“

Ještě jedno sbohem uplakané Mary Quinceové, třaslavá poklona od Gibletse, který nás doprovodil až před dům, a madame zakřičela na kočího, aby si pospíšil, protože máme pouhých devatenáct minut do odjezdu vlaku. Vyjeli jsme. Hleděla jsem zpět na ubíhající krajinu, obrovité stromy, honosný, časem poznamenaný dům. Ve vzpomínkách se mísily pocity radosti i smutku. Nebyla jsem snad příliš podezíravá? Nebyl můj strýc spravedlivě rozhořčen nad mou nevďěčností? Poznám ještě někdy tak příjemné procházky po krásných lesích a pastvinách, jako byly ty s Milli? Ještě jednou jsem zahlédla Mary před průčelím Bertramu, jak za mnou mává svým velkým kapesníkem. Konečně jsem se rozplakala. Co si ještě pamatuji? Koně vyrazili do poklusu, z korun stromů vylétli havrani, my vyjeli na mýtinu, pak na skalnatý a srázný úvoz, zeď parku mi zakryla výhled, a když jsme stoupali nad stráň, zbyl již z Bertram-Haughu jen mlhavý masív stromů, komínů a zdí.

Dojeli jsme na nádraží. Znovu jsem pohlédla k zarostlým výšinám Bertramu a pak dál k modravým linkám obzoru, kde ležel můj rodný Knowl. Tam odpočívali moji rodiče, tam jsem prožila dětství, ničím nezkalené – vyjma přízraku, který teď cestoval zlou hrou náhod se mnou.

Jindy bych se jistě celá oddala vzrušení z cesty a první návštěvy Londýna, ale nejasné varování a strach mi stále zněly v uších.

Konečně jsme byli v Londýně. Ujížděli jsme pod rozžatými světly k West Endu: dychtivě jsem vyhlédla z okna.

Madame, která byla navzdory únavné cestě v té nejroztomilejší náladě, mi jmenovala místa, kudy jsme projížděli. Londýn to byla obrázková knížka, v níž se dokonale vyznala.

„Tohle je Euston Square, má drahá – Russel Square. Teď přijde Oxford Street – Haymarket. Dívejte se, Maud, Opera – divadlo Jejího Veličnictva. – Vidíte ty kočáry? –“ a tak dále, až jsme dorazili do zapadlé uličky nedaleko Picadilly před soukromý dům, jakýsi rodinný hotel. Byla jsem ráda, že si konečně trochu odpočinu.

Byla jsem unavená, ospalá, zaprášená; byla mi zima a pálily mne oči. Malá, baculatá, hovorná hoteliérka nás odvedla do našeho pokoje s dvěma lůžky. Cestou nám vylíčila historii tohoto hotelu, jehož nejkrásnější salóny si každou sezónu najímá biskup z Rochet.

Těšila jsem se, že už budu sama. Objednaly se šálky s čajem. Madame povídala a povídala a mně poklesla hlava na prsa. Usnula jsem u stolu. Vzbudila mne a řekla, abych si klidně lehla, že si odskočí přes ulici k jedné přítelkyni, která by se určitě urazila, kdyby ji alespoň nepřišla pozdravit.

Nestarala jsem se o to, kam půjde a kdy přijde. Lehla jsem si a ihned usnula.

V noci jsem ji na okamžik spatřila, jak potmě šmátrá po pokoji a svléká se.

Ráno si nechala madame přinést snídani do postele a já snídala v našem salóнку sama. Zatím cesta pokračovala bez nepříjemností. Doufala jsem, že se už žádné neobjeví.

Naše hostitelka mi věnovala pět minut svého drahocenného času a bavila mne vychvalováním klášterů a jeptišek. Vyrozuměla jsem, že měla kdysi výnosnou živnost, zabývající se doprovodem mladých dam do ústavů na pevnině. Od těch dob se také datují její styky s madame. Tehdy jsem nepochopila, co svým povídáním sledovala,

ale později mne napadlo, že mne madame asi představila jako budoucí jeptišku.

Když hoteliérka odešla, sedla jsem si k oknu a pozorovala uličku pod sebou. Jen občas přejel kočár a ti chodci nevypadali na mondénní Londýňany. S hlavou v dlaních jsem přemýšlela o tom, zda je tato tichá ulička skutečně ve středu velkoměsta, hned vedle tepajícího srdce Picadilly.

Má životní energie musela být hodně pod normálem, protože mě nezajímalo nic z toho, co jsem mohla spatřit a prožít za okny hotýlku; celý ten svět divů, nádherných ulic a paláců mě nelákal a byla bych asi nerada, kdybych musela porušit pohodu u okna a odejít do středu města.

Madame za mnou přišla až v jednu hodinu. Když viděla, v jaké jsem chmurné náladě, nenaléhala, abych se s ní vydala na projížďku Londýnem. Byla ráda, že se mne zbavila.

Večer po čaji mne bavila podivným vyprávěním – mně zcela nesrozumitelným –, jehož význam jsem poznala až po událostech, které následovaly. Zdálo se mi dvakrát nebo třikrát, že mi už už chce něco velmi důležitého říci, neboť na mne několikrát pátravě pohlédla, smutně a starostlivě, což byl její výraz pro chvíle, kdy ji tížila nějaká starost. Vychrtlá ústa byla sevřená a skleslá v koutcích a oči plály jakousi dychtivou chmurností. Dlouho cinkala lžičkou o šálek s čajem, až nakonec řekla:

„Poslyšte, Maud. Zdalipak dokážete být vděčná?“

„Doufám, že ano, madame.“

„A jak takovou vděčnost projevíte? Pomohla byste, ať už slovem, nebo hmotně, člověku, který by pro vás riskoval?“

Napadlo mě, že snad naráží na Meg Hawkesovou, jejíž věrností, i přes zradu Toma Brice, jsem si byla jistá. Okamžitě jsem začala být opatrná a zdrženlivá.

„Zatím neznám bohudík žádný důvod pro takovou službu,“ řekla jsem. „Proč by mi měl někdo pomáhat a vydávat se při tom v nebezpečí? Co tím chcete říct?“

„Například, chce se vám do toho penziónu? Nebylo by vám příjemnější jiné řešení?“

„Samozřejmě že bych přivítala jiné a příjemnější řešení, ale o tom se my dvě nebudeme bavit. Zatím to není možné.“

„Jaké řešení máte na mysli? Pobyt u lady Knollysové?“

„Ano, ale můj strýc se prozatím tak nerozhodl. Bez jeho souhlasu nemohu nic podniknout.“

„Nikdy k tomu nesvolí, milé dítě,“ řekla madame zamyšleně.

„Vždyť už souhlasil – jen co se urovnají jeho záležitosti.“

„Hlouposti, ty nebudou nikdy urovnány!“

„V každém případě mám teď jet do Francie. Zdá se, že je tam Milli šťastná, a troufám si říci, že já budu též. Jsem ráda, že jsem odjela z Bertramu.“

„Ale váš strýc vás tam přiveze zpět,“ řekla madame.

„Je otázka, zda se tam vůbec kdy vrátí.“

„Maud, probud'te se,“ řekla madame s naléhavostí, která mne udivila, „vy se mýlíte, když si myslíte, že vás nenávidím. Velice se mýlíte. Naopak, mohla bych vám být prospěšná.“ Poposedla si ke mně a položila svou ruku na mou. Byla vážná. Pohlédla mi do očí. „Dejme tomu, že bych vás odvezla k lady Knollysové a předala vás do její péče. Co byste pro svou madame udělala?“

Při těch slovech jsem se polekala. Pohlédla jsem do jejího neproniknutelného obličejce, ale četla jsem v něm jen strach a rozrušení. Kdyby mi něco takového navrhla před dvěma dny, myslím, že bych jí nabídla půlku svého jmění, ale okolnosti se změnily. Lekci, kterou jsem dostala od Toma Brice, jsem měla doposud v živé paměti. Nadto jsem k madame chovala nedůvěru. Viděla jsem v ní především pokušitele a zrádce. Řekla jsem:

„Míníte tím, madame, že nemohu věřit svému poručníkovi a že bych před ním měla s vaší pomocí uprchnout?“

Tak jsem její nabídku obrátila proti její bezpečnosti. Uhnula očima a seděla proti mně dlouho beze slova. Pak se naše pohledy střetly; bylo to jasné: bály jsme se jedna druhé.

„Jste mazaná a zlá – k vaší škodě ovšem.“

„Moudrost není mazanost, madame,“ řekla jsem povýšeně, neboť jsem ucítila, že jsem nad ní nabyla vrchu. „Rovněž tak není špatnost, když vás žádám, abyste vysvětlila smysl toho, co říkáte.“

„Jistě, jistě, vy chytré, obezřetné dítě,“ řekla. „Jak si přejete. Budeme tedy sedět u tohoto stolku a hrát šach, abychom rozhodly, která z nás zničí tu druhou – je to tak?“

„Nedovolím, abyste zničila mne.“

Madame vyskočila a utřela si ústa hřbetem ruky. V očích jí hořela nenávist. Dostala jsem strach.

„Neopovažte se mne udeřit,“ vykřikla jsem, aniž jsem pořádně věděla, co říkám.

„Zasloužila byste si to, buď jste tak zlá, nebo jen hloupá.“

Ozvalo se zaklepání na dveře. „Vstupte,“ řekla jsem s pocitem úlevy. Vešla pokojská.

„Mám tu dopis, prosím,“ řekla a předala mi obálku.

„To je pro mne,“ vytrhla mi ho madame.

Postřehla jsem strýcův rukopis a razítko z Feltramu.

Madame rozlomila pečeť. Byl asi hodně krátký, neboť byla se čtením rychle hotová. Prohlížela rub listu, pak obálku a dala se znovu do čtení. Pak vložila dopis zpět do obálky a pohlédla na mne nepřítomným pohledem. Hodila dopis přede mne na stůl a řekla:

„Jste hloupá a nevděčná – možná jen nechápavá. Jak tedy chcete. Ano, jsem věrná svému zaměstnavateli. Nebudu už s vámi o tom mluvit. Přečte si to.“

Dopis obsahoval dvě věty:

Bertram-Haugh 3. ledna 1845

Madame,

buďte tak laskavá a odjeďte do Doveru ještě dnes večer v půl deváté. Lůžka jsou připravena.

Váš Silas Ruthyn

Nevím proč, ale ta krátká zpráva ve mně vyvolala strach. Snad to způsobila tlustá čára pod slovem Dover, tak neobvyklá, vyvolávající automaticky matný a strašný dojem nějaké tajné dohody. Zeptala jsem se madame:

„Proč je slovo Dover podtržené?“

„To nevím. Já vašemu strýci do mozku nevidím. Třeba otíral pero.“

„Co si pořád vymýšlíte?“ řekla neurvale. „Bud' si ze mne děláte legraci, nebo jste se dočista pomátla.“

Vstala od stolu, zazvonila, požádala o účet, a zatímco jsem ve svém pokoji činila spěšné přípravy k odjezdu, odešla navštívit hoteliérku. Po chvilce mě zastihla nad hromadou krabic a kufrů.

„O zavazadla se nestarejte, dítě, přijdou za námi. Pospěšte si, máme půl hodiny času.“

U dveří čekala drožka. Usadila jsem se a přestala se o všechno zajímat. Předpokládala jsem, že madame vydá potřebné příkazy. Najednou jsem byla hrozně ospalá. V polospánku jsem viděla, jak na schůdku zavlál její černý plášť, zaslechla jsem pozdrav na rozloučenou a pak madame zasedla vedle mne. Jeli jsme podle osvětlených výkladních skříní, pod plynovými lampami; ulicí hřměly kočáry, chodci se pletli koním do cesty. Vydržela jsem se dívat z okénka jen chvíli. Cítila jsem těžkou únavu. Tělo mi zmalátnělo. Madame sledovala pouliční ruch během celé cesty na nádraží.

„Nemáte tady zavazadla,“ řekla jsem madame, když mi na nádraží svěřovala dohled nad její krabicí.

„Přiveze je další drožka. Pojedou stejným vlakem jako my, v nákladním vagónu.“

Nasedly jsme. Madame si stoupla mezi dveře a svým zjevem a nepřátelskými pohledy odrážela cestující, kteří chtěli nasednout k nám. Byly jsme v kupé samy. Zazněl zvonek, dveře klaply a ozvala se píšťalka. Vyjely jsme.

Minulou noc jsem moc dobře nespala, přesto si myslím, že jsem musela vypít v čaji nějaký uspávací prostředek. Oči se mi zavíraly,

nemohla jsem otevřít unavená víčka. Noc byla temná, měsíc nesvítíl. Madame dřímala v rohu kupé, zabalená v dece. Určitě si myslela, že už spím, protože vytáhla z kapsy láhev brandy a notně si přihnula. Potom jsem upadla do hlubokého bezesného spánku.

Když mě pak madame vzbudila a spěšně jsme nasedly do připraveného kočáru, byla pořád ještě tma. Pamatuji se, že madame dala vozkovi nějaké peníze. Na kočáru matně svítily dvě lucerny. V polospánku jsem usedla a hned mě obestřela hluboká únava.

Madame vytáhla okénko a my se ocitly ve tmě a tichu: v těch nejlepších podmínkách pro přemýšlení.

Tentokrát jsem neusnula, jen se propadala do jakési apatické skleslosti. Myslím, že jsem měla slabou horečku. Pálily mne oči a trochu bodalo v hlavě.

Dřímala jsem a zase se probouzela, představovala si, jak asi vypadá Dover, a pozorovala za okny ubíhající ploty a zdi. Kočár odbočil z hlavní cesty a zastavil.

„Slezte dolů a strčte do toho,“ zavolala madame na vozku. „Je odemčená.“

Projeli jsme nějakou bránou, koně se dali do cvalu a madame mi zakřičela do ucha:

„Už jsme na pozemku hotelu.“

A zase byla tma a ticho a já opět upadla do polospánku. Když jsem procitla, zjistila jsem, že stojíme a madame na schůdkách platí kočímu. Vzala vak a svou krabici a zmizela v nějakých dveřích.

Vystoupila jsem a rozhlédla se, ale viděla jsem jen dlažbu a kamennou zeď.

Vešly jsme do hotelu, do haly nebo vestibulu, byla tam úplná tma. Madame zamkla a vzala mne za ruku.

„Proč tu není světlo?“ zeptala jsem se. „Kde jsou nějakí lidé? Copak tu nemají vrátného?“

„Je už pozdě, skoro tři hodiny,“ řekla madame a šátrala po nějaké římse. „Bývá tady svíčka. Aha, tady.“ Zažehla sirku a zapálila ji.

Nacházely jsme se v dlážděné klenuté dvoraně s úzkými točitými schody v pravém rohu.

„Pojďte, dítě, tu pokrývku tady nechte, sluha se o ní ráno postará.“

„Ale kam půjdeme? Nikdo tu není,“ rozhlédla jsem se zvědavě šerem chodby.

„Znají mě tu a mám připravený pokoj, který si vždy najímám. Jen se nebojte, já se tu vyznám i potmě. Držte se mého pláště a pojdte tiše za mnou.“

Schody byly příkré a dlouhé. Zastavily jsme se na druhém odpočívadle a vešly do špinavé chodby. Nikoho jsme nepotkaly, nic jsme neslyšely, neminuly jediné světlo.

„Jsme doma, drahá,“ řekla madame. „Tady je můj pokoj. Račte vstoupit, slečno.“

Vstoupila jsem. Místnost to byla veliká a vysoká, s klenutým stropem, ale zanedbaná a pustá. Poblíž okna stála postel s nebesy a tmavozelenými závěsy. Nábytek byl starý, roztřípený čtvercový koberec zakrýval kus podlahy před postelí. Nebylo ani vyvětráno, ale v ohništi žhnul oheň. To mě uklidnilo. Přece jen nás čekali, když zažehli v krbu.

Madame postavila svíčku na stolek, zamkla dveře a klíč si jako obvykle strčila do kapsy. Pak se s výrazem úlevy vrhla do křesla.

„Konečně se prospíme,“ řekla. „Tohle je vaše postel, Maud. Já si lehnu vedle v toaletním pokoji.“

Šly jsme se tam podívat. Jediné vybavení tvořila postel, stůl a dřevěné židle. Byla to spíš jakási komora, nevedly z ní žádné dveře kromě těch, kterými jsme vešly. Vrátily jsme se do ložnice. Usedla jsem na postel a zívla.

„Doufám, že nás ráno včas vzbudí. Nesmíme zmeškat parník,“ řekla jsem s novým zívnutím.

„Jistě. Na personál tohoto hotelu se můžeme klidně spolehnout,“ řekla madame a opatrně rozvázala svou krabici.

Postel nevypadala zrovna vábně, ale přesto jsem na ni toužebně pohlédla. Rychle jsem se trochu umyla, zapáchla svůj špendlík do podhlavníku a skočila pod deku.

Madame mě pobaveně sledovala.

„Copak to máte za hračku?“ zeptala se a přistoupila blíž, aby si mohla prohlédnout hlavičku toho cikánského kouzla, která zářila na bílém prostěradle.

„Nic – něco jako kouzlo, hloupost. Nechte mě spát.“

Prohmatala špendlík a vypadala spokojeně, ale vůbec se nechystala do postele. Počala rozbalovat svou krabici a přes židli začala rozkládat své londýnské nákupy: hedvábné šaty, šálu, krajkový čepce a různé maličkosti.

Madame byla neuvěřitelně parádivá, doma chodila jako služka, ale na veřejnost se vždy vyšňořila jako herečka z divadla třetího řádu. Postavila si na krb zrcátko, přitáhla si židli a soustředěně se jala studovat svou svraštělou tvář.

Ze zkušenosti jsem věděla, že nejlepší způsob, jak prodlužovat toto pro mne odpudivé divadlo, bylo dát najevo, že to nemám ráda, a tak jsem se otočila ke stěně a skutečně jsem brzy usnula.

Ráno jsem procitla s lehkou bolestí hlavy. Vyskočila jsem z pokrývek, posadila se na posteli a snažila se rozpomenout, kde to vlastně jsem. Konečně mi došlo, že jsem v doverském hotelu a že za chvíli bychom měli vyplout přes moře za Milli.

Madame už zase seděla před zrcadlem, na hlavě ten nový čepce.

„Nezmeškáme odjezd, madame?“ zeptala jsem se.

„Parník?“ usmála se a vytvořila legrační pukrle. „Žádné strachy, dítě, máme ještě dvě hodiny času.“

„Je vidět z okna moře?“

„Ne, není. Však se brzy dočkáte.“

„Vstanu a obléknu se.“

„Času dost, Maud, jen si poležte. Cítíte se dobře?“

„Celkem dobře. Umyji se a připravím na cestu.“

„Nemusíte spěchat. Dokonce můžeme jet až pozdějším parníkem.“

„Je tu nějaká voda?“

„Přinesou ji.“

„Zazvoňte, prosím.“

Madame vstala a zatáhla silně za táhlo zvonku. Obrátila jsem polštář.

„Kde je můj špendlík?“ zvolala jsem a srdce se mi málem zastavilo.

„Ten s tou červenou hlavičkou?“ řekla madame bez zájmu. „Třeba spadl na zem. Najdeme ho, až vstanete.“

Podezřívala jsem ji, že mi ho vzala jen proto, aby mě pozlobila. To bylo úplně v jejím stylu. Těžko bych vysvětlovala – aniž bych vzbudila vaše shovívavé úsměvy –, jak mě ztráta toho „kouzla“ rozčílila. Prohledala jsem postel, obrátila naruby matraci, hledala na podlaze, ale marně. Byl pryč.

Vrhla jsem se v pláči na postel.

„To je neuvěřitelné! Někdo mi ho vzal jen proto, aby mne pozlobil.“

Madame mou nepřímou obžalobu vůbec nevzala na vědomí.

Utěšovala jsem se, že jestliže ho vzala madame – a kdo jiný? –, snad ho později u ní objevím. Ale prozatím mne jeho ztráta znepokojovala jako zlé znamení.

„Jste unavená, Maud. Ještě si odpočiňte. Copak je normální tropit takový povyk kvůli špendlíku? Bylo by lepší, kdybyste posnídala v posteli,“ naléhala.

Pak jsem si řekla, že je rozumnější, když po zbytek cesty bude mezi námi mír.

„Máte pravdu, madame, je to ode mne hloupé, ale měla jsem ten špendlík dlouho a opatrovala jsem ho jako malý fetiš. Zvykla jsem si ho mít stále u sebe. Teď vstanu a obléknu se.“

„Jak myslíte,“ řekla madame, když viděla, že jsem už na nohách.

Rychle jsem se trochu přioblékla a zeptala se: „Je z našeho okna hezká vyhlídka?“

„Ne,“ pravila madame.

Vyhlédla jsem ven a spatřila čtyři pusté stěny z tesaného kamene, svírající v hloubce pustý dvorek. Najednou jsem si připadala jako ve snu.

„Tenhle hotel –“ vydechla jsem. „Je to vůbec hotel? Vypadá to tu jako – panebože, vždyť to je vnitřní dvůr Bertram-Haughu!“

Stalo se něco nevysvětlitelného. Madame propukla v ječivý smích a začala poskakovat po pokoji v šíleném tanci. Rozchechtala se a zasyčela:

„Jak vidíte, miláčku. Nebyl to chytrý trik?“

Jaký trik? Co to všechno znamená? V ohromení jsem zírala kolem sebe. To vyvolalo u madame nový záchvat smíchu.

„Jsme na Bertramu,“ opakovala jsem. „Jak se to stalo?“

Odpovědí mi byl jen hysterický smích.

„Určitě se mýlím – že?“

„Samozřejmě že se mýlíte. Bertram-Haugh vypadá stejně jako Dover. To vědí všichni filozofové.“

Stála jsem před oknem, hleděla na ten ponurý ohraničený prostor a snažila se pochopit, co se to vlastně se mnou děje.

„Doufám, madame,“ řekla jsem, „že se vám podaří přesvědčit strýce o své věrnosti, ale mně se zdá, že byly peníze vynaloženy zbytečně a jeho příkazy nebyly respektovány.“

„Nevadí, nevadí, hlupáčku,“ smála se madame. „Určitě mi to váš strýc odpustí.“

Její bezstarostnost mě znepokojila. Začala jsem tušit, že jedná v souladu s nějakými ďábelskými plány mého strýce.

„Přivezla jste mne zpět podle pokynů pana Ruthyna?“ zeptala jsem se přímo.

„Řekla jsem snad něco takového?“

„Ne doslova. Ale leccos jste naznačila. Proč jsem tady, madame, odpovězte. Proč ten úskok – a jak jste sama řekla – trik? Není přece možné, aby můj příbuzný, gentleman, věděl o tomto hanebném manévru.“

„Buďte tiše, Maud,“ řekla madame otráveně. „Nejprve posnídáte a pak můžete vyprávět svou historku panu Ruthynovi. Jsem zvědavá, jestli vás pochválí za vaše dohady. Copak si neuvědomujete, kolik okolností mohlo změnit jeho plány? Není snad

v nebezpečí, že bude zatčen? Chováte se jako malé dítě. Oblékněte se a já vám objednáám snídani.“

Zámek cvakl a já zůstala sama.

Nechápala jsem nic z té podivné strategie, kterou vůči mně použili. Proč mě tak potupně podvedli? Proč ta fingovaná cesta do Francie? Proč bydlím v tomto nepohodlném pokoji – ve stejném patře, kde se nalézala místnost, v níž zemřel Clarke? V pokoji bez okna do průčelí domu, jen s výhledem na hluboký zarostlý dvůr, pustý jako opuštěný hřbitov?

Než jsem se mohla v těchto otázkách dobrat konce – konce, který jsem stále oddalovala v zoufalé naději, že mě konečně napadne nějaké rozumné vysvětlení –, vrátila se madame.

„Doufám, že budu moci odejít do svého pokoje,“ řekla jsem.

„Dnes ještě ne, dítě. Když jsme odjely, začali pokoje přestavovat. Ty přesuny budou trvat ještě alespoň dva dny.“

„Kde je Mary Quinceová?“

„Mary Quinceová – ta jede za námi do Francie,“ řekla madame a vyšla z pokoje. Zaslechla jsem, jak v zámku otočila klíčem.

XXII. Kořeněné víno

Vy, kdož jste nikdy nic podobného nezažili, nepochopíte, jak vás rozčílí a poleká taková drzost, když vás zamknou v pokoji jako nějakého vězně. Klíč trčel v zámku; viděla jsem ho v klíčové dírce, volala jsem na madame, cloumala masivními dubovými dveřmi, kopala do nich – všechno marné. Rozhlížela jsem se kolem sebe v zlostném zmatku a jako vězeň z románu jsem začala zkoumat okna.

Byla jsem zdrcena a zachváčena strachem, když jsem zjistila, že jsou v nich železné mříže: byly pevně zapuštěny do rámu a okno navíc ještě přišroubováno. Má ložnice byla upravená na vězení. Na okamžik mne napadlo, že jsou tak zajištěna všechna okna, ale pravda byla jednoduchá a krutá: zamřížovaná okna byla pouze v mém pokoji a ve vedlejší komoře.

Začala jsem ztrácet hlavu, ale pak jsem si uvědomila, že se musím právě teď víc než kdy jindy kontrolovat a vynaložit veškerou energii na zachování klidu.

Stoupala jsem si na židli a prohlédla dubové ostění. Objevila jsem čerstvé rýhy po dlátu, spěšně přetřené lakem. Také šrouby vypadaly nově. Zatímco jsem studovala pevnost mříží, zarachotil v zámku klíč. Rychle jsem seskočila a uklidila židli. Postavila jsem se do nedbalé pózy a zeptala se:

„Proč mě tu zamykáte, madame?“

„Tiše, má drahá,“ řekla a opět za sebou zamkla. „V domě jsou soudní vykonavatelé, dva nebo tři drzí chlapi. Toulají se celým domem a pořizují soupis nábytku. Nesmějí nás tu nalézt.“

„Nechala jste klíč zvenku v zámku,“ řekla jsem. „Ne proto, aby oni nemohli dovnitř, ale abych já nemohla ven.“

„Opravdu?“ vylekala se madame. „Promiňte, slečno. Zapomněla jsem. Už se to víckrát nestane.“ Zatvářila se zděšeně.

Na okamžik jsem zauvažovala, nemluví-li výjimečně pravdu.

„Ty zmatky už mi samotné popletly hlavu, Maud. Kdy to konečně skončí!“

„Okna jsou zajištěna mřížemi,“ ukázala jsem ke stěně. „Proč? Kdo tu má být vězněn?“

„Mříže jsou tu již čtyřicet let, vy hlupáčku. Tady v těch pokojích bydlel sir Aylmer a bál se, aby nevypadly děti. Byl to zřejmě dětský pokoj.“

„To není pravda, madame. Jen se podívejte a zjistíte, že sem byly dány teprve nedávno. Šrouby a škrábance jsou nové.“

„Nepovídejte?“ řekla madame udiveně. „Řekli mi to dole, když jsem se ptala Wyatové. – Ukažte, podívám se.“ Vystoupila na židli a pečlivě si prohlédla okno i obklady, ale nesouhlasila se mnou.

„Chcete snad tvrdit, že jsou ty šrouby a rýhy staré čtyřicet let?“ Nic mě nerozčílil tak, jako když někdo tvrdí, že nevidí to, co je zřejmě na první pohled.

Madame se jen ušklíbla: „Čtyřicet nebo čtrnáct let – to je teď jedno, dítě. Buďte ráda, že jsou tu mříže, zámek a závora. Alespoň se sem ti hrozní mužští nedostanou.“

Někdo zaklepal na dveře. Madame zašeptala „okamžik“, otevřela dveře a opatrně vyhlédla na chodbu.

„Ano, to je v pořádku. Můžete jít,“ řekla. „Už nic nepotřebuji.“

„Kdo je to?“ zavolala jsem.

„Jděte pryč,“ rozkázala rychle madame návštěvníkovi, jehož hlas se mi zdál povědomý.

Madame zmizela na okamžik za dveřmi a vrátila se s podnosem se snídaní. Tác položila hned za dveřmi na zem a rychle zamkla. Zřejmě se domnívala, že bych se mohla pokusit o útěk. Zatím jsem o tom neuvažovala. Kam bych šla? Vždyť by se mi ani nepodařilo vyjít z domu.

Vypila jsem trochu čaje. Madame spořádala zbytek. Při jídle jsme nemluvily. Pak si utřela rukávem pusu a prohlásila, že se půjde podívat, co je nového. Mohlo by se prý stát, že by byl strýc zatčen. „Kdyby dali pána do vězení, musíte rozhodnout, Maud, kam

půjdem. Na Knowl? Nebo na Elverston?" Zamkla mne a opět nechala klíč v zámku.

Rozhodla jsem se, že se pokusím chovat klidně a normálně. Jala jsem dokončovat svou ranní toaletu. Přemýšlela jsem o tom, do jaké míry je asi historka madame pravdivá. V zamyšlení jsem vstala a pohlédla z okna dolů na špinavý dvorek. Mimoděk mě napadlo: pan Clarke. Ale jak by mohl vrah vyšplhat do takové výše a vstoupit nehlučně do pokoje spícího hráče, když jsou okna zajištěná mříží? Byla jsem přece jen hloupá a ustrašená. To, co jsem měla považovat za posílení mé bezpečnosti, jsem chápala bezmála jako nástroj násilí. Pozorovala jsem, zda mi tato myšlenka přinese úlevu, ale musím přiznat, že se tak nestalo. Přece jen bych měla raději pokoj s okny do průčelí domu, bez té skličující vyhlídky do kamenné šachty.

Z přemýšlení mě vyrušily rychlé a opatrné kroky na chodbě. Potom se začal klíč zvolna otáčet v zámku. Uskočila jsem za krb a hleděla na dveře, které se zlehka otevřely a v nich se objevila černá hlava Meg Hawkesové.

„Vy, Meg!“ zvolala jsem. „Díky Bohu!“

„Tušila jsem, že jste to vy, slečno,“ řekla Meg. Byla bledá, oči otekly od pláče. „Mám hrozný strach.“

„Meg, co se děje? Co to všechno znamená?“

„Netroufám si dovnitř,“ zašeptala Meg. „Ta stará ženská šla dolů, zavřela dveře na chodbě a mě nechala, abych hlídala. Oni neví, že vás mám ráda, slečno. To je naše štěstí. Ona všechno neví, nic jí neřeknou, protože pije a není prý spolehlivá. Vyslechla jsem nedávno tátu, když mluvil s Dudleyem ve mlýně. Leccos jsem si domyslela. Pamatujte si, slečno, nic tu nejezte a nepijte. Přinesla jsem vám kus chleba. Schovejte si ho. Je tvrdý, ale není otrávený. Pijte jen vodu ze džbánu. Tu na mytí. Přinesla jsem ji od pramene. – Rozumíte mi, slečno?“

„Ano, Meg. Rozumím,“ řekla jsem tiše.

„Buďte opatrná. Mám strach, že se o to pokusí. Nějak vás odstranit. Až se setmí, zajdu za vašimi přáteli. Půjdu na Elverston za lady Knollysovou a přivedu ji sem. Nebojte se, slečno, musíte být

statečná. Stojím při vás – vy jste byla na mne tak hodná, že vám to nikdy nezapomenu, slečno,“ objala mne kolem krku a položila svou tvář na mou, „dala bych za vás třeba život. Nedovolím, aby vám ublížili.“ Rychle mě políbila a vyklouzla za dveře. „Nesmíte se prozradit, že jsem vás varovala. Nepokoušejte se odtud utéci – nedokázete to. Určitě by vás zabili. Spolehněte se na mne. Ať už chystají cokoliv, neuskuteční to dřív jak po půlnoci. To už budu zpátky s vašimi přáteli.“ Usmála se na mne skrz slzy, zavřela dveře a otočila klíčem.

Po celou dobu našeho rozhovoru Meg šeptala, ale žádná věštba ještě nezahřměla do uší posluchače tak, jako její zničující odhalení. Když jsem se teď ocitla sama, cítila jsem, jak mi tuhne tělo. Její slova mi vířila v mozku. Vyslovila tu hroznou výstrahu bez obalu a přímo, jako když chirurg provede rychlý a odvážný řez, dovolím si tvrdit, že takovýto postup je mnohem snesitelnější než vleklá a nejistá terapie.

Madame se nevracela. Usedla jsem a snažila se pochopit své postavení. Zdálo se mi, že všechny ty hrůzy se přece nemohou týkat mě; pamatuji se, že jsem seděla u okna s čelem na chladivé tabuli skla a opakovala: To se nemůže stát! To se nemůže stát!

A v takovém stavu mě našla madame.

Údolí stínů má rozličné druhy děsu: hrůza je vystřídána zlým viděním, chvíle neschopnosti a zhroucení okamžiky paniky – to všechno jsem v posledních hodinách zakusila. Někdy se divím, že jsem to všechno přežila.

Madame se se mnou uzamkla v pokoji a věnovala se s broukáním vlastní práci. Přesívala cosi na svých nových šatech. Pohlédla jsem na hodinky; trvalo mi několik vteřin, než jsem se soustředila a zjistila, že jsou čtyři hodiny. Čtyři hodiny! V pět se setmí – za dvě hodiny nastane noc! Neovládla jsem se a vyskočila ze židle.

„Kolik je hodin, madame?“ zvolala jsem. „Je už večer?“ přiskočila jsem k ní s rukou na čele, jako někdo, kdo neví, co se s ním děje.

„Bylo za pět minut čtyři, když jsem přišla nahoru,“ řekla madame, aniž zvedla oči od rozešité krajky.

Uchopila jsem ji za ruku: „Madame, ach, madame, já mám strach!“ Prosebně jsem jí pohlédla do očí. Trochu vystrašeně zamžikala očima a zlostně setřásla mou ruku.

„Proč strach? Co je to zase za hlouposti?“ řekla mrzutě.

„Madame, smilujte se, zachraňte mne,“ žadonila jsem s monotónností šílence a přitiskla jsem se k jejímu vychrtlému tělu.

„Před čím bych vás měla zachraňovat? Jste pošetilá, slečno...“

„Ne, madame, nejsem. Pro smilování boží, odveďte mne odtud. Prosím vás, madame. Učiním pro vás všechno, co si budete přát. Dám vám cokoliv, jen mě zachraňte. Madame, vy můžete –“ vzlykla jsem. Tiskla se k ní jako ke svému anděli strážnému.

„Kdo vám řekl, že vám hrozí nebezpečí?“

„Hrozí, madame, – hrozí mi veliké nebezpečí! Myslete na svou duši, madame. Pomozte mi. Není tu nikdo než vy a Bůh!“

Shlízela na mne trochu zaraženě jako nějaká pýthie, čtoucí budoucnost v mém obličejí.

„Nebezpečí – nic nevím, dítě. Možná, že vám nějaké hrozí; třeba je váš strýc šílený; třeba jste šílená vy. Co já vím! Vždycky jste mě nenáviděla, tak proč bych vám měla pomáhat.“

Znovu jsem ji začala prosit a přemlouvat. Bylo to marné.

„Nevěřím vám, Maud,“ řekla madame se zadostiučiněním. „Nevěřím vám, vy malá zrádkyně. Vzpomeňte si, jak jste se mnou jednala na Knowlu. Spolčila jste se se služebnictvem, abyste mě zničila. Hnala jste mě od domu jako vlka. Měla jste tehdy vy slitování se mnou? – Jste šílená, malá, pyšná nestoudnice. Mně by mělo záležet na vás! Jako by zajíc pomáhal psu, který ho štve; jako by pták miloval klec. Vám nezáleželo na mně a teď zas pro změnu nezáleží mně na vás. Hezky si lehněte na postel a tiše trpte.“

Nelehla jsem si. Chodila jsem pokojem a lomila rukama, vrhala se na kolena a modlila se, chvěla se a naříkala a pak jsem usedla vyčerpaná u okna a tiše se rozplakala. Zdálo se mi, že je madame nad mým žalem v rozpacích. Určitě si myslela, že jsem se zbláznila. Dnes se totiž domnívám, stejně jako Meg, že madame všechny plány mého strýce neznala.

První záchvat zoufalství přešel a já se upnula v myšlenkách k Meg Hawkesové, na její odvážný čin a na mou naději na útěk. Cestou k Elverstonu je jedno místo, kde vede pěšina do kopce mezi dva velké jasany, jsou tam schůdky přes plot. Uviděla jsem teď Meg, jak vystupuje po příčkách schůdků a našlapuje na dřevěné stupně stále na jednom místě – stejný pohyb do nekonečna, marné úsilí překročit přes plot.

Seděla jsem na posteli, myslela na Meg a střídavě pozorovala madame, která přecházela nervózně pokojem a jejíž těkavý pohled co chvíli spočinul na mé tváři. Konečně zmizela ve své komoře, ale po deseti minutách se znovu objevila a podle lesku jejích očí jsem poznala, že použila svého oblíbeného povzbuzujícího nápoje.

Nepohnula jsem se, dokud neopustila pokoj.

Před odchodem se zastavila uprostřed místnosti, vrhla na mne udivený pohled a řekla:

„Vy jste ale povedená rodina, vy Ruthynové! Nemám ráda prohnané lidi. Teď půjdu za panem Ruthynem a požádám ho o vysvětlení. Slyšela jsem ho, jak říkal Wyatové, že pan Dudley dnes odjede. Buď mi své jednání vysvětlí, nebo řeknu já někde jinde, co jsem tu na Bertramu viděla.“

Sotva madame odešla, opět jsem uviděla Meg, jak stoupá po schůdkách a nikdy nedosáhne vrcholu. Začala jsem si přát, aby se vrátila, litovala jsem, že se kvůli mně vydává v nebezpečí. Měla jsem vizi, že do Elverstonu nikdy nedojde.

Vrátila se madame. Její nálada se nezlepšila. Rázovala po pokoji, něco si francouzsky brumlala a s velkým rámusem odkopla z cesty cestovní krabici. Nakonec zase odešla. S vysvětlením strýce Silase nebyla zřejmě spokojena.

Rychle se stmívalo. Pamatuji si, že se mě zmocnila neutišitelná třesavka. Naslouchala jsem u dveří, zda nezaslechnu nějaké zvuky blížící se pomoci. Pak jsem už nebyla s to rozeznat, co je skutečnost a co jsou halucinace. Zdálo se mi, že slyším prudký, opilý hlas madame a drsný odměřený hlas strýce Silase. Pak zase někde na chodbě mluvila sestřenka Monika. Pak Meg a nakonec i Dudley.

Nebylo pochyb, stala jsem se obětí zvukových přeludů. Vzala jsem za kliku – dveře se otevřely. Madame zapomněla zamknout. Zběsile jsem se rozeběhla chodbou. Pak jsem se ocitla před strýcovým pokojem, z něhož vycházely tlumené hlasy. S rukou na klíce jsem rozvažovala, zda mám vstoupit. V příštím okamžiku jsem spatřila dole na schodišti postavu a zároveň se mi zdálo, že slyším za dveřmi Moničin hlas. Stiskla jsem kliku a vběhla do pokoje. U krbu rozmlouval strýc s madame.

Nikdy nezapomenu, jaký pohled plný strachu a nenávisti na mne můj poručník upřel. Stála jsem před ním jako zjevení jeho špatného svědomí.

„Co to znamená?“ zašeptal. „Kde se tu berete?“

„Smrt! Smrt!“ drmolila jsem, neschopna pohnout se z místa.

„Co to říká – co to blábolí?“ obrátil se strýc zlobně na madame. „Domníváte se, že je na místě, když má schovanka pobíhá v tuto dobu po domě? Takhle respektujete mé příkazy?“

Strýc na mne hleděl po několik dlouhých vteřin, zdálo se, že se vzpamatoval z překvapení. Postoupil ke mně a řekl stroze:

„Příliš podléháte své chorobné představivosti. Jste nemocná. Jděte a lehněte si. Madame přijde za chvíli za vámi.“

„Strýčku, prosím vás, smilujte se nade mnou,“ vyhrkla jsem. „Jste tak dobrý, laskavý, přece byste nemohl – nemohl byste – vzpomeňte na svého bratra. On nás vidí, vás i mne. Budu se za vás modlit a nikdy nezapomenu na vaši dobrotu. Nenechávejte mne v těch hrozných pochybách. Chcete-li, zabte mě hned tady.“ Padla jsem na kolena.

„Vstaňte,“ řekl, ale nepomohl mi. „Vždycky jste byla trochu divná. Teď si začínám myslet, že jste šílená.“

„Ano, strýčku, šílím, šílím strachy. Cožpak se musím zbláznit?“

„Doufám, že ne,“ řekl ledově. „Chovejte se jako normální člověk, když si přejete, aby s vámi bylo normálně zacházeno,“ obrátil se k madame a ukázal na mne prstem. „Proč je tady?“

Madame cosi brebentila na omluvu, ale pro mne to byl jen nezřetelný hluk. Celou svou duší jsem byla upřena na strýce, na toho vládce nad mým životem a smrtí.

Vykázal mě z místnosti. Prošla jsem v kruhovém oblouku pokojem. Nevěděla jsem, co dělám, kam jdu, co říkám. Postavy kolem mne byly z kouře a páry. Duchové a přízraky.

„Vzpamatujte se,“ řekl strýc a uchopil mě za ruku. „Nikdo vám tu nechce ublížit. Madame vám vysvětlila, proč jsme vás ubytovali v jiném pokoji. Nemůžete chodit sama po domě, když jsou tu ti zřízenci. No tak – vraťte se do svého pokoje a uklidněte se.“ Pokusil se o úsměv, ale vyšel mu jen zachmuřený, mrtvolný úšklebek. Jeho přejemný hlas zněl jako svistot popravčí sekyry.

„Jděte, madame. Doprovodíte slečnu do pokoje. A ať už se nic takového neopakuje.“

„Pojďte, Maud,“ řekla a vzala mě za ruku. „Půjdemo, drahoušku.“

Šla jsem. Šla jsem s odevzdaností, s jakou zločinci padají k nohám svých strážců a děkují jim za lidskost, s níž jim nasazují smyčku a zavazují oči. Šla jsem po schodech nahoru jako náměsíčná, dokonce jsem přidala do kroku, když jsme se blížily k pokoji. Vstoupila jsem dovnitř a postavila se k oknu. Úzký mrazivý srpek měsíce visel na jasné, hvězdami poseté obloze. Nad protější vysokou střechou se rozprostírala klenba temné oblohy, ale tato skvostná krása s jiskřivými hvězdami byla pro mne jen zástupem neúprosných svědků, kteří netečně shlíželi na mé utrpení a muka.

Posadila jsem se ke stolu a položila si hlavu na paže. Teprve teď jsem si vybavila strýcův pokoj: vedle skříně kufry a krabice, deštník, pláště, příkrývky a šály – to vše přichystané na cestu. Odjede tedy? A kdy? Chcete mne snad umístit do nějakého blázince? A nejsem doopravdy nepřítel? Není to jen škaredý sen?

Vzpomněla jsem si, jak k nám cestou do Londýna přistoupil do kupé postarší zdvořilý gentleman a prohodil několik slov s madame, která mu s výmluvným pohledem něco pošeptala do ucha. Pán zamumlal udivené „och, promiňte“ a od té chvíle se vyhýbal mému

pohledu. Na příští zastávce přestoupil do jiného vagónu. Řekla mu madame, že jsem blázen?

Mříže, přítomnost madame, podivné narážky – děsivé předtuchy. Toto všechno mi vířilo hlavou.

Někdo zaklepal na dveře.

Není to Meg? Ne, nebyla to ona. Jen stará Wyatová – šeptala si něco na chodbě, něco s madame, která se vrátila se stříbrným tácem, na němž stál pohár a malá broušená sklenice.

„Napijte se, Maud,“ řekla madame a nadzvedla víčko poháru. Sklonila se nad táckem a labužnický nadechla vůni, která se začala šířit po pokoji.

Nemohla jsem – nedokázala jsem nic polknout. Také jsem si vzpomněla na varování slečny Meg.

Madame zkoušela, zda jsou dveře zamknuté. Pak si vložila klíč za výstřih.

„Dnes budete mít oba dva pokoje jen pro sebe, Maud,“ řekla a znovu přičichla k nápoji. „Budu spát dole. – Ochutnejte to víno, má drahá, je to kořeněný klaret.“ Rychle si odlila trochu do malé skleničky a upila. „Napijte se, je to opravdu dobré.“ Nalila si ještě jednou.

„Nemohu pít,“ řekla jsem. „Nemám na jídlo a pití ani pomyšlení.“

„Nevadí vám, když si trochu odliji?“ zeptala se a usrkla z poháru.

„Já pít nebudu.“

„Mně neposlali vůbec nic. To jsou způsoby,“ zlobila se madame. Pomalu upíjela a hrála si o sklenici ruce.

Později jsem se dozvěděla, že se madame se strýcem pohádala. Byla trochu přiořepilá a vyčetla mu, že před ní něco tají. Chtěla peníze – víc, než jí mohl strýc nabídnout. Domnívala se, že mám být odvezena a ubytována někde pod dozorem. Celou pravdu znali jen tři lidé.

Dodnes si také myslím – nikdo to nepotvrdil, ale také nevyvrátil –, že byla madame vínem omámena. Dokázala vypít značné množství alkoholu, aniž se to na jejím chování viditelně projevilo, ale po sklenici toho kořeněného klaretu zrudla v obličeji,

začala cosi blábolit vážnoucím jazykem a nakonec se položila na mou postel a tvrdě usnula.

Asi o hodinu později jsem zaslechla na dvorku slabé cinknutí. Hleděla jsem do tmy, ale dno hluboké šachty bylo zahaleno těžkým stínem. Cinkot a klapot se opakoval. Teprve když mé oči přivykly šeru, spatřila jsem na pozadí měsícem ozářené zdi sehnutou postavu, která se rytmicky skláněla k zemi. V ruce držela dlouhý předmět, který vydával to kovové zvonění.

Jako bleskem mi prolétlo hlavou: Kopají hrob!

Snížila jsem se probudit madame, ale ta jen něco zahučela ze sna, ani se nepohnula. Rozběhla jsem se ke dveřím, pak k oknu a propadla dokonalé panice. To trvalo asi půl hodiny. Pak se mě zmocnil podivný klid, myslím, že jsem si uvědomila zbytečnost vzpoury a přijala svůj osud. Kdyby se v té chvíli přede mnou objevil kat s oprátkou, sama bych do ní vložila hlavu.

Usedla jsem k oknu a zavřela oči.

Pak jsem zaslechla slabé zaklepání na dveře. Pak ještě jednou. Dodnes nepochopím, proč jsem neodpověděla. Myslím, že kdybych se bývala ozvala a dala tak najevo, že nespím, byl by můj osud zpečetěn.

Povstala jsem, přešla po špičkách do středu místnosti a dívala se bez dechu na dveře, jako by se měly v příštím okamžiku otevřít a do pokoje vstoupit zástup přízraků.

XXIII. Hodina smrti

Nastala tichá a mrazivá noc. Madame stále spala, ve tmě jsem ani neslyšela její dech. Svíčka už dávno dohořela a pokoj osvětloval jen lehký svit měsíce, jehož mdlé světlo vytvořilo na podlaze matný čtverec. Zbytek pokoje se utápěl ve tmě. Nevím, jak dlouho jsem seděla u okna a čekala – nevím na co. Něco mi říkalo, že Meg na Elverston nedošla. Byla jsem obklíčena ze všech stran. Teď, když se blížilo vyvrcholení mých útrap, jsem se náhle cítila sebejistou a rozhodnou. Mé nervy byly vybičovány do stavu vrcholné ostražitosti.

Zaslechla jsem za dveřmi slabý šelest a zavržení podlahy. Ti na chodbě si museli počínat s maximální opatrností. Dlouho jsem poslouchala zvuky za dveřmi – snad i tlumený hovor. Myslím, že očekávali, že jsem přistavila ke dveřím nábytek a obávali se hluku, který by mohl přivolat služebnictvo – utěšovala jsem se nadějí, že ne všichni obyvatelé Bertramu jsou zapojeni do toho nepochopitelného komplotu. Pořád jsem pozorovala dveře – a pak se ozval nad mou hlavou další zvuk, tentokrát skřípavý, jako když řeže pila, a ještě slabé hlomození, zcela nevysvětlitelné. Zvuk přicházel zřetelně od stropu někde poblíž okna.

Rychle jsem přešla pokojem a ukryla se do mezery mezi skříní a příborníkem. Místnost se zatměla a já spatřila postavu muže, který se spouštěl ze střechy na laně na venkovní parapet okna. Pustil lano, které měl obtočené kolem pasu, a začal cosi montovat u rámu okna. To se po chvíli celé i s mřížemi a zárubněmi odklopilo a do pokoje zavanul mrazivý vzduch.

Muž, v němž jsem teď zřetelně rozeznala Dudleyho, poklekl na římsu, chvíli naslouchal a seskočil do pokoje. Pohyboval se tiše jako noční pták. Na sobě měl lovecký plášť a na nohou měkké plstěné boty.

Vmáčkla jsem se co možná nejhluběji do stínu svého úkrytu. Dudley zůstal chvíli nerozhodně stát, pak sáhl do kapsy pláště

a vytáhl podivný nástroj, který bych popsala asi jako kladivo, jehož jedna úderná plocha byla vykována do dlouhého bodce a jehož držadlo bylo delší, než bývá obvykle. Tiše se přikradl k oknu a pak jako na zkoušku prudce mávl tím nástrojem do vzduchu. Pevně sevřel v prstech držadlo a vyzkoušel palcem ostrost špiče.

Ta scéna mi připadala jako vize z těžkého snu. Ale je to divné: necítila jsem pořád ještě strach. Chápala jsem ovšem, že mé bezpečí trvá, jen pokud zůstanu ukryta. Zároveň jsem pocítila rozhodnutí bojovat o svůj život jako lvice. Napadlo mě, že zapálí svíci a pak – pak už jsem si nic nedovedla představit.

Ale neměl to zřejmě v úmyslu. Pomalu přistoupil k boku postele. Šátral kolem sebe rukama a naklonil se nad madame, rychle ale jemně jí položil ruku na obličej – a skoro v totéž okamžiku se ozval dutý chrupavý úder a strašný nelidský výkřik, postupně sílící a zase slábnoucí, přecházející v zalykavý jekot. Bylo slyšet tupé bubnování, jako když někdo utíká, a pleskot rukou. Následoval druhý strašlivý úder a Dudley odskočil od postele a zůstal stát nehybně stranou.

Na závěsech jsem viděla, jak se postel třese – byla to čirá hrůza: pozorovala jsem křeče zavražděné. Ten strašlivý zvuk mi připomínal praskot podřátého stromu a šustot listů.

Znovu přiskočil k posteli a ozval se ten děsný úder – ticho – pak další úder. Pak ticho.

Byla jsem na pokraji mdloby, nevím, jak jsem se udržela na nohou. K ostražitosti mě vyburcoval nový šramot za dveřmi. Bylo to jasné, stál tam strážce. Zaklepal.

„Kdo je?“ zeptal se Dudley.

„Přítel.“

Dudley odemkl. Do pokoje vstoupil strýc Silas. Ta křehká vysoká postava s bílými vlasy stála tak blízko mne, že jsem se bála dýchat. Nervózně si mnul prsty. Zavanula vůně voňavky a éteru.

Dudley stál proti němu a třásl se jako v horečce. „Podívejte se, k čemu jste mě donutil,“ řekl s nepřítelným vztekem. „Klid, pane,“ řekl strýc.

„Klid – vy prokletý vrahu,“ zasyčel Dudley. „Mám sto chutí vám udělat totéž.“

„Dudley, chlapče, nesmíte se tomu tak poddávat. Stalo se. Dobře nebo zle. Už nemůžeme couvnout. Musíte se ovládnout,“ řekl strýc něžně.

Dudley zasténal. Myslím, že plakal.

„Hlavně vy tím získáte, synu,“ řekl strýc.

Ticho.

„Doufám, že nic nebylo slyšet?“ zeptal se strýc.

Dudley od něho odstoupil a šel k oknu.

„Pospěšte si, Dudley,“ řekl strýc. „Za chvíli tu bude Hawkes. Musíme odklidit tělo.“

„Já nic dělat nebudu,“ řekl Dudley. „Už toho mám dost. Jí se nedotknu. Dělejte si s Hawkesem, co chcete. Hrom do vás, vy lotři.“ Mrštil vší silou o zem kladivem.

„Buďte rozumný, Dudley,“ řekl strýc mírně. „Nemusíme se ničeho bát. Jen vaší ztřeštěnosti. Nedělejte rámus.“

„Ach, můj bože!“ řekl Dudley a otřel si dlaní oči a čelo.

„Za chvíli budete v pořádku. To přejde.“

„Říkal jste, že bude vlastně už mrtvá, že jí to neublíží,“ vykřikl Dudley. „Kdybych věděl, že bude tak trpět, nikdy bych to neudělal. Byla to lež. Jste ten největší lotr, jakého jsem kdy potkal.“

„Dudley,“ řekl strýc přísně a úsečně. „Jestli nedokončíte to, co jste začal, dopadnete špatně. Jde o vás – mne se to tak moc netýká.“

„Ano, o mne – staré řeči.“

„Měl jste na to všechno myslet předem,“ řekl strýc vztekle. „Pokud vím, souhlasil jste. Dělejte si, co uznáte za vhodné. Pokud jde o mne – mám-li zemřít o rok nebo dva dřív, na tom už tak moc nesejde.“

„Nechte toho,“ řekl Dudley drsně. „Já vím, že se už nedá nic dělat. Přemluvil jste mě k vraždě, tak snad také mohu něco říct.“

„Vzmužte se, pane. Tady je její krabice a vak. Musíte změnit adresy. V tom kufříku jsou nějaké šperky – máte je?“

„Až potom. Už bych chtěl být pryč. Tady je ta krabice.“

„Dejte ji k oknu,“ řekl strýc a k mému ulehčení postoupil o několik kroků.

Pochopila jsem, že teď se mohu zachránit jedinež útekem – a to dřív, než zpozorují svůj omyl. Všechno záleželo na mé rozvaze a obratnosti. Pomalu jsem se odsunula od zdi a vyhlédla do pokoje. Pár metrů ode mne jsem spatřila shrbenou postavu svého strýce. Dudley zvedl krabici k oknu. Pozvedla jsem šaty a v okamžiku, kdy Dudley táhl k oknu kufr, jsem se zhluboka nadechla a po špičkách vycouvala z pokoje.

Byla jsem na chodbě. Bez rozmyšlení jsem se rozběhla doprava, pak do další temné chodby a na schodiště. Když jsem sestupovala po schodech, spatřila jsem ozářené okno, za kterým stála stájová lucerna. Po žebříku sestupoval Hawkes, jeho dřevěná noha ťukala o příčle. Rychle jsem zabočila do postranní chodby a ukryla se ve výklenku.

Hawkes sestoupil z okna, posadil se na schod a upravoval si řemínky na protéze. Pak vzal lucernu a vydal se k mému pokoji. Jakmile zmizel za ohbím, vyrazila jsem k dalšímu útěku.

Teď jsem poznávala, že jdu po zadním schodišti, kterým mě na Bertram přivedla madame. Konečně jsem byla u dveří. Opatrně jsem zkusila kliku. Povolila. Stála jsem na schodech a nadechla čerstvý chladný vzduch.

A v téže chvíli mě uchopila za zápěstí mužská ruka.

Poznala jsem Toma Brice, svého zrádce. Před domem stál kočár, který měl odvézt vrahy z místa jejich činu.

Konec, pomyslela jsem. Všechno bylo marné. Stála jsem před ním a měsíc mi svítil do tváře. Roztrásla jsem se tak mocně, že jsem skoro upadla. Bezmocně a zoufale jsem se rozplakala. Na útěk nebo odpor jsem už neměla sílu. Zapotácela jsem se a padla mu na prsa.

Stále držel mou ruku. Lehce mě podepřel a pohlédl mi do tváře. Viděla jsem jeho ustrašené oči. Pak mě začal strkat ze schodů.

„Nic neříkejte,“ zašeptal. „Nebojte se, slečno, já vám neublížím.“ Stála jsem u kočáru. „Nasedněte. Kašlu na ně.“

Hovořil drsně, ale jeho slova mi zněla jako andělský chór. Vím, že jsem mu padla kolem krku, vysílením i vděčností, a on mě zvedl a uložil do kočáru. V příštím okamžiku jsme vyjeli.

Nejprve, dokud jsme byli na nádvoří, velmi opatrně, a když se kola dostala na trávník, vyrazili jsme v rychlém klusu. Tom řídil koně podél zadního čela domu, stále po trávníku, kočár se kolébal jako loď na vlnách, měkce a bezhlučně.

Brána byla zamčená – odemkl ji a znovu vyskočil na kozlík. Teď už jsme byli mimo dosah kouzel Bertram-Haughu a ujížděli po cestě přímo k Elverstonu. Byl to doslova let. Okénkem jsem viděla Toma: stál na kozlíku s opratěmi v rukou a ohlížel se přes rameno. Byli jsme pronásledováni? Se spjatýma rukama jsem se vpíjela do tmy. Kočár teď stoupal do kopce, projel mezi dvěma jasany, kde jsem v onom vidění spatřila Meg, jak marně slézá schůdky. Pak jsem zahlédla u živého plotu postavu. Vystoupila ze stínu a zavolala na Toma.

„Jed'te,“ vykřikla jsem. „Nezastavujte! Jed'te dál!“

Ale Tom zastavil. Vrhla jsem se na podlahu kočáru v naivní představě, že se ukryji pod sedadly. Otevřely se dveře a do kočáru skočila Meg. Byla bílá jako smrt, na sobě měla starý plášť. Vlasy jí vlály přes obličej.

„Ach, Meg, díky bohu, to jste vy. Pojd'te ke mně.“

„Jed', Tome,“ vykřikla Meg.

Koně zabrali.

„Meg, miláčku,“ plakala jsem. „Dejte mi ruku.“

„Nemohu, slečno,“ řekla a nadzvedla plášť. „Mám ji zlomenou. Táta mě dal špehovat a chytili mne, když jsem šla do Elverstonu. Zbil mě. Podívejte se, jak vypadám.“

Teprve teď jsem si všimla šrámů a podlitin na jejím obličeji a krku.

Opět jsme zastavili a u okénka se objevila Tomova hlava. „Co se stalo, Tome?“ zeptala jsem se a přitiskla se k Meg. „Nic, slečno. Jen jsem vám chtěl říci – kvůli tomu dopisu. Dickson ho u mě našel. Já mu ho nedal, opravdu.“

„Věřím vám, Tome. Děkuji vám. Teď už na tom nezáleží. Je ještě daleko do Elverstonu?“

„Sotva míli, slečno. Prosím, pamatujte si, že já mu ho nedal. Vzal mi ho.“

„Já vím, Tome. Nikdy vám to nezapomenu. Jste správný muž. Jste můj přítel, Tome.“

Pak jsme dorazili do Elverstonu. Nevím, jak jsem se dostala do haly. Když jsem spatřila Moniku, byla jsem v jakémsi dubovém salóнку. Stála jsem s rukama napřaženýma a z očí mi tekly slzy. Nemohla jsem promluvit. Monika ke mně přistoupila a vzala mne za ruce. Na nic víc si nevzpomínám.

XXIV. Na závěr

Má milovaná sestřenka Monika ještě žije a s přibývajícými léty je stále mladší a veselejší.

Milli, která jediná prosvětlnila dny mého pobytu na Bertramu, žije klidně a šťastně po boku ctihodného pana Springge Biddlepena.

Hrdá a vzpurná Meg Hawkesová se pár měsíců po vyličených událostech provdala za Toma Brice. Přáli si odjet z Anglie; bylo mým potěšením jim vypomoci a přidat jim ještě pár liber na cestu do Austrálie. Čas od času mi Meg napíše několik vět, z nichž mohu mezi řádky vyčíst, že její volba byla správná.

Mary Quinceová a paní Rusková zestárly; žijí se mnou a snaží se být v domě k užitku podle svých již chabých sil.

Po velkém přemlouvání jsem přiměla doktora Bryerlyho, nejvěrnějšího a nejoddanějšího přítele a rádce, aby se ujal derbyshirského panství. Udělala jsem tu nejrozumnější věc, neboť je to člověk jako stvořený pro takový úkol: přesný, pracovitý, laskavý a chytrý.

Podle rady jednoho moudrého lékaře mne Monika odvezla na cestu po Evropě a nedovolila mi – díky své výřečnosti –, abych se, byť jen slovem, zmínila o událostech minulých měsíců.

Pokud jde o mého strýce Silase, jeho plán byl chytře vymyšlen. Nikdo ze služebnictva – ani Wyatová – netušil, že jsem se vrátila na Bertram. Kdybych byla zemřela, tajemství mé smrti by si podrželi čtyři lidé: Dudley a Silas Ruthynové, Hawkes a madame. Lady Knollysová byla chytře podle předem připraveného plánu vedena k tomu, aby uvěřila, že jsem odjela do Francie a nebudu delší dobu psát. Možná že by ani rok po mé smrti nepojala podezření, a kdyby ano, určitě by nesměřovalo na Bertram. Měla jsem být uložena do hrobu, z kterého po nějakém čase vykopali tělo madame de la Rougierre.

Až po dvou letech jsem se dozvěděla, co se událo na Bertramu po mém útěku. Wyatová vstoupila druhý den ráno do strýcova pokoje

a našla ho na pohovce. Nebylo na něm nic nápadného, vyprávěla Wyatová, jenom to, že byl mrtev. Poslali pro doktora Jolkse, který konstatoval otravu opiem.

O povaze svého nešťastného strýce se nebudu rozepisovat. Jisté je, že ho zachvátil démon peněz. Pojal plán provdat mne za Dudleyho: nejdříve normální cestou, pak podvodem, a i když to ztroskotalo, rozhodl se získat můj majetek vraždou. Ráda bych věřila, že byla ve strýcově životě období, kdy se chtěl stát lepším a napravit chyby mládí, ale ve stáří není již srdce tak poddajné a tvárné a musí si ponechat tvar, do kterého zchladlo.

Dudley zmizel; v jednom dopise, který mi poslala Meg z jejich australské farmy, psala: Tady ve městě je člověk, který si říká Colbroke. Má pěkný dřevěný dům 15 stop dlouhý a vysoký jako salón v Bertramu – jenomže plný krys. Kupuje a prodává zlato od zlatokopů. Má obličej samou spáleninu nebo šrámy. Tom mu jednou řekl, že ví, že je pan Ruthyn, ale ten člověk to popřel a hrozně nadával. Tom si teď není jistý. Myslím, že bych mladého pána poznala, ale Tom nechce, abych se s ním setkala. Snad je to tak lepší.

To bylo vše.

Starý Hawkes rozhodně popřel, že by něco o chystané vraždě věděl. Myslel si, že jsem unikla ještě dříve, než vstoupili do mého pokoje.

Okolnosti strýcovy smrti byly soudně prošetřeny. Hlavním svědkem byl doktor Jolks, který potvrdil, že strýc zemřel na otravu neúnosně velké dávky opia. Prázdná lahvička strýcova „léku“ se ostatně našla na jeho stolku.

Asi rok po těchto hrůzných událostech na Bertramu byl Hawkes zatčen a usvědčen ze starého zločinu, který spáchal před lety v Lancashire. Po odsouzení se snažil dosáhnout úlevy tím, že objasnil dobrovolně okolnosti, za nichž zemřela madame de la Rougierre. Označil místo na vnitřním dvoře Bertramu, kde byl vykopán hrob. Tělo bylo exhumováno a pohřbeno ve Feltramu.

Lady Knollysová popsala doktoru Bryerlymu způsob, jak vnikl Dudley do mého pokoje. Bryerly navštívil Bertram a pečlivě prohlédl

okna pokoje v druhém patře. Zjistil, že dvě jsou zavěšena na umně skrytých čepech, zapuštěných v ostění a zajištěných zvenčí ocelovým trnem.

Tím byla objasněna i vražda pana Clarka.

Odkládám pero. Sedím u okna a hledím na utěšené kopce a louky před domem, mým dobrým starým Knowlem. Pozoruji květiny a ptáky ve větvích.

Ta dívka, s níž jste se seznámili na začátku mého vyprávění, mezitím dospěla v ženu. Stala se matkou. Jmenuje se Maud Ruthynová Ilburová. Tam pod okny, na trávníku, si hraje můj syn. Volá mne. Půjdu s ním na procházku a budu mu možná vyprávět o jeho dědovi, který se žel nedožil té radosti, v které nyní trávím své dny.

Ta nesmělá a přecitlivělá dívka už nežije, na její místo nastoupila milující matka a manželka.

Často přemýšlím o tom, jak silná je láska a jak křehký je život. Svět se mi někdy jeví jako podobenství, obydlí symbolů. Kéž bych mohla nahlédnout do jeho tajemství. Snad bych uzřela za všemi lidmi anděly. Přála bych si kráčet s nimi a naslouchat jejich řeči.

Joseph Sheridan Le Fanu
Hodina smrti
(Strýc Silas)

Edice E-knihovna
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 10. 3. 2017

ISBN 978-80-7532-539-6 (pdf)